

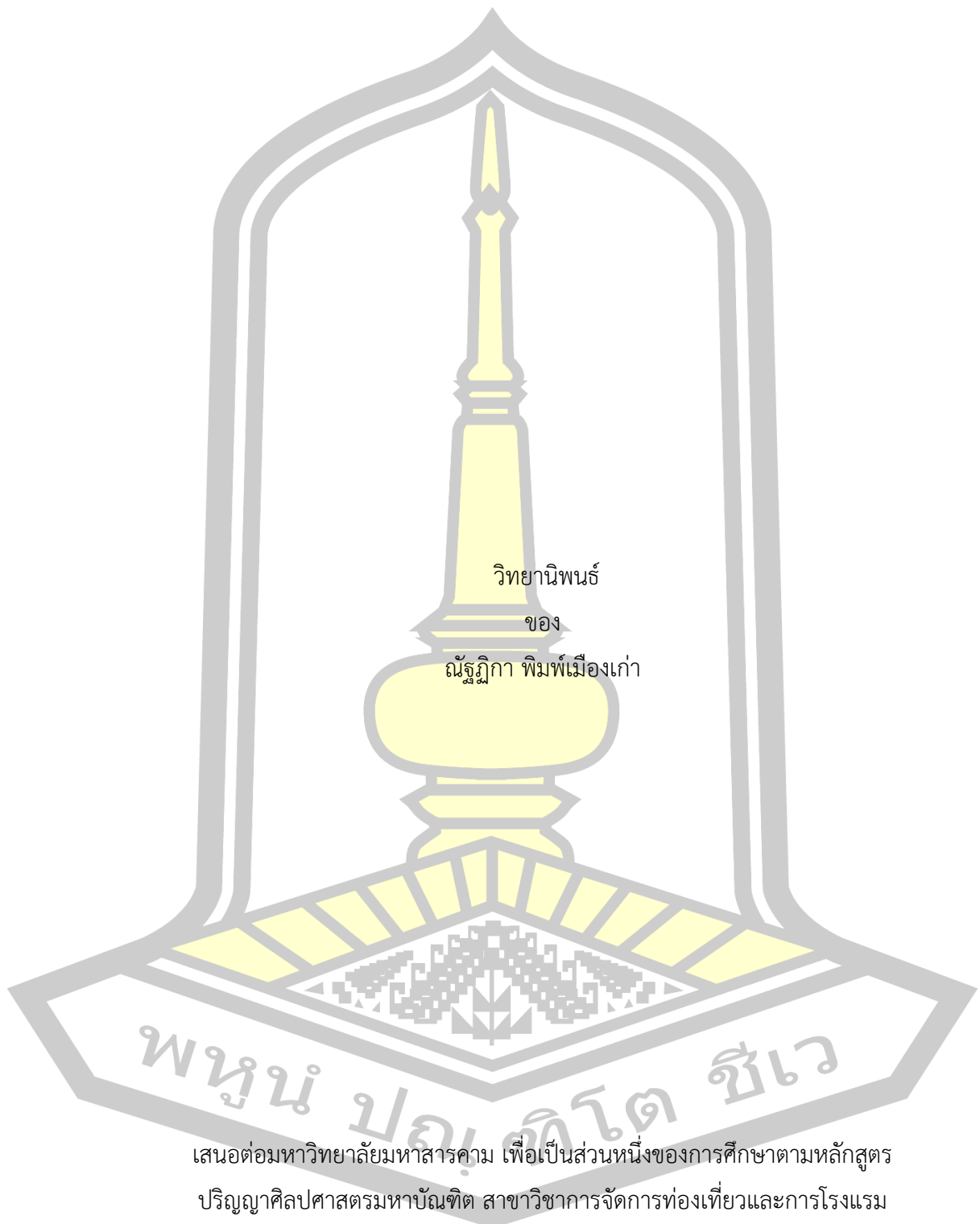
การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

วิทยานิพนธ์
ของ
ณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

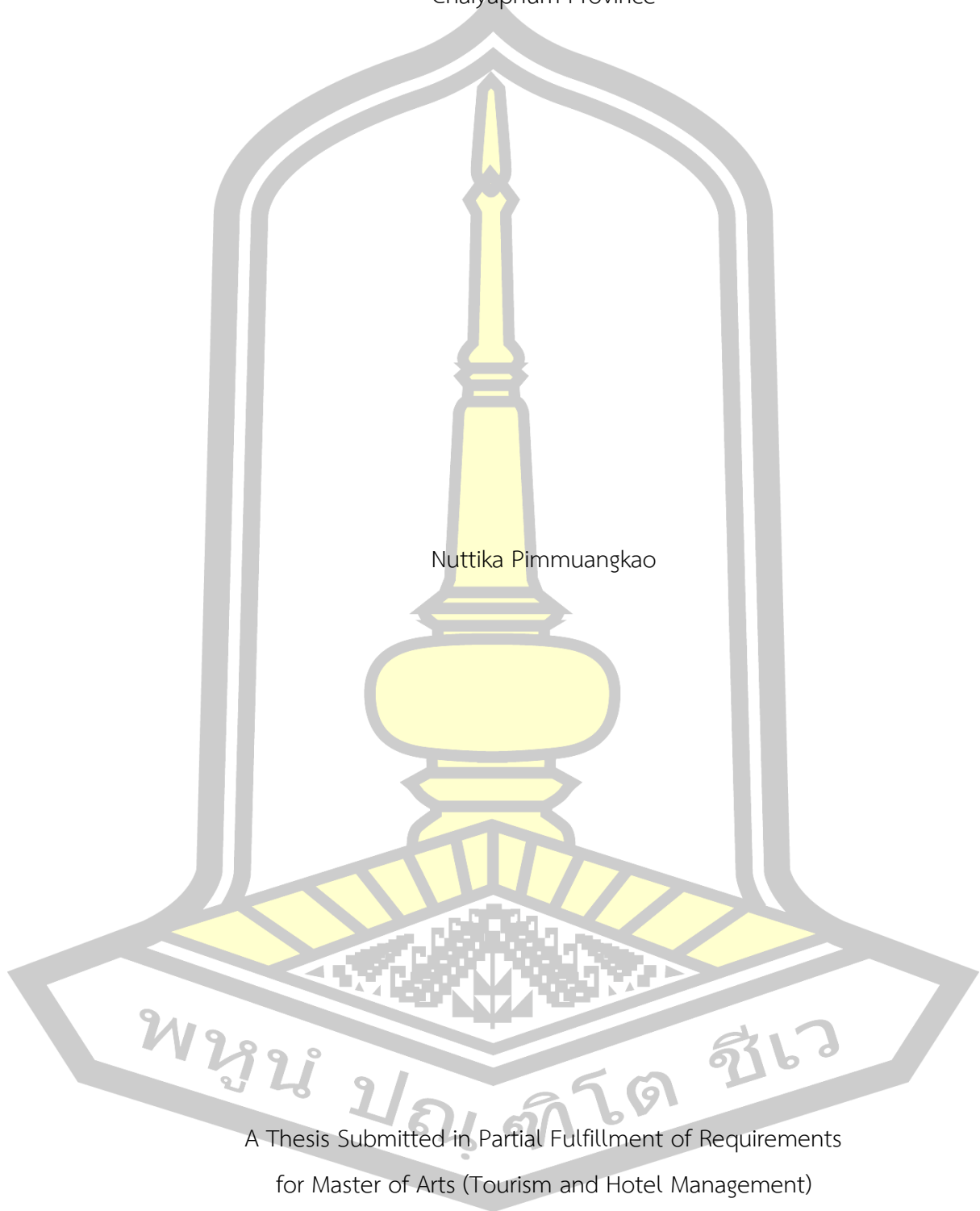
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Tourism Development of Thung Bua Daeng ‘Bueng Lahan’, Chatturat District,
Chaiyaphum Province

Nuttika Pimmuangkao

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Tourism and Hotel Management)

December 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมือง
เก่า แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ลินจง โพชารี่)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. โอชัยญา บัวธรรม)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กันติมาลย์ จินดาประเสริฐ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สุวภัทร ศรีทองแสง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(ศ. ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ		
ผู้วิจัย	ณัฐฎิกา พิมพ์เมืองเก่า		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. โอชัญญา บัวธรรม		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน จำนวน 15 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และการทดสอบหลังการวิเคราะห์ (Post Hoc test) โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{x}=3.93$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{x}=2.04$) ทั้งนี้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x}=3.93$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{x}=1.77$) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหานเรียงลำดับ

ตามด้านที่ต้องพัฒนาเร่งด่วน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการเข้าถึง เพิ่มรถรับจ้างสาธารณะ ปรับปรุงถนนและป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านที่พักแรม ควรสร้างที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงที่จอดรถให้เพียงพอและใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงเพิ่มจำนวนร้านอาหารและพัฒนาคุณภาพสินค้าของที่ระลึก 4) ด้านการจัดการและการบริการ ควรกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด และพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการ 5) ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มการทำตลาดเชิงกลยุทธ์และการประชาสัมพันธ์ และ 6) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเสริมสร้างกิจกรรมให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบรับกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยว, ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว, ทูบั่วแดงบึงละหาน

TITLE	Tourism Development of Thung Bua Daeng ‘Bueng Lahan’, Chatturat District, Chaiyaphum Province		
AUTHOR	Nuttika Pimmuangkao		
ADVISORS	Ochanya Buatham , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Tourism and Hotel Management
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

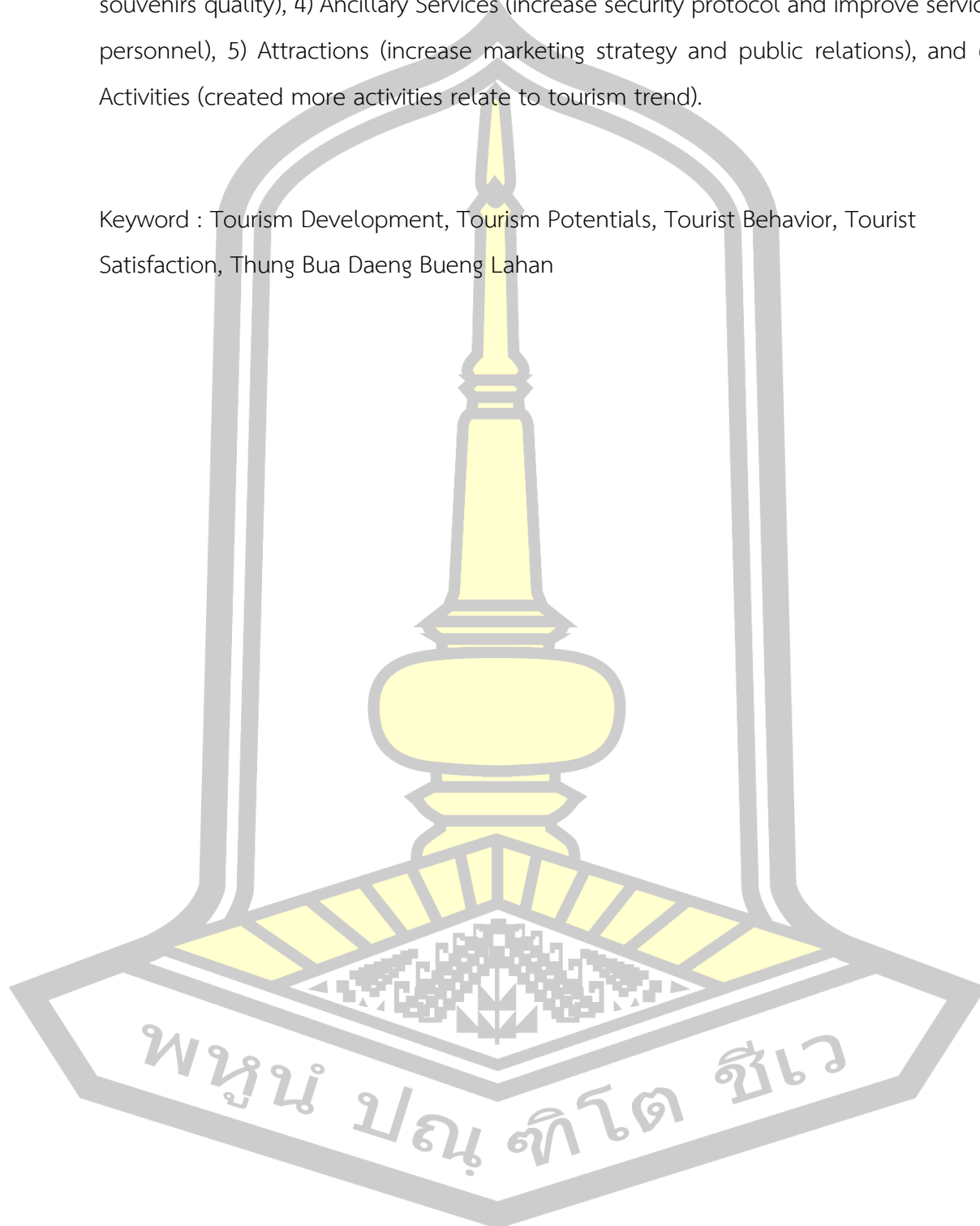
ABSTRACT

This research on Thung Bua Daeng ‘Bueng Lahan’, Chatturat district, Chaiyaphum province, aims to examine the potentialities of tourism resources, evaluate the behavior and satisfaction of the tourists on tourism resources, and propose recommendations for developing tourism in Thung Bua Daeng ‘Bueng Lahan’. The research was administered with mixed methods. The qualitative study uses in-depth semi structured interviews with 15 key informants and analyzes the data with content analysis method. The qualitative study uses questionnaires for 400 tourists who visited Thung Bua Daeng. Statistical appliances in the research include percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and multiple comparisons post hoc tests.

The results displayed that the majority of the tourists are female, aged 31-40 years old, married, have bachelor’s degree, work as employees, have over 25,001 THB income, and are from northeastern Thailand. Tourists’ opinions on tourism potential were at a moderate level, where the highest average mean score is tourism activities ($\bar{x}=3.93$), and the lowest is tourism accessibility ($\bar{x}=2.04$). Tourists’ satisfaction with tourism destinations were at a moderate level overall, where the highest average mean score is attractions ($\bar{x}=3.93$), and the lowest is accessibility ($\bar{x}=1.77$). From the results of the data analysis, the researcher suggested six features that need to be developed, from the most urgent to the least: 1) Accessibilities (increase public transportation, and path and road signs improvement), 2) Accommodations (increase

hotels or hostels), 3) Amenities (parking area improvement and increase restaurant and souvenirs quality), 4) Ancillary Services (increase security protocol and improve service personnel), 5) Attractions (increase marketing strategy and public relations), and 6) Activities (created more activities relate to tourism trend).

Keyword : Tourism Development, Tourism Potentials, Tourist Behavior, Tourist Satisfaction, Thung Bua Daeng Bueng Lahan

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องมาจากความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.โอชัยญา บัวธรรม ที่ได้สละเวลารับเป็นที่ปรึกษา ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ทุกขั้นตอนของการทำวิจัยและที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ การอบรมสั่งสอนที่ดีตลอดมา ด้วยความรู้สึกรักซาบซึ้งในพระคุณของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินจง โพธิ์ซารี ที่ท่านได้ให้ความกรุณาและให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบในครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวภัทร ศรีจงแสง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ท่านได้ให้ความกรุณามาเป็นกรรมการสอบ โดยคณะกรรมการทุกท่านได้มีเมตตาช่วยให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางการแก้ไขในงานเล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริม การทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณปิยะวรรณ จันทมาน ผู้คอยอำนวยความสะดวกช่วยเหลือชี้แนะประสานงานในการดำเนินงานเอกสารและจัดเตรียมการสอบในทุกขั้นตอน จนทำให้ งานวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตร การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรมทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ไชยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ อันเป็นพื้นฐานในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่กรุณาสละเวลามาให้สัมภาษณ์

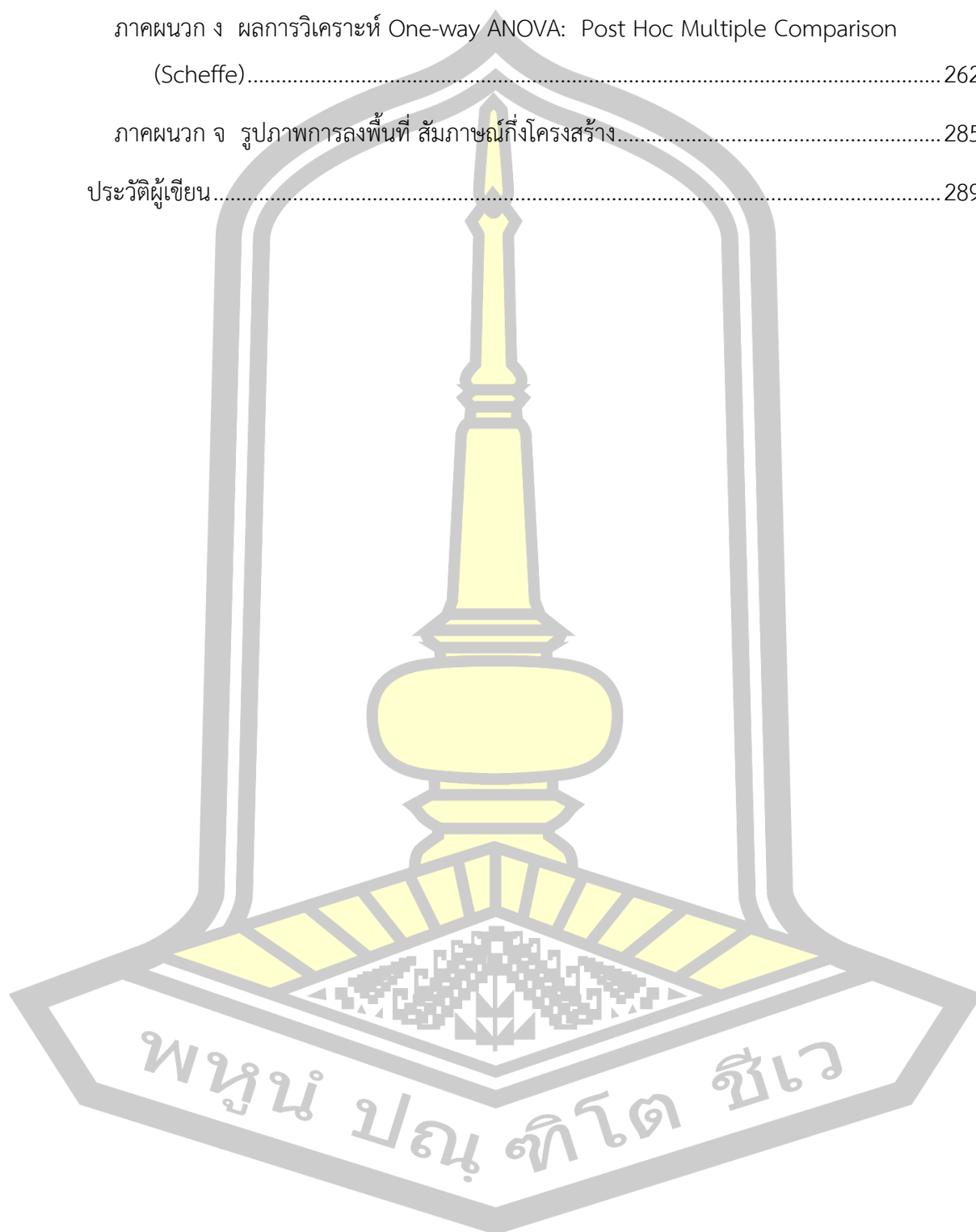
สำหรับความสำเร็จครั้งนี้จะเกิดขึ้นมิได้เลย หากผู้วิจัยขาดความรักความเข้าใจและการสนับสนุนจากครอบครัว ขอกราบขอบพระคุณมารดาที่ให้แรงบันดาลใจมาจากฟากฟ้า บิดาที่ทำให้ลูกมีวันนี้ สามีนั่นเป็นที่รักและเป็นทุกอย่าง รวมถึงเพื่อนพ้องทุกคนที่อยู่เคียงข้างให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดมา ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จของข้าพเจ้าในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ข้อมูลทั่วไปของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว.....	49
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	59
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
1. งานวิจัยในประเทศ.....	74

2. งานวิจัยต่างประเทศ	86
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	93
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	93
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	95
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	99
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	101
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
ตอนที่ 1 ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	106
ตอนที่ 2 พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	136
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	193
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	200
สรุปผล	200
อภิปรายผล	207
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	214
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	215
บรรณานุกรม	217
ภาคผนวก	229
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและตารางวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง ค่า IOC	230
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	253

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	260
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA: Post Hoc Multiple Comparison (Scheffe).....	262
ภาคผนวก จ รูปภาพการลงพื้นที่ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง.....	285
ประวัติผู้เขียน.....	289

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย	103
ตาราง 2 สรุปศักยภาพภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	106
ตาราง 3 ตารางอธิบายสรุปศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	119
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	127
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน	130
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	131
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	131
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	132
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ...	133
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพ ด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	134
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อศักยภาพ ด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ...	135
ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	136
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน	138

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ.....	139
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านความสามารถในการ เข้าถึงของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ.....	140
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	140
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	141
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านที่พักแรมของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	142
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	143
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	143
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ.....	144
ตาราง 22 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน ที่มี เพศต่างกัน (One-way ANOVA)	145
ตาราง 23 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถ ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison: Scheffe).....	146
ตาราง 24 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมทุ่งบัวแดง บึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	147
ตาราง 25 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	148

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน ที่มี อายุต่างกัน (One-way ANOVA).....	150
ตาราง 27 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อายุ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	151
ตาราง 28 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดง บึงละหานที่มีสถานภาพ ต่างกัน (One-way ANOVA)	152
ตาราง 29 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	154
ตาราง 30 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison: Scheffe).....	155
ตาราง 31 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดง บึงละหานที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน (One-way ANOVA)	157
ตาราง 32 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน ที่มี อาชีพ ต่างกัน (One-way ANOVA).....	159
ตาราง 33 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	161
ตาราง 34 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	164
ตาราง 35 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	166
ตาราง 36 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	168

ตาราง 37 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	170
ตาราง 38 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (One-way ANOVA)	172
ตาราง 39 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	174
ตาราง 40 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	176
ตาราง 41 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (One-way ANOVA)	178
ตาราง 42 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนาต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	180
ตาราง 43 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	182
ตาราง 44 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	184
ตาราง 45 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	186
ตาราง 46 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	188

ตาราง 47 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	190
ตาราง 48 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน	192
ตาราง 49 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ One Day Trip ส่องนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง	197
ตาราง 50 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 2 Days 1 Nigt trip ส่องนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง	198
ตาราง 51 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน	205
ตาราง 52 ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	243
ตาราง 53 ตอนที่ 2 : สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน	245
ตาราง 54 ตอนที่ 3 : สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน	248
ตาราง 55 ตอนที่ 4 : สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน	250
ตาราง 56 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)	261
ตาราง 57 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	263
ตาราง 58 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	263
ตาราง 59 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	264

ตาราง 60 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึง ละหานที่มี อายุ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	266
ตาราง 61 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อายุ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	267
ตาราง 62 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	268
ตาราง 63 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	268
ตาราง 64 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึง ละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	270
ตาราง 65 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	271
ตาราง 66 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	272
ตาราง 67 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	273
ตาราง 68 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	274
ตาราง 69 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึง ละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	276
ตาราง 70 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	277

ตาราง 71 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	278
ตาราง 72 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	279
ตาราง 73 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	280
ตาราง 74 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	281
ตาราง 75 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	282
ตาราง 76 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดการและการบริการ ของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe).....	283
ตาราง 77 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่ง ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)	284

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพประกอบ 2 ทุ่งบัวแดงบึงละหาน	12
ภาพประกอบ 3 บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	14
ภาพประกอบ 4 สะพานไม้ทุ่งบัวแดง ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	15
ภาพประกอบ 5 ทุ่งบัวแดงบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	16
ภาพประกอบ 6 เรือพายของชาวประมงน้ำจืดที่ใช้ในการหาปลาในบึงละหาน	19
ภาพประกอบ 7 ศูนย์อำนวยการบริการนักท่องเที่ยวพร้อมอุปกรณ์ปฐมพยาบาล	23
ภาพประกอบ 8 ชุมนั่งพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว	23
ภาพประกอบ 9 จุดจำหน่ายตั๋วเข้าสะพานไม้ทุ่งบัวแดงและชุมนั่งพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว	24
ภาพประกอบ 10 ห้องน้ำบริเวณสะพานไม้ทุ่งบัวแดง สำหรับบริการนักท่องเที่ยว	24
ภาพประกอบ 11 ชุมนำยาสินค้าของฝากที่ระลึกและผลิตผลทางการเกษตร	24
ภาพประกอบ 12 บริเวณที่จอดรถในบริเวณวัดโนนหัวช้าง และถนนด้านล่างบึงที่คู่ขนานกับ คันดินล้อมรอบบึงด้านบน	25
ภาพประกอบ 13 แผนที่แสดงเขตการปกครองของอำเภอจัตุรัสทั้ง 9 ตำบล	28
ภาพประกอบ 14 แผนที่แสดงทางเข้าและอาณาเขตตำบลที่ครอบคลุมพื้นที่บึงละหาน	28
ภาพประกอบ 15 ทอดมันปลากระชาย ผลิตภัณท์จากตำบลละหาน	30
ภาพประกอบ 16 รอยพระบาทหลักศิลา ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส	32
ภาพประกอบ 17 สินค้าโอท็อปบ้านมะเกลือ	34
ภาพประกอบ 18 ท่าเทียบเรือไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน	38
ภาพประกอบ 19 นักท่องเที่ยวล่องเรือพายชมทุ่งบัวแดงบึงละหาน	38
ภาพประกอบ 20 อุทยานแห่งชาติตาไถ่	40

ภาพประกอบ 21 อุทยานแห่งชาติมอหินขาว	41
ภาพประกอบ 22 ทุ่งดอกกระเจียว	42
ภาพประกอบ 23 พระมหาธาตุ์ขมมงคลเจดีย์สิริชัยภูมิ	42
ภาพประกอบ 24 ปราสาทหิน	43
ภาพประกอบ 25 ประเพณีบายศรีบุญเดือน 6 สักการะเจ้าพ่อพญาแล	44
ภาพประกอบ 26 ประเพณีแห่ناقโหด	45
ภาพประกอบ 27 ประเพณีบุญกระฐูป งานบุญเดือน 10	46
ภาพประกอบ 28 ประเพณีตีกลองไฟ	47
ภาพประกอบ 29 ประเพณีผีคุ้ม งานบุญเดือน 10	48
ภาพประกอบ 30 แผนภาพแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	213
ภาพประกอบ 31 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นายอำเภอจัตุรัส และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลละหาน เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	286
ภาพประกอบ 32 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบัวบาน เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	286
ภาพประกอบ 33 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ประธานกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดง และประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	287
ภาพประกอบ 34 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์กำนัน และผู้ใหญ่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	287
ภาพประกอบ 35 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มเรือน้ำทิพย์ และ ตัวแทนร้านขายสินค้าของที่ระลึก เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	288
ภาพประกอบ 36 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มเรือประมง และ ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566	288

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายผสมผสานกันอย่างลงตัว ก่อให้เกิดมนต์เสน่ห์ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยให้โดดเด่นเป็นที่รู้จักสู่สังคมโลกได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของไทย ซึ่งได้รับการขนานนามตามลักษณะของภูมิประเทศว่าที่ราบสูงโคราช (Khorat Plateau) (ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2565) เป็นภาคที่มีขนาดพื้นที่มากที่สุดหรือคิดเป็นพื้นที่ 1 ใน 3 ของประเทศไทย ประกอบไปด้วยจังหวัดต่าง ๆ 20 จังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวหลายจังหวัดที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ และทะเลบัวแดง จังหวัดอุดรธานี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) โดยจังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงอีสานบริเวณใจกลางของประเทศ มีเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคและใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ อาณาเขตติดต่อกับภาคกลางและภาคเหนือ อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุด ในภาคอีสาน (สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ, 2564)

จังหวัดชัยภูมิเป็นแหล่งรวมทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เพียบพร้อม รวมถึงเทศกาลงานประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีบุญเดือนหก ประเพณีแห่ناقโหด ประเพณีบุญกระฐูปออกพรรษา นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่โดดเด่นของจังหวัดชัยภูมิ คือ หม่า ปลาต้ม ผ้าไหม ผ้าฝ้าย มัดหมี่ และสินค้าเมืองที่ทำจากผ้าทอมือ ชัยภูมิเป็นเมืองที่มีอารยธรรมซ้อนทับกันหลายสมัย (สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ชัยภูมิ, 2562) ตลอดจนมีการค้นพบโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมายเป็นดินแดนแห่งทุ่งดอกกระเจียวแสนงาม พร้อมสายธารน้ำตกตาดโตนอันชุ่มฉ่ำยามหน้าฝน อีกทั้งยังมีทุ่งบัวแดงบึงละหานที่กว้างใหญ่ไพศาล ดอกบัวแดงสวยสดงดงามตระการตา บานในยามเช้าร่อนนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม บึงละหานตั้งอยู่ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติมีเนื้อที่กว้างใหญ่ เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดอันดับ 3 ของประเทศไทย มีเนื้อที่ 18,181 ไร่ บึงแห่งนี้มีระบบนิเวศที่ดีประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้บึงละหานยังได้รับ

เลือกให้เข้าอยู่ในทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

ทุ่งบัวแดง ตั้งอยู่ในบึงละหาน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำจืดนานาชนิด อีกทั้งยังเป็นที่อยู่อาศัยของนกที่หายากหลายสายพันธุ์ ในอดีตทุ่งบัวแดงเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ทำประมงน้ำจืดของชาวบ้าน จนในปัจจุบันได้เริ่มพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากการบริการนักท่องเที่ยว โดยมีการขายสินค้าที่หาได้จากภายในท้องถิ่น เช่น ปลาและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาที่หาได้จากบึงละหาน และมีการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในบึงละหาน เช่น การล่องเรือชมทุ่งดอกบัวแดงรับจ้างล่องเรือโดยที่ไม่ใช่เรือยนต์เพื่อป้องกันความเสียหายของดอกบัวจากใบพัดเรือ และการชมพระอาทิตย์ขึ้นที่บ้านมะเกลือ และบ้านหนองหญ้าข้าวนก การชมวิถีชีวิตของชาวประมงน้ำจืดที่บ้านหนองคู โดยการจับปลาด้วยแห ตาข่าย อีหลง จู้ ตุ่ม ไซกั้ง ร่วมกิจกรรมส่องนก ชมเกาะ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ, 2565) แวะกราบสักการะเจ้าพ่อหาญคำที่บ้านละหาน และถ่ายรูปบนสะพานไม้หมอนรถไฟเก่าที่ทอดยาวออกไปกลางบึง

อย่างไรก็ตามการจัดการด้านพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานยังไม่เป็นระบบระเบียบมากนัก เนื่องจากบึงละหานยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นพัฒนาพื้นที่ไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้การจัดการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวยังทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ จากการที่ผู้วิจัย ได้ลงพื้นที่เพื่อสอบถามถึงปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน (ตัวแทนชุมชนรายที่ 3, 2565) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ (ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐรายที่ 1, 2565) และชาวบ้านที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ (ตัวแทนภาคเอกชนรายที่ 2, 2565) พบว่าบึงละหานยังไม่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมากนักเพราะเพิ่งเปิดให้บริการเมื่อ 8 เมษายน 2565 ที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวยังมีจำนวนน้อยมากในวันธรรมดา และวันหยุดมีนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 10-40 คนต่อวัน เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างลำบากโดยเฉพาะฤดูฝนเป็นหลุมบ่อมีความขรุขระทำให้ไม่สามารถเดินทางได้สะดวก ป้ายบอกทางมีน้อยและไม่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการหลงทางได้ง่ายทั้งไปและกลับ ใช้เวลานานในการเข้าถึงพื้นที่จนทำให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มพลาดประสบการณ์ชมดอกบัวบานสะพรั่งในยามเช้า ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคยังไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว เช่น ลานจอดรถอยู่ห่างไกลจากบริเวณการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงสินค้าของที่ระลึกยังไม่โดดเด่นเพียงพอที่จะดึงดูดความสนใจในหมู่นักท่องเที่ยว

การศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว จึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการช่วยค้นหาทรัพยากรและจุดเด่นทางการท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจะช่วยให้ทิศทางการพัฒนาบึงละหานมีความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่และมีความสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ การวิเคราะห์พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ยังทำให้ทราบว่า มีปัจจัยใดบ้างที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว และมีปัจจัยใดบ้างที่ควรปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจมากที่สุด พร้อมกันนั้นยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพ ก่อเกิดความภาคภูมิใจสร้างจิตสำนึกหวงแหน และสามารถดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวของตนเองในระยะยาว ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิและแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน เพื่อให้บึงละหานสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดชัยภูมิที่ประสบความสำเร็จ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และมีการนำเอกลักษณ์ของพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในพื้นที่แห่งนี้ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนส่งผลไปยังประชาชนผู้เดินทางมาท่องเที่ยวให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจอย่างสูงสุด ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลหรือองค์กรที่สนใจ โดยการนำผลการวิจัยไปต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหานได้อย่างเหมาะสม ตรงตามบริบทและเอกลักษณ์ของพื้นที่ มีความก้าวหน้าและมั่นคงสืบไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

สมมุติฐานการวิจัย

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงสภาพปัญหาปัจจุบัน เข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน รวมถึงการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพภายในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยสามารถนำข้อมูลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือใช้ประกอบการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่

2. ประชาชนในพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน สามารถนำข้อมูลดังกล่าว มาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยการสร้างจุดแข็งและแก้ไขจุดบกพร่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้สามารถพัฒนาต่อยอดจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหานอีกทางหนึ่ง ในส่วนของภาคเอกชนยังสามารถนำข้อมูลการวิจัยไปใช้ค้นคว้าเพิ่มเติมในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างความโดดเด่นและดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว เช่น โปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยวดูนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง

3. ภาครัฐและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างนโยบายหรือโครงการเสริม เพื่อสนับสนุนให้ความรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความรู้ความสามารถ เตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดความศรัทธารักและหวงแหนในทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นของตน

4. สถาบันการศึกษา และบุคคลที่สนใจ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มั่นคงและยั่งยืน นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เพียบพร้อมทุกด้านต่อไปในอนาคต สร้างประโยชน์และสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 ประชากรในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งในการพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1.1.2 ประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 9,000 คน (คณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 คน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน โดยเปิดตาราง Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Purposive sampling) (Krejcie and Morgan, 1970)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ตำบลที่ครอบคลุมพื้นที่บึงละหาน จำนวน 4 ตำบล ประกอบด้วย

2.1 ตำบลบ้านกอก คือ หมู่บ้านมะเกลือ

2.2 ตำบลหนองบัวใหญ่ คือ หมู่บ้านจานทุ่ง หมู่บ้านหนองบัวรอง

2.3 ตำบลละหาน คือ หมู่บ้านละหาน หมู่บ้านหนองหญ้าขาวนาก หมู่บ้านดอนละนาม และ หมู่บ้านโนนจาน

2.4 ตำบลหนองบัวบาน คือ หมู่บ้านหนองบัวบาน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 สถานภาพ
 - 1.4 ระดับการศึกษา
 - 1.5 อาชีพ
 - 1.6 รายได้
 - 1.7 ภูมิลำเนา
2. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว (Buhalis, 2000; Damsi & Dac, 2020)
 - 2.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)
 - 2.2 ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities)
 - 2.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)
 - 2.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
 - 2.5 ด้านที่พักแรม (Accommodations) และ
 - 2.6 ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)
3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค 6W1H (Kotler, 2009) ได้แก่
 - 3.1 นักท่องเที่ยวต้องการอะไร (What?)
 - 3.2 ทำไมนักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจเช่นนี้ (Why?)
 - 3.3 ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Who is participates?)
 - 3.4 นักท่องเที่ยวตัดสินใจเมื่อใด (When?)

ได้แก่

3.5 นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง (Where?) และ

3.6 นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างไร (How?)

4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว 8 ด้าน โดยประยุกต์จาก Buhalis (2000); Damsi & Dac (2020) และประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ได้แก่

4.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)

4.2 ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities)

4.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

4.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

4.5 ด้านที่พักแรม (Accommodations)

4.6 ด้านสินค้าของที่ระลึก (Products and Souvenirs)

4.7 ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)

4.8 ด้านความปลอดภัย (Safety and Security Services)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทุ่งบัวแดง หมายถึง บริเวณที่มีดอกบัวแดงสายและดอกบัวแดงหลวงที่ออกดอกบานสะพรั่งในบึงละหาน ตำแหน่งที่ตั้งอยู่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจะมีทางเข้าโดยรอบบึงละหาน 8 เส้นทาง ได้แก่ หมู่บ้านมะเกลือ หมู่บ้านจานทุ่ง หมู่บ้านหนองบัวรอง หมู่บ้านละหาน หมู่บ้านหนองหญ้าขาวนาก หมู่บ้านดอนละนาม หมู่บ้านโนนจาน และหมู่บ้านหนองบัวบาน

2. บึงละหาน หมายถึง แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงอาศัยอยู่ เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดอันดับ 3 ของประเทศไทย ลักษณะคล้ายแอ่งกระทะดินเลน จำนวนเนื้อที่ 18,181 ไร่ มีอาณาเขตครอบคลุม 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกอก ตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลละหาน และตำบลหนองบัวบาน

3. ศักยภาพการท่องเที่ยว (Tourism Potentials) หมายถึง องค์ประกอบการท่องเที่ยวหรือความพร้อมของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักแรม และด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว

4. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการการท่องเที่ยวภายในบึงละหาน จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ นักท่องเที่ยว เป้าหมายคือใคร นักท่องเที่ยวต้องการอะไร ทำไมนักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจเช่นนี้ ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นักท่องเที่ยวตัดสินใจเมื่อใด นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง และนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างไร

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (Tourist Satisfaction) หมายถึง ลักษณะการแสดงออกท่าทาง ประกอบกับอารมณ์ความรู้สึกหรือเจตคติที่เป็นไปในเชิงบวก เป็นผลจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยว ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ในด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักแรม ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการบริการ และด้านความปลอดภัย

6. นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางจากที่พักอาศัยโดยปกติของตนเอง ไปยังแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งด้วยความสมัครใจ และมีจุดมุ่งหมายที่มิใช่เพื่อการหารายได้หรือการประกอบอาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีแนวความคิด รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไปของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1. ความสำคัญของบึงละหาน

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุด คือ บึงละหาน (Thung Bua Daeng Bueng Lahan) ซึ่งขณะนี้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทันสมัยแห่งใหม่ของบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบลใหญ่ของอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลหนองบัวบาน และตำบลบ้านกอก โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตำบลละหาน ด้วยพื้นที่อันกว้างใหญ่แห่งนี้ จึงถูกยกให้เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย อยู่ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 32 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากอำเภอจัตุรัสประมาณ 10 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 201 ก่อนถึงที่ว่าการอำเภอจัตุรัส ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเนื้อที่ราว 18,181 ไร่

เดิมทีพื้นที่บึงละหานส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ลุ่ม ซึ่งภายในมีบ่อน้ำขนาดเล็กใหญ่กระจายกันอยู่เป็นระยะ โดยในแต่ละบึงสามารถเชื่อมถึงกันได้ด้วยคลองเล็กคลองน้อย ครั้นเมื่อถึงฤดูฝน น้ำจากห้วยลำคันฉูจะไหลล้นเอ่อเข้าท่วมปกคลุมบ่อน้ำทั้งหลายจนกลายเป็นผืนน้ำเดียวกันในที่สุด ทั้งนี้มวลน้ำจะคงอยู่ในบึงประมาณ 1-2 เดือน หลังจากนั้นปริมาณน้ำทั้งหมดจะไหลเข้าสู่แม่น้ำชี และเปิด

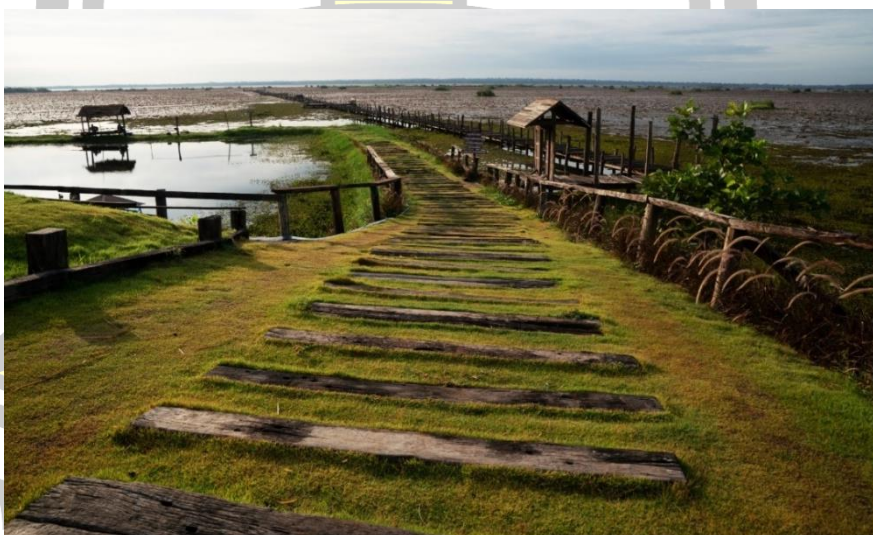
พื้นที่ให้พืชพันธุ์ต่าง ๆ ได้เจริญเติบโต รอดูกาลของน้ำปีถัดไปวนเวียนมาบรรจบอีกครั้ง จนกระทั่งระหว่าง พ.ศ. 2545-2547 จังหวัดชัยภูมิ ได้จัดทำแผนและนโยบายพัฒนาพื้นที่บึงละหาน โดยเริ่มจากการขุดยกคันดินให้มีลักษณะเป็นถนนล้อมรอบบึง พร้อมกับสร้างประตูน้ำสำหรับกักเก็บน้ำไว้ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ ผลจากการพัฒนาพื้นที่นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ส่งผลให้สภาพพื้นที่เดิมเกิดการเปลี่ยนแปลงจนได้รับเลือกประกาศให้เข้าอยู่ในทะเบียนรายนาม “พื้นที่ชุ่มน้ำ” ที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2561)

ปัจจุบันบึงแห่งนี้ยังคงเป็นหัวใจสำคัญของชาวบ้านที่อยู่อาศัยรอบบึง เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความลึกโดยเฉลี่ยทั่วทั้งบึงประมาณ 1.5 - 2.5 เมตร พื้นที่ลักษณะนี้จึงเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชพรรณหลากหลายชนิดที่เกิดขึ้นตามชายน้ำ ใต้น้ำ หรือตามริมตลิ่งเป็นอย่างยิ่ง ที่สำคัญไม้น้ำเหล่านี้กลายเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์ให้แก่ หอย ปู ปลา หรือบรรดานกนานาชนิด รวมไปถึงบางชนิดสามารถเป็นอาหารให้กับผู้ที่อาศัยอยู่โดยรอบได้อีกด้วย บึงละหานยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดไม่น้อยกว่า 25 ชนิด โดยมีสถานีประมงน้ำจืดเป็นหน่วยงานที่คอยกำกับดูแล เพราะเป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ ซึ่งทำการแบ่งพื้นที่ในการอนุบาลสัตว์ ดูแลสัตว์และมีข้อบังคับให้ชุมชนถือปฏิบัติร่วมกัน เพื่อป้องกันการทำลายระบบนิเวศอย่างชัดเจน ปลาบางชนิดมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ปลาดุกด่าน พบปลาในวงศ์ปลาตะเพียน 9 ชนิด ปลาในวงศ์ปลาหมอ 3 ชนิด ปลาช่อน ปลาสลาด ปลาสุบจุด ปลาตะเพียนขาว ปลาสวายนกเขา และปลาหมอช้างเหยียบที่เป็นสัญลักษณ์ของบึงละหาน (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2020)

นอกจากบึงละหานจะเป็นอยู่อาศัยน้ำและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาแล้วนั้น ยังเป็นสวรรค์ของนักดูนก เพราะเป็นแหล่งศึกษาดูนกที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งในประเทศ มีนกมากกว่าร้อยชนิดและ Red-breasted Merganser ที่พบบนในประเทศไทยเป็นครั้งแรก (มนตรี คำสิงห์, 2565) มาอยู่อาศัยและใช้เป็นแหล่งขยายพันธุ์ ในช่วงฤดูหนาวจะกลายเป็นอาณาจักรของนกเป็ดน้ำจำนวนนับหมื่นที่บินมาหากินกันอย่างล้นหลาม นอกจากนกเป็ดน้ำที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจแล้ว ยังมีนกที่อาศัยอยู่ในถิ่นนั้นเดิมอยู่แล้ว หรือที่เรียกกันว่านกประจำถิ่น นกอพยพย้ายถิ่น อาทิ นกยางเปีย นกยางไฟ ธรรมดา นกยางโทนใหญ่ นกยางไฟหัวดำ นกแซงแซวหางปลา นกชายเลน นกยางโทนน้อย และนกแอ่นทุ่งใหญ่ ในส่วนของนกที่แทบจะหาไม่ได้แล้วหรือใกล้สูญพันธุ์ที่พบในบริเวณนี้ ได้แก่ นกกระแต้ใหญ่ นกกระสานวล และนกกระสาแดง นอกจากบึงละหานจะเป็นที่รู้จักของนักศึกษาดูนกทั่วประเทศแล้ว บึงละหานยังสามารถนำนักธรรมชาติวิทยา นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่สนใจอีกมากมาย เข้ามาสัมผัสความอุดมสมบูรณ์ของบึงแห่งนี้ ทำให้ผู้คนต่างกล่าวขวัญบึงละหาน ถึงคุณค่า

ความสำคัญและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ นำชื่อเสียงแผ่กระจายวงกว้างออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

จุดที่นับว่าโดดเด่นที่สุดของบึงละหานสำหรับนักท่องเที่ยว คือ บริเวณของบึงละหานที่มีทุ่งบัวแดงบนพื้นที่กว่า 500 ไร่ ซึ่งธรรมชาติได้สรรค์สร้างให้ดอกบัวแดงและดอกบัวหลวงคลี ดอกผลิบานคอยอวดโฉมอยู่กลางบึงมองทอดยาวไปไกลจนสุดลูกหูลูกตา เบ่งบานชูช่อรับแสงอรุณยามเช้าแต่งแต้มสีสันเพิ่มความงดงามตระการตาให้กับบึงมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนกรกฎาคม ดอกบัวแดงและดอกบัวหลวงในบึงละหานจะออกดอกบานสวยงามมากที่สุด ในช่วงเช้าตรู่เวลาประมาณ 6.30 - 7.00 น. ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์จากธรรมชาติท่ามกลางมวลดอกบัวที่ส่งกลิ่นหอมอ่อน ๆ ในยามเช้า พร้อมเก็บภาพความงดงามอันแสนประทับใจกลับไปเป็นของฝาก โดยการใช้บริการเรือพายเพียงชั่วโมงละ 100 บาทเท่านั้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินกับทัศนียภาพความงามแห่งผืนน้ำพร้อมด้วยเหล่าฝูงนกนานาชนิด นอกจากนี้ ยังมีโอกาสได้ศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ประกอบอาชีพจับปลาในบึงละหานด้วยอุปกรณ์พื้นบ้านที่หาได้ตามท้องถิ่น พร้อมกับซื้อหาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลากลับไปเป็นของฝากอีกด้วย (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ, 2565)

ภาพประกอบ 2 ทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ (2565)

2. บริบทของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ สามารถจำแนกได้ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)

2.1.1 บึงละหาน

บึงละหานเป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ มีพื้นที่ราว 18,000 ไร่ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์สูงมาก มีทั้งพืชบก พืชน้ำ นกและปลาหลากหลายชนิด สภาพโดยทั่วไปเป็นดินเค็มเกิดขึ้นเกลื่อนบนพื้นผิวดิน มีถนนล้อมรอบบึงชั้นในเป็นขอบบึง และมีถนนชั้นนอกคู่นานกับถนนริมบึงระดับต่ำลงมาอีกชั้นหนึ่งมีทางเชื่อมต่อกันเป็นระยะ สภาพถนนเป็นถนนลูกรังที่มีการปรับเกดให้เรียบ โดยบางช่วงยังมีหลุมบ่ออยู่เป็นจำนวนมากสลับกับถนนคอนกรีต บึงละหานมีรูปร่างคล้ายแอ่งกระทะ ภายในบึงมีเกาะเล็กเกาะน้อยอยู่จำนวนมาก ระดับน้ำขึ้นลงไม่ลึกมากแม้ในช่วงฤดูน้ำหลาก ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณรอบบึงละหาน ใช้บึงละหานในการอุปโภค เลี้ยงสัตว์ และประกอบอาชีพประมงน้ำจืด มีวิถีชีวิตสัมพันธ์กับบึงละหานเป็นอย่างมาก โดยระหว่างทางจะมีเรือของชาวบ้านจอดเรียงรายอยู่ริมบึงเป็นระยะและในระหว่างเดินทางรอบบึงก็จะพบเห็นกลุ่มชาวบ้านกำลังนั่งเรือไปหาปลา กุ้ง และหอยอีกมากมายเพื่อนำไปจำหน่ายและส่งต่อไปแปรรูปเป็นสินค้าอื่น ๆ ต่อไป

การเดินทางเข้าไปยังบึงละหาน สามารถเดินทางเข้าได้หลากหลายเส้นทางรอบบึง ผ่านตัวอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดชัยภูมิ โดยสามารถเข้าได้จากทางอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า ตำบลละหาน หมู่บ้านดอนละนาม และเส้นทางที่นิยมและสะดวกมากที่สุด คือ เข้าจากเส้นทางอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จากทางหลวงหมายเลข 201 ถนนชัยภูมิ-สีคิ้ว จากแยกหนองบัวใหญ่ ตรงเข้าสู่บ้านมะเกลือ ผ่านไปทางด้านหลังหมู่บ้านมุ่งหน้าไปยังแหล่งแหล่งท่องเที่ยว ในระหว่างทางจะมีป้ายไว้นิลบอกไว้เป็นระยะ นอกเหนือจากนั้นเส้นทางอื่นยังไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เพราะเป็นเส้นทางที่ค่อนข้างลำบากในการเดินทาง บางเส้นทางมีความคับแคบ และขรุขระ ต้องเดินทางผ่านหลายหมู่บ้านจนกว่าจะถึงยังแหล่งท่องเที่ยว ในตอนกลางคืน ไฟส่องสว่างไม่ได้มีตลอดเส้นทาง โดยเฉพาะบริเวณริมบึงละหาน จะมีเป็นบางช่วงที่เป็นทางเข้าหรือมีหมู่บ้านเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วบึงละหานยังคงความเป็นป่าและเป็นธรรมชาติอยู่มาก ยังไม่ค่อยมีสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าใดนัก

ภาพประกอบ 3 บึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่มา : ผู้วิจัย

2.1.2 สะพานไม้ทุ่งบัวแดง

สะพานไม้ทุ่งบัวแดง ตั้งอยู่ในบึงละหาน บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภोजตุรัส ทุ่งบัวแดงบึงละหานฝั่งบ้านมะเกลือมีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ จึงทำให้ภาครัฐและคนในชุมชนเล็งเห็นถึงศักยภาพและความสำคัญของการพัฒนาสถานที่แห่งนี้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยได้ร่วมกันริเริ่มโครงการสร้างสะพานไม้ห่มอนรถไฟทอดยาวออกไปในบึง มีความยาว 455 เมตร เพื่อสร้างสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเช็คอิน ถ่ายรูป และเดินเข้าไปเยี่ยมชมดอกบัวแดง สัมผัสประสบการณ์ทางธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เปรียบเสมือนแลนด์มาร์คแห่งใหม่ของบึงละหาน

การก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดงบึงละหาน เกิดจากการร่วมกันนำเสามาไม้เก่าที่ไม่ใช้แล้วตามหมู่บ้าน วัด และโรงเรียนรวมกันมาบริจาคจากทั่วทุกหมู่บ้านในเขตอำเภोजตุรัสทั้ง 9 ตำบล จำนวน 119 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 ต้น พร้อมทั้งได้รับการช่วยเหลือจากหลายหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัดชัยภูมิ โดยนายอร่าม โลวีระ (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ) ได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมบริจาคไม้ห่มอนรถไฟเก่า มาร่วมสร้างสะพานไม้ให้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยสะพานไม้ทุ่งบัวแดงมีการออกแบบเป็นแนวเฉียงรับกับแสงพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกพอดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูปและชมความงดงามของบึงแห่งนี้ได้สวยที่สุดและมีความปลอดภัยที่สุด

ปัจจุบันสะพานไม้ทุ่งบัวแดง มีความโดดเด่นสวยงามได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและประชาชนชาวจังหวัดชัยภูมิเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลที่ดอกบัวบาน

ในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน บรรดานักท่องเที่ยวต่างพากันแวะเวียนมาท่องเที่ยวเยี่ยมชมสะพานไม้ เดินลงสะพานไปชมดอกบัวและถ่ายภาพเก็บเอาความสวยงามไว้เป็นที่ระลึก นอกจากนี้ตลอดทั้งปียังมีประชาชนบริเวณใกล้เคียงเดินทางมาใช้สถานที่แห่งนี้ เป็นแหล่งเดินและวิ่งออกกำลังกาย นั่งรับประทานอาหารกลางวัน พักผ่อนหย่อนใจอยู่ตลอดทั้งวัน โดยมีชาวบ้านมะเกลือช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอยู่ตลอด พร้อมทั้งตรวจเช็คความแข็งแรงปลอดภัยของสะพานไม้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ โดยงบการซ่อมบำรุงสะพานไม้นั้น ได้มาจากจัดสรรงบจากการเก็บค่าบริการเข้าชมสะพานไม้ เวลาเข้าชมสามารถเข้าชมได้ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. ของทุกวัน

ภาพประกอบ 4 สะพานไม้ทุ่งบัวแดง ตำบลบ้านกอก อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่มา : ผู้วิจัย

2.1.3 ทุ่งบัวแดง

ทุ่งบัวแดง เป็นทุ่งดอกบัวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในบึงละหาน มักจะเกิดขึ้นเกาะกลุ่มกันเป็นพื้นที่กว้าง มีเกิดอยู่ในหลายเขตหลายตำบล เช่น ทุ่งบัวแดงในเขตตำบลละหาน ทุ่งบัวแดงในเขตตำบลหนองบัวบาน ทุ่งบัวแดงในเขตตำบลบ้านกอก เป็นต้น ในอดีตดอกบัวแดงเกิดครอบคลุมพื้นที่ภายในบึงเพียงแค่ 1-2 ไร่ ในเวลาต่อมาจึงค่อย ๆ พัฒนาขยายการเจริญเติบโตตามธรรมชาติเพิ่มขึ้นราว 30-40 ไร่ หากปีใดมีลมมาก สายลมก็จะพัดพานำเอาจอกแห่น และวัชพืชมาตามกระแสน้ำ เกิดการแผ่ขยายพันธุ์ปกคลุมทับผิวน้ำ ส่งผลให้รากหรือเหง้าของบัวที่อยู่ใต้ผิวน้ำไม่ได้รับแสงแดดอย่างเต็มที่ ทำให้ดอกบัวเกิดหรือโผล่พ้นผิวน้ำขึ้นมาบานสะพรั่งได้น้อยมาก ชาวบ้านในเขตพื้นที่จึงทำการแก้ไขปัญหาด้วยการระดมกำลังกันนำจอกแห่นขึ้นจากบึง เพื่อเปิดโอกาสให้

ดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำได้รับการสังเคราะห์แสง และเจริญเติบโตขึ้นมาสร้างความสวยงามให้กับบึงละหานแห่งนี้

นอกจากทุ่งบัวแดงแล้ว ยังมีดอกบัวหลวงที่เกิดขึ้นปะปนกันในพื้นที่สร้างความสวยงามให้บึงละหานเช่นกัน เมื่ออดีตชาวบ้านในพื้นที่บึงละหานมีอาชีพทำนาบัว โดยริเริ่มนำเอาบัวหลวงเข้ามาปลูก เพื่อเอาเมล็ดบัวไปตากแห้งแล้วนำไปจำหน่าย และไม่ได้มีการนำน้ำจากบึงละหานไปใช้ในการประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค แต่เป็นการใช้น้ำจากลำน้ำชีเป็นหลัก ต่อมาภายหลัง เมื่อน้ำชีเกิดการแห้งเหือดในช่วงหน้าแล้ง ชาวบ้านจึงเปลี่ยนมาใช้น้ำในบึงละหานแทน เป็นเหตุให้ชาวบ้านที่มีอาชีพทำนาบัวต้องหยุดไป เนื่องจากการทำนาบัวจำเป็นที่จะต้องมีการฉีดยาป้องกันตัวหนอนและแมลงอยู่เสมอ ทำให้สารเคมีต่าง ๆ เจือปนลงในแหล่งน้ำ จนไม่สามารถนำน้ำมาใช้อุปโภคบริโภคได้ อาชีพทำนาบัวจึงต้องล้มเลิกไปในที่สุด

สำหรับช่วงฤดูกาลที่ดอกบัวแดงและดอกบัวหลวงจะออกดอกบานเหมาะแก่การเดินทางมาท่องเที่ยวที่นี่ จะเริ่มต้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนมิถุนายน เวลาที่เหมาะสมในการชม เริ่มตั้งแต่เวลา 06.00 – 10.00 น. หลังจากนั้นดอกบัวจะเริ่มหุบ โดยการนั่งเรือชมบัวนั้น ทางคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวบ้านมะเกลือตำบลบ้านกอกผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยว ได้มีการหารือกันจัดสรรทำเส้นทางเฉพาะสำหรับการเดินทางเรือผ่านทุ่งบัวแดงเข้าไปสู่ใจกลางบึง และมีนโยบายใช้เรือนำเที่ยวเป็นแบบเรือถ่อไม่ใช่เครื่องยนต์ เพื่อเป็นการป้องกันให้ดอกบัวเกิดความเสียหายจากใบพัดหรือการเดินเรือที่น้อยที่สุด ทำให้ทุ่งดอกบัวแดงยังคงความสวยงามแต่เต็มสีสันให้กับบึงละหานอย่างละลานตา เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้พบเห็นเป็นที่สุด

ภาพประกอบ 5 ทุ่งบัวแดงบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่มา : ผู้วิจัย

2.1.4 พุ่มบัวบา

บัวบา มีลักษณะเป็นดอกบัวขนาดเล็กสีขาวโผล่พ้นน้ำ กว้างออกไปราว 500 ไร่ เกิดอยู่ในบึงละหานบริเวณเขตพื้นที่หมู่บ้านจันทพุ่ม ตำบลหนองบัวใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของชาวบึงละหาน ซึ่งถูกค้นพบโดยความบังเอิญจากนักท่องเที่ยวที่นั่งเรือชมเกาะ อยู่ห่างจากสะพานไม้พุ่มบัวแดงบ้านมะเกลือ นั่งเรือออกไปใช้เวลารวมทั้งไปและกลับประมาณ 1 ชั่วโมง บัวบา เป็นดอกบัวที่เกิดขึ้นน้ำตื้นและบานตามฤดูกาลเหมือนดอกบัวแดงและดอกบัวหลวง ในอดีตชาวบ้านเคยใช้พื้นที่บริเวณนี้ในการทำนาและทำการเกษตร อย่างไรก็ตามพุ่มบัวบามีคันดินกั้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการเข้าไปเยี่ยมชมในช่วงน้ำลด ส่งผลให้เรือไม่สามารถสัญจรพานักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมได้ ประกอบกับเป็นพื้นที่แห้งและตื้นทำให้มีสัตว์ลงไปหากิน เช่น วัวและควาย เป็นต้น

ปัจจุบันพุ่มบัวบา ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เพิ่งถูกค้นพบเมื่อไม่นานมานี้และต้องใช้เรือในการเดินทางเข้าไปเยี่ยมชมเท่านั้น หากไม่ใช้ฤดูกาลบัวบาน น้ำจะแห้งเหือดกลายเป็นโคลนตมและมีพื้นที่ลักษณะคล้ายกับทุ่งนาปกติ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใหญ่ผู้รับผิดชอบดูแลเขตพื้นที่พุ่มบัวบา กำลังอยู่ในช่วงวางแผนปรับปรุงพื้นที่และทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์สนับสนุนให้พุ่มบัวบาเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวต่อไป โดยให้ชาวบ้านหรือผู้ให้บริการนำเที่ยว แนะนำให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับพุ่มบัวบา เสนอบริการนำนักท่องเที่ยวในการนั่งเรือพาเยี่ยมชมพุ่มบัวบาเพิ่มเติมจากการมาท่องเที่ยวพุ่มบัวแดงอีกด้วย

2.1.5 เกาะนกบ้านโนนจาน

เกาะนกบ้านโนนจาน มีนกหลายชนิดอาศัยอยู่ทั้งนกน้ำจำนวนนับหมื่นตัว นกประจำถิ่น นกอพยพย้ายถิ่น เช่น นกยางเปีย นกยางไฟ นกไฟหัดดำ และนกหายากหลากหลายสายพันธุ์ เช่น นกกระแตผิโหล่ง นกกระสาขาว และนกกระสาแดง เป็นต้น ซึ่งนกบางชนิดจะพบอยู่ในบึงละหานแห่งนี้ที่เดียวในประเทศไทย เพราะธรรมชาติของบึงละหานเอื้ออำนวยต่อการอยู่ของนก ระบบนิเวศน์สมบูรณ์ ประกอบกับชาวบ้านในเขตพื้นที่ร่วมใจกันอนุรักษ์ ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ออกล่า ไม่ทำร้าย และไม่รับประทานนกทุกชนิด มีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติมาอย่างยาวนานแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย ทำให้มีนกนานาชนิดจำนวนมากเป็นเสน่ห์ของบึงละหาน

ปัจจุบันกิจกรรมส่องนกบึงละหาน ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในบรรดานักส่องนกทั้งไทยและต่างประเทศต่างก็แวะเวียนกันมาทางเดินที่พักแรมส่องนกตลอดทั้งปี โดยมีชาวบ้านที่มีวิถีชีวิตเติบโตมากับบึงละหานเป็นผู้ดูแลให้ความรู้แก่นักส่องนกหรือนักท่องเที่ยว ภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานเขตห้ามล่าบึงละหาน ได้มีการจัดอุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่องนก มาฝึกอบรมให้ความรู้

เรือนกเพิ่มเติมแก่ชาวบ้านผู้ทำหน้าที่นำกิจกรรมสอนนก ซึ่งมีส่วนช่วยให้ชาวบ้านให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวหรือนักสอนนกได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2.1.6 ศาลเจ้าพ่อหาญคำ

ศาลเจ้าพ่อหาญคำ สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บึงละหาน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เป็นศูนย์รวมและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านเขตพื้นที่บึงละหาน และเขตพื้นที่บริเวณใกล้เคียง ต่างพากันมากราบไหว้บูชา ขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต นอกจากนี้ชาวบ้านบึงละหานยังแวะเวียนกันมาทำพิธีต่าง ๆ ตามความเชื่อส่วนบุคคล และในทุกปี จะมีการประกอบพิธีสำคัญเพื่อบวงสรวงเจ้าพ่อหาญคำตามความเชื่อของชาวบ้านบึงละหานและประชาชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ปัจจุบันศาลเจ้าพ่อหาญคำตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลละหาน โดยมีชาวบ้านละหานคอยจัดเวรยามแวะเวียนกันมาทำความสะอาดดูแลศาลแห่งนี้อยู่ตลอด

2.1.7 ท่าเรือชาวประมง บ้านหนองคู

ท่าเรือชาวประมง อยู่ในเขตพื้นที่บ้านหนองคู ตำบลหนองบัวบาน อำเภोजตุรัส เป็นชุมชนที่มีลำน้ำสองสายระหว่างลำคันฉูและลำน้ำชีไหลมาบรรจบกันก่อนที่จะไหลลงสู่บึงละหาน ทำให้วิถีชีวิตของชาวหนองคูผูกพันกับสายน้ำประกอบอาชีพการทำประมงน้ำจืดเป็นหลัก เพราะมีปลาชุกชุม และเต็มไปด้วยสัตว์อื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งชาวประมงใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการทำอุปกรณ์สำหรับการจับปลาโดยไม่ใช้เหยื่อล่อ ได้แก่ แห อีหล่ง อีจู้ อีลำยอง ตุ่ม โซ ยกยอ จึงกลายเป็นเสน่ห์ให้แก่นักท่องเที่ยวผู้พบเห็นจนเป็นที่น่าประทับใจ อย่างไรก็ตามมีการขอความร่วมมือชาวประมงไม่ให้จับสัตว์น้ำในพื้นที่ดังกล่าว 2 แห่ง เพื่อกำหนดเป็นจุดอนุรักษ์สำหรับเป็นแหล่งเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์ ได้แก่ บริเวณหน้าศาลเจ้าพ่อหาญคำ และบริเวณสถานีวิจัยประมงน้ำจืดจังหวัดชัยภูมิ

ปัจจุบันอาหารพื้นถิ่นในเขตอำเภोजตุรัสโดยส่วนมาก มาจากการจับปลา กุ้ง หรือหอยจากท่าเรือชาวประมงบ้านหนองคูแห่งนี้ และสามารถนำไปแปรรูปจำหน่ายเพื่อเป็นของฝาก อันขึ้นชื่อของจังหวัดชัยภูมิ ไม่ว่าจะเป็น ปลาสด ปลาตากแห้ง ปลาสามไร่ก้าง เนื้อปลากราย ทอดมันดอนละนาม ซึ่งทำให้สินค้าเหล่านี้โด่งดังมีชื่อเสียง ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงมาอย่างยาวนาน

ภาพประกอบ 6 เรือพายของชาวประมงน้ำจืดที่ใช้ในการหาปลาในบึงละหาน
ที่มา : ผู้วิจัย

2.2 ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities)

ทุ่งบัวแดงบึงละหาน สามารถเข้าได้หลากหลายเส้นทาง ซึ่งเส้นทางที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดคือ ทางหลวงหมายเลข 201 ถนนชัยภูมิ-สีคิ้ว จากทางแยกหนองบัวใหญ่ มุ่งหน้าเข้าสู่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร และตรงเข้าสู่ทุ่งบัวแดงจากบ้านมะเกลือในทางลูกรัง เป็นระยะทางอีกประมาณ 3.5 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 10-15 นาที (ดูภาพประกอบ 20) ในระหว่างทางมีการติดตั้งป้ายบอกทางตั้งอยู่เป็นระยะ แต่ยังมีไม่มาก มีไม่ครบทุกเส้นทาง ไม่ชัดเจน และไม่ได้มาตรฐานตามอารยสถาปัตย์เท่าที่ควรในการทำป้ายให้มีสัญลักษณ์พร้อมทั้งภาษาเป็นมาตรฐานสากล ทุกคนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าใจตรงกันได้ เช่น แบบป้ายของกรมทางหลวง หรือแบบป้ายแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และปัจจุบันทางหน่วยงานอำเภอจัตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกกำลังดำเนินการจัดทำป้ายการท่องเที่ยวพื้นหลังสีน้ำเงิน ซึ่งจะมีการติดตั้งเพิ่มอีก 2 ฝั่งของเส้นทางที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมา

ในส่วนของแผนที่ท่องเที่ยวขณะนี้ มีเพียงแผนที่ที่จัดทำขึ้นมากันเองในเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มท่องเที่ยววันวิถีสวน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น สำหรับแผนที่ภาพรวมของการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ยังอยู่ในระหว่างการวางแผนที่จะดำเนินการจัดทำ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานอำเภอจัตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง โดยรูปแบบที่คาดการณ์ไว้เพื่อให้ดูง่ายและเป็นสากลจะมีลักษณะเป็นแผนที่ป้ายขนาดใหญ่สำหรับติดตั้ง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยแอปพลิเคชันบนมือถือ เนื่องจากการเดินทางไม่ได้มีความซับซ้อนมากนัก

ปัจจุบันยังไม่มีรถรับจ้างหรือรถประจำทางให้บริการแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทาง สำหรับสภาพถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวเป็นทางลูกรังสลับกับถนนคอนกรีตและถนนลาดยาง ทางลูกรังขรุขระ มีสภาพไม่ดี เป็นหลุมบ่อ โดยเฉพาะในฤดูฝนจะมีน้ำเอ่อท่วมทางเข้า และถนนกลายเป็นดินโคลน สัญจรไปมาลำบาก ในเบื้องต้นทางหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในระหว่างการของบประมาณจากส่วนกลางเพื่อมาปรับปรุงเส้นทางให้แล้วเสร็จ ซึ่งอาจมีโครงการตลาดยางหรือทำถนนคอนกรีตในปี พ.ศ. 2566 นี้ ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวบางส่วนมีความเห็นว่า ควรคงสภาพถนนแบบดินลูกรังไว้ให้เป็นธรรมชาติอย่างที่สุด เพื่อไม่ให้ความเป็นธรรมชาตินั้นหายไป อย่างไรก็ตามไม่ว่าการพัฒนาจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น ล้วนแล้วแต่มีข้อดี และเกิดความสะดวก ความงดงามที่แตกต่างกันทั้งสิ้น เอาเสียความต้องการของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

2.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

จากการลงพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัสจังหวัดชัยภูมิ พบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

2.3.1 กิจกรรมนั่งเรือพาย

เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมีความนิยมและชื่นชอบเป็นอย่างยิ่ง โดยผู้นำเที่ยวจะพานักท่องเที่ยวนั่งเรือชมดอกบัวแดงบานสะพรั่งอยู่ภายในบึงเป็นระยะทางเกือบ 500 เมตร ในช่วงเวลาเช้าวัดประมาณ 6.00 น. – 7.30 น. หลังจากนั้นบัวจะเริ่มหุบ โดยเรือที่ใช้นั้นจะเป็นเรือพายที่ชาวบ้านซุดเองทำเอง ไม่ใช่เครื่องยนต์เพื่อป้องกันความเสียหายจากใบพัดเรือ นักท่องเที่ยวสามารถนั่งได้ 2-3 คน โดยมีค่าบริการ 100 บาท พร้อมทั้งให้นักท่องเที่ยวสวมเสื้อชูชีพป้องกันความปลอดภัยทุกครั้งก่อนออกเรือ และหากมีคลื่นหรือลมแรงจะไม่นำนักท่องเที่ยวออกเรือแต่อย่างใด

2.3.2 กิจกรรมส่องนก

เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานได้เป็นอย่างดี เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูกาลส่องนก จะมีนักส่องนกจากทั่วประเทศรวมถึงนักส่องนกจากต่างประเทศจะมารวมตัวกันที่ทุ่งบัวแดงบึงละหานแห่งนี้เพื่อส่องนกและถ่ายภาพนก โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตห้ามล่า จะมีการจัดเตรียมอุปกรณ์การส่องนก พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่เครือข่ายเรือนกมาให้ความรู้แก่ผู้สนใจ พร้อมทั้งจัดอบรมชาวบ้านผู้นำเที่ยวในพื้นที่มาอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนก เพื่อที่จะได้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง โดยบึงละหานมีนกน้ำนับหมื่นตัว และนกหายากหลากหลายสายพันธุ์ ทั้งนกประจำถิ่นที่อาศัยเดิมอยู่แล้ว และนกอพยพย้ายถิ่น โดยใช้เวลานั่งเรือไปที่เกาะนก ประมาณ 10-20 นาที และมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้อย่างใกล้ชิด

2.3.3 กิจกรรมตกปลาชะโด

เป็นกิจกรรมที่มีชื่อเสียงและจัดต่อเนื่องมายาวนาน เมื่อเข้าสู่เทศกาลล่าปลาชะโดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี จะมีการจัดงานกิจกรรมตกปลาชะโดขึ้น โดยนำส่วนต่าง ๆ ของปลาที่ได้ไปทำอาหารและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น นำหนังมาทำกระเป๋า เป็นต้น สาเหตุที่ทำให้มีการสนับสนุนจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เนื่องจากปลาชะโดเป็นปลาที่ทำลายระบบนิเวศน์กินปลาด้วยกันเอง จึงจัดกิจกรรมนี้ขึ้นเพื่อช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์ไว้ให้ดีคงอยู่สืบไป

2.3.4 กิจกรรมเปิดฤดูกาลการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง

ทางหน่วยงานรัฐไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานอำเภอ จัตุรัส องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในอำเภอจัตุรัสสนับสนุนการจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพื่อเป็นกิจกรรมสำหรับโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดงในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ซึ่งปี พ.ศ. 2566 นับเป็นปีที่สองในการจัดงาน โดยสะพานไม้ทุ่งบัวแดงเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวในปีแรก คือ วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2565 ได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวอย่างล้นหลาม ซึ่งในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนมิถุนายนนี้ บึงละหานจะเต็มไปด้วยดอกบัวแดง กำลังบานสวยงาม และภายในงานยังมีการจัดกิจกรรมวิ่งเทรลเพิ่มเติมอีกด้วย

2.3.5 กิจกรรมอนุรักษ์สืบสานประเพณี

เป็นการจัดกิจกรรม ณ สะพานไม้ทุ่งบัวแดง เพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานทั้งในฤดูกาลและนอกฤดูกาล ไม่ว่าจะเป็น การจัดกิจกรรมตักบาตรต้อนรับปีใหม่บนสะพานไม้ทุ่งบัวแดงด้วยพระจำนวน 80 รูป กิจกรรมการจดทะเบียนสมรสบนสะพานไม้ในเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นเดือนแห่งความรัก การจัดกิจกรรมการแข่งขันเรือพาย การแข่งเส็งกลองโบราณ การแข่งวิ่งวัว การแข่งขันมวยทะเล กิจกรรมการเดินแบบผ้าไทย และกิจกรรมการแสดงรำพื้นบ้านโดยมีนางรำจำนวนกว่า 300 คนร่วมแสดง เป็นต้น

2.3.6 กิจกรรมกางเต็นท์พักแรม

สะพานไม้ทุ่งบัวแดงบึงละหาน มีลานกางเต็นท์ซึ่งเป็นลานไม้ไผ่บริเวณใต้ต้นจามจุรีใหญ่ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่อยากมาพักแรมและนำเต็นท์มากางสัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด โดยเก็บค่าบริการคนละ 200 บาท มีห้องน้ำสะอาดให้บริการพร้อมทั้งจัดเวรยามชาวบ้านคอยดูแลความปลอดภัยให้ตลอดทั้งคืน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถไปกางเต็นท์ได้บริเวณพื้นที่ข้างสำนักงานเขตห้ามล่า โดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวเปิดให้บริการปี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกเช่นกัน

จากการสังเกตพบว่า กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ชื่นชอบและได้รับความนิยมมากที่สุด คือ กิจกรรมนั่งเรือพายชมทุ่งบัวแดง เป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิและนักท่องเที่ยวจากจังหวัด

ใกล้เคียง และกิจกรรมที่ได้รับความนิยมรองลงมา คือ กิจกรรมการเดินบนสะพานไม้ท่งบัวแดง ซึ่งนักท่องเที่ยวโดยส่วนมากเน้นให้ความสำคัญกับการมาถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในขณะนั่งเรือหรือเดินสะพาน เพื่อเก็บบันทึกเอาความสวยงามของดอกบัวและบรรยากาศความประทับใจกลับไปลงในโซเชียลมีเดียของตนเอง ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง เพราะภาพที่ออกมาสวยงามเป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้พบเห็นและอยากที่จะตามมาท่องเที่ยวท่งบัวแดง บึงละหานเช่นเดียวกัน

2.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ภายในแหล่งท่องเที่ยวท่งบัวแดงบึงละหานมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวค่อนข้างหลากหลาย ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวซึ่งชาวบ้านจะผลัดเปลี่ยนเวรกันมาดูแลให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว จุดจำหน่ายตั๋วเข้าสะพานไม้ท่งบัวแดง มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ลานกางเต็นท์ ห้องน้ำสะอาด ชุมนั่งเล่น ชุมน้ำพุร้อน ร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ ร้านอาหารริมบึงบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ท่งบัวแดง จำหน่ายอาหารและสินค้าประเภท ส้มตำ ปลาเผา ไส้กรอก ปลาสต ปลาตากแห้ง ผักตามฤดูกาล และวัตถุดิบต่าง ๆ ที่หาได้จากในบึงละหาน และร้านเครื่องดื่มให้บริการแก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงที่จอดรถ ทั้งนี้ในส่วนของที่จอดรถของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากมีที่จอดรถไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวที่มาต้องจอดรถบริเวณถนนที่เป็นคันดินรอบบึง และถนนส่วนล่างรอบนอกของบึง ซึ่งหากนักท่องเที่ยวมากันเยอะก็จะทำให้ที่จอดรถไม่เพียงพอ จำเป็นต้องไปจอดในจุดจอดรถระยะไกลและอาจเกิดอันตรายต่อรถและนักท่องเที่ยวได้

ในปัจจุบันหากเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น จะมีภาคเอกชนให้การสนับสนุนพื้นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังสะพานไม้ท่งบัวแดงบึงละหาน เนื่องจากบริเวณที่จอดรถของภาคเอกชนนั้นมีความสะดวกกว้างขวางและอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด แต่จะมีการเก็บค่าบริการเข้าจอดในบางครั้ง และอีกส่วนหนึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากทางวัดโนนหัวช้างบ้านมะเกลือ อนุญาตให้ใช้พื้นที่วัดในการจอดรถ แต่อยู่ค่อนข้างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว (ดูภาพประกอบ 30) ทำให้ลำบากต่อการเดินของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกจึงมีแผนการที่จะปรับปรุงที่จอดรถให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว โดยการขุดลอกบึงละหานเพื่อนำมาถมขยายคันดินไหล่ทางให้กว้างขึ้นสำหรับทำเป็นที่จอดรถ

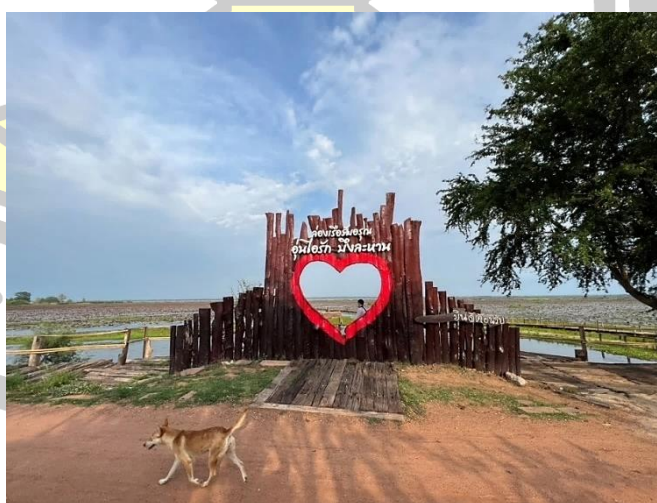
ทั้งนี้สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ชุมนั่งเล่นที่มีไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้นั่งพักผ่อนหรือรับประทานอาหารยังคงมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว วันเทศกาล หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ทางด้านคณะกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งชาวบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก จึงระดมกำลังกันเร่งก่อสร้างเพิ่มจำนวนชุมให้ได้มากที่สุด เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต สำหรับร้านขาย

สินค้าของที่ระลึกยังคงมีสินค้าไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่มีความหลากหลาย มีจำนวนน้อยและมีเพียงร้านเดียวเท่านั้น ฝ่ายประธานและคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้เล็งเห็นตรงกันว่าชาวบ้านในพื้นที่ควรร่วมมือกันจัดทำงบประมาณเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนมาใช้ในการพัฒนาสินค้าของที่ระลึกให้มีความหลากหลายแปลกใหม่และเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่านี้ เช่นเดียวกันกับร้านขายสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งเปิดให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดงมีอยู่เพียง 2-3 ร้านเท่านั้น อาหารที่ขายมีความสด สะอาด มีคุณภาพและรสชาติดี แต่มีตัวเลือกค่อนข้างน้อย รายการอาหารไม่หลากหลายอีกทั้งในช่วงเทศกาลสินค้าอาหารยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอีกด้วย

ภาพประกอบ 7 ศูนย์อำนวยความสะดวกบริการนักท่องเที่ยวพร้อมอุปกรณ์ปฐมพยาบาล

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพประกอบ 8 ชุมนเซคอินถ่ายรูปสำหรับนักท่องเที่ยว

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพประกอบ 9 จุดจำหน่ายตั๋วเข้าสะพานไม้ทุ่งบัวแดงและซุ้มนั่งพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพประกอบ 10 ห้องน้ำบริเวณสะพานไม้ทุ่งบัวแดง สำหรับบริการนักท่องเที่ยว
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพประกอบ 11 ซุ้มจำหน่ายสินค้าของฝากที่ระลึกและผลิตผลทางการเกษตร
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพประกอบ 12 บริเวณที่จอดรถในบริเวณวัดโนนหัวช้าง และถนนด้านล่างบึงที่คู่ขนานกับ
คันดินล้อมรอบบึงด้านบน

ที่มา : ผู้วิจัย

2.5 ด้านที่พักแรม (Accommodations)

ปัจจุบันที่พักแรมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานมีเพียง 1 แห่งที่เป็นของภาคเอกชน ตั้งอยู่บริเวณริมบึงละหานห่างจากแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดงประมาณ 2 กิโลเมตร โดยนักท่องเที่ยวต้องนำเต็นท์มาเอง คิดค่าบริการท่านละ 200 บาท ทางผู้ประกอบการที่พักให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยและการดูแลความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการเลือกจุดกางเต็นท์ที่ปลอดภัย เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำอาจมีสัตว์มีพิษมาทำอันตรายนักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการที่พักบางรายมีโครงการจะสร้างที่พักแบบโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แต่ยังอยู่ในระหว่างกำลังสำรวจความนิยมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพักแรม ทั้งนี้ที่พักแรมของเอกชนส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในตัวเมืองจตุรัสซึ่งอยู่ไม่ไกลจากทุ่งบัวแดงบึงละหาน

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2566 นับเป็นปีแรกที่ทางหน่วยงานเขตห้ามล่าบึงละหานชัยภูมิ มีแนวคิดในการเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามากางเต็นท์แคมป์ปิ้งบริเวณข้างสำนักงานเขตห้ามล่าบึงละหานชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาต่อไปอีกเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหาน ซึ่งปัจจุบันทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกและคณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานได้มีการสนับสนุนและจัดทำพื้นที่กางเต็นท์พักแรมบริเวณริมบึงสะพานไม้ทุ่งบัวแดง พร้อมทั้งกำลังดำเนินโครงการติดตั้งไฟโซล่าเซลล์หรือไฟพลังงานแสงอาทิตย์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในอนาคตอันใกล้นี้ หน่วยงานอำเภอจตุรัส

ยังไม่มีโครงการที่จะจัดทำที่พักรูปแบบอื่น เนื่องจากการทำกิจกรรมท่องเที่ยวในทุ่งบัวแดงบึงละหาน ใช้ระยะเวลาไม่นาน อีกทั้งบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ทำให้การก่อสร้างที่พักเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ไม่ไกลจากใจกลางเมืองจตุรัส ซึ่งมีที่พักแรมของเอกชนหลายแห่ง จึงยังไม่ได้มีการหาหรือเรื่องการทำที่พักแรมแต่อย่างใด

2.6 ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)

ด้านการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรภายในแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐมีการแบ่งส่วนการบริหารจัดการแต่ละพื้นที่โดยรอบบึงตามเขตรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยทางหน่วยงานอำเภอจตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกจะใช้การกระจายอำนาจเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นหลักในการบริหารจัดการตนเองมากที่สุดสำหรับการดูแลแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงดูตนเองและชุมชน ในส่วนของอำเภอจตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกจะคอยเป็นเสมือนพี่เลี้ยงช่วยดูแลภาพรวมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวหรือจัดงานเพื่อประชาสัมพันธ์อย่างเต็มที่ โดยการประสานกับหน่วยงานการท่องเที่ยวและหน่วยงานระดับจังหวัด

ด้านการบริหารจัดการพื้นที่ภายในแหล่งท่องเที่ยว ในช่วงแรกหน่วยงานอำเภอจตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกจะเริ่มผลักดันให้ชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมาจากตัวแทนประธานในกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มร้านค้า กลุ่มเรือประมง กลุ่มเรือถ่อ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และมีคณะกรรมการในหมู่บ้านอีกจำนวนหนึ่งร่วมด้วย เพื่อร่วมกันตั้งกฎเกณฑ์และสร้างกฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว คัดเลือกบุคลากรที่ให้บริการทางท่องเที่ยวตามความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังมีข้อตกลงเรื่องหลักเกณฑ์รายรับและรายจ่ายในแหล่งท่องเที่ยว การทำบัญชีกลาง ส่งรายงานต่อหน่วยงานรัฐเพื่อให้เกิดความเป็นระบบระเบียบและบริหารจัดการร่วมกันได้ง่ายมากยิ่งขึ้น มีการแบ่งเขตพื้นที่กันอย่างชัดเจน ได้แก่ โซนสำหรับนักท่องเที่ยว โซนเจ้าหน้าที่กองอำนวยการ โซนพื้นที่จอดรถ โซนให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น รวมไปถึงการจัดประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาหรือปัญหา พร้อมแก้ไขหาข้อสรุปร่วมกัน

ด้านการบริหารจัดการเรื่องความปลอดภัย ทางหน่วยงานอำเภอจตุรัสและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกพร้อมทั้งคณะกรรมการดูแลแหล่งท่องเที่ยว มีการย้ำเตือนและให้ความสำคัญเรื่องการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด ทางองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกอก ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่ และตำบลหนองบัวบาน ได้มีการสนับสนุนจัดหน่วยชุดกู้ชีพ หน่วยป้องกันภัยทั้งทางบกและทางน้ำ กองกำลังจิตอาสาในการทำความสะอาด หน่วย อปพร. และหน่วยงานอสม. ประจําการเพื่อเฝ้าระวังเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูเทศกาลท่องเที่ยวยังมีการตรึงกำลังในการเฝ้าระวังป้องกัน ดูแลนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยในระหว่างขึ้นเรือชมทุ่งบัวแดงนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องใส่เสื้อชูชีพทุกคน จึงจะอนุญาตให้ออกเรือได้

และตลอดความยาวของสะพานไม้ทางหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกได้จัดหาซุฟและ
ห่วยยางติดตั้งไว้เป็นระยะ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวอยู่ในระยะเริ่มต้น จึงยังไม่มี
การฝึกอบรมบุคลากรที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวในทุ่งบัวแดงบึงละหาน เพื่อพัฒนาคนในชุมชนและ
บุคลากร ให้เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น นักเล่าเรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษ และอบรมหลักการบริการที่ดี
แต่อย่างใด

3. คำขวัญบึงละหาน (องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน, 2565)

ดอนละนาม	งามบึงสวย
มากด้วยปลาฉลาด	อากาศดี
หลักหินือบายมุข	สุขใจนักท่องเที่ยว
เกี่ยวก้อยพัฒนา	นำพาความเจริญ

4. ตำแหน่งที่ตั้ง

บึงละหานตั้งอยู่ที่อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ทางทิศตะวันตกของทางหลวงหมายเลข
201 มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร 229 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอจตุรัส 10 กิโลเมตร ตั้งอยู่
เส้นรุ้งที่ 15°39'18" เหนือ และเส้นแวงที่ 101°55'40" ตะวันออก มีเนื้อที่ 18,181 ไร่ ความสูงจาก
ระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 190 เมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน, 2565)

ด้านทิศเหนือ	ติดต่อกับ ลำน้ำชี
ด้านทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลบ้านกอก (มีสภาพเป็นทุ่งนา)
ด้านทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลละหาน (มีสภาพเป็นทุ่งนาและไร่นาสำปะหลัง)
ด้านทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลหนองบัวบาน

บึงละหานมีอาณาเขตกว้างขวางจนสามารถครอบคลุมพื้นที่ได้ถึง 4 ตำบลใหญ่ ของ
อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวบาน ตำบลบ้านกอก และ
ตำบลหนองบัวใหญ่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตบริเวณตำบลละหาน โดยมีข้อมูลทั่วไปของแต่ละ
ตำบล ดังต่อไปนี้

พูน ปณ จิต ชีเว

4.1 ตำบลละหาน (องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน, 2565)

4.1.1 สภาพทั่วไปและตำแหน่งที่ตั้ง ตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของอำเภอจัตุรัส ลักษณะของพื้นที่ตำบลเป็นแนวเหนือและใต้ มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201ตัดผ่าน คือ ถนนสายชัยภูมิ-สีคิ้ว จุดเริ่มต้นจากหมู่บ้านโคกแพ่งพวย หมู่ที่ 15 ยาวไปจบจนถึงหมู่บ้านโนนไฮ หมู่ที่ 13 ซึ่งมีระยะทางโดยประมาณ 14 กิโลเมตร โดยมีทิศต่าง ๆ ติดกับตำบลอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส
ทิศตะวันออก	ติดกับ ตำบลหนองฉิม อำเภอเนินสง่า
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลหนองบัวบาน และตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส

4.1.2 เนื้อที่ในเขตตำบลละหาน มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 102 ตารางกิโลเมตร หรือ 63,750 ไร่

4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ มีสภาพภูมิประเทศที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

สภาพลุ่มน้ำซัง เป็นพื้นที่ส่วนของตำบลที่มีแหล่งน้ำซังและเป็นทางให้น้ำผ่านตลอดฤดูกาลน้ำหลากอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตำบล ซึ่งมีแหล่งน้ำจืดที่โดดเด่นในบริเวณดังกล่าว อาทิ บึงละหาน ลำคันฉู หนองหญ้าขาวนก หนองจอก หนองกันกง และหนองแพ่งพวย เป็นต้น โดยพื้นที่เหล่านี้จะมีลักษณะเป็นพื้นที่สามารถรองรับน้ำที่ไหลหลากมาจากทางทิศตะวันออกของพื้นที่ ยามฤดูฝน นอกจากนี้ยังเป็นจุดที่มีน้ำจากแม่น้ำชีไหลเอ่อล้นขึ้นมา ส่งผลให้บริเวณดังกล่าวมีน้ำท่วมขังกระพือออกไปเป็นวงกว้าง สำหรับฤดูแล้ง ในบริเวณนี้จะให้บางส่วนทำเป็นพื้นที่ปศุสัตว์ เนื่องจากพื้นที่โดยส่วนมากเป็นที่สาธารณะประโยชน์

สภาพพื้นที่ราบเรียบและค่อนข้างเรียบ จะอยู่บริเวณตำแหน่งที่สูงถัดมาจากบริเวณน้ำซังขึ้นมาอีก โดยส่วนมากจะเป็นบริเวณส่วนกลางของพื้นที่ตำบลละหานโน้มเอียงไปด้านทิศตะวันตกใกล้หมู่บ้าน ซึ่งพื้นที่นี้จะมีลำห้วยและทางน้ำเล็ก ๆ ให้น้ำสามารถไหลผ่านได้ในฤดูฝน โดยมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 190-200 เมตร โดยประมาณ

สภาพค่อนข้างเรียบระหว่างเนิน พื้นที่นี้จะอยู่ไปทางด้านทิศตะวันออกของตำบลละหาน โดยเกิดอยู่ตามระหว่างเนินสูงและต่ำมีทางน้ำให้ไหลผ่านในช่วงฤดูฝน

สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดไปจนถึงลาดชัน พื้นที่นี้จะมีทิศตะวันออกติดต่อกับอาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลกะฮาด และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองฉิม อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยประมาณ 200-236 เมตร บางบริเวณจะมีหินทรายปรากฏอยู่ทั่วไป

4.1.4 เขตการปกครองและประชากรตำบลละหาน

หมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลละหานมีจำนวนทั้งสิ้น 18 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 หมู่บ้านละหาน	หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองสมบูรณ์
หมู่ที่ 2 หมู่บ้านละหาน	หมู่ที่ 11 หมู่บ้านดอนละนาม
หมู่ที่ 3 หมู่บ้านห้วยยาง	หมู่ที่ 12 หมู่บ้านโนนสง่าสามัคคี
หมู่ที่ 4 หมู่บ้านหนองหญ้าข้าวนก	หมู่ที่ 13 หมู่บ้านโนนไฮ
หมู่ที่ 5 หมู่บ้านโนนจาน	หมู่ที่ 14 หมู่บ้านโนนจาน
หมู่ที่ 6 หมู่บ้านท่าศาลา	หมู่ที่ 15 หมู่บ้านโคกแพงพวย
หมู่ที่ 7 หมู่บ้านกันกง	หมู่ที่ 16 หมู่บ้านหนองไผ่งาม
หมู่ที่ 8 หมู่บ้านโคกแพงพวย	หมู่ที่ 17 หมู่บ้านละหาน
หมู่ที่ 9 หมู่บ้านลิ	หมู่ที่ 18 หมู่บ้านหนองหญ้าข้าวนก

มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,671 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 12,769 คน โดยเป็นประชากรที่เป็นเพศชาย จำนวน 6,283 คน ประชากรที่เป็นเพศหญิงอีกจำนวน 6,486 คน มีความหนาแน่นของประชากรในตำบลโดยเฉลี่ยประมาณ 126 คน ต่อตารางกิโลเมตร

4.1.5 แหล่งท่องเที่ยวตำบลละหาน ได้แก่ บึงละหาน

จุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ที่หมู่บ้านหนองหญ้าข้าวนก

จุดถ่ายรูปและจุดเชคอิน ที่หมู่บ้านดอนละนาม

จุดกราบไหว้สักการะเจ้าพ่อหาญคำ ที่หมู่บ้านละหาน

4.1.6 ผลิภัณฑ์ของตำบลที่ได้รับการส่งเสริมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้แก่ ทอดมันปลากราย น้ำปลาจากปลาร้า ทอเสือกก ผลิภัณฑ์ของกลุ่มจักสานและ บึงละหาน

ภาพประกอบ 15 ทอดมันปลากราย ผลิภัณฑ์จากตำบลละหาน
ที่มา : สุทธิพงศ์ เสฎฐรังสี (2560)

4.2 ตำบลหนองบัวบาน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน, 2565)

4.2.1 สภาพทั่วไปและตำแหน่งที่ตั้ง มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสูงในบางส่วน และบางพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำชีไหลผ่านและมีอาณาเขตติดกับบึงละหาน ตำบลหนองบัวบานอยู่ห่างจากอำเภอจัตุรัสประมาณ 14 กิโลเมตร (เส้นทางจัตุรัส-หนองบัวระเหว) มีเนื้อที่โดยรวม 69 ตารางกิโลเมตร หรือ 43,125 ไร่ โดยมีทิศต่าง ๆ ติดกับอาณาเขตของตำบลอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลส้มป่อย ตำบลกุดน้ำใส ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส

ตำบลหนองบัวบาน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 8,248 คน เป็นเพศชาย 4,104 คน เพศหญิง 4,144 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,343 ครัวเรือน มีเขตการปกครองจำนวน 12 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ 1 หมู่บ้านหนองบัวบาน	หมู่ที่ 7 หมู่บ้านหนองบัวบาน
หมู่ 2 หมู่บ้านหนองบัวบาน	หมู่ที่ 8 หมู่บ้านหนองบัวบาน
หมู่ 3 หมู่บ้านหนองบัวบาน	หมู่ที่ 9 หมู่บ้านหนองบัวบาน
หมู่ 4 หมู่บ้านโคกโด้งไต้หวัน	หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองบัวบาน
หมู่ 5 หมู่บ้านหลักศิลา	หมู่ที่ 11 หมู่บ้านหนองบัวบาน
หมู่ 6 หมู่บ้านหนองคู	หมู่ที่ 12 หมู่บ้านโคกโด้งไต้หวัน

4.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ตำบลหนองบัวบานมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสูงผสมกับพื้นที่ราบลุ่มในบางส่วน และมีบางส่วนของอาณาเขตติดกับลำน้ำชี ซึ่งทำให้ประชาชนในแถบนั้นสามารถทำการเกษตรได้ทุกฤดูกาล โดยมีลักษณะของดินเป็นดินเหนียวปนทรายและเป็นดินเค็มซึ่งทำให้หน้าดินถูกชะล้างเป็นเหตุให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ค่อยได้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับบางส่วนของเขตพื้นที่มีสภาพแห้งแล้ง โดยเฉพาะบริเวณหมู่ 4 หมู่ 5 และหมู่ 12 ซึ่งได้รับปริมาณของน้ำฝนที่ค่อนข้างน้อยมากในแต่ละปี

4.2.3 งานประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

เดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ คือ งานนมัสการรอยพระพุทธรูปจำลอง

เดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม คือ งานบุญเวส

เดือน เมษายน คือ งานวันสงกรานต์และงานเจ้าพ่อขุนรินทร์

เดือน เมษายน-มิถุนายน คือ งานบุญบั้งไฟ

เดือน ตุลาคม คือ งานวันออกพรรษา

เดือน พฤศจิกายน คือ งานประเพณีลอยกระทง

4.2.4 แหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ คือ รอยพระบาทหลักศิลา ตั้งอยู่ ณ หมู่ 5 ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ห่างจากหมู่บ้านหนองบัวบานออกไปยังทางด้านทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นแหล่งจารึกรอยพระบาทหลักศิลา ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะบูชาของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองบัวบานและพื้นที่ใกล้เคียง

4.2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวตำบลหนองบัวบาน ได้แก่ ชมวิถีชีวิตชาวประมงน้ำจืด ที่หมู่บ้านหนองคู ที่ใช้การจับปลาด้วยแห ตาข่าย อีหลง อีจู้ ดุ่ม และไซกั้ง

ภาพประกอบ 16 รอยพระบาทหลักศิลา ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส

ที่มา : Atom (2554)

4.3 ตำบลบ้านกอก (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก, 2565)

4.3.1 สภาพทั่วไปและตำแหน่งที่ตั้ง ตำบลบ้านกอก มีลักษณะเป็นพื้นที่สูงโดยเฉพาะในด้านทิศเหนือจะสูงกว่าระดับน้ำทะเล 230 เมตร และทางด้านทิศใต้สูงกว่าระดับน้ำทะเล 260 เมตร โดยพื้นที่ทั้งสองนั้นจะมีความลาดเอียงมาสู่ตอนกลางของตำบล ลักษณะของดินเป็นดินเหนียวผสมทรายและมีบางพื้นที่เป็นดินเค็มเนื่องจากหน้าดินถูกชะล้าง ทำให้การเกษตรไม่ค่อยดีตามเป้าหมาย สำหรับสภาพภูมิอากาศ จะมีความแห้งแล้งประกอบกับมีปริมาณน้ำฝนน้อยมากในแต่ละปี

ตำบลบ้านกอกมีเนื้อที่โดยประมาณ 94 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 58,810 ไร่ ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่น ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลหนองบัวโคก อำเภอจัตุรัส

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส ตำบล รังงาม
อำเภอเนินสง่า

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลหนองบัวโคก ตำบลกุดน้ำใส และตำบลหนอง
บัวบาน

4.3.2 เขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกมีประชากรทั้งสิ้น 6,797 คน เป็นเพศชาย จำนวน 3,330 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 3,467 คน จำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 2,514 ครัวเรือน โดยมีความหนาแน่นเฉลี่ย คือ 72.31 คน ต่อตารางกิโลเมตร (ฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอจัตุรัส ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2559) เขตการปกครองรวมทั้งสิ้น จำนวน 17 หมู่บ้าน ซึ่งจะมี 3 หมู่บ้านที่มีพื้นที่บางส่วนอยู่ภายใต้เขตการปกครองของเทศบาลตำบลจัตุรัส ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 หมู่บ้านกอก	หมู่ที่ 10 หมู่บ้านคงคาล้อม
หมู่ที่ 2 หมู่บ้านกอก	หมู่ที่ 11 หมู่บ้านโนนทอง
หมู่ที่ 3 หมู่บ้านโนนทอง	หมู่ที่ 12 หมู่บ้านกอก
หมู่ที่ 4 หมู่บ้านสำโรงทุ่ง	หมู่ที่ 13 หมู่บ้านมะเกลือ
หมู่ที่ 5 หมู่บ้านหลุบจั่ว	หมู่ที่ 14 หมู่บ้านสระสีเหลี่ยม
หมู่ที่ 6 หมู่บ้านมะเกลือ	หมู่ที่ 15 หมู่บ้านหนองไผ่
หมู่ที่ 7 หมู่บ้านสระสีเหลี่ยม	หมู่ที่ 16 หมู่บ้านดงผาสุข
หมู่ที่ 8 หมู่บ้านโนนสะอาด	หมู่ที่ 17 หมู่บ้านโนนทอง
หมู่ที่ 9 หมู่บ้านทุ่งสว่างพัฒนา	

สำหรับหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก โดยมี 3 หมู่บ้าน ที่มีเขตพื้นที่การปกครองเพียงบางส่วนอยู่ภายใต้การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก ได้แก่ หมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 12

4.3.3 ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีบุญบั้งไฟ หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 17

ประเพณีลอยกระทง หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 14

ประเพณีสงกรานต์ หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 13

4.3.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น โดยส่วนมากประชาชนจะใช้ภาษาอีสานเป็นหลัก

4.3.5 แหล่งท่องเที่ยวตำบลบ้านกอก ได้แก่ บึงสะพาน

จุดท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงสะพาน หมู่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก มีบริการ
ล่องเรือพาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมทุ่งบัวแดงบานสะพรั่งอยู่ในบึง

จุดถ่ายรูปกับสะพานไม้หมอนรถไฟที่ทอดยาวออกไปกลางบึง ท่ามกลางความ
สวยงามของทุ่งบัวแดงที่บ้านสะพานอวดสายตานักท่องเที่ยว

จุดชมวิวพระอาทิตย์ตก ที่หมู่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก

กิจกรรมส่องนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง ซึ่งเป็นการส่องกล้องดูนกสายพันธุ์หายากหลากหลายสายพันธุ์ พร้อมเพลิดเพลินไปกับบรรยากาศที่แสนธรรมชาติของบึงละหาน

4.3.6 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก มีดังนี้ พริกป่น น้ำพริกนรก ดอกไม้ประดิษฐ์ (ดอกทานตะวัน) น้ำยาเอนกประสงค์ ผักปลอดสารพิษ ขนมไทย แข่ง ตะกร้า ไซ กระบุง แหมพู สบู่เหลวเสื่อกก ดอกไม้จันทร์ ผ้าขาวม้า ขนนางเล็ด และหมอนถัก

ภาพประกอบ 17 สินค้าโอท็อปบ้านมะเกลือ

ที่มา : กิณเทียชัยภูมิ (2565)

4.4 ตำบลหนองบัวใหญ่ (เทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่, 2565)

4.4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลหนองบัวใหญ่อยู่ทางด้านทิศตะวันออก ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบและที่ราบสูงในบางส่วน ทางด้านทิศใต้ไม่มีภูเขา มีพื้นที่ทั้งหมด 52 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 32,500 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลบ้านกอก และตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลบ้านกอก และตำบลหนองฉิม อำเภอเนินสง่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลละหาน และตำบลหนองฉิม อำเภอเนินสง่า
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส

นอกจากบึงละหานแล้ว ยังมีบึงและห้วยอีกหลายแห่งที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลหนองบัวใหญ่ ได้แก่ บึงหนองบัวใหญ่ หนองหินตั้ง ลำคันฉู ห้วยกอก และห้วยตาแก้ว เป็นต้น

4.4.2 เขตการปกครอง ตำบลหนองบัวใหญ่ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,296 คน เป็นเพศชาย 3,499 คน เป็นเพศหญิง 3,797 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,875 ครัวเรือน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร อำเภोजัดรัส ณ เดือนมกราคม 2565) มีหมู่บ้านในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 หมู่บ้านหนองบัวใหญ่	หมู่ที่ 6 หมู่บ้านห้วยมะนาว
หมู่ที่ 2 หมู่บ้านหนองบัวใหญ่	หมู่ที่ 7 หมู่บ้านโนนพันชาติ
หมู่ที่ 3 หมู่บ้านหนองบัวรอง	หมู่ที่ 8 หมู่บ้านน้อยเกตุจำปา
หมู่ที่ 4 หมู่บ้านจานทุ่ง	หมู่ที่ 9 หมู่บ้านหนองตะไกรสามัคคี
หมู่ที่ 5 หมู่บ้านหนองไผ่ล้อม	หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองบัวรอง

4.4.3 แหล่งท่องเที่ยวตำบลหนองบัวใหญ่ ได้แก่

จุดท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบัวใหญ่

จุดท่องเที่ยววิถีชุมชน บ้านน้อยเกตุจำปา หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบัวใหญ่

จุดล่องเรือชมวิวทิวทัศน์รอบบึงละหาน

จุดชมวิวกะโนนจิว ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของบึงละหาน

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามแล้ว ยังมีที่พักใกล้เคียงสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง ไว้คอยบริการเหล่านักท่องเที่ยวให้ได้พักผ่อนเพื่อสัมผัสบรรยากาศและใกล้ชิดวิถีชีวิตของชาวบึงละหานอีกหลายแห่ง (ท่องเที่ยวชัยภูมิ, 2565) ได้แก่ เดอะปาล์มวิลเลจ ฟาร์มรีสอร์ท มารีน่าปาล์มรีสอร์ท ทุ่งใหญ่อีสร์ เอ็นปารีสอร์ท เต้นดาวรีสอร์ท รัชนิย์เพลส สไมล์วิวรีสอร์ท ฟาร์มรีสอร์ท ดันหว้ารีสอร์ท สูดเซตรีสอร์ท ระเบียงไร่ระเบียงนา เป็นต้น

และมีร้านอาหารที่อยู่ไม่ไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ อีกหลากหลายร้านให้นักท่องเที่ยวได้เลือกรับประทาน (ท่องเที่ยวชัยภูมิ, 2565) ได้แก่

ร้านมาเด้อ มาณา คาเฟ่	ร้านครัวภัทรินทร์
ร้านอาหารดอนละนาม	ร้านครัวบ้านศิลป์ แอนด์ อาร์ทแกลลอรี่
ร้าน ต.ตุ๋ม ทุ้มกระทะ	ร้านอาหาร ณ ชายทุ่ง เสต็ก&แจ่วฮ้อน
ร้านครัวเคียงดิน	ร้านเข้าท่า ก๋วยเตี๋ยวเป็ดพะโล้ สูตรเยาวราช
ร้านสันต์ผักสด หมูย่าง	ร้านอาหารรวมใจโภชนา
ร้านบ้านสวนครูผึ้ง	ร้านเจริญทรัพย์
ร้านระเบียงไร่ ระเบียงนา	ร้านทอดมันปลาทราย 3 จ
ร้านอาหารชาวประมงและร้านปลาสามไร่ก้างดอนละนาม เป็นต้น	

5. ลักษณะกายภาพทั่วไปของบึงละหาน

บึงละหาน มีลักษณะเป็นบึงที่มีความตื้นเขินแต่มีขนาดพื้นที่กว้างใหญ่มหาศาล เป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ต่ำมีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปร่างของแอ่งกระทะ ด้านความชันของพื้นที่จะมีความลาดเอียงไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทางด้านทิศตะวันตกจะมีบริเวณพื้นที่มากที่สุด ใช้ในการที่รับน้ำที่ไหลมาจากห้วยลำคันฉู โดยมีห้วยต่าง ๆ ได้แก่ ห้วยหลัว ห้วยกอก ห้วยตาแก้ว ห้วยยาง เป็นลำธารเล็ก ๆ ทำหน้าที่เป็นทางน้ำไหลเข้าไปยังบึงละหานและไหลต่อเนื่องลงสู่ลำน้ำชี สำหรับเนินดินต่าง ๆ ที่สูงขึ้นจนน้ำท่วมไม่ถึงอยู่ภายในบึง จะมีลักษณะเป็นเหมือนเกาะ โดยชาวบ้านเรียกกันว่า “โนน” เช่น โนนจาน โนนจิว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

ในช่วงฤดูฝน ระดับน้ำในบึงละหานจะมีความลึกโดยเฉลี่ยประมาณ 2-3 เมตร และหลังจากเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป ระดับน้ำในบึงจึงจะเริ่มลดระดับลง ส่งผลให้พื้นที่ส่วนใหญ่มีระดับน้ำลึกประมาณ 1-2 เมตร สำหรับช่วงฤดูแล้ง ทางด้านธรณีวิทยา บึงละหานจะประสบปัญหาเรื่องความเค็มของดิน ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นราบที่มีชั้นเกลือหินวางอยู่ด้านใต้ เกิดเกลือหินรุนแรงขึ้น โดยสาเหตุอาจมาจากสภาพดินทางด้านใต้ของบึงจะมีชั้นของเกลือหิน ซึ่งเกลือหินมีคุณสมบัติในการละลายน้ำได้โดยง่ายและก่อให้เกิดเป็นเว้าหรือโพรงว่างเปล่าอยู่ใต้ดิน เป็นผลทำให้ตะกอนชั้นบนไม่มีความสามารถพอที่จะรองรับน้ำหนักได้จึงเกิดการทะลายของชั้นดินลงมา เกิดเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติด้านธรณีวิทยา ซึ่งมีชื่อเรียกว่า “หลุมยุบ” ซึ่งในตอนต้นจะเกิดเป็นหลุมที่มีขนาดเล็ก จากนั้นจะมีการขยายตัวใหญ่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หากพื้เกิดหลุมยุบขึ้นได้ไม่นานก็จะทำให้น้ำนั้นมึรสเค็ม เหตุเพราะน้ำเกลือใต้ดินจะมีการดันขึ้นมาก่อน ต่อจากนั้นตะกอนขนาดเล็กจะปิดกั้นทับหลุมจนชั้นเกลือไม่สามารถผุดขึ้นมาได้อีก โดยที่ปริมาณของน้ำจืดมีเพิ่มมากขึ้นในขณะเดียวกันความเค็มของเกลือก็จะเจือจางหายไป ปัจจุบันบึงละหานยังไม่ค้นพบการขยายตัวและไม่มีสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ นอกจากนี้ยังพบรายงานอีกว่าในอดีตเคยมีการทำนาเกลือรอบบริเวณบึงละหาน แต่กรมชลประทานได้ระงับการทำนาเกลือบริเวณดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (พงศ์เทพ สุวรรณวารี และเนตรนภาพงษ์เชิร, 2553)

6. ลักษณะเด่นของบึงละหาน

บึงละหานมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ โดยทำคันดินล้อมรอบบริเวณบึง สร้างฝายน้ำล้นใช้สำหรับรองรับและกักเก็บน้ำและยังได้มีการทำประตูเปิดปิดเพื่อชะลอความเร็วของน้ำไหลในตอนปล่อยเข้าสู่ลำน้ำชี พร้อมกันนั้นยังรองรับน้ำไว้ให้ประชาชนในเขตพื้นที่ได้หล่อเลี้ยงชีวิต ใช้สำหรับการบริโภคและการอุปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำเกษตรและการทำประมงน้ำจืด นอกจากนี้ ยังเป็นแนวป้องกันในการบุกรุกอาณาเขตของพื้นที่บึงละหาน ทำให้บึงละหานได้รับการพัฒนากลายเป็นบึงที่มีขนาดกว้างใหญ่ มีแหล่งน้ำที่สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี ระดับน้ำของบึงละหานมีความลึกที่สุดอยู่ที่ประมาณ 1.5 - 4 เมตร นอกจากนี้ยังมีเกาะกลางน้ำอีกหลายเกาะที่ระดับน้ำท่วม

ไม่ถึง ซึ่งเกาะที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดประมาณ 0.3 ตารางกิโลเมตร (187.5 ไร่) พื้นที่รอบข้างเป็น ป่าละเมาะ มีลักษณะเป็นเกาะค่อนข้างเรียบลักษณะดินโดยรอบเป็นดินที่มีการทับถมของซากพืช จึงมีความอ่อนตัวของดิน ในฤดูน้ำหลากหากฝนตกหนักมาก น้ำก็จะเอ่อเข้าท่วมหมู่บ้านโดยรอบเป็นประจำทุกปี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

7. กิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก โดยได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดชัยภูมิ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

7.1 บริการล่องเรือพายชมทุ่งบัวแดง ตั้งแต่เวลา 06.00-16.00 น. ทุกวัน ณ บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

7.1.1 เรือบริการขนาดเล็ก นั่งได้ 2-3 คน คิดค่าบริการชั่วโมงละ 100 บาท

7.1.2 เรือบริการขนาดใหญ่ นั่งได้ 5-6 คน คิดค่าบริการชั่วโมงละ 100 บาท

7.1.3 ใช้เวลาล่องเรือไม่เกิน 1 ชั่วโมงนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องสวมเสื้อชูชีพทุกคน

7.1.4 ระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การชมดอกบัวบานสะพรั่งที่สุด คือ เวลา 6.30-7.00 น. ทั้งนี้หากไม่สะดวกนักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมธรรมชาติบึงละหานและนกนานาชนิดได้ตลอดวัน

7.1.5 มีบริการที่พัก ร้านอาหาร โฮมสเตย์ และร้านขายของฝากที่ระลึกอยู่โดยรอบ

7.2 กิจกรรมดูนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง นักท่องเที่ยวสามารถเดินลงไปชมความสวยงามของบึงหรือถ่ายภาพเก็บความประทับใจได้ด้วยสะพานไม้หมอนรถไฟเก่าที่ทอดยาวลงไปในบึง คิดค่าบริการคนละ 10 บาท

7.3 มีจุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ที่บ้านหนองหญ้าข้าวนกและบ้านมะเกลือ

7.4 ชมวิถีชีวิตชาวประมงน้ำจืดบ้านหนองคู ที่ใช้การจับปลาด้วยแห ตาข่าย อีหลง อีจู้ ตุ่ม และไซกั้ง

7.5 แวะกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บึงละหาน สักการะเจ้าพ่อหาญคำที่บ้านละหาน

7.6 ชมเส้นทางท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของกลุ่มสินค้าแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มปลาสามไร่ก้าง กลุ่มปลาร้า กลุ่มน้ำพริก กลุ่มกล้วยแปรรูป กลุ่มจักสาน และกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า ของที่ระลึก

7.7 การเลือกซื้อสินค้าของฝาก ของที่ระลึก และสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะของฝากจากบึงละหาน ได้แก่ ปลาสาม ทอดมันปลากราย ชาเกสรบัว เป็นต้น

ภาพประกอบ 18 ท่าเทียบเรือไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ที่มา : คนล่าข่าวชัยภูมิ (2565)

ภาพประกอบ 19 นักท่องเที่ยวล่องเรือพายชมทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ที่มา : สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ (2565)

8. เทศกาลหรืองานที่จัดขึ้น ณ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน

สำหรับทุ่งบัวแดงบึงละหาน ชาวบ้านในพื้นที่นิยมมาใช้ประโยชน์ในการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีธรรมชาติที่แสนงดงาม มีศาลเจ้าพ่อหาญคำตั้งอยู่หน้าบึงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ชาวบ้านไว้เคารพสักการะบูชา และใช้บึงละหานเป็นสถานที่จัดงานประเพณีใหญ่ในเดือน 11 คือ การแข่งเรือ ซึ่งเป็นประเพณีทางน้ำที่สืบทอดกันมายาวนานของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการใช้

บึงละหานจัดงานเทศกาล และงานบุญในฤดูกาลออกพรรษาอีกด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน, 2565)

9. ข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงบัวแดง บึงละหาน

จังหวัดชัยภูมิ มีนโยบายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบึงละหาน ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนในพื้นที่และสร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น จังหวัดชัยภูมิ ร่วมกับหอการค้าจังหวัดชัยภูมิ จึงได้จัดการประกวดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบึงละหาน ผ่านสื่อโซเชียลขึ้น โดยกำหนดให้ประชาชนทั่วไปสามารถร่วมประกวดโพสต์ภาพถ่ายหรือคลิปวิดีโอ ลงบนสื่อโซเชียลมีเดียแอดเคาท์ (Account) ส่วนตัว เช่น Facebook, Instagram, Tiktok, Youtube โดยใช้ Hashtag #บึงละหานชัยภูมิ โดยเกณฑ์การตัดสินผู้ชนะที่มีเพียงหนึ่งเดียวจะ พิจารณาจากยอดคะแนนการกดไลค์ (Like) กดแชร์ (Share) (กรมประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ, 2564)

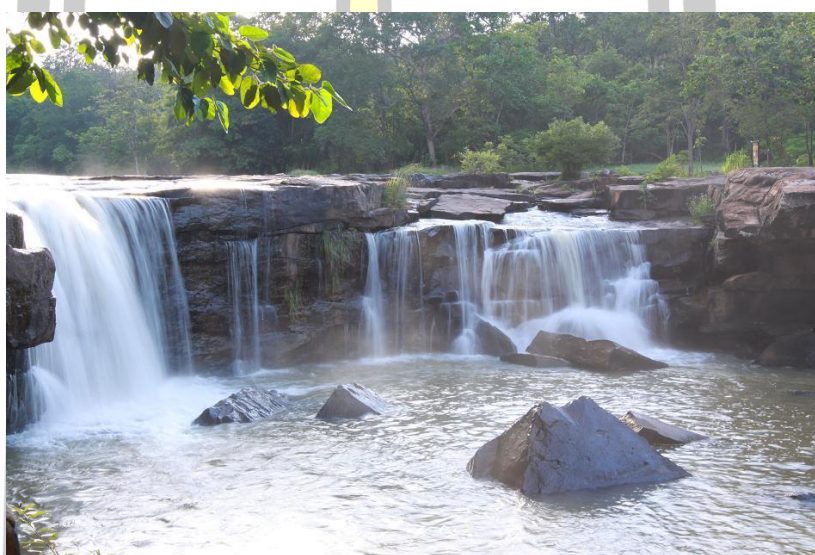
องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน มีวิสัยทัศน์และพันธกิจในเรื่องของการพัฒนาท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวบึงละหานและจัดให้มีสถานที่พักและบ้านพักโฮมสเตย์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวบึงละหาน ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ จัดให้มีศูนย์แสดงสินค้าพื้นเมือง สินค้าที่ระลึกจากบึงละหาน สนับสนุนผู้ประกอบการท่องเที่ยว จัดให้มีเรื่องการบริหารนักท่องเที่ยว (องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน, 2565)

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และสารสนเทศสำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ ได้เปิดบึงละหานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงการเกษตร พร้อมจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักกว้างขวางมากขึ้น เพราะบึงบัวแดงบึงละหาน มีความโดดเด่นเหมาะที่จะส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และในบึงละหานยังมีปลาชะโดอาศัยอยู่อย่างชุกชุม สามารถนำปลาชนิดนี้มาประกอบอาหารได้หลากหลาย นอกจากนี้สำนักงานเกษตรจังหวัดยังได้ส่งเสริมเกษตรกรที่อยู่บริเวณรอบ ๆ บึงบัวแดงในการหารายได้เสริมพร้อมเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น (สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ และวรรณญา ดังก่อ, 2562)

นอกจากบึงบัวแดงบึงละหานจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจในหมู่นักท่องเที่ยวแล้ว จังหวัดชัยภูมิยังเป็นแดนดินถิ่นอีสานที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอันหลากหลายโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มีประวัติศาสตร์อันยาวนานแต่โบราณ พร้อมทั้งวัฒนธรรมประเพณีที่งดงาม ผสมผสานจนก่อให้เกิดมนต์เสน่ห์ดึงดูดชวนผู้คนให้หลงใหลในเมืองแห่งนี้ และยังสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวและประเพณีอื่น ๆ ที่น่าสนใจในจังหวัดชัยภูมิอีกมากมาย ดังต่อไปนี้

9.1 สถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดชัยภูมิ

9.1.1 อุทยานแห่งชาติตาดโตน (Tad Ton National Park) เป็นหนึ่งในน้ำตกที่สูงและสวยงามที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 21 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่บ้านตาดโตน ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ ลักษณะด้านบนน้ำตกเป็นลานหินขนาดใหญ่ มีความกว้างกว่า 50 เมตร ด้านล่างมีน้ำตกที่ไหลลดหลั่นกันเป็นชั้นลงมากระทบแผ่นหินทำให้เกิดภาพที่สวยงาม ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี สามารถเล่นน้ำได้บนลานหินและแอ่งน้ำตกด้านล่าง มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์ไว้บริการนักท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 20 อุทยานแห่งชาติตาดโตน

ที่มา : สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2564)

9.1.2 มอหินขาว (Mo Hin Khao) กลุ่มหินมหัศจรรย์ล้านปี เป็นหินทรายสีขาวเรียงรายคล้ายกับ “สโตนเฮนจ์” ในประเทศอังกฤษ มอหินขาวจึงได้รับการขนานนามอีกชื่อหนึ่งว่า “สโตนเฮนจ์เมืองไทย” (Stonehenge) เป็นเสาหินธรรมชาติ 5 ต้น นับเป็นเสาหินที่มีความโดดเด่นที่สุด มีความสูงประมาณ 12 เมตร ต้นใหญ่ที่สุดมีขนาดเท่ากับ 22 คนโอบ ที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา บ้านวังคำแคน ตำบลท่าหินโงม อยู่ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิไปทางอุทยานแห่งชาติตาดโตนประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นอีกหนึ่งจุดที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดมาเยี่ยมชม เสาหินเหล่านี้มีอายุราว 175-197 ล้านปี มีรูปร่างเด่นทางธรณีวิทยา และมีเพียงแห่งเดียวในทวีปเอเชีย อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 600 เมตร ถือเป็นประติมากรรมทางธรรมชาติที่สวยงามแปลกตา

นักท่องเที่ยวสามารถมาทางเดินต้นนอนชมดาว และมีจุดชมวิวดำหรงนาศ เหมาะแก่การมาสัมผัสกับ
อากาศบริสุทธิ์เย็นสบายได้

ภาพประกอบ 21 อุทยานแห่งชาติมอหินขาว

ที่มา : Nanut bovor (2565)

9.1.3 พุ่มดอกกระเจียว หรือ บัวสวรรค์ (Siam Tulip Blossom) อยู่ในเขตพื้นที่
อุทยานแห่งชาติไทรทอง ดอกกระเจียว เป็นดอกไม้ที่สวยงามมีก้านดอกยาว เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
สวยสะพรั่งงดงามอย่างพร้อมเพรียงกัน มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยช่วยทำให้อุทยานแห่งชาติป่าหินงามรู้สึก
สดชื่นมีชีวิตชีวาขึ้นมาทันที เปรียบเสมือนราชินีแห่งมวลดอกไม้บนขุนเขาแห่งนี้ เมื่อถึงช่วงฤดูฝน
ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนา ไปจนถึงเดือนสิงหาคมของทุกปี ดอกกระเจียวจะบานออกดอกสีชมพูอมม่วง
สดใสนับหมื่นพัน ชูช่ออวดสายตารอผู้คนเดินทางมาถ่ายรูปเยี่ยมชม ทั้งนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยว
น่าสนใจใกล้เคียงกันอีกหลากหลาย เช่น ผาหรงนาศ ป่าหินงาม จุดชมวิวดำหรงนาศ น้ำตกชวนชม และ
น้ำตกไทรทอง

ภาพประกอบ 22 พุ่มดอกกระเจียว

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ (2565)

9.1.4 พระมหาธาตุรัชมงคลเจดีย์สิริชัยภูมิ หรือพระธาตุชัยภูมิ (Phra Mahathat Ratchamongkhon Chedi Sirichaiyaphum) ตั้งอยู่ในวัดอรุณธรรมสถาน ตำบลเก่าयाดี อำเภอแก้งคร้อ เป็นสถานที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์ มีพระพุทธรูปปางประทานพรต่าง ๆ รายล้อมรอบวิหารอยู่ทุกทิศ พระธาตุชัยภูมิแห่งนี้จะมีชาวพุทธแวะเวียนมากราบไหว้ขอพรอยู่เป็นประจำ ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงปราสาทเรือนยอดสี่ทอง มีซุ้มจระนำ และมีจิตรกรรมฝาผนัง นอกจากนี้ยังมีรูปหล่อองค์เจ้าพ่อพญาแลที่ใหญ่ที่สุดประดิษฐานอยู่ชั้นกลางของบริเวณพระธาตุ นับเป็นสถาปัตยกรรมการก่อสร้างที่งดงามเป็นการผสมผสานศิลปะล้านช้างและล้านนาได้อย่างวิจิตรบรรจง โดยผู้เข้าชมสามารถชมความงดงามของวิจิตรทัศน์ทางธรรมชาติผ่านพระธาตุได้โดยรอบ

ภาพประกอบ 23 พระมหาธาตุรัชมงคลเจดีย์สิริชัยภูมิ

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2564)

9.1.5 ปรางค์กู๋ (Prang Ku) ตั้งอยู่บ้านหนองบัว ตำบลในเมือง อำเภอเมืองชัยภูมิ อยู่เคียงข้างกับวัดปรางค์กู๋ เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเขมรในศิลปะแบบบายน สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เป็นศาสนสถานหรือเรียกว่าอโรคยาศาล ประจำสถานพยาบาล (โรงพยาบาล) มีสภาพสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่ง มีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ประกอบด้วยปราสาทประธาน บรรณาลัย และกำแพงแก้วล้อมรอบ ด้านซ้ายมือของประตูทางเข้าเป็นสระน้ำกรุด้วยศิลาแลง หน้าบันแกะสลักด้วยหินทรายที่แสดงให้เห็นถึงความประณีตในการสร้าง เป็นภาพพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร 4 กร ส่วนทับหลังแกะสลักเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิภายในซุ้มเรือนแก้วเหนือหน้ากาล และลายใบไม้ทั้งสองข้างภายในปราสาทประธานทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ ศิลปะทวารวดี ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะนำมาจากที่อื่น ในช่วงประมาณเดือนเมษายนชาวชุมชนจะจัดงานประเพณีปิดทองพระธาตุปรางค์กู๋อย่างยิ่งใหญ่สืบต่อกันมาทุกปี

ภาพประกอบ 24 ปรางค์กู๋

ที่มา : สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา (2563)

10. ประเพณีจังหวัดชัยภูมิ

ชัยภูมิ เป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางด้านประเพณีวัฒนธรรม มีการผสมผสานระหว่างความเชื่อดั้งเดิม ประวัติศาสตร์ของจังหวัดกับหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ทำให้การสืบทอดวัฒนธรรมประเพณียังมีอยู่อย่างเหนียวแน่น โดยประเพณีจังหวัดชัยภูมิที่โดดเด่น มีดังนี้

10.1 ประเพณีบายศรีบุญเดือน 6 สักการะเจ้าพ่อพญาแล (Tradition of the merit ceremony of the 6th month, Offering baci to Chao Pho Phaya Lae) เป็นประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อของชาวชัยภูมิที่ถือปฏิบัติและสืบทอดกันมา จัดขึ้นในวันจันทร์แรกของเดือน 6 ของทุก

ปี เป็นเวลา 9 วัน 9 คืน ณ บริเวณศาลเจ้าพ่อพญาแล ชุมชนหนองปลาเฒ่า ตำบลในเมือง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อแสดงออกถึงความกตัญญูและรำลึกถึงคุณงามความดีของเจ้าพ่อพญาแล เจ้าเมืองคนแรกผู้ก่อตั้งเมืองชัยภูมิ โดยเฉพาะในวันที่ 3 ของการจัดงานจะมีการจัดขบวนแห่บายศรีเข้าเมือง โดยประชาชนชาวชัยภูมิจะจัดทำบายศรีขนาดใหญ่ที่มีความประณีตและสวยงามจำนวนมากมาร่วมขบวนแห่บายศรีเพื่อถวายเจ้าพ่อพญาแล อีกทั้งมีขบวนศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ได้ชม

ภาพประกอบ 25 ประเพณีบายศรีบุญเดือน 6 สักการะเจ้าพ่อพญาแล

ที่มา : Banmuang (2565)

10.2 ประเพณีแห่นาคโหด (Tradition of brutal the ordained-to-be) ถือเป็นประเพณีโบราณที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายร้อยปี มีแห่งเดียวในโลก เป็นประเพณีอุปสมบทหมู่ให้กับคนหนุ่มของชาวบ้านโนนเสลา-โนนทัน ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยก่อนจะถึงเดือน 6 ผู้ชายในหมู่บ้านที่มีอายุครบ 20 ปีจะต้องเข้านาคพร้อมกัน และเมื่อถึงวันบวช ขึ้น 1 ค่ำ แรม 15 ค่ำ ของเดือนหกเป็นประจำทุกปี นาคจะต้องนั่งบนแคร่ไม้ไผ่ที่มีคานหาม และมีคนหาม โดยในระหว่างแห่นาคนั้น นาคจะถูกแห่ ถูกเข็ง ถูกเขย่า ถูกโยนอย่างรุนแรง แห่ไปรอบ ๆ หมู่บ้านตามเสียงจิ้งหะของกลองยาวและเสียงดนตรีตลอดเส้นทาง 3 กิโลเมตร ซึ่งมีทั้งความสนุกสนานและเป็นการฝึกความอดทนของนาคโดยการทดสอบความตั้งใจว่าผู้บวชจะมีความมุ่งมั่นอดทนจริงจังที่จะบวชแทนคุณบิดามารดาหรือไม่ เพราะถ้าหากใครตกลงมาถูกพื้นดิน จะถือว่านาคผู้นั้นขาดคุณสมบัติ ไม่ให้บวช ชาวบ้านมีความเชื่อว่าการแห่นาคเช่นนี้ เปรียบได้กับมารดาของนาค ที่คลอดบุตรและกำลัง

อยู่ไฟ แสดงให้เห็นว่ามารดาของนาคนั้นจะต้องอดทนต่อความร้อนของไฟซึ่งจะต้องนั่งอยู่บนแคร่ที่มีไฟลุกอยู่ข้างล่างตลอดเวลาเป็นระยะเวลาหลายเดือน

ภาพประกอบ 26 ประเพณีแห่นาคโหด

ที่มา : เทียวอีสาน (2562)

10.3 ประเพณีบุญกระฐูป งานบุญเดือน 10 (The tradition of making merit with incense sticks, The merit-making of 10th month) ประเพณีโฮมบุญแห่ต้นกระฐูป ถือเป็นประเพณีโบราณเก่าแก่ที่สุดอีกแห่งหนึ่งของอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ เป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติในช่วงก่อนออกพรรษา 3 วันของทุกปี ชาวพุทธจะถวายสักการะองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จะเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์หลังจากโปรดพุทธมารดา ในกาลนี้ชาวบ้านจะร่วมแรงร่วมใจกันสร้างต้นกระฐูปซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของต้นไม้แห่งชมพูทวีปเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา โดยการทำจากขุยมะพร้าว ใบอัม ใบเนียม นำมาผสมกันแล้วห่อด้วยกระดาษให้ได้รูปทรงยาวเหมือนรูป นำกระดาษสีมาประดับตกแต่งลวดลายให้สวยงาม แล้วนำรูปที่ได้มาประกอบติดกับโครงไม้ ความสูงประมาณ 3-5 เมตร รูปทรงคล้ายฉัตร นำไปแห่และจุดไฟบูชาตามวัดต่าง ๆ

ภาพประกอบ 27 ประเพณีบุญกระรูป งานบุญเดือน 10
ที่มา : สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ and วรรณญา ดังก้อง (2562)

10.4 ประเพณีตีคลีไฟ (Traditon of hiting fire ball) ประเพณีตีคลีไฟ เกิดขึ้นจาก กีฬาโบราณในช่วงฤดูหนาวยามออกพรรษา การละเล่นพื้นบ้านของชาวบ้านหนองเขื่อง ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ การตีคลีไฟถือเป็นการออกกำลังกายในช่วงฤดูหนาวของผู้ชาย สมัยก่อน มักจะเล่นกันในช่วงบ่ายถึงค่ำหลังจากกลับมาจากรั้วนา ระหว่างทางอากาศหนาว จึงหาวิธี ออกกำลังกายให้คลายหนาวด้วยการเล่นตีคลี โดยใช้ไม้จั่ว (นุ่น) หรือไม้ทองหลาง เพราะมีน้ำหนักเบา มาทำลูกคลี และนำเหง้าไม้ไผ่ที่มีลักษณะงอเป็นตะขอมมาทำเป็นไม้สำหรับตี แต่แรกนั้นเริ่มต้นมาจาก “ตีคลีโหล่น” ไม่ได้จุดไฟที่ลูกคลี ผู้ที่ตีลูกคลีออกไปได้ไกลกว่าจะเป็นผู้ชนะ ต่อมาจึงพัฒนาเป็นการ แข่งขันแบบทีม มีการนำลูกคลีไปเผาไฟและนำมาตีให้เข้าประตู ลักษณะคล้ายกีฬาฮอกกี้ ในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการส่งเสริมการเล่นคลีไฟอย่างจริงจัง จึงได้จัดเป็นประเพณีตีคลีไฟขึ้นจนถึงปัจจุบัน กำหนดจัดงานในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

พจนัน ปณ จิตโต ชีเว

ภาพประกอบ 28 ประเพณีตีคลีไฟ

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ (2556)

10.5 ประเพณีผีสุ่ม งานบุญเดือน 10 (Festival of the tenth month, the legend of chicken coop) เมื่อถึงวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ 2 ของเดือนกันยายนของทุกปี ชาวบ้านเสี้ยวน้อย ตำบลบ้านเล่า อำเภอมะนิ จังหวัดชัยภูมิ จะมีการจัดงานบุญประเพณีบุญเดือนสิบแห่ผีสุ่มเป็นประจำทุกปี นอกจากการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับแล้ว ที่นี้จะมีการเล่นที่สนุกสนาน เรียกว่า “แห่ผีสุ่ม” โดยมีความเชื่อในวันดังกล่าวจะมีผีไม่มีญาติ ไม่มีพี่น้องมาทำบุญให้ ทำให้ผีเหล่านั้นอยากได้ส่วนบุญส่วนกุศล จึงใช้วิธีเอาสุ่ม (สุ่มจับปลา สุ่มไก่) มาคลุมหัวตัวเองเพื่อไม่ให้ใครเห็น แล้วไปหากองบุญเศษของเหลือจากผิคนอื่น เพื่อให้ตนไม่ต้องหิวโหย และหลุดพ้นให้ได้ไปชาติภพที่ดี จึงทำให้เกิดการเล่นแห่ผีสุ่มขึ้นเพื่อเป็นการทำบุญให้กับผีไม่มีญาติ มีกิจกรรมทำบุญ ตักบาตร การประกวดและสาธิตทางวัฒนธรรม และแห่ผีสุ่มไปตามเส้นทางในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงโดยจะมีชาวบ้านนำข้าวสารอาหารแห้งมาให้ผีสุ่ม ผู้ที่เล่นเป็นผีสุ่มจะมีการแต่งกาย ที่เป็นอัตลักษณ์ คือ สวมหัวด้วยสุ่มที่ตกแต่งหน้าเป็นนกเค้าแมว หรือนกฮูก สวมชุดผ้าพื้นถิ่น เช่น ผ้าไหม หรือ ผ้าฝ้าย ถือตะกร้าไม้ไผ่ที่ตกแต่งให้สวยงาม

พูน บุญเกิด ชีว

ภาพประกอบ 29 ประเพณีผีสืม งานบุญเดือน 10

ที่มา : อีสานร้อยแปด (2565)

นอกจากทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี จังหวัดชัยภูมิยังมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์และของดีประจำจังหวัดอีกมากมายที่เป็นสินค้า OTOP ระดับห้าดาว คุณภาพดี และมีชื่อเสียง ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อหาเป็นของฝากประจำ จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, 2556)

1. งานหัตถกรรม ได้แก่ ผ้าไหมบ้านเขว้า เครื่องจักสาน เป็นต้น
2. อาหาร ได้แก่ หม่าเนื้อ หม่าหมู แหนม ไส้กรอก ปลาต้ม เป็นต้น
3. สมุนไพร ได้แก่ ชาเจียวภูหลวง ชานพเก้า สบู่ แชมพู เป็นต้น
4. ผัก/ผลไม้ ได้แก่ มะไฟ มะม่วง สับปรด เสาวรส เป็นต้น

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้เลือก ตำบลที่มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่บึงละหานจำนวนทั้งหมด 4 ตำบล มาใช้ในการกำหนดขอบเขต ด้านพื้นที่การวิจัย ได้แก่

1. ตำบลบ้านกอก คือ หมู่บ้านมะเกลือ
2. ตำบลหนองบัวใหญ่ คือ หมู่บ้านจานทุ้ง หมู่บ้านหนองบัวรอง
3. ตำบลละหาน คือ หมู่บ้านละหาน หมู่บ้านหนองหญ้าขาวนาก หมู่บ้านดอนละนาม และหมู่บ้านโนนจาน
4. ตำบลหนองบัวบาน คือ หมู่บ้านหนองบัวบาน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกหมู่บ้านจากแต่ละตำบล รวมกันจำนวนทั้งสิ้น 8 หมู่บ้าน ซึ่งในแต่ละหมู่บ้านที่ผู้วิจัยเลือกนั้น เป็นหมู่บ้านที่มีถนนทางเข้าสู่บึงละหานได้โดยตรง อาณาเขตของ

หมู่บ้านอยู่บริเวณรอบบึงละหาน และเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าสู่บึงละหาน เพื่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงได้โดยตรง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Potential” มีความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งแปลว่า ภาวะแฝง, อำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบกับความโดดเด่นน่าสนใจ ที่จะสามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ปรับปรุงหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแหล่งท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ดีขึ้น พร้อมทั้งองค์ประกอบที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจไปท่องเที่ยว โดยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวนั้นจะได้รับการประเมินจากหลากหลายด้านด้วย สำหรับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายไว้ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวว่ามีอยู่ 3 ด้านที่สำคัญ หรือเรียกว่า 3As คือ

1. สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้กล่าวว่า คือสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกดึงดูดใจจนมีความต้องการที่จะเข้าไปท่องเที่ยวแล้วทำให้เกิดความชอบและความประทับใจ ให้ความรู้และสร้างความผ่อนคลาย ซึ่งสิ่งที่ทำให้เกิดความดึงดูดใจนั้นย่อมมีความต่างขึ้นอยู่กับความสนใจและจุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยว โดยสามารถจำแนกสิ่งดึงดูดใจได้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1.1 ทิวทัศน์หรือทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ 1.2 ความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ 1.3 คุณค่าทางวัฒนธรรม สิ่งที่น่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ 1.4 วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน 1.5 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และ 1.6 กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้กล่าวว่า เป็นปัจจัยหนุนส่งสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีความปลอดภัย ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 2.1 ด้านความเหมาะสมของการคมนาคม 2.2 ด้านสภาพเส้นทางการเดินทาง ความสะดวกสบายและความรวดเร็วปลอดภัย 2.3 ด้านการคมนาคมขนส่งเพียงพอ 2.4 ด้านแผนการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม 2.5 ด้านบริเวณที่อำนวยความสะดวกให้แก่ยานพาหนะ และ 2.6 ด้านปัญหาการจราจรในแหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้กล่าวว่า เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย พร้อมกับการบริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ช่วยให้เกิดความรู้สึกประทับใจจน

อยากให้เวลาการท่องเที่ยวให้ยาวนานยิ่งขึ้นหรืออยากที่จะกลับมาใช้บริการซ้ำอีก โดยจะแบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างในแหล่งท่องเที่ยว เช่น สุขา ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น 3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการในแหล่งท่องเที่ยว เช่น แสงสว่าง ระบบน้ำ เป็นต้น 3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และ 3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายในแหล่งท่องเที่ยว

โดยบุษบา สิทธิการ (2557) ได้อธิบายถึง ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ หรือเรียกว่า 7As ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว (Attractions) คือ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทั้งหมดที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สวยงาม ทรงคุณค่า ก่อให้เกิดความสุข ความพึงพอใจ และความประทับใจ สามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนสถาน 1.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และเทศกาล และ 1.4 ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) คือ กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อกำหนดหนทางการและการพักผ่อนหย่อนใจ ก่อให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนานและความบันเทิงในหมู่นักท่องเที่ยว

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) คือ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และหมายถึงเส้นทางการเข้าถึงโครงข่ายเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับพื้นที่ใกล้เคียง

4. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) คือ สิ่งจำเป็นในแหล่งท่องเที่ยวที่จะต้องเตรียมไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบาย ความสุข ความบันเทิงและความประทับใจ

5. ที่พักแรม (Accommodation) คือ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวใช้ในการพำนักค้างคืนหรือพักผ่อนหลับนอน ในช่วงเวลาระหว่างการท่องเที่ยว

6. การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (Ancillary Service) คือ การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างครอบคลุม ทั้งในส่วนของกิจกรรมและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการรองรับนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ

7. การบริหารจัดการ (Administration) คือ การบริหารจัดการในแต่ละองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และคงความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว โดยการบริหารจัดการดังกล่าวควรเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของคนในองค์กร และเครือข่ายภาคีทางการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน

หน่วยงานภาครัฐของไทย คือ สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) จัดทำคู่มือสำหรับการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามมาตรฐานคุณภาพ โดยได้มีการตั้งเกณฑ์พื้นฐานเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบด้านที่ 1 คุณค่าในแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงของการถูกทำลาย

คุณค่าหรือความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ทั้งในด้านความสำคัญของแหล่งที่เป็นธรรมชาติต่อระบบนิเวศและความสำคัญต่อมนุษย์ ในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากแหล่งธรรมชาติ คุณค่าทางด้านการเรียนรู้ และคุณค่าทางด้านจิตใจ การประเมินคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ด้าน คือ คุณค่าทางด้านชีวภาพ คุณค่าทางด้านกายภาพ คุณค่าทางสังคม

ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย คือ ภาวะที่ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติด้านใดด้านหนึ่ง ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาตินั้นอาจมาจากภัยธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า หรือคาดการณ์ล่วงหน้าได้ แต่ไม่สามารถยับยั้งภัยธรรมชาตินั้นได้ และอีกประการหนึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งอาจจะตั้งใจหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านลบขึ้นกับสิ่งแวดล้อมได้ ตัวอย่างเช่น ปะการังในทะเลอันดามัน บางบริเวณที่เคยอุดมสมบูรณ์แต่ปัจจุบันเสื่อมโทรมลงไปมาก เนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของน้ำ การเก็บเอาปะการังมาขาย การทอดสมอเรือ การประมง กิจกรรมการท่องเที่ยวได้นำเหล่านี้ เป็นต้น

ในการประเมินคุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย มีหลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา 4 ด้าน ได้แก่

1. คุณค่าทางด้านชีวภาพ ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 1.1 ความหลากหลายของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ 1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ 1.3 ความเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะโดดเด่น หายาก ใกล้สูญพันธุ์ หรือมีจำนวนมาก และ 1.4 ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ

2. คุณค่าทางกายภาพ ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 2.1 จำนวนประเภทของแหล่งธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว 2.2 ขนาดของแหล่งธรรมชาติ 2.3 สภาพความสวยงามทางกายภาพและสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งธรรมชาติ และ 2.4 ความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่

3. คุณค่าทางสังคม ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 3.1 คุณค่าต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น และ 3.2 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม

4. ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 4.1 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายโดยมนุษย์ และ 4.2 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ

องค์ประกอบด้านที่ 2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ ให้มีความสำคัญ มีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น แหล่งธรรมชาติอาจมีสภาพธรรมชาติที่สวยงามมาก แต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง หรือเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเข้าไปท่องเที่ยว สำหรับศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีดัชนีชี้วัดที่ใช้พิจารณา 5 ด้าน ได้แก่

1. ศักยภาพในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3. ความปลอดภัยในด้านการท่องเที่ยว
4. ศักยภาพในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน
5. ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบด้านที่ 3 การบริหารจัดการ

การจัดการและการบริหารแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ศักยภาพในการ ดูแล ควบคุมการดำเนินงาน การบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ได้แก่ การจัดการเรื่องการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านการท่องเที่ยว
2. การจัดการด้านการให้การศึกษาและการเสริมสร้างจิตสำนึก โดยพิจารณาจากวิธีการดำเนินงานในส่วนขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบกลุ่มพื้นที่โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกและสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศแก่เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และคนในชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว
3. การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้คนในชุมชน ได้ร่วมมือกันมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ การพิจารณาตัดสินใจ ได้มีส่วนในการดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่จะ มีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมี Collier and Harraway (1997) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของแหล่งท่องเที่ยวที่มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ด้าน หรือเรียกว่า 3As ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) คือ ที่เกิดจากตำแหน่งที่ตั้ง ณ สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น (Site) หรือเรื่องราวกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว (Event) ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นสามารถเป็นได้ทั้งแบบที่สร้างขึ้นโดยบุคคล หรืออาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดโดยธรรมชาติ ซึ่งบุคคลจะเป็นผู้จัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นเพื่อสร้างความเพลิดเพลินใจ

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ขอบเขตและอาณาบริเวณต่าง ๆ ที่ทำขึ้นมาเพื่อเอื้ออำนวยนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นเรื่องของกาจัดสรร และจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกสบายและพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการก่อสร้างปัจจัยขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ระบบขนส่ง ระบบเพื่อการสื่อสาร และระบบสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวอีกด้วย

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) คือ แหล่งท่องเที่ยวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียระบบขนส่ง (Transportation) โดยมีองค์ประกอบของยานพาหนะ เส้นทาง และผู้ประกอบการขนส่ง สำหรับการขนส่งลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการ

โดย Cooper and Bonicace (1998) มีการอธิบายถึงสถานที่ท่องเที่ยวไว้ด้วยว่า เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญ ที่สามารถดึงดูดใจและตอบสนองเป้าประสงค์ของนักท่องเที่ยวได้ โดยมีองค์ประกอบด้วยกัน คือ 4As ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีสิ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ เป็นลักษณะแบบชักจูงใจ มีมนต์เสน่ห์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

2. การเข้าถึง (Accessibilities) แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจได้มากยิ่งขึ้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ในระหว่างการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความสุขใจ ประทับใจ และซาบซึ้งใจ

4. บริการเสริมที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดหาขึ้นมาเอง (Anillary Service) แหล่งท่องเที่ยวควรเตรียมพร้อมบริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่มาใช้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มายังสถานที่ท่องเที่ยว

นอกจากนี้ Buhalis (2000) ได้กล่าวถึง ความหมายขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ประการ หรือเรียกว่า 6As ไว้ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และสถาปัตยกรรม สถานที่ท่องเที่ยวมีมรดกอะไรบ้าง มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์มีความงดงามอย่างไร

2. ด้านการเข้าถึง (Accessibilities) คือ ช่องทางการไปถึงแหล่งท่องเที่ยว ระบบคมนาคมขนส่ง สถานีขนส่งผู้โดยสาร และยานพาหนะ เช่น แหล่งท่องเที่ยวมีระบบขนส่งอย่างไร แบบใดบ้าง สภาพเส้นทางเป็นเช่นไร มีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด ระยะทางไกลแค่ไหน

3. ด้านกิจกรรม (Activities) คือ ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในขณะนักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่นั้น ควรมีความสอดคล้องของระยะเวลาการทำกิจกรรมและระยะเวลาการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ การเตรียมการบริการ สถานที่พำนักรถสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความสะดวกสบาย จนอยากกลับมาใช้บริการซ้ำ เช่น การดูแลความสะอาดห้องสุขาที่ให้บริการนักท่องเที่ยว ป้ายบอกข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ มีร้านอาหารให้บริการหลากหลายประเภท เป็นต้น

5. ด้านที่พักแรม (Accommodation) เช่น ที่พักแรมเป็นรูปแบบใดบ้าง ราคาและสถานที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายหรือไม่ ที่พักมีความสะดวกสบายและเพียงพอหรือไม่

6. ด้านการจัดการและบริการท่องเที่ยว (Ancillary Service) คือ การบริการเสริมเบ็ดเตล็ดในการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาล ธนาคาร การส่งสารข้อมูลต่าง ๆ วับริการนักท่องเที่ยว ทัวร์เสริม เป็นต้น

Steven Pike (2008) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวว่า สถานที่ท่องเที่ยวเป็นส่วนผสมระหว่างประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกับสินค้าทางการท่องเที่ยว ตลอดจนการนำเสนอทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ไม่สามารถจับต้องได้ให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจึงควรมีองค์ประกอบ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) คือ การบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกสบายและรวดเร็ว สามารถรับรู้ถึงจุดหมายปลายทางของการเดินทางไปท่องเที่ยว และเพื่อเป็นตัวเลือกที่หลากหลายในการบรรลุเป้าหมายของการท่องเที่ยว

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) คือ การมีระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม เช่น ถนนสภาพดี มีสนามบิน ตลาดจนระบบคมนาคมอื่น ๆ ที่อำนวยความสะดวก การบริการด้านอุตสาหกรรมการขนส่ง เช่น การขนส่งทางน้ำ ทางอากาศ และทางบก โดยจะต้องสามารถนำนักท่องเที่ยวสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือจุดหมายปลายทางที่ต้องการได้อย่างปลอดภัยสะดวก และรวดเร็ว

3. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) คือ สิ่งที่น่าสนใจและสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติที่งดงาม เป็นต้น

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ โรงแรม ห้องพัก รีสอร์ท บังกะโล และโฮมสเตย์ ซึ่งภายในห้องพักจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของที่พัก อาทิ สระว่ายน้ำ ห้องออกกำลังกาย ห้องนวดทำสปา ภัตตาคาร ห้องอาหาร ห้องอบไอน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกหลากหลายรูปแบบที่มีไว้ให้บริการ เป็นต้น

5. กิจกรรม (Activities) คือ การประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว อาทิ การเดินป่า การปีนผา การดำน้ำลึก (Scuba Diving) ดำน้ำตื้น (Snorkeling) การพายเรือ การตกปลา ล่องแก่ง รวมไปถึงการร่วมกับชุมชนทำกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การร่วมเข้าพิธีบายศรีสู่ขวัญ การร่วมการละเล่นพื้นบ้าน การไถนา การดำนา เป็นต้น

6. การบริการในสถานที่ท่องเที่ยว (Ancillary Service) เช่น สถานีเติมน้ำมัน ศูนย์บริการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว การบริการสาธารณะสุข ห้องน้ำที่มีความสะอาดเป็นมาตรฐาน ร้านขายของชำเบ็ดเตล็ด ร้านขายของฝากที่ระลึก บริการร้านอาหารเครื่องดื่ม เป็นต้น

โดยแนวคิดของ Tourism Western Australia (2008) ได้กล่าวถึงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะจำแนกออกเป็น 5 ปัจจัย หรือเรียกว่า 5As มีรายละเอียดดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) คือ สิ่งที่น่าสนใจดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ ไม่ว่าจะเป็น สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ หรือสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น พร้อมกับกิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สวนสนุก การจัดประชุม (Meeting, Incentive, Exhibition, Convention, MICE) นอกจากนี้ยังมีสิ่งดึงดูดใจเชิงวัฒนธรรม และสิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์อีกด้วย

2. กิจกรรม (Activities) คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมขณะเวลาที่พักอยู่ในสถานที่นั้น ๆ เป็นการดึงดูดความน่าสนใจตลอดเวลาที่นักท่องเที่ยวพักอาศัยอยู่ ทั้งนี้กิจกรรมที่สมควรเหมาะสม มีให้เลือกหลากหลายตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการเลือกซื้อของฝากที่ระลึก กิจกรรมการดำน้ำ การล่องเรือ การพายเรือ กิจกรรมการเดินป่า ปีนเขา ล่องแก่ง กิจกรรมส่องสัตว์ กิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นพื้นบ้าน และกิจกรรมแสงสีเสียงในสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

3. การเข้าถึง (Access) คือ สภาพการคมนาคมในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้โดยง่าย เช่น รถ เรือ เครื่องบิน การตรวจคนเข้าเมือง รถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยังหมายถึง ช่องทาง

ที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลในด้านอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้นไม่ว่าจะเป็น การประชาสัมพันธ์ลงเว็บไซต์ ตัวแทนบริษัททัวร์ เป็นต้น

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ สิ่งบริการขั้นพื้นฐานที่นักท่องเที่ยวสมควรได้รับและมีความจำเป็นต่อการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า น้ำประปา ร้านอาหาร ที่จอดรถ ห้องน้ำ ร้านขายของที่ระลึก เครื่องดื่ม สถานเริงรมย์ ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ สถานพยาบาล สถานีตำรวจ ตู้กดเงินสด โทรศัพท์ ระบบสื่อสารต่าง ๆ ระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

5. ที่พัก (Accommodation) คือ สถานที่ท่องเที่ยวควรมีสถานที่พักให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีความพร้อมและมีราคาที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ ทั้งนี้ราคาที่เข้าพักควรมีความเหมาะสมต่อสถานที่พักแรมเป็นอย่างยิ่ง โดยที่พักหรือโรงแรมไม่ควรอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก เพื่อที่นักท่องเที่ยวจะได้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกรวดเร็วและมีความปลอดภัย สำหรับที่พักมีอยู่หลากหลายประเภทด้วยกัน เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ บังกะโล เกสต์เฮ้า เป็นต้น

ส่วนแนวคิดของ Damsi and Dac (2020) มีการอธิบายถึงทฤษฎีการส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับสูง ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานความต้องการในการเดินทางและเป็นปัจจัยจูงใจที่ผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย 7As ดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยว (Attractions) ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น พร้อมกับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว คุณค่าทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

2. การเข้าถึง (Accessibility) ได้แก่ ระบบการขนส่งคมนาคม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น สภาพถนน ยวดยานพาหนะ ระยะทางในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ สิ่งที่ทำให้บริการนักท่องเที่ยวให้เกิดความสะดวกสบาย และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น การรักษามาตรฐานในการทำความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกข้อมูล ศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนร้านอาหาร สปา ร้านนวด เป็นต้น

4. กิจกรรม (Activities) ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมไว้รองรับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น การว่ายน้ำ การเรียนทำอาหาร การละเล่นร่วมกับชุมชนในพื้นที่ การเล่นสวนสนุก การทำงานฝีมือ เป็นต้น

5. ที่พัก (Accommodation) ได้แก่ รูปแบบของที่พักแรมเป็นแบบใด ราคาและสถานที่มีความเหมาะสมหรือไม่ ห้องพักระหว่างความสะดวกสบายเพียงพอต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด

6. ความสามารถในการใช้จ่ายหรือกำลังการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย (Affordability) ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวควรมีความสามารถในการใช้จ่ายได้ตลอดการท่องเที่ยวของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านราคาค่าที่พัก ค่าขนส่ง ค่าแรกเข้าต่าง ๆ ฯลฯ ทั้งนี้หากนักท่องเที่ยวไม่มีกำลังพอที่จะสามารถใช้จ่าย ก็ไม่สามารถที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวยังจุดหมายปลายทางได้

7. อารมณ์ความสนใจ (Affection) เป็นตัวแปรหรือปัจจัยที่สำคัญยิ่งของนักท่องเที่ยว ในการพิจารณาเลือกแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุทำให้มีเงื่อนไขในการเดินทางที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกมารองรับเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นลำดับต้น ๆ อีกด้วย ดังนั้นนักท่องเที่ยวจะพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวจากความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) คือ องค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดต่อแหล่งท่องเที่ยว เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจ ชักชวนให้นักท่องเที่ยวหลงใหลเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สร้างขึ้น ต่างมีคุณค่าเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวหลงใหลอยากที่จะมาสัมผัส เช่น ต้นไม้ ภูเขา ลำธาร บึง น้ำตก แม่น้ำ ทะเล ชายหาด หน้าผา อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ สนามกอล์ฟ สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) คือ การมีความพร้อมในระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพ (Infrastructure) ไม่ว่าจะเป็น ช่องทางการคมนาคมที่หลากหลาย ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เช่น รถโดยสาร รถประจำทาง รถไฟ สนามบิน เครื่องบิน รถยนต์ส่วนตัว การมีป้ายบอกทางที่เพียงพอและให้ข้อมูลชัดเจนเหมาะสม การมีสภาพของเส้นทางสัญจรที่ดีไม่เป็นหลุมบ่อ หรือมีแสงไฟสว่าง พร้อมสัญญาณไฟจราจรเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอันตราย โดยทั้งหมดที่กล่าวมานั้นมุ่งเน้นอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและเกิดความสะดวกรวดเร็ว และยังมีระบบโทรคมนาคม ซึ่งมีสัญญาณการสื่อสารที่ชัดเจนเพียงพอต่อการสื่อสาร นอกจากนี้ ความสามารถในการเข้าถึง ยังหมายรวมถึง การเข้าถึงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร หาข้อมูลจากหลากหลายช่องทาง เช่น ทางเว็บไซต์ ทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ทางไลน์ (Line) การลงโฆษณาประชาสัมพันธ์ในสื่ออื่น ๆ การมีพนักงานคอยรับรองตอบข้อซักถามให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทันที หรือใช้การตอบรับแบบอัตโนมัติ เป็นต้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ สิ่งที่ทำให้บริการขั้นพื้นฐานที่นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับ เพื่อความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว เช่น ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ระบบน้ำ-ไฟ การประปา ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ ลานจอดรถ ระบบรักษาความปลอดภัย ห้องน้ำ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ห้องพยาบาล ร้านขายยา สถานีตำรวจ ร้านขายของที่ระลึก ตู้กดเงินสด ร้านสะดวกซื้อ สถานีบริการน้ำมัน และอื่น ๆ อีกมากมาย

4. กิจกรรม (Activities) เป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับแหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ได้มีจุดหมายของการท่องเที่ยวเพียงเพื่อชมทัศนียภาพ ความงามของแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังมีความต้องการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมด้วยเพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวให้น่าประทับใจและเป็นที่จดจำมากยิ่งขึ้น เช่น การปั่นจักรยาน การวิ่งมาราธอน การเดินป่า การดำน้ำ การตกปลา การเก็บผลไม้ การปีนผา การให้อาหารสัตว์ การล่องแก่ง หรือการปลูกต้นไม้ เป็นต้น

5. ที่พัก (Accommodation) คือ แหล่งท่องเที่ยวควรมีห้องพักรับรองที่มีมาตรฐานความสะอาดและความปลอดภัย เพียงพอเหมาะสมต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังต้องมีราคาที่เหมาะสมต่อสถานที่เข้าพักเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ ทั้งนี้ที่พักของแหล่งท่องเที่ยวควรง่ายต่อการเข้าถึง อยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก ซึ่งที่พักจะจำแนกออกเป็นหลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ เต็นท์ ที่พักเหล่านี้จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของห้องพัก โดยจะมีความแตกต่างในเรื่องของการออกแบบ รูปทรง ราคา สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก ขนาดของพื้นที่ใช้สอย การตกแต่ง ความหรูหรา เป็นต้น

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) คือ บริการเสริมเบ็ดเตล็ดในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ธนาคาร โรงพยาบาล ไพรชาณีย์ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ทัวร์เสริม การโทรคมนาคม เป็นต้น

7. ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) คือ การบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกสะดวกสบายในการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถทราบตารางการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางแหล่งท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ และเกิดเป็นตัวเลือกเพื่อบรรลุถึงซึ่งวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ของ Buhalis (2000); Damsi & Dac (2020) เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุบ่วงบ่วงแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมาประยุกต์ใช้ในการหาแนวทางพัฒนาองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่

ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ด้านการเข้าถึง (Accessibilities) ด้านกิจกรรม (Activities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พักแรม (Accommodation) และด้านการจัดการและการบริการท่องเที่ยว (Ancillary Service) เพื่อให้เกิดศักยภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยเป็นการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวของไทยเป็นที่รู้จักเพิ่มมากยิ่งขึ้นมีชื่อเสียงในวงกว้าง รวมถึงการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ของคนในพื้นที่ ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัดชัยภูมิต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

1. ความหมายของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว (Tourist) มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) หมายถึง ผู้ที่เดินทางจากท้องที่อันเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนเอง ไปสู่ท้องที่อื่นโดยระยะเวลาหนึ่งด้วยความเต็มใจ และด้วยจุดมุ่งหมายที่ไม่ใช่การไปเพื่อหารายได้หรือประกอบอาชีพ เช่น การศึกษาหาความรู้ การบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ

ในปี พ.ศ. 2480 องค์การสันนิบาตชาติ (League of Nation : L.O.N.) ได้นิยามความหมายของ นักท่องเที่ยว (Tourist) คือ ผู้ที่เดินทางไปยังประเทศอื่นและพำนักอยู่อย่างน้อย 24 ชั่วโมง เป็นการเดินทางเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพื่อครอบครัว เพื่อธุรกิจ การประชุมสัมมนา และบุคคลผู้เดินทางโดยเรือสำราญ ถึงแม้ว่าจะพำนักประเทศที่เดินทางไปเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

ต่อมาปี พ.ศ. 2511 องค์การ IUOTO (International Union of Official Travel Organization) องค์การของสหประชาชาติ มีการประชุมว่าด้วยการเดินทางและการท่องเที่ยว มีการพิจารณานักท่องเที่ยวมีความหมายที่หลากหลายและกว้างขวาง จึงได้ให้คำนิยามใหม่แก่ผู้มาเยี่ยมเยือน (Visitors) ว่า เป็นผู้ที่เดินทางไปเยี่ยมเยือนประเทศใดประเทศหนึ่งและไม่เป็นการแสวงหารายได้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) โดยผู้เยี่ยมเยือน (Visitors) สามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้เยี่ยมเยือนชั่วคราวและมาพักผ่อนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง ในประเทศที่เยี่ยมเยือนและมีเหตุจูงใจ คือ 1.1 การใช้เวลาว่างเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อสุขภาพจิตใจและร่างกาย เพื่อการเรียนรู้ เพื่อกิจทางศาสนา และเพื่อกิจกรรมทางการกีฬา 1.2 การจัดดำเนินธุรกิจ สำหรับการทำธุรกรรมเกี่ยวกับครอบครัว การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือการเข้าประชุมต่างอื่น ๆ

2. นักทัศนจร (Excursionist) หมายถึง บุคคลที่มาเยี่ยมเยือนชั่วคราวซึ่งเข้าไปอยู่ในประเทศเป็นเวลาน้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยไม่ได้มีการพักค้างคืนเกิดขึ้น

นอกจากนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) (1995; อ้างถึงใน สุจิตรา หนูมี, 2562) มีการกำหนดความหมายของ นักท่องเที่ยว (Tourist) โดยหมายถึง ผู้ที่เดินทางไปยังที่ที่ไม่ใช่แหล่งพำนักอาศัยโดยปกติของตนเอง และพักอยู่แห่งนั้นติดต่อกันไม่เกิน 1 ปี เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อธุรกิจ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ โดยได้ทำการจำแนกนักท่องเที่ยวไว้ 3 ลักษณะตามรูปแบบการเดินทาง ได้แก่ 1) การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) คือ การเดินทางที่บุคคลเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศถิ่นที่ตนพำนักอาศัยอยู่ 2) การเดินทางท่องเที่ยวเข้าประเทศ (Inbound Tourism) คือ การเดินทางมาถึงของนักท่องเที่ยวที่มาจากอีกประเทศหนึ่ง 3) การเดินทางท่องเที่ยวออกประเทศ (Outbound Tourism) คือ การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางออกจากประเทศถิ่นพำนักอาศัยของตนไปยังประเทศอื่น ด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยว (Salem, 2017)

สรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนในลักษณะชั่วคราว โดยเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยของตนไปยังสถานที่ต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ และไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อธุรกิจการค้า ประกอบอาชีพ หรือแสวงหาผลกำไร แต่มีเป้าหมายในการทำกิจกรรมตามความสนใจเพื่อสร้างความบันเทิง สนุกสนานรื่นรมย์ เพลิดเพลิน และเกิดความพึงพอใจให้แก่ตนเอง โดยในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวยังทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

Hill และคณะ (1975) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วมนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและมีการใช้ข้อมูลที่มีอย่างเป็นระบบ พฤติกรรมของมนุษย์สามารถวัดได้ทั้งหมด 3 แบบ คือ พฤติกรรมที่เกิดเพียงครั้งเดียว พฤติกรรมที่ทำซ้ำ และพฤติกรรมที่ทำหลายอย่าง สำหรับพฤติกรรมทำซ้ำจะมีผลต่อการวัดทัศนคติของมนุษย์ที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้ออกมา การตั้งใจให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ มีหลายเหตุปัจจัยซึ่งมาจาก เป้าหมาย สถานการณ์ และเวลา

Schmoll (1977) ได้เสนอแบบจำลองพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว และกล่าวว่า แบบจำลองของเขามีใช้เพียงแค่แบบฝึกหัดเกี่ยวกับการสร้างทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ในการช่วยนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจ โดยได้นำแบบจำลองพฤติกรรมของผู้บริโภค Haines และคณะ (1970) และของ Nicosia (1966) เป็นฐานแบบจำลองที่ Schmoll สร้างขึ้นอยู่ภายในหลักการที่ว่าปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเดินทาง ประกอบด้วยแรงจูงใจต่าง ๆ ความปรารถนา ความต้องการที่จำเป็นและความหวังต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นผลมาจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น สิ่งเร้าทางการท่องเที่ยว ความ

มั่นใจของตัวนักท่องเที่ยวเอง ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ประสบการณ์ในอดีตของนักท่องเที่ยว และเงื่อนไขข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ ซึ่งในรูปแบบของ Schmoll จะประกอบไปด้วยมิติทั้ง 4 ด้าน โดยในแต่ละด้านจะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ไม่ว่าจะเป็น การตัดสินใจที่จะเดินทางไปยังที่ใด เดินทางเมื่อใด จะพักแห่งใด เดินทางอย่างไร และอื่น ๆ อันเป็นผลมาจากกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งเกิดจากมิติทั้ง 4 ด้าน โดยมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจในขั้นสุดท้าย ได้แก่

มิติที่ 1 สิ่งรื้อทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งรื้อภายนอก ได้แก่ การสื่อสารการตลาด สื่อด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ คำแนะนำแบบปากต่อปาก หรือคำแนะนำจากผู้ประกอบธุรกิจทางการท่องเที่ยว

มิติที่ 2 ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยส่วนบุคคล เป็นสิ่งที่กำหนดเป้าหมายของลูกค้าย ในด้านรูปแบบการเดินทางที่ลูกค้าต้องการ ความคาดหวังต่าง ๆ จากการท่องเที่ยว เป้าหมายทางการท่องเที่ยว ความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

มิติที่ 3 ตัวแปรภายนอก ได้แก่ ปัจจัยภายนอก เช่น ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อผู้ให้บริการ ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ประสบการณ์ที่เคยได้รับรู้ในอดีต และข้อจำกัดทางด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

มิติที่ 4 คุณลักษณะต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวหรือบริการอื่น ๆ ที่มีในแหล่งท่องเที่ยว ที่จะมียิทธิพลต่อการตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งแบบจำลองนี้แสดงให้เห็นว่า การบริการต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้ ในฐานะของความเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย องค์ประกอบทางการเงินที่ค่อนข้างสูง องค์ประกอบทางด้านภาพลักษณ์ องค์ประกอบทางด้านความเสี่ยงและความไม่แน่นอน องค์ประกอบทางการวางแผนเอาไว้ล่วงหน้า และแบบจำลองนี้ยังบ่งชี้ถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ที่มีต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวอีกด้วย

Mayo และ Jarvis (1981) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสามารถอธิบายได้จากระยะเวลาของกระบวนการการตัดสินใจ และจากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของบุคคลนั้น หลังจากทีนักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวแล้วพวกเขาเหล่านี้จะมีการตัดสินใจเรื่องอื่น ๆ ในภายหลัง เช่น เริ่มวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับว่าต้องการไปที่ไหน และจะทำอะไรบ้าง โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดจนการตัดสินใจที่ต้องใช้เวลา นักทฤษฎีส่วนใหญ่มีความเชื่อคล้ายกันว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ผู้บริโภคทุกคนต่างมีอิสระในการเลือกและมีอิสระในการตัดสินใจว่าจะเลือกท่องเที่ยวแบบใดที่เหมาะสมกับตนเอง

Kotler (2009) มีการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดคำถามเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยเป็นการค้นคว้างานวิจัยที่วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมตัดสินใจซื้อหรือการเลือกใช้

ของผู้บริโภค ซึ่งจะใช้คำถามเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6W1H (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2552) อันประกอบไปด้วย

1. ลูกค้ากลุ่มใดคือตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?) คือ คำถามเพื่อให้รับรู้ถึงลักษณะของกลุ่มลูกค้าที่ต้องการ (Occupants) 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมศาสตร์ ด้านประชากรศาสตร์ ด้านจิตวิทยาหรือจิตวิเคราะห์ และด้านภูมิศาสตร์

2. ผู้บริโภคต้องการซื้ออะไร (What does the consumer buy?) คือ คำถามเพื่อให้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้บริโภคคาดหวังจากตัวสินค้า (Object) ไม่ว่าจะเป็น ความคาดหวังด้านส่วนประกอบของสินค้าหรือคุณสมบัติ (Product component) และข้อได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้า (Competitive differentiation)

3. ทำไมผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ (Why does the consumer buy?) คือ คำถามของการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการซื้อ (Objectives) ผู้ซื้อตัดสินใจเลือกสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ

4. ผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?) คือ คำถามในการศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ของคนในแต่ละกลุ่ม (Organizations) ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการเลือกซื้อของผู้บริโภค ได้แก่ ผู้ซื้อ ผู้ริเริ่ม ผู้ใช้ ผู้ตัดสินใจซื้อ และผู้มีอิทธิพล

5. ผู้บริโภคซื้อช่วงเวลาใด (When does the consumer buy?) คือ คำถามเพื่อต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาในการที่จะซื้อ (Occasions) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการซื้อเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ ช่วงฤดูกาลไหน ช่วงเดือนใดบ้างของปี ช่วงเวลาใดของวัน ช่วงวันใดของเดือน หรือซื้อเนื่องในโอกาสพิเศษ

6. ผู้บริโภคซื้อมาจากแห่งใด (Where does the consumer buy?) คือ คำถามสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับช่องทางหรือแหล่ง (Outlets) ที่ผู้ซื้อสามารถหาซื้อได้ อาทิ ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า หรือร้านขายของชำ เป็นต้น

7. ผู้บริโภคเลือกซื้อได้อย่างไร (How does the consumer buy?) คือ คำถามในการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการของการเลือกที่จะซื้อหรือขั้นตอนการตัดสินใจ (Operations) โดยที่จะมีการทราบถึงปัญหา การค้นคว้าศึกษาหารายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวเลือก การตัดสินใจที่จะเลือกซื้อ และอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดภายหลังการซื้อเสร็จ

ทั้งนี้ ยังสามารถนำเอาแนวคิดคำถามมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอีกวิธีหนึ่ง คือ 5Ws และ 1H ประกอบไปด้วย What Why Who When Where และ How โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้ (จิรวุฒิ หลอมประโดน และเอกภพ มณีนารถ, 2553; นงลักษณ์ สุตัญญบูลย์, 2556; วศินี นวฤทธิศวิน, 2556; ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2552)

1. สถานที่ท่องเที่ยว (What) คือ คำถามที่ใช้ในการศึกษาผลิตภัณฑ์ในท้องตลาด (Objects) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทำในสิ่งที่ต้องการ ด้วยการใช้องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์เป็นตัวกำหนด (Product Component) อาทิ การบริการ ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ นวัตกรรม รูปแบบตราสินค้า หรือ คุณภาพสินค้า เป็นต้น ประกอบกับการสร้างความแตกต่าง เพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบคู่แข่ง (Competitive Differentiation) ไม่ว่าจะเป็น ภาพลักษณ์ พนักงาน และการบริการ เป็นต้น

2. เหตุผลที่มาท่องเที่ยว (Why) เหตุผลที่มาท่องเที่ยว คือ คำถามเพื่อต้องการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการหรือเป้าหมายของนักท่องเที่ยว ซึ่งการมาท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการช่วยตอบสนองความปรารถนาทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจของนักท่องเที่ยว

3. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Who) บุคคลใดบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ คือ คำถามเพื่อต้องการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเลือกตัดสินใจไปท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ที่ริเริ่ม ผู้ท่องเที่ยว ผู้มีอิทธิพล ผู้ไปท่องเที่ยว และผู้ตัดสินใจ

4. ระยะเวลาที่ท่องเที่ยว (When) ช่วงเวลาในการไปท่องเที่ยว คือ คำถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับช่วงเวลาและโอกาสของการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ช่วงเวลาใดของวัน ช่วงวันใดของเดือน ฤดูกาลใดของปี โอกาสพิเศษหรือเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ หรือช่วงเดือนใดบ้าง เป็นต้น

5. ท่องเที่ยวที่ไหน (Where) เป็นคำถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือช่องทางที่นักท่องเที่ยวเข้าไปใช้บริการ ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้นำไปสร้างกลยุทธ์หรือจัดทำช่องทางการจำหน่าย

6. ท่องเที่ยวได้อย่างไร (How) คือ คำถามในการศึกษาถึงกระบวนการในการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว อันประกอบไปด้วย การทราบถึงปัญหา การสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ โดยการประเมินทางเลือก การตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว และความรู้หลังกลับจากการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2557: 2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกในทุกอริยาบทของนักท่องเที่ยวที่ปรากฏเพื่อสนองต่อความปรารถนาในบางสิ่ง ซึ่งพฤติกรรมที่นักท่องเที่ยวแสดงออกมาจากภายนอก คือพฤติกรรมที่บุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ทั่วไป สำหรับพฤติกรรมที่นักท่องเที่ยวแสดงออกอยู่ภายใน อาจเป็นความคิดหรืออารมณ์ที่ถูกควบคุมอยู่ข้างในซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยพฤติกรรมที่แสดงออกภายในจะเป็นสิ่งที่บ่งชี้พฤติกรรมภายนอกที่นักท่องเที่ยวแสดงออกมา จึงทำให้สามารถรับรู้ถึงพฤติกรรมหรือกระบวนการเลือกซื้อบริการของนักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง และทำให้ธุรกิจสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น ฉะนั้นการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะทำให้รับรู้ถึงลักษณะการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ความต้องการซื้อบริการท่องเที่ยวอะไร ทำมาถึงซื้อบริการนั้น ซื้อบริการเมื่อไหร่ ซื้อบริการที่ไหน และหลังจากซื้อบริการแล้วนั้น นักท่องเที่ยวจะมีการประเมินการบริการอย่างไร เป็นต้น หากต้องการให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจหลังจากการใช้บริการ ผู้ให้บริการ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทุกสิ่งเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาวัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว ความรู้สึกนึกคิด ลักษณะอาชีพ ช่วงเวลา ลักษณะการใช้ชีวิต กิจกรรมยามว่างของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจนักท่องเที่ยวอย่างถ่องแท้ ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้อบริการทางการท่องเที่ยว

Cohen และคณะ (2014) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวว่าหมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของนักท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Product) ซึ่งเริ่มต้นโดยการค้นหา (Searching) เกิดขึ้นก่อนการเดินทาง เพื่อสืบค้นข้อมูลจากการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ความจงรักภักดี การศึกษาหาข้อมูลจากเทคโนโลยี สำหรับประกอบการตัดสินใจไปจนก่อให้เกิดการซื้อ (Purchasing) และระยะเวลาในการท่องเที่ยวที่เรียกว่า การใช้ (Using) และหลังจากที่เดินทางท่องเที่ยวจะเข้าสู่การประเมินผล (Evaluating) และการดำเนินการ (Disposing) เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น การบริการของสถานที่ท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือน โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสิ่งเหล่านั้นจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ดังประสบการณ์ในอดีตที่เคยได้รับ

Tawahranurak (2017) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) ไว้ว่า หมายถึง ลักษณะท่าทางของบุคคลหนึ่งอันเนื่องมาจากการใช้ผลิตภัณฑ์และการใช้บริการทางการท่องเที่ยว ประกอบกับกระบวนการของการพิจารณาซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจและการแสดงออก เนื่องจากพฤติกรรมหรือลักษณะการแสดงออกเช่นนี้ อาจมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยว ทั้งแบบที่สามารถสัมผัสได้และไม่สามารถสัมผัสได้ ทั้งนี้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะมีหลากหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับความชอบและความต้องการส่วนบุคคล ทั้งนี้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยังสามารถเป็นข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ปริญา ลาปะ (2558) ยังได้กล่าวอีกว่า อาจมีหลากหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยสามารถจำแนกเป็นกลุ่มด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ รวมถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา สิ่งกระตุ้นทางการตลาด สิ่งเร้าอื่น ๆ ความรู้ ประสบการณ์ และรูปแบบการใช้ชีวิต เป็นต้น

นอกจากนี้ สุจิตรา หนูมี (2562) ยังได้กล่าวถึงการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นการศึกษาเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจระหว่างบริบทของสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมของมนุษย์ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อลักษณะการแสดงออกอย่างไร ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จึงเป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อมนุษย์ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวและลักษณะพฤติกรรมในการท่องเที่ยวนั้นเป็นแบบใด โดยอาจมีเหตุปัจจัยและพฤติกรรมการท่องเที่ยวลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

ดังนั้น จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จึงอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว คือ ลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นในรูปแบบของการตัดสินใจ เลือกซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยมีเป้าหมาย คือ ความพึงพอใจและความประทับใจอย่างที่สุด ซึ่งก่อนการตัดสินใจ จะมีการศึกษาหาข้อมูล ที่ต้องการจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาให้ตรงต่อความชอบและทำการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และมีกระบวนการในการประเมินความพึงพอใจภายหลังจากการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการให้กับนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุด เพราะสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มักจะมีลักษณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่ผลตอบแทนที่ได้จากการท่องเที่ยวคือความพึงพอใจซึ่งเป็นนามธรรม ดังนั้น การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้พึงพอใจ จึงเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังมากที่สุดจากการมาท่องเที่ยว ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้องเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยว พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะสามารถส่งมอบความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค 6W1H ของ Kotler (2009) ประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวต้องการอะไร (What?) 2) ทำไมนักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจเช่นนี้ (Why?) 3) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Who is participates?) 4) นักท่องเที่ยวตัดสินใจเมื่อใด (When?) 5) นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง (Where?) และ 6) นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างไร (How?) ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน เนื่องจากนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมและความต้องการต่อการท่องเที่ยวในรูปแบบที่แตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

1. ความหมายของความพึงพอใจ

“ความพึงพอใจ” มีความหมายที่ตรงกับภาษาอังกฤษ คือ “Satisfaction” หมายถึง รักหรือ ชอบใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) โดยเป็นอารมณ์หรือความรู้สึกเชิงบวกในระดับตามที่ต้องการ ความพึงพอใจนั้นค่อนข้างมีความลึกซึ่งอาจไม่สามารถสังเกตได้อย่างง่ายดาย ต้องอาศัยความรู้สึกที่แท้จริงในการแสดงความคิดเห็นออกมาจึงจะสามารถประเมินความพึงพอใจได้ (วิภาวัลย์ สร้อยศรี, 2559)

Morse (1958) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถผ่อนคลายความตึงเครียดของมนุษย์ให้น้อยลงได้ และความเครียดเหล่านั้นเป็นเหตุมาจากความคาดหวังหรือความต้องการของมนุษย์ เมื่อมีความต้องการมากก็ก่อให้เกิดการเรียกร้อง ซึ่งเมื่อความปรารถนาได้รับการตอบสนองแล้ว ความตึงเครียดนั้นก็ผ่อนคลายหรือลดน้อยลงจนหมดไป ก่อให้เกิดความพึงพอใจมาแทนในที่สุด

Kotler (2000) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่า คือความรู้สึกของผู้ที่ได้รับความสุขหรือความผิตหวัง มาจากผลลัพธ์ของความต้องการที่เกิดจากการเปรียบเทียบการรับรู้กับความคาดหวัง หากการรับรู้ในสิ่งที่ต้องการพอดีกับความคาดหวัง ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความ หรือความหมายและแนวคิด ทฤษฎีของ “ความพึงพอใจ” ดังต่อไปนี้

พรณี ชูทัยเจนจิต (2550) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีทางด้านบวก เกิดความประทับใจต่อสิ่งเร้ารอบตัวต่าง ๆ เช่น สินค้า บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย

วิธาน จินาภักดิ์ (2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติ ส่วนบุคคลต่อปัจจัยแวดล้อมที่บุคคลได้พบเจอเหตุการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์นั้น เช่น สิ่งของ บุคคล สถานที่หรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ หากเป็นความพึงพอใจในด้านบวกจะทำให้บุคคลมีความรู้สึกดี เกิดความประทับใจจนทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากความตึงเครียด หากมีความพึงพอใจเป็นลบซึ่งหมายถึงความไม่พอใจ ก็จะทำให้ส่งผลในทางตรงกันข้าม

อัมพล ชูสนุก และคณะ (2559) ได้อธิบายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า คือ อารมณ์ความรู้สึกยินดีที่เกิดขึ้นส่วนตัว เมื่อผู้นั้นได้รับการตอบสนองตามความปรารถนา ซึ่งความพึงพอใจนั้นจะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้การแสดงออกของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ในการเลือกที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ

ในแต่ละบุคคลสามารถสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นได้จากภายใน และจะแสดงออกถึงความรู้สึกไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง เมื่อความต้องการของตนได้รับการตอบสนองไปในทิศทางบวก ก็จะทำให้มีความพึงพอใจเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจมีหลากหลายสาเหตุปัจจัยรอบตัวที่ทำให้ความพึงพอใจนั้นเกิดขึ้นได้หรืออาจเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้เช่นกัน

พิชญา ดวงฟู (2559) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพอใจ คือ สิ่งที่เกิดมาจากความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็น ความต้องการการยอมรับหรือได้รับการยกย่องจากสังคม ด้านความสำเร็จ ความปลอดภัย ด้านร่างกาย ด้านสังคม โดยสิ่งเหล่านี้อาจทำให้มนุษย์เกิดการหลีกเลี่ยงและมีความอยากที่จะพักผ่อนหย่อนใจไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ อาทิ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อนฝูง หรือคนรู้จัก เป็นต้น

อ้อมจันทร์ วงศ์วิเศษ และวิลาสินี ยนต์วิทย์ (2560) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง บุคคลที่มีความรู้สึกดีจากการได้รับการสนองความต้องการของตน จนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยล้วนแล้วแต่ขึ้นอยู่กับความชื่นชอบและระดับความพึงพอใจส่วนบุคคล

เพียงธาร ผลิพืช (2563) กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือความพึงพอใจ ซึ่งส่งผลให้บุคคลทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อไป อาทิ เมื่อผู้บริโภคทำการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือบริการที่คาดว่าจะสนองความต้องการของตนเองได้เป็นอย่างดีที่สุดแล้ว ภายหลังจากการใช้ เกิดความรู้สึกพึงพอใจประทับใจต่อตัวสินค้าหรือบริการที่ได้เลือกซื้อแล้ว จะส่งผลให้ผู้บริโภคมีการตัดสินใจกลับมาซื้อซ้ำอีก ทั้งนี้อาจมีการแนะนำบอกต่อไปยังผู้อื่นด้วย ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีความก้าวหน้าและขยายตัวมากยิ่งขึ้น ดังนั้นหลากหลายองค์จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุด

ณัฐธิดา แสงงาม (2565) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เกิดจากบุคคลที่มีความพึงปรารถนาหรือความต้องการในบางสิ่ง แล้วได้รับการตอบสนองจากความปรารถนานั้นจนเป็นผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังเช่น บุคคลมีความต้องการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ก็จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่ตรงตามความสนใจของตนเอง เพื่อสนองให้เกิดความพึงพอใจนั่นเอง

จากความหมายของความพึงพอใจตามที่ได้กล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจคืออารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริงในด้านบวกของมนุษย์ จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ในระดับที่ตั้งไว้ ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีระดับของความพึงพอใจที่แตกต่างกันออกไป ล้วนแล้วแต่ขึ้นอยู่กับหลากหลายปัจจัยในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมหรือประสบการณ์ส่วนตัว ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นความรู้สึกในแบบนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายในเชิงเหตุและผลได้เสมอไป ดังนั้น การที่ความพึงพอใจจะสามารถเกิดขึ้นได้หรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่ได้รับการตอบสนองที่ดีจากสถานที่องค์กรต่าง ๆ ที่ไปเยือนหรือไปใช้บริการ หากได้รับการตอบสนองไม่ดีก็อาจทำให้เกิดความไม่พึงพอใจจนนำไปสู่ความไม่พอใจได้

2. ลักษณะความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นผลจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวัง ความพึงพอใจนั้นสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับโอกาสและสภาวะแวดล้อม ณ ขณะนั้น โดยจะมีการแสดงออกถึงความพึงพอใจผ่านทางความรู้สึกและอารมณ์ในด้านบวกต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้ตามเหตุและปัจจัยรายล้อมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งอาจไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับความต้องการของบุคคล ทั้งนี้การแสดงออกถึงความพึงพอใจจะมีระดับใดนั้น มาจากผลการประเมินของสิ่งที่ได้รับจริงเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้

อย่างไรก็ตามความพึงพอใจนั้น จะถูกวัดผลออกจากความรู้สึกส่วนบุคคล ซึ่งมีกระบวนการคิดพิจารณาที่แตกต่างกัน โดยมาจากการประเมินความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่ได้คาดหวังเอาไว้ กับผลตอบแทนที่ได้รับจริง ซึ่งหากผลตอบแทนเป็นไปในทิศทางบวกหรือมากกว่าที่ตั้งเอาไว้ ก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะมีระดับของความพึงพอใจมาก น้อย หรือไม่พอใจนั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาในผลตอบแทน

3. ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นองค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้กิจการงานต่าง ๆ สำเร็จไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของงานเกี่ยวกับการให้บริการ โดยการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการเพื่อให้เกิดความรู้สึกชอบและเกิดความประทับใจ จนอยากที่จะกลับมาใช้บริการซ้ำ ผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการให้ทั้งในส่วนของสมาชิกผู้ทำงานและผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจควบคู่กันไปด้วย เนื่องจากจำนวนผู้มาใช้บริการจะเป็นตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของกิจการ ดังนั้นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลควรที่จะศึกษาเรียนรู้เรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เนื่องจากองค์ความรู้ในเรื่องนี้ จะนำพาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาด ทั้งนี้การให้บริการที่ดีนอกจากจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความรู้สึกด้านบวกต่อสินค้าแล้วยังส่งต่อความรู้สึกที่ดีต่อภาพลักษณ์รวมอีกด้วย โดยทุกองค์กรควรให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างสูงสุด เพราะความพึงพอใจมีความสำคัญอย่างมากทั้งต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

4. การบริการที่มีผลต่อความพึงพอใจ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ (สมหมาย เสถียรธรรมวิทย์, 2554) มีดังนี้

1. ผลลัพธ์บริการ การได้รับบริการที่มีคุณภาพประกอบกับระดับการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการ จะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ องค์กรมีความสนใจเอาใจใส่ในรายละเอียดการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวันวิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าสินค้าใช้สินค้าหรือบริการในแต่ละอย่าง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับคุณภาพของการนำเสนอการบริการเพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้กับลูกค้าอย่างสูงสุด

2. ราคาค่าบริการ ราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการสามารถยอมรับได้หรือพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับคุณภาพของการบริการ จะมีผลโดยตรงกับความพึงพอใจของผู้รับบริการในการเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay) ทั้งนี้ทัศนคติของผู้รับบริการต่อราคาค่าบริการและคุณภาพของการบริการล้วนแล้วแต่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

3. สถานที่บริการ เมื่อลูกค้าได้รับความสะดวกสบายในการเข้าถึงการบริการก็จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าต่อการบริการได้ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งที่ตั้ง ทำเล รวมถึงการบริหารจัดการสถานที่ให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าได้อย่างทั่วถึงจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง

4. การส่งเสริมแนะนำบริการ การที่ผู้รับบริการได้ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์หรือจากบุคคลอื่นที่กล่าวขานเกี่ยวกับคุณภาพการบริการไปในทางบวก จะส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจได้ ซึ่งหากความจริงที่ได้รับกับความเชื่อที่มีอยู่สอดคล้องกันกับบริการดังกล่าว ก็จะทำให้เกิดความต้องการบริการตามมาอีกได้

5. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารการบริการ รวมถึงผู้ปฏิบัติงานบริการ ล้วนแล้วแต่มีหน้าที่ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ผู้บริหารควรกำหนดแผนและนโยบายในการบริการ ที่คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญและสามารถตอบสนองความต้องการให้เกิดความพึงพอใจได้โดยง่าย ในขณะที่เดียวกันทางด้านฝ่ายของผู้ปฏิบัติงาน ควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการเป็นหลัก โดยการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยความเป็นมิตรและความเอาใจใส่อย่างมีจิตสำนึกที่ดีในการบริการ

6. สภาพแวดล้อมของการบริการ ปัจจัยด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการบริการมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ส่งผลไปยังความพึงพอใจของลูกค้า โดยลูกค้าส่วนใหญ่จะชื่นชอบสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการในส่วนของรูปแบบตัวอาคารสถานที่ ความสวยงามในการจัดแต่งด้านใน การให้โชนสี การจัดสรรพื้นที่อย่างเหมาะสม และการเลือกอุปกรณ์เครื่องใช้ในงานบริการ

7. กระบวนการในการบริการ ส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ นั่นคือ วิธีการของการนำเสนอบริการ กล่าวคือ การจัดการระบบของการบริการที่ดีมีประสิทธิภาพในการเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานให้บริการแก่กลุ่มลูกค้าเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าได้อย่างแม่นยำและมีคุณภาพ

5. องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ

ความพึงพอใจในการบริการ เกิดจากขั้นตอนในการบริการ จากผู้ให้บริการถึงผู้รับบริการ เป็นผลของการประเมินคุณภาพหรือการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้บริการถึงสิ่งที่ผู้รับบริการตั้งความหวังเอาไว้ก่อนหน้านี้ โดยการประเมินถึงสิ่งที่สมควรจะได้รับกับสิ่งที่ได้รับจริงจากการบริการ โดยมีลำดับขั้นของความพึงพอใจ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ในระยะเวลาและสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกันได้ ซึ่ง จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543) ได้แบ่งองค์ประกอบความพึงพอใจของการบริการ ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของสินค้าทางการบริการ ผู้รับบริการจะสามารถรับรู้ได้ว่าผลิตภัณฑ์การบริการที่ได้รับนั้น มีลักษณะสอดคล้องตรงตามที่กิจการบริการควรจะมีในแต่ละประเภทมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น แยกสามารถเข้าพักในห้องที่จองไว้กับโรงแรม ลูกค้ายได้รับอาหารตามที่สั่งในภัตตาคาร ผู้โดยสารสามารถไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ หรือลูกค้าธนาคารได้รับการอนุมัติด้านสินเชื่อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานด้านการบริการที่ผู้รับบริการสมควรแก่การได้รับตามประเภทและรูปแบบของการบริการ ซึ่งจะทำให้เกิดความพึงพอใจและเป็นการตอบสนองความปรารถนาให้กับลูกค้าได้รับในสิ่งที่ต้องการ

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอการบริการ สำหรับวิธีในการนำเสนอการให้บริการ ผู้รับบริการจะสามารถรับรู้ได้ว่ากระบวนการของการให้บริการมีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด ไม่ว่าจะเป็น ความรวดเร็วและสะดวกของการเข้าถึงการบริการ ลักษณะการแสดงออกหรือพฤติกรรมของผู้ให้บริการในแต่ละตำแหน่งหน้าที่ ตลอดจนปฏิกิริยาของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ ในเรื่องของความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ การใช้ภาษาสื่อความหมายและการประพฤติตนในการให้บริการ ยกตัวอย่างเช่น พนักงานโรงแรมทำการต้อนรับผู้มาเข้าพักด้วยสีหน้ายิ้มแย้มเป็นมิตรและแสดงความช่วยเหลือในส่วนของสัมภาระ พนักงานเสิร์ฟรับคำสั่งอาหารด้วยความเป็นกันเองและสุภาพ พนักงานธนาคารช่วยอธิบายถึงระเบียบข้อบังคับของธนาคาร การยื่นขอสินเชื่อด้วยความเอาใจใส่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะสามารถช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าด้วยหัวใจของการบริการและไม่ตรีจิตอันแท้จริง

6. แนวทางการวัดความพึงพอใจ

วิทวัส รุ่งเรืองผล (2547) แนวทางการวัดความพึงพอใจ มีทั้งหมด 4 แนวทาง ดังนี้

1. วัตถุประสงค์จำเป็นต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน แสดงให้เห็นประโยชน์ของการประเมิน
2. กำหนดปัจจัยที่ต้องการใช้วัดความพึงพอใจ ทั้งนี้ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดออกมาเป็นคะแนนความพึงพอใจโดยภาพรวม และควรให้น้ำหนักจำแนกย่อยในแต่ละปัจจัย
3. มีการตั้งเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน ตัวอย่างเช่น Likert Scale ด้วยการให้คะแนนความพึงพอใจแยกย่อยแต่ละปัจจัย ได้แก่ ระดับ 1 ไปจนถึง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างโดยที่ 5 หมายถึงระดับของความพึงพอใจมีมากที่สุด 4 หมายถึงมีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับกลาง 2 หมายถึงความพึงพอใจค่อนข้างน้อย และ 1 หมายถึงมีความพึงพอใจน้อยที่สุด สำหรับการวัดความพึงพอใจโดยใช้ Likert Scale จะมีช่วงห่างระหว่างคะแนนทั้ง 5 ระดับซึ่งเพียงพอที่จะแสดงข้อแตกต่างของความพึงพอใจ ไม่เกิดระยะห่างไกลของคะแนนสูงหรือต่ำมากเกินไป จนทำให้สังเกตเห็นความไม่ปกติ ซึ่งจะส่งผลไปยังค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญ

4. กำหนดวิธีการในการวัดความพึงพอใจ การทำวิจัยเชิงปริมาณจำเป็นที่จะต้องมีขั้นตอนนี้ ซึ่งจะใช้การสุ่มตัวอย่าง และการกำหนดขนาดของตัวอย่างเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยนั้น ๆ

7. การวัดความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2548) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า สามารถวัดความพึงพอใจได้หลายวิธี ดังนี้

1. วิธีการใช้แบบสอบถาม โดยการขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวัด โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ ซึ่งจะมีการแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามตามรูปแบบที่กำหนดไว้ให้เลือกหรือเป็นคำตอบแบบอิสระ โดยจะเป็นลักษณะคำถามถึงความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักแรม และด้านการจัดการและบริการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไปโดยการใช้มาตราวัดทัศนคติ ยกตัวอย่างเช่น มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยคำถามที่แสดงให้เห็นถึงมุมมองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. วิธีการสัมภาษณ์ โดยวิธีนี้เป็นการวัดระดับความพึงพอใจโดยตรงจากผู้วิจัย จำเป็นต้องลงพื้นที่ศึกษาเพื่อสอบถามและพูดคุยโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง อาจต้องใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ดีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถประหยัดงบประมาณและเป็นอีกหนึ่งวิธีที่มีประสิทธิภาพ

3. วิธีการสังเกต คือการใช้วิธีการเฝ้าสังเกตดูลักษณะพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเป้าหมายหรือบริบทสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นการพูดจา กริยาท่าทาง การแสดงออกต่าง ๆ ทั้งก่อนรับบริการ ขณะรับบริการและหลังรับบริการ แต่จำเป็นต้องวางระเบียบแบบแผนและอาศัยการเฝ้าสังเกตอย่างจริงจัง จึงจะทำให้สามารถวัดผลการประเมินความพึงพอใจได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การวัดความพึงพอใจในการรับบริการ ยังสามารถกระทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความสะดวก และความเหมาะสมตามบริบทของเขตพื้นที่ ประกอบกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวัดด้วย จะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพหรือน่าเชื่อถือได้

8. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ (จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543)

ระดับที่ 1 ความพึงพอใจที่ตรงกับความต้องการ เป็นการแสดงอารมณ์ที่รู้สึกยินดีและมีความสุขเมื่อได้รับการบริการที่สอดคล้องกับความคาดหวังที่ตั้งเอาไว้ในตอนต้นก่อนรับบริการ

ระดับที่ 2 ความพึงพอใจที่เกินความคาดหมาย เป็นการแสดงอารมณ์ความประทับใจหรือปลื้มยินดีของผู้ที่ได้รับการบริการที่เหนือความคาดหมาย ทั้งนี้ความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจในการ

รับบริการ เป็นความรู้สึกขุนข้องหมองใจ ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของการอารมณ์ไม่ดี สาเหตุมาจากการที่ไม่ได้รับการบริการที่สอดคล้องหรือตรงกับความต้องการ

9. ความพึงพอใจในการท่องเที่ยว

ปณัสยา สิริรุ่งโรจน์กนก (2559) ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ ในภาคส่วนด้านการท่องเที่ยวว่าหมายถึง สิ่งที่คาดหวังไว้ก่อนการเดินทางกับสิ่งที่ได้รับหลังจากเดินทางมาแล้ว ซึ่งเป็นข้อเปรียบเทียบหรือการประเมินความต่างระหว่างความคาดหวังกับประสบการณ์ของผู้ท่องเที่ยวในรูปแบบของการกระทำ เมื่อผลการเปรียบเทียบออกมาในด้านลบจากสิ่งที่คาดหวัง ก็จะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ ในทางกลับกันหากเป็นไปดังที่หวังก็จะทำให้มีความพึงพอใจเกิดขึ้น

โดยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นั้น ขึ้นอยู่กับความชอบของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง ซึ่งความชอบดังกล่าว จะมีผลต่อการประเมินและเปรียบเทียบความรู้สึกในแหล่งท่องเที่ยวหลังจากได้รับประสบการณ์การไปเยือนในสถานที่นั้น ๆ โดยพบว่าหากนักท่องเที่ยวมีความชอบแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นทุนเดิมอยู่แล้วก่อนการเดินทาง อาจเป็นแรงสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีการประเมินความพึงพอใจไปในทิศทางบวกภายหลังการเดินทาง และอาจเป็นไปได้ว่า นักท่องเที่ยวจะกลับมาเที่ยวซ้ำอีกและมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์แนะนำบอกต่อ ถ้าหากนักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจ โดยนักท่องเที่ยวอาจมีถ้อยคำที่ชื่นชมในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ในทางกลับกันหากนักท่องเที่ยวมีความไม่พอใจ ก็อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่กลับไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นอีกเลย และจะไม่มี การชักจูงแนะนำหรือบอกต่อให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยว นอกจากนี้ อาจจะมีการกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวในด้านลบ ส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นเกิดความเสียหายทางด้านการตลาดได้

ทั้งนี้ ความพึงพอใจ ประกอบไปด้วยหลากหลายมิติ สำหรับความพึงพอใจในกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้นเป็นความพึงพอใจที่มีความหลากหลาย โดยมีองค์ประกอบความพึงพอใจที่มีมิติหลายด้าน ยกตัวอย่าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ในขณะเดินทางท่องเที่ยว เช่น ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคม ยานพาหนะ ร้านอาหาร ความพึงพอใจต่อสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นความสวยงาม วิว ทิวทัศน์ต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการรับบริการต่าง ๆ เป็นต้น หากสามารถจำแนกความพึงพอใจออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ ก็จะทำให้สามารถทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยแบบแยกเป็นรายด้านว่านักท่องเที่ยวพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในเรื่องใดบ้าง

10. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจคือหัวใจสำคัญของการวางแผนการตลาด เหตุเพราะความพึงพอใจของผู้บริโภค นั้นเป็นส่งผลต่อการเลือกใช้สินค้าและบริการ อาจหมายรวมถึงการเลือกที่จะกลับมาซื้อหรือใช้ซ้ำในอนาคต ในภาคส่วนของการท่องเที่ยวก็เช่นกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลสำคัญ

เป็นอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวหรือเลือกใช้บริการทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการกลับมาเที่ยวซ้ำอีก มีหลากหลายผลงานการวิจัยซึ่งได้ศึกษาในเรื่องความพึงพอใจอยู่หลายมิติ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ฐานการศึกษาความพึงพอใจในการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับมาตรฐานของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว มีการประเมินความแตกต่างระหว่างมาตรฐานและความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับ

สำหรับประเมินความพึงพอใจ มีวิธีที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยมีการวิเคราะห์ความต่างระหว่างความคาดหวังก่อนมาท่องเที่ยวกับความพึงพอใจหลังจากการท่องเที่ยวแล้วเสร็จ หากมีผลการประเมินความพึงพอใจหลังการท่องเที่ยวมากกว่าความคาดหวังก่อนการมาท่องเที่ยว ก็จะก่อให้เกิดโอกาสสูงในการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในภายภาคหน้า อย่างไรก็ตามหากผลการประเมินที่ศึกษา นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยกว่าความคาดหวังก่อนการมาเที่ยว ก็จะทำให้เกิดผลในทิศทางเป็นเชิงลบ (Kuzak and Rimmington, 2000) นอกจากการประเมินในแบบดังกล่าว ยังมีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจที่มีกับต้นทุนที่เสียไปในทฤษฎีความเท่าเทียมกัน (Oliver and Swan, 1989) ทั้งนี้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอาจส่งผลมาจากประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในอดีต ซึ่งนักท่องเที่ยวมักจะนำประสบการณ์ที่เคยได้รับไม่ได้จะเป็นด้านลบหรือด้านบวก นำมาเปรียบเทียบกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของตน (Yooshik and Muzaffer, 2005)

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีหลากหลายมุมมอง ที่สามารถพิจารณาได้หลายมิติ เหตุเพราะนักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแต่ละสถานที่แตกต่างกัน และมีระดับความพึงพอใจที่ไม่เท่ากัน โดยอาจจะมีหลากหลายปัจจัยร่วมด้วย ดังนั้น ในการศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวควรที่จะมีการผสมผสานแนวคิดดังที่กล่าวมาข้างต้นด้วยกัน

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เกิดจากการเปรียบเทียบกับระหว่างความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ได้รับจริงหลังจากการท่องเที่ยว ซึ่งโดยปกติแล้วความคาดหวังของนักท่องเที่ยวมักจะเกิดก่อนการเดินทางไปท่องเที่ยว และเมื่อเดินทางมาได้รับประสบการณ์แหล่งท่องเที่ยว ก็จะเกิดผลการประเมินความพึงพอใจหรือผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบความคาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ว่ามีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ความพึงพอใจสามารถจำแนกได้หลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านร้านค้าของที่ระลึก ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย เป็นต้น หากนักท่องเที่ยวได้รับการตอบสนองที่ดีตรงตามความคาดหวัง ก็จะมีคามพึงพอใจเกิดขึ้นตามมาและเกิดการประชาสัมพันธ์บอกต่อ หากนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดีและได้รับการตอบสนองไม่ตรงต่อความต้องการก็อาจทำให้เกิดความไม่พึงพอใจจนนำไปสู่ความชุ่นข้องหมองใจได้

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของ Buhalis (2000) และประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านที่พักแรม 6) ด้านสินค้าของที่ระลึก 7) ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว และ 8) ด้านความปลอดภัย ซึ่งจากแนวคิดนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จสูงสุดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดนี้จะช่วยให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และนักท่องเที่ยวมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแก่แหล่งท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง ทำให้ได้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อมาปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ชื่นชอบและชื่นชม สร้างความสุขและความประทับใจ คุ้มค่าแก่การมาเยือน ได้รับประสบการณ์ที่ดีกลับไปจนเกิดการบอกต่อและอยากกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

โชติมา ดีพลพันธ์ และแสงแข บุญศิริ (2565) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับความคาดหวังโดยรวมทุกด้านขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นด้านที่มีค่าระดับการรับรู้ต่ำสุด และอยู่ใน Quadrants A (Concentrate here) ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่หูช้าง ที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุงในด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยเร่งด่วนและผลการศึกษาเชิงคุณภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนมีความเห็นตรงกันว่า กิจกรรมที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไข ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่หูช้าง ทั้ง 6 ด้านตามองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว

นุชนารถ กฤษณมรย์ และปรีดา นัคร (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว กรณีอำเภอนบพิตำ จังหวัด

นครศรีธรรมราช พบว่า จุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยวคือการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน เดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับคนในครอบครัวและเครือญาติ ชอบกิจกรรมชมวิวดูทะเลหมอก ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ใช้โดยเฉลี่ย 612.72 บาท สืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านเฟซบุ๊ก นิยมเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดและเทศกาลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเดือนมกราคมไปจนถึงเดือนมีนาคม เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และมีโอกาสจะกลับมาเยือนอีกครั้ง สิ่งที่ทำให้เกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว คือทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและธรรมชาติที่แสนสวยงาม สำหรับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวพบว่า ความคาดหวังที่มีระดับสูงที่สุดใน 3 ด้าน คือ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านผู้ให้บริการ และด้านสาธารณูปโภค อย่างไรก็ตามความต้องการในการท่องเที่ยวที่เน้นความสนใจเป็นพิเศษและกิจกรรมพิเศษมีค่าน้อยที่สุด ในส่วนของแนวทางเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในอำเภออบพิดำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ควรเน้นในการมุ่งพัฒนาตัวบุคคลากรที่พร้อมสำหรับการให้บริการ โดยการให้ความรู้ การสร้างความปลอบปลัมประทับใจในการให้บริการ การปรับปรุงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อาทิ ด้านห้องน้ำ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการประปาและการไฟฟ้า

ธนฤต ยอดอุดม และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพรหมคีรี อำเภออบพิดำ และอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัญหาของสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้ 1) ปัญหาของสิ่งดึงดูดความสนใจในการท่องเที่ยว 2) ปัญหาของกิจกรรมในการท่องเที่ยว 3) ปัญหาช่องทางเข้าไปยังสถานที่ท่องเที่ยว ต้นเหตุของปัญหาดังกล่าว มาจากการไม่มีการจัดการเรื่องการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ผู้ประกอบการกลุ่มท่องเที่ยวมีการแข่งขันกัน ไม่ถูกสนับสนุนจากภาครัฐ สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอ พรหมคีรี อำเภออบพิดำ และอำเภอสิชลจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ 1) การพัฒนาเครือข่ายทางการท่องเที่ยว โดยการสร้างเครือข่ายจะช่วยเรื่องการขายตัวและเป็นการสนับสนุนทางการท่องเที่ยว 2) สนับสนุนให้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการนำจุดแข็งจากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย 3) การปรับปรุงการขนส่งเพื่อรองรับผู้มาเยือนสถานที่ท่องเที่ยว 4) การร่วมกันพัฒนาจาก 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน

ธัญนิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์ (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาในระยะแรกพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อยู่ในระดับมากมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนในชุมชนมีการศึกษาน้อยและขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนผลการศึกษาในระยะที่สองและสาม พบว่า ประเด็นสำคัญสำหรับการวางแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่

ผู้ประกอบการและคนในพื้นที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ควรสร้างภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และคนในพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการจำนวนนักท่องเที่ยวที่รองรับได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ณัฐณิธย์ เอกนราจินดาวัฒน์ (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทะเลบัวแดง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางเพื่อใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทะเลบัวแดง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 แนวทาง ดังนี้ 1) พัฒนาปรับปรุงสิ่งดึงดูดใจในสถานที่ท่องเที่ยวให้เกิดความหลากหลาย อาทิ จัดกิจกรรมยกยอ ชมสาธิตวิธีการผลิตน้ำตาล เป็นต้น 2) เพิ่มวิธีการหรือช่องทางการเข้าถึงซึ่งข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ หรือสามารถไปยังแหล่งท่องเที่ยวด้วยจักรยาน เป็นต้น 3) เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ห้องพัก เป็นต้น 4) การจัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย อาทิ การเรียนรู้ประเพณี และวัฒนธรรม การชมวิถีชีวิต การท่องเที่ยวระหว่างท่าเรือ การศึกษาการทำน้ำตาล เป็นต้น 5) การบริการการท่องเที่ยว เช่น เพิ่มจุดประชาสัมพันธ์แนะนำการท่องเที่ยว ขายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น และ 6) การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน นักท่องเที่ยว และคนในชุมชนมาพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบบูรณาการ รวมไปถึงการจัดทำเครือข่ายเส้นทางท่องเที่ยวภายในท่าเรือทั้ง 6 ท่าพร้อมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนใกล้เคียง

วรัญญา ไชยทารินทร์ และอริยา เผ่าเครื่อง (2561) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพและความพร้อมบริการทางการท่องเที่ยวกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า บริการทางการท่องเที่ยวกว๊านพะเยาในภาพรวมยังขาดความพร้อม หากพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการบริการอาหาร ด้านการคมนาคมบริการขนส่ง ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และด้านสินค้ายังไม่มีความพร้อม อย่างไรก็ตามในด้านการบริการห้องพักมีความพร้อมเกินความคาดหวัง ผลทดสอบของการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมพบว่า ความแตกต่างของอายุ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา และเชื้อชาติ ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจและความต้องการในด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพในการบริการทางการท่องเที่ยวพบว่า ด้านเดียวที่ไม่มีศักยภาพคือบริการด้านอาหาร ด้านอุปทานบริการทางการท่องเที่ยวพบว่า ในด้านบริการที่พักรับการต่อสู้กันในเรื่องราวอย่างรุนแรง นอกจากนี้จังหวัดพะเยายังไม่พบอัตลักษณ์ของที่ชัดเจนในด้านสินค้าและการบริการ ด้านการบริการขนส่งมีผู้มาใช้บริการค่อนข้างน้อยและกิจกรรมยังมีไม่มากพอที่จะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกดึงดูดในการอยากเข้าร่วมและพักค้างคืน จากที่ได้มีการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงข้อสรุปว่า การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของสื่อควร

มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยดูแล และควรมีการพบปะรวมกลุ่มของผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการบริการ

ปรัชญา บุญเดช และแสงแข บุญศิริ (2561) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นด้านที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 กล่าวคือ มีความต้องการในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ด้านความสะดวกของช่องทางในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวยังเป็นด้านที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อศักยภาพมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 กล่าวคือ มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ผลจากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนตัวอันประกอบไปด้วย ภูมิสำเนา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอายุของนักท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อความปรารถนาด้านการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังที่ไม่เหมือนกัน และปัจจัยส่วนตัวอันประกอบไปด้วย ระดับการศึกษา อาชีพของนักท่องเที่ยว และรายได้ต่อเดือน มีผลกับความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังที่ไม่เหมือนกัน ในส่วนของการสรุปผลการศึกษาในวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 นำมาสร้างเป็นแนวทางได้ คือ ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เพิ่มความสามารถในการดูแลกิจกรรมพายเรือให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบกับพัฒนาปรับปรุงเส้นทางกิจกรรมพายเรือให้มีความเหมาะสม เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่มาท่องเที่ยว

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง รูปแบบความหลากหลายของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนริมแม่น้ำแม่กลอง อย่างสร้างสรรค์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มศักยภาพสูงของจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 1) ทักษะคติ ความพึงพอใจ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ อยู่ในระดับมาก 2) พื้นที่ที่ศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนริมสายน้ำแม่กลองอย่างสร้างสรรค์ ในด้านพื้นที่ ด้านองค์กร ด้านการจัดการ และด้านกิจกรรม 3.แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนริมสายน้ำแม่กลองอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย จตุรภาคี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน และ ภาคการศึกษา 4) ผลการสังเคราะห์รูปแบบและรับรองรูปแบบความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนริมสายน้ำแม่กลองอย่างสร้างสรรค์ ได้รูปแบบที่มีชื่อเรียกว่า “ACTIVES Model” ได้แก่ 1) A=Attraction of Activities Tourism (ความดึงดูดใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว) 2) C=Corroboration (ความร่วมมือ ทำงานเป็นทีม) 3) T=Technology for Tourism (เทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว) 4) I=Information System for Tourism (ระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการท่องเที่ยว) 5)V=Vision of Leadership (การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ) 6) E=Evaluation & Lesson Learned (การประเมินผลและถอดบทเรียน) 7) S=Sustainability (ความยั่งยืนในการท่องเที่ยว) ผ่านการรับรองแล้ว

กรกนก เกิดสังข์ และณัฐมน ราชรักษ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษาตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า บริบททั่วไปภายในตำบลบางไผ่ มีตำแหน่งที่ตั้งไม่ไกลจากชุมชนเมือง สามารถสัญจรเข้าถึงได้สะดวก ประชาชนในเขตพื้นที่ส่วนมากใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมและมีความปรองดองกัน แต่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยว ห้องพักรับรองมีจำนวนไม่เพียงพอ ในส่วนของสภาพทั่วไปจากภายนอก การท่องเที่ยวบางไผ่ไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดในช่วงของฤดูกาลและพื้นที่สำหรับจอดรถไม่เพียงพอ ในส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบางไผ่ โดยรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับมากที่สุด คือสิ่งดึงดูดใจอยู่ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นด้านที่รองลงมา กล่าวคือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านห้องพักและด้านการขนส่งคมนาคมในสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ที่ระดับปานกลาง สำหรับแนวทางในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนยาว ประกอบกับการเพิ่มเติมประสบการณ์และความทรงจำที่ประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวจนเกิดการพัฒนาลึกซึ้งและความรู้ความเข้าใจของการทำคุณประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ควรปรับปรุงและพัฒนาด้านการขนส่งและห้องพักในแหล่งท่องเที่ยวและฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวและด้านการติดต่อสื่อสารให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่

ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์ และคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) สิ่งดึงดูดใจด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้บริการอย่างเพียงพอและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและสะดวก เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 2) ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีทรัพยากรท่องเที่ยว 2 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ คือ ที่พักแรม ร้านอาหาร และธุรกิจนำเที่ยว แต่รถรับจ้าง/รถโดยสารมีให้บริการค่อนข้างน้อย อีกทั้งในขณะนี้พื้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินโดยภาคเอกชน แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กลับมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทางท่องเที่ยวในระดับมาก 3) แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวควรออกกระเียบข้อบังคับเพื่อนำการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดระบบคมนาคมและการสัญจรให้ชัดเจน พร้อมทั้งทำป้ายบอกทางให้ถูกต้องและติดตั้งเป็นระยะ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีการบริการที่ครอบคลุมและทั่วถึง ด้านความปลอดภัยควรจัดระบบรักษาความปลอดภัยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสามารถในการรองรับของพื้นที่ควรทำการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

เพื่อให้่ายต่อการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการวางแผน การกำหนดแนวปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่

ทวีศักดิ์ เฉลิมแสน (2558) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทะเลบัวแดงชุมชนบ้านเดียม ตำบลเชียงแหว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า บึงหนองหานเป็นแหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดอุดรธานี เส้นทางคมนาคมเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีความสะดวกสบาย มีสื่อโทรทัศน์ ให้ความสนใจในการถ่ายทำรายการและประชาสัมพันธ์ บัวแดงจะออกดอกในช่วงฤดูหนาว ดอกบัวแดงเป็นบัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีเรือไว้คอยบริการล่องชมความงามของดอกบัวแดง มีการประชุมเตรียมความพร้อมของกลุ่มเรือนำเที่ยว มีมาตรการให้นักท่องเที่ยวสวมเสื้อชูชีพทุกคนก่อนลงล่องเรือ มีการจัดเส้นทางเดินเรือเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุบริเวณท่าเรือมีเจ้าหน้าที่คอยรักษาความปลอดภัยมีที่พักแบบโฮมสเตย์โดยมีเจ้าของบ้านเป็นผู้รักษาความปลอดภัย ร้านอาหารที่มีในชุมชนเป็นร้านอาหารแบบพื้นบ้าน สินค้าชุมชนนำมาทำผลิตภัณฑ์มีวัตถุดิบมาจากบึงหนองหาน มีไฟฟ้าเข้าถึงและชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เป็นสถานที่ที่มีตำนานความเชื่อเรื่องผาแดงนางไอ่ มีประเพณีบุญเดือน 5 ซึ่งแตกต่างจากประเพณีของถิ่นอื่น มีการสืบทอดพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเหนียวแน่น

1.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

จารุวรรณ กมลสินธุ์ และ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2564) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดศรีอุทุมพร ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ในส่วนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนมากรู้จักวัดศรีอุทุมพร จากเพื่อน แฟนญาติ/บุคคลอื่น โดยมีจุดประสงค์หลัก คือ มาสักการะสังฆารหลวงพ่ोज้อย และไหว้พระขอพร ส่วนมากจะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และมากับครอบครัว รวมทั้ง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนมากมากกว่า 5 ครั้ง และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งนี้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีต่อวัดศรีอุทุมพร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยในแต่ละด้านพบว่า มีความพึงพอใจต่อด้านสิ่งดึงดูดใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

วัลย์จรรยา วิระกุล (2563) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่มาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดแบบไปเช้า-เย็นกลับ เป็นการมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง และมีผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่เป็นครอบครัวและญาติ จำนวน 1-5 คน และมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-อาทิตย์ นอกจากนี้ นิยมมาท่องเที่ยวในช่วงฤดูหนาว และฤดูร้อนมากกว่า

ฤดูฝน และมาท่องเที่ยวตามเทศกาลงานประเพณีในกลุ่มจังหวัดจัดขึ้น ส่วนข้อมูลการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่มาจากเพื่อนหรือคนรู้จัก และสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เช่น แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ ระยะเวลา สภาพเส้นทาง สภาพอากาศ จอที่ปัก สืบค้นร้านอาหาร สืบค้นข้อมูลของฝาก จอสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน และความบันเทิง (มากราบพระและท่องเที่ยวบ้านเชิง) รองลงมาท่องเที่ยวเชิงศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดให้ความสำคัญในปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านคนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว และด้านราคาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ

มูฮัมหมัดอาติส เหล็กดี และไพฑูรย์ มนต์พานทอง (2563) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางท่องเที่ยวในบริบทพื้นที่จังหวัดยะลา พบว่า นักท่องเที่ยวโดยส่วนมากได้รับประสบการณ์การมาท่องเที่ยว ณ จังหวัดยะลา 2 ครั้ง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ท่องเที่ยวด้วยตัวเอง (อิสระ) จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 เดินทางท่องเที่ยวแบบผู้เดียว จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 70.5 เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดยะลาเพราะสื่อออนไลน์ (Travel Blogger) จำนวน 231 คน และใช้เวลาวางแผนการท่องเที่ยวล่วงหน้าน้อยกว่า 7 วัน จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 ค้นหาข้อมูลในการวางแผนท่องเที่ยวโดยเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 โดยมากใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดยะลา 3 วัน 2 คืน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 มีการพักแรมที่โฮสเทล/รีสอร์ต/โรงแรมจำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนจำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 เลือกมาจังหวัดยะลาเพราะแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยส่วนมากอยากกลับมาเที่ยวอีกครั้งหากมีโอกาส จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และอยากเชิญชวนหรือเล่าต่อประสบการณ์โดยผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ซึ่งจากผลการทำวิจัยนี้จะนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดยะลาต่อไป

วิริยา บุญมาเลิศ และชัยฤทธิ์ ทองรอด (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม พบว่า 1) พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการเดินทาง ด้านสิ่งดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยว ด้านการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ ช่วงอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นกำเนิดต่างที่กันมีระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่เหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉัตรชัย อินทสังข์ และดุขฎิ เทียมเทศ บุญมาสูงทรง (2562) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเชิงชุมชน กลุ่มมิลเลนเนียล: กรณีของบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและศึกษาหาความรู้ เหตุผลการมาท่องเที่ยวคือเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ เดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว มีสมาชิกร่วมการเดินทาง 2-3 คน ช่วงเวลาในการเดินทางมาคือช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวมาจากอินเทอร์เน็ต ส่วนของกระบวนการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวบ้านด่านเกวียนจังหวัดนครราชสีมาของกลุ่มมิลเลนเนียล พบว่า ด้านการตัดสินใจมาท่องเที่ยวคือการได้แนวคิดสร้างสรรค์ผลงาน ด้านการค้นหาข้อมูลคือการตัดสินใจ มาจากประสบการณ์ส่วนตัวด้านการประเมินทางเลือกในการมาท่องเที่ยวเกิดจากการส่งเสริมการตลาดที่ดี ด้านเหตุผลที่มาคือ สถานที่สวยงามและด้านพฤติกรรมหลังการท่องเที่ยวมีแนวโน้มจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวบ้านด่านเกวียนอีก นอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีต่อพฤติกรรมการเดินทางและการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 นอกจากนี้ยังมีการสรุปและอภิปรายผลรวมถึงทิศทางการวิจัยในอนาคตในส่วนสุดท้ายของวิจัยนี้

ชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์ (2562) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำคลองแดน อำเภอร่อนเท จังหวัดสงขลา พบว่า โดยส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวประชาชนในเขตพื้นที่และบริเวณพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งมีความต้องการในการผ่อนคลายมาพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวโดยส่วนมากมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.37 โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันกับรายได้และอาชีพ สำหรับความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมและการเลือกผู้ร่วมเดินทาง ส่วนผลสมการตลาดทางการท่องเที่ยวและทุกด้านของการบริการ ภายใต้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, 0.05, 0.01 และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การพัฒนาปรับปรุงลักษณะทางกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกและการสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อให้เกิดความประทับใจให้แหล่งท่องเที่ยว

พุทธพร โคตรภัทร และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ Alexander จังหวัด

อุบลราชธานี พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายของการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ มีการเดินทางร่วมกับครอบครัวหรือเครือญาติ และค้นหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้สื่อออนไลน์ มักใช้พาหนะเป็นรถส่วนบุคคลในการเดินทาง ทั้งนี้โดยส่วนมากเป็นครั้งแรกที่มาเยือน นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญมาก โดยมีระดับค่าเฉลี่ยที่สูง คือ ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.10) ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.03) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.81) ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเป็นส่วนบุคคลที่ต่างกัน จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามอีกด้านหนึ่งพบว่า ความเป็นส่วนบุคคลที่ต่างกัน ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ Alexander อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยกเว้นปัจจัยเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่ทำให้ความพึงพอใจมีความแตกต่างกันตามลักษณะของแต่ละบุคคล

ฉัตรวิไล เหมือนประเสริฐ และสหภาพ พ่อค้าทอง (2559) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม การท่องเที่ยว ทักษะคิด ความพึงพอใจ และแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 20,000 บาท ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยายปีละ 1 ครั้ง (เฉลี่ยต่อปี) มีความต้องการมาท่องเที่ยวเพื่อการผ่อนคลายและเข้าประชุมสัมมนา สืบค้นข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเมืองพัทยาด้วยสื่อสมัยใหม่ (Facebook) เดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว เดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 3 วัน นิยมพักค้างคืนที่โรงแรม ให้ความสนใจกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ได้แก่ หมู่เกาะ ชายหาด ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 5,001-7,000 บาท ผลการวิจัยด้านทัศนคติพบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก และมีความคิดเห็นต่อเมืองพัทยาว่าเป็นศูนย์รวมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากที่สุด รองลงมาคือมีความเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า เมืองพัทยาไม่เคยหลับใหล ผลการศึกษาด้านความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเมืองพัทยาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือความพึงพอใจด้านที่พักแรม และผลการศึกษาด้านแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยาพบว่า มีแรงจูงใจในด้านสิ่งดึงดูดใจมากที่สุด รองลงมาคือมีแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน สำหรับด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาที่แตกต่างกัน ทำให้มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยาที่แตกต่างกัน ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยามีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยาและด้านความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

1.3 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไว และวริศรา วงษ์เตมีย์ (2565) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกลานสาง จังหวัดตาก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกลานสาง จังหวัดตากในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.805) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.905) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.367) ด้านการมีส่วนร่วมของประชากรในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.945) และด้านร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=3.29$, S.D.=2.933) โดยผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกลานสาง จังหวัดตาก พบว่า จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ศุภชัย เปรมสมิทธิ์ และชัยสิทธิ์ ด่านกิตติกุล (2565) ศึกษาเรื่อง การประเมินความพึงพอใจการใช้พื้นที่บริการนักท่องเที่ยวและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ 1) ด้านบรรยากาศ แสดงให้เห็นว่า บริเวณพื้นที่ที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพพืชพรรณและสัตว์ป่า รวมทั้งมีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสกับธรรมชาติซึ่งทำให้รู้สึกผ่อนคลาย รองลงมาคือ 2) ด้านนันทนาการ แสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีกิจกรรมที่หลากหลาย นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเป็นกลุ่มครอบครัว เพื่อน และหมู่คณะเข้ามาใช้บริการ เพื่อเที่ยวชมธรรมชาติและสามารถทำกิจกรรมได้ทุกเพศทุกวัย 3) ด้านความปลอดภัย การดูแลความปลอดภัยในพื้นที่เขตบริการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีมาตรการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดคือ 4 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งมีปัจจัยร่วมกันคือ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวลซึ่งได้รับการออกแบบโดยไม่เอื้ออำนวยสำหรับการใช้งานของผู้สูงอายุและผู้พิการ

ตฤยา เพชรสง และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพัทลุง พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวอยู่ในระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรที่ได้ศึกษาพบว่า สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ระดับความพึงพอใจ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสถานที่ รองลงมา ได้แก่ ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวที่จับต้องได้ บุคลากรทางการท่องเที่ยว บริการทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ 3) จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพัทลุง พบว่า สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว โดยมีประสิทธิภาพพร้อมกันในการทำนายศักยภาพของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อศักยภาพของการท่องเที่ยวได้ ร้อยละ 68.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ศัพล จันเพชร (2564) ศึกษาเรื่อง การรับรู้คุณค่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านพฤติกรรมและการบริโภคของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยของการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ปัจจัยของการรับรู้คุณค่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวด้านความสามารถการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ปัจจัยในการรับรู้คุณค่าองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวด้านความเพลิดเพลินจากสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ในส่วนปัจจัยของการรับรู้คุณค่าองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวด้านการให้บริการเสริมที่นักท่องเที่ยวสมควรที่จะได้รับอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.98 ทั้งนี้ผลการศึกษาวิจัยด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ด้านสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ด้านสิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ด้านสิ่งของสำหรับบริโภค เช่น อาหารอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และในด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 ซึ่งสามารถสรุปผลด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง

ญานิกา ชื่นตะโก และรจนากร วรมนตรี (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการมาเยือนธารน้ำร้อนบ่อคลึง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวยังธารน้ำร้อนบ่อคลึง โดยส่วนมากคือ เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี มีสถานะโสด มีลักษณะอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีรายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 15,001-30,000 บาท สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวธารน้ำร้อนบ่อคลึง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวโดยส่วนมากนิยมมากับครอบครัวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีจำนวน 1-2 ครั้ง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวธารน้ำร้อนบ่อคลึง จังหวัดราชบุรีจากอินเทอร์เน็ต สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำ คือ การแช่น้ำร้อน ในส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาเยือนธารน้ำร้อนบ่อคลึง จังหวัดราชบุรี คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ

จันทา ไชยะโวหาน (2562) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อถ้ำนางแอ่น เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สปป.ลาว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวลาวมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งการให้บริการ สถานที่ท่องเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเปรียบเทียบกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวลาและชาวต่างชาติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวลาและชาวต่างชาติที่มีต่อถ้ำนางแอ่น เกิดจากการตอบสนองของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ไม่ว่าจะเป็น ความคาดหวัง ความรู้สึก การตอบสนองด้านกายภาพสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านความสะดวกสบายต่อจิตใจเมื่อเดินทางเข้ามาเยือน รวมไปถึงงบประมาณของการมาเยี่ยมชม

สุธาสนิ วิยาภรณ์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวพื้นที่หมู่บ้านศิรินว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยทางด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยทางด้านการบริการและด้านราคาสินค้า ด้านของฝากที่ระลึกและด้านความปลอดภัย มีความพึงพอใจในระดับมาก ในส่วนของปัจจัยด้านการขนส่งคมนาคมและด้านบทบาทของภาครัฐอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทางประชากรศาสตร์ พบว่า อายุ เพศ สถานภาพ การศึกษา รายได้ และอาชีพที่ไม่เหมือนกัน ทำให้ความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านไม่เหมือนกัน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านราคาของสินค้าและบริการ ด้านการขนส่งคมนาคม ด้านความปลอดภัย ด้านการบริการ ด้านของฝากที่ระลึก และด้านบทบาทของรัฐ สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพฤติกรรมนักท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรวม 8 พฤติกรรม ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจทั้ง 7 ด้าน

ชัยฤทธิ์ ทองรอด (2561) ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยส่วนมากนักท่องเที่ยวเดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เนื่องด้วยธรรมชาติและ การมาชมการใช้ชีวิตของเกษตรกร มีการการสืบค้นรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต/โซเชียล/เว็บไซต์ โดยส่วนมากมีความประทับใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวนาบัว เยือนสวนกล้วยไม้ ชมสวนผลไม้/ไร่นาสวนผสม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรมหาสวัสดิ์ ตามลำดับ โอกาสหน้าอยากกลับมาเยือนซ้ำอีกและจะมีการบอกต่อหรือแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยวด้วย นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านอัตราค่าบริการ/การเงิน ด้านการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ทั้งนี้ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ที่ต่างกัน จะมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Endang Sulistya Rini และคณะ (2021) ศึกษาเรื่อง ความตั้งใจของนักท่องเที่ยวในการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำที่ประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ปัจจัยที่จะสามารถทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวซ้ำมีอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว คุณค่าด้านประสบการณ์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งประสบการณ์ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวมีผลมาจากภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวเป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

Febriyana และคณะ (2020) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างไร ทำการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่น้ำตกเตเกนงัน ประเทศบาห์ลี พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และจากผลการศึกษาที่ได้นี้ ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่น้ำตกเตเกนงันมีความพึงพอใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

Kadek Wiweka และคณะ (2020) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของชุมชนเพื่อการพัฒนาทะเลสาบToba ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยการใช้แนวคิดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 5As เป็นคำถามในการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว พบว่า ทะเลสาบToba มีศักยภาพพร้อมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบ Toba มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้านความสามารถในช่องทางการเข้าถึงมีความพร้อมรอบด้านทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ คือ รถ เรือ และเครื่องบิน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีที่พักและร้านอาหารไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว และด้านการจัดการและการบริการทางการท่องเที่ยว มีหน่วยงานสำหรับคอยกำกับดูแลพื้นที่และการท่องเที่ยวของทะเลสาบToba

Heriberta และ Amin (2020) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของทะเลสาบ Sipin ผลจากการวิเคราะห์แบบ SWOT พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำและการทำกิจกรรมล่องเรือรอบทะเลสาบ และสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำในเมือง Jambi โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อออกแบบและสร้างสถาปัตยกรรมสำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำให้กลายเป็นแลนด์มาร์คที่โดดเด่นประจำเมือง Jambi ทั้งนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำของทะเลสาบ Sipin จะกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับการนันทนาการหรือพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งของชาวเมือง Jambi

Kadek Wiweka และคณะ (2019) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหาด Batu Kapal โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 6As พบว่า ด้านที่มีศักยภาพสูงที่ถือเป็นจุดแข็งของหาด Batu Kapal ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจความเป็นธรรมชาติอันสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว และด้านความสามารถในการเข้าถึงเนื่องจากมีเรือรับส่ง ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย อย่างไรก็ตามด้านที่มีศักยภาพค่อนข้างต่ำที่ถือว่าเป็นจุดอ่อนของหาด Batu Kapal ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านที่พักที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จำกัด นอกจากนี้ด้านการจัดการและการบริการ ยังไม่มีการดูแลและประสานงานจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้ามาช่วยเหลือ ทั้งนี้สำหรับแนวทางการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวหาด Batu Kapal ควรปรับปรุงพัฒนาในส่วนขององค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่มีศักยภาพค่อนข้างต่ำ

Mayaka และคณะ (2019) ศึกษาเรื่อง แนวคิดแบบหลายมิติเพื่อการท่องเที่ยว โดยชุมชน พิจารณาจากความแตกต่างในเชิงรูปแบบและบริบท ซึ่งเสนอแนวคิดและกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนตัวอย่างที่อยู่ในประเทศเคนย่า สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์และบรรลุความต้องการของคนในชุมชน งานวิจัยเสนอแนวคิดการพัฒนาแบบหลายมิติ ซึ่งประกอบด้วย มิติด้านการมีส่วนร่วม มิติด้านอำนาจและการควบคุมและมิติด้านผลสัมฤทธิ์โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของคนในชุมชนในบริบทของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในแต่ละมิติ หากผลสัมฤทธิ์ส่งผลกระทบทั้งสามมิติอย่างมีนัยสำคัญจะถูกนำไปสู่การพิจารณาเพื่อสร้างกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

Said และ Maryono (2018) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ปัจจัยหลักและปัจจัยในการเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยหลักและดึงดูดเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับเพื่ออธิบายเหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจ เพื่อเยี่ยมชมจุดหมายปลายทางมากกว่าสถานที่อื่น ๆ ประสบการณ์ที่พวกเขาต้องการได้รับและประเภทของกิจกรรมที่พวกเขาต้องการทำ แรงจูงใจปัจจัยผลักดันและการรับรู้ปัจจัยดึงดูดของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจที่จะตอบสนองความต้องการของพวกเขาเพื่อให้ได้รับการยอมรับสถานะทางสังคม อุทยานแห่งชาติเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวรู้จักกันทั่วไปว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว นั้น มีแนวโน้มที่จะจำแนกทางเลือกตามเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น การรับรู้ของนักท่องเที่ยว (ปัจจัยดึงดูด) แรงจูงใจในตนเอง (ปัจจัยผลักดัน) เวลาและรายได้เป็นข้อจำกัด

Strydom และคณะ (2018) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน อย่างยั่งยืน จังหวัด The Free State พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การลงทุนทางการเงิน การวางแผนทางการตลาด และการพัฒนาทักษะของคนในชุมชน และเสนอ

แนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ภาครัฐต้องร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมและให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยให้ชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน มุ่งเน้นการสร้างผลดีต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน 2) ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการวางกรอบแนวคิดการดำเนินการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง 3) ควรมีการแต่งตั้งกลุ่มคนหรือจัดตั้งหน่วยงานในชุมชนเพื่อดำเนินการตามกรอบแนวคิดและเป็นจุดประสานงานด้านการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานในทุกภาคส่วน 4) การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคม การประชาสัมพันธ์และระบบไฟส่องสว่าง ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว 5) ต้องมีการจัดอันดับหรือเชิดชูเกียรติชุมชนที่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดี เผยแพร่สู่สาธารณะ 6) ต้องเปิดเผยและสร้างโอกาสให้สาธารณะสามารถเข้าถึงการดำเนินการโครงการได้ ซึ่งจะส่งผลสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของชุมชน จากการสร้างความเชื่อมั่นต่อนักท่องเที่ยว สร้างความรู้สึกที่ดีและความเป็นมิตรระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว 7) การท่องเที่ยวโดยชุมชนจะทำได้ต้องดำเนินกิจกรรมทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง 8) ต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในทุกด้าน นอกจากนี้ ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการริเริ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนน้อยและมักมองข้ามการใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ทั้งนี้การตัดสินใจของชุมชนมีผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินการท่องเที่ยว รัฐต้องทำให้คนในชุมชนเห็นว่า การท่องเที่ยวนั้นสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

Amerta (2017) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติในอุดมคติเพื่อประกอบเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาด้านธุรกิจชุมชนต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจขนาดเล็ก ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจขนาดใหญ่ 2) เจ้าของสินค้าการท่องเที่ยวและการจัดการต้องดำเนินการโดยชุมชน 3) จากแนวคิดการพัฒนาธุรกิจในชุมชนข้อที่ 1 และแนวคิดการจัดการข้อที่ 2 วัตถุประสงค์ผลิตสินค้าการท่องเที่ยวของชุมชนต้องใช้ของที่มีในชุมชน 4) สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนทั้งระดับบุคคลและองค์กรเพื่อให้เกิดห่วงโซ่กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน 5) กิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบของห่วงโซ่ กิจกรรมต้องสร้างประโยชน์แก่ชุมชนโดยตรง 6) ยึดหลักวัฒนธรรมท้องถิ่นในการให้บริการด้านที่พักเพื่อให้การท่องเที่ยวชุมชนเกิดความยั่งยืนและเป็นธรรมชาติ 7) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว 8) สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นในสินค้าการท่องเที่ยว 9) ต้องสร้างความน่าสนใจในสินค้าการท่องเที่ยวทั่วทั้งชุมชน ไม่ควรให้ความน่าสนใจกระจุกตัวเพียงบริเวณเดียว ซึ่งคุณสมบัติในอุดมคติดังกล่าวถูกใช้เป็นตัวแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ชุมชนการันกาซิม ประเทศอินโดนีเซีย ส่งผลให้ชุมชนสามารถดำเนินกิจการท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Zhurylo (2017) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในยุโรปและแรงจูงใจที่มีผลต่อการให้บริการการท่องเที่ยว พบว่า มีการศึกษาการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวยุโรปที่ทันสมัยและปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตลาดของผู้บริโภค การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงสวัสดิการของประชาชน การขยายความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม และการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ และความมั่นคงทางการเมืองและสังคมในยุโรป ภายใต้อิทธิพลของโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจของผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจและพฤติกรรมการตลาด ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวซับซ้อนขึ้นอย่างมาก ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องและค้นหากลไกที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตลาดของผู้บริโภคในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจของผู้บริโภค จากผลการวิจัยการตลาดการท่องเที่ยวของสหราชอาณาจักร พบว่า มีการระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคภายใต้อิทธิพลของ โลกาภิวัตน์ การตลาดการท่องเที่ยวในสหราชอาณาจักร ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสินค้าเป็นรายบุคคลมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการด้านประสบการณ์ใหม่ พัฒนาบุคลิกภาพ โดยการศึกษาวัฒนธรรมอื่น ๆ วิถีชีวิต และประเพณี รูปแบบพฤติกรรมของผู้บริโภคแสดงให้เห็นถึงความต้านทานต่อค่านิยม วัฒนธรรม การรักษาเอกลักษณ์ของพฤติกรรม และความมั่นคงขององค์ประกอบแรงจูงใจ การทำความเข้าใจพฤติกรรมการตลาดของผู้บริโภคภายใต้อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ในบริบทข้ามวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญมาก การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคและการพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่มีประสิทธิภาพสำหรับกลุ่มผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศ

Juvan และคณะ (2017) ได้ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสมัยใหม่ พบว่า พฤติกรรมของผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวหรือการบริโภคอื่น ๆ เป็นตัวบ่งชี้สำคัญของคุณภาพและประสิทธิผลของการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่น ๆ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมักเกิดขึ้นในวันหยุด ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจะประเมินการตลาดและแนวทางการพัฒนาการตลาดและการนำกิจกรรมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะรับรู้ถึงรูปแบบพฤติกรรมที่แตกต่าง ทฤษฎีพฤติกรรมการท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมถึงการประเมินผล ทำให้สามารถวางแผนการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการท่องเที่ยวรากฐานทางทฤษฎีมีความสำคัญในการวิจัยเชิงประจักษ์และการวัดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในบริบทของการท่องเที่ยว

Rout และ Gupta (2017) เสนอกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านการพัฒนาทรัพยากรของชุมชนที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ราบสูงภูเขา ภูมิภาค Jaunsar-Bawar Uttarakhand ประเทศอินเดีย โดยชุมชนดังกล่าวมีจุดเด่นและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และศาสนา งานวิจัยระบุตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย บุคคลในชุมชน กลุ่มการเมือง ลักษณะทางสังคมและโครงสร้างพื้นฐานและเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนี้ 1) ต้องมีการฟื้นฟูและซ่อมแซมทรัพยากรทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม 2) ใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคให้ดีขึ้น 4) กระตุ้นกลุ่มการเมืองให้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน 5) สร้างศักยภาพของชุมชนให้ดีขึ้น 6) ให้อำนาจเยาวชนและผู้หญิงมีส่วนร่วมตัดสินใจเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและทรัพยากรของชุมชน 7) พัฒนาคนในชุมชนให้มีแนวคิดและทักษะของผู้ประกอบการสามารถใช้วัตรกรรมในงานธุรกิจเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนการพัฒนาในทุกด้าน ควรให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีรายได้น้อยและประชากรพลัดถิ่นด้วยเนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ในชุมชน

Zhu (2016) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการหาข้อมูลทางการท่องเที่ยวของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในประเทศออสเตรเลีย พบว่า แหล่งข้อมูลของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในประเทศออสเตรเลียสำหรับการสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยว เช่น การจองโรงแรม การเดินทางและกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ ช่องทางออนไลน์และคำแนะนำจากเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างเป็นช่องทางสำคัญสำหรับการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ช่องทางที่เข้าถึงง่ายและมีความยืดหยุ่นเป็นปัจจัยในการสืบค้นข้อมูล

Plangmarn Mujtaba และ Pirani (2012) ศึกษาเรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรมและแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวยุโรป พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ คุณค่าทางวัฒนธรรม และแรงจูงใจในการเดินทาง โดยทำการศึกษานักท่องเที่ยวที่มาเมืองเชียงใหม่ในช่วงเวลาการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นแหล่งของคุณค่าทางวัฒนธรรม และคุณค่าทางวัฒนธรรมนั้นส่งผลต่อแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์และแรงจูงใจในการเดินทาง

Razzaq และคณะ (2012) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา Miso Walai Homestay ได้อธิบายความสำเร็จของการท่องเที่ยวโดยชุมชนชุมชน Miso Walai Homestay ประเทศมาเลเซีย โดยอ้างอิงการสัมภาษณ์และผลการสังเกตของผู้วิจัยได้ความว่า การให้อำนาจแก่ชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ ปัจจัยหลักของความสำเร็จ โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักของการกระจายอำนาจ โดยมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้ 1) สร้าง

ความตระหนักรู้และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้คนในชุมชน 2) ศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ สถานที่น่าสนใจและความเชื่อของชุมชนในทุกด้านรวมถึงมรดกทางวัฒนธรรม 3) ระบุเส้นทางการท่องเที่ยว สินค้าทางการท่องเที่ยว รวมถึงจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขในแต่ละเส้นทาง 4) ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อหาเส้นทางการท่องเที่ยวที่ตรงตามความต้องการชุมชน กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มในแต่ละจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 5) สร้างแผนปฏิบัติการอย่างละเอียด ประกอบด้วยแผนธุรกิจ แผนการตลาด แผนงบประมาณ กลยุทธ์ และข้อกำหนดในการท่องเที่ยวและการบริการการท่องเที่ยว 6) พัฒนาทักษะของคนในชุมชนที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง 7) แต่งตั้งผู้นำเพื่อให้มีการขับเคลื่อนที่ยั่งยืน ในส่วนของการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างการท่องเที่ยวโดยชุมชน ควรเริ่มจากการสร้างความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้คนในชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก

Zapata และคณะ (2011) ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชนสามารถช่วยการพัฒนาและบรรเทาความยากจนของชุมชนได้หรือไม่? กรณีศึกษา Nicaragua พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนและความสำเร็จในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประเทศนิการากัว เริ่มต้นโดยการที่คนในชุมชนก่อเกิดความรู้สึกรับรู้ในการเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น ๆ เนื่องด้วยเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลลัพธ์ทางการท่องเที่ยวที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ของคนในชุมชนและยังเป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของชุมชนในระยะยาว คนในชุมชนเกิดความหวงแหน และยอมปฏิบัติเพื่อรักษาความมั่นคงในตัวสินค้าทางการท่องเที่ยว อีกทั้งยังสามารถขยายต่อยอดได้ ส่งผลดีต่อสภาพเศรษฐกิจของชุมชน นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ดี คือ การยกระดับความสนใจของผู้พัฒนาชุมชนหรือผู้กำหนดนโยบาย โดยให้มีผลบังคับใช้มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาทักษะ พัฒนาศักยภาพในระดับรากหญ้าของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนกิจการในครัวเรือนให้สามารถเป็นสินค้าการท่องเที่ยว แข่งขันและเป็นที่ยอมรับของตลาดการท่องเที่ยวในประเทศได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวทำให้เกิดวงจรชีวิตการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น การวิจัย การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว 6 ประการ หรือ 6As ตามแนวคิดของ Buhalis (2000); Damsi และ Dac (2020) ในการวิจัย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ด้านการเข้าถึง (Accessibilities) ด้านกิจกรรม (Activities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พักแรม (Accommodation) และด้านการจัดการและการบริการท่องเที่ยว (Ancillary Service) เพื่อค้นหาจุดเด่นและสิ่งที่ต้องแก้ไข นำมาพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหาน ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพดีสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยเป็นการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับ

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ Kotler (2009) คือ 6W1H ซึ่งมีคำถามเป็นส่วนช่วยในการวิเคราะห์ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยดึงดูดที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน และมีสิ่งใดที่นักท่องเที่ยวต้องการเสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับปรุง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านที่พักแรม 6) ด้านสินค้าของที่ระลึก 7) ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว และ 8) ด้านความปลอดภัย โดยสามารถนำแนวคิดทั้งหมดที่เลือกใช้ดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ในการนำเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและทำให้แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานมีชื่อเสียง สามารถสร้างความประทับใจ ตอบโจทย์ความคาดหวังและความต้องการกลายเป็นที่นิยมดึงดูดในหมู่นักท่องเที่ยว จนสามารถช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและเพิ่มรายได้ที่ดีให้แก่คนในพื้นที่ ตลอดจนร่วมกันดูแลรักษานุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ทรงคุณค่าสืบไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับนักท่องเที่ยวชาวไทย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้มีหน้าที่บริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานโดยตรง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
 - 1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 9,000 คน (คณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน, 2565)
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนประชาชนในเขตพื้นที่ และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นตัวแทนที่มาจากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและ/หรือผู้ที่มีหน้าที่บริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 คน และตัวแทนประชาชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่

2.1.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จำนวน 6 คน

2.1.1.1 ที่ว่าการอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

นายอำเภอจัตุรัส จำนวน 1 คน

2.1.1.2 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงละหาน จำนวน 1 คน

2.1.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก จำนวน 1 คน

2.1.1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลละหาน จำนวน 1 คน

2.1.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน จำนวน 1 คน

2.1.1.6 เทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่ จำนวน 1 คน

2.1.2 ตัวแทนหน่วยงานเอกชนห้างร้านหรือเจ้าของธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 คน

2.1.2.1 ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหารบึงละหาน จำนวน 1 คน

2.1.2.2 ตัวแทนผู้ประกอบการที่พักบึงละหาน จำนวน 1 คน

2.1.2.3 ตัวแทนกลุ่มเรือน้ำเตี้ย จำนวน 1 คน

2.1.2.4 ตัวแทนร้านขายสินค้าของที่ระลึก จำนวน 1 คน

2.1.3 ตัวแทนชุมชนเขตตำบลที่ครอบคลุมพื้นที่รอบบึงละหาน 4 ตำบล จำนวน 5 คน

2.1.3.1 กำนันตำบลบ้านกอก จำนวน 1 คน

2.1.3.2 ผู้ใหญ่บ้านมะเกลือ จำนวน 1 คน

2.1.3.3 ประธานกรรมการบริหารสะพานไม้ทุ่งบัวแดง จำนวน 1 คน

2.1.3.4 ประธานวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 คน

2.1.3.5 ตัวแทนกลุ่มเรือประมง จำนวน 1 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน โดยเปิดตาราง Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling Random) (Krejcie and Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Research) รวมถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ของพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย และนำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

3. แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน มีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีการสอบถามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์จำนวนทั้งหมด 7 หัวข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire) ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยประยุกต์ใช้คำถามจากแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 6As ของ (Buhalis, 2000; Damsi and Dac, 2020) ซึ่งมีหัวข้อเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) ด้านที่พักแรม (Accommodation) 6) ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire) ลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยหัวข้อคำถามได้ประยุกต์ใช้แนวคิด 6W1H ของ Kotler (2009) ประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวต้องการอะไร (What?) 2) ทำไมนักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจเช่นนี้ (Why?) 3) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Who is participates?) 4) นักท่องเที่ยวตัดสินใจเมื่อใด (When?) 5) นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง (Where?) 6) นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างไร (How?) เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire) ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) ด้านที่พักแรม (Accommodations) 6) ด้านสินค้าของที่ระลึก (Products and Souvenirs) 7) ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) และ 8) ด้านความปลอดภัย (Safety and Security Services) เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire) ลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบคำถามได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โด่งดังมีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมาย

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและความครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ

1.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 3 ท่าน

1.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อื่น ที่ไม่ใช่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เท่ากับ 0.924 และในส่วนของตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เท่ากับ 0.951 ซึ่งทั้งสองตอนมีค่าความเชื่อมั่นที่ได้มากกว่า 0.7 ของทุกปัจจัยรายชื่อ (ตาราง 37 ภาคผนวก)

1.6 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.7 นำแบบสอบถามไปยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และปรับปรุงตามที่คณะกรรมการจริยธรรมกำหนด แล้วจัดทำเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้อง จากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมาย

2.3 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

2.5 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน

2.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วดำเนินการจัดทำแบบสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพต่อไป

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ไปยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และปรับปรุงตามที่คณะกรรมการจริยธรรมกำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 ดำเนินการทำแบบสอบถามตามจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 ชุด

1.2 ขออนุญาตจากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แล้วส่งไปยังเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2566 ถึงเดือน กรกฎาคม 2566

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงาน

ภาครัฐ จำนวน 6 คน ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 คน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน

2.2 ทำการนัดหมายวันเพื่อสัมภาษณ์

2.3 ทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 4 คน และตัวแทนชุมชนเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2566 ถึงเดือน กรกฎาคม 2566

2.4 การนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพมาตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในประเด็นที่ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ทำการวิเคราะห์รายการกลุ่มจากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยจัดกลุ่มประเด็นสำคัญของคำถามในแต่ละตอนที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งตามหน่วยงานที่ได้กล่าวมาข้างต้น และจัดกลุ่มประเด็นสำคัญของคำถามในแต่ละตอนที่ใช้ในการสัมภาษณ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา โดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) ด้านที่พักแรม (Accommodation) 6) ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) โดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยวเป้าหมายคือใคร (Who?) 2) นักท่องเที่ยวต้องการอะไร (What?) 3) ทำไมนักท่องเที่ยวจึงตัดสินใจเช่นนี้ (Why?) 4) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Who is participates?) 5) นักท่องเที่ยวตัดสินใจเมื่อใด (When?) 6) นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง (Where?) 7) นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างไร (How?) โดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) ด้านที่พักแรม (Accommodations) 6) ด้านสินค้าของที่ระลึก (Products and Souvenirs) 7) ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) และ 8) ด้านความปลอดภัย (Safety and Security Services) โดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย โดยกำหนดค่าคะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ความคิดเห็นด้วยมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ความคิดเห็นด้วยปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ความคิดเห็นด้วยน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยว
ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentages)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

2.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1.1 การตรวจสอบคุณภาพโดยใช้การทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.1.3 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ผู้วิจัยได้ค่าอำนาจแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ระหว่าง 0.428-0.987 และในส่วนของตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ค่าอำนาจแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ระหว่าง 0.535-0.962 ซึ่งทั้งสองตอนมีค่าอำนาจที่ได้มากกว่า 0.4 ของทุกปัจจัยรายข้อเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (ตาราง 37 ภาคผนวก)

2.1.4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างหลักของเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton)

เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับ คือ

+1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตาม

เนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตาม
เนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบสอบถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตาม
เนื้อหา

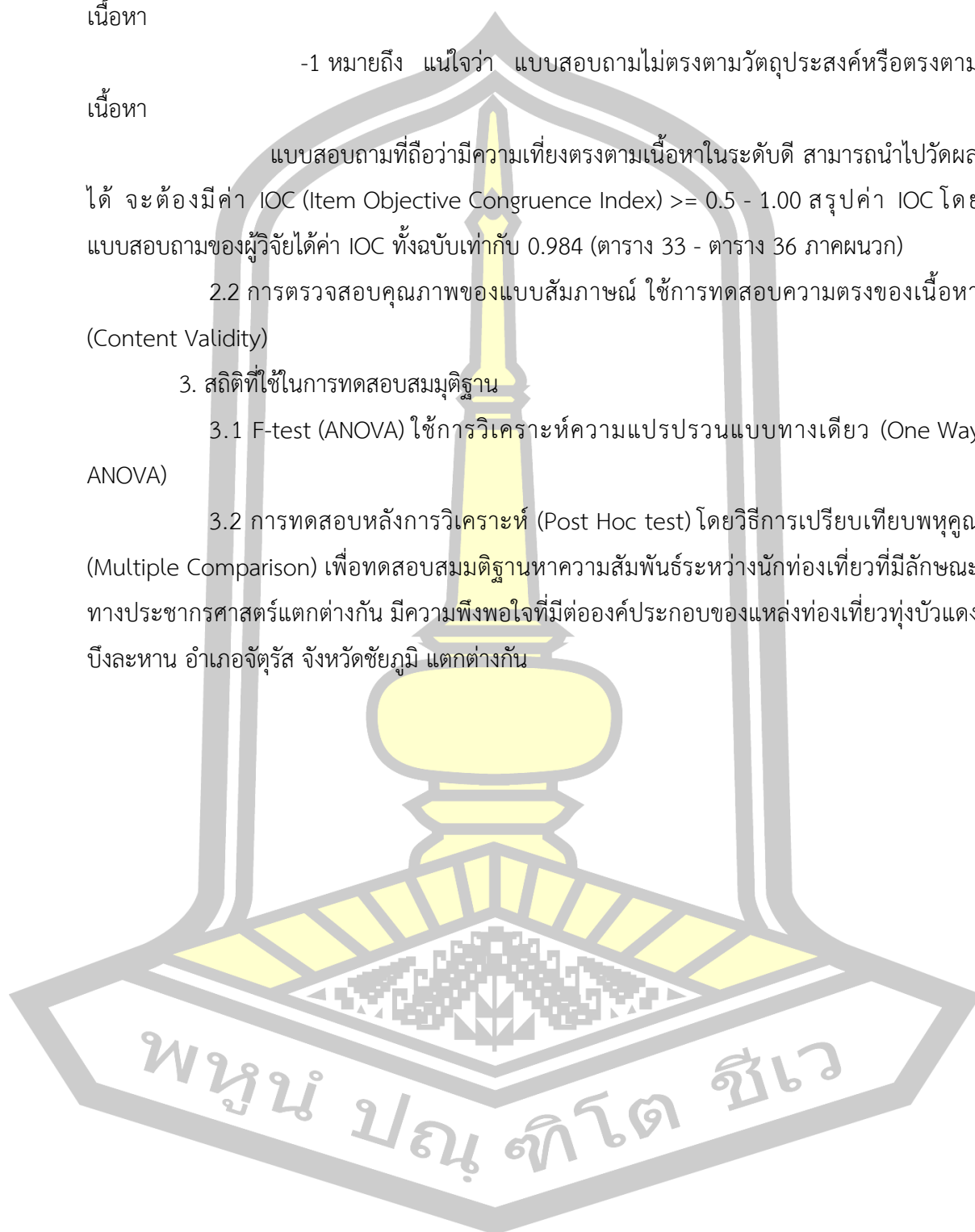
แบบสอบถามที่ถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในระดับดี สามารถนำไปวัดผล
ได้ จะต้องมียค่า IOC (Item Objective Congruence Index) $\geq 0.5 - 1.00$ สรุปค่า IOC โดย
แบบสอบถามของผู้วิจัยได้ค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.984 (ตาราง 33 - ตาราง 36 ภาคผนวก)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ใช้การทดสอบความตรงของเนื้อหา
(Content Validity)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 F-test (ANOVA) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way
ANOVA)

3.2 การทดสอบหลังการวิเคราะห์ (Post Hoc test) โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ
(Multiple Comparison) เพื่อทดสอบสมมุติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะ
ทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง
บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

ความ มุ่งหมาย ของการวิจัย	ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง	การสุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อ วิเคราะห์ ศักยภาพของ ทรัพยากร การท่องเที่ยว ใน พื้นที่ ท่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	- ภาครัฐ จำนวน 6 คน - ภาคเอกชน จำนวน 4คน - ภาคชุมชน จำนวน 5 คน รวม ทั้งสิ้นจำนวน 15 คน - นักท่องเที่ยว ชาวไทย จำนวน 400 คน (Krejcie & Morgan, 1970)	- การเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบ เจาะจง (Purposive sampling)	- การทบทวน วรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง - แบบสัมภาษณ์ ชนิด กึ่งโครงสร้าง (Semi- Structured interview) - แบบสอบถาม (Questionnaire)	- การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview) - การเก็บ แบบสอบถาม (Questionnaire)	- การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content analysis) - ร้อยละ (Percentages) - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation)
2. เพื่อ วิเคราะห์ พฤติกรรม และความ พึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มี ต่อทรัพยากร การท่องเที่ยว ใน พื้นที่ ท่งบัวแดง	- นักท่องเที่ยว ชาวไทย จำนวน 400 คน (Krejcie and Morgan, 1970)	- การสุ่ม ตัวอย่างแบบ ตามสะดวก (Convenience Sampling Random)	- แบบสอบถาม (Questionnaire)	- การเก็บ แบบสอบถาม (Questionnaire)	- การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content analysis) - ร้อยละ (Percentages) - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ตาราง 1 (ต่อ)

ความ มุ่งหมาย ของการวิจัย	ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง	การสุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย	การเก็บรวบรวม ข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล
บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ					(Standard Deviation) - F-test (ANOVA)
3. เพื่อเสนอ แนวทางการ พัฒนาการ ท่องเที่ยว ภายในทุ่ง บัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	- ภาครัฐ จำนวน 6 คน - ภาคเอกชน จำนวน 4 คน - ภาคชุมชน จำนวน 5 คน รวม ทั้งสิ้น จำนวน 15 คน - นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน (Krejcie and Morgan, 1970)	- การเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบ เจาะจง (Purposive sampling) - การสุ่ม ตัวอย่างแบบ ตามสะดวก (Convenience Sampling Random)	- แบบสอบถาม (Questionnaire) - แบบสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview) ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured interview)	- การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview) - การเก็บ แบบสอบถาม (Questionnaire)	- การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content analysis) - ร้อยละ (Percentages) - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) - F-test (ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ ในการศึกษาศักยภาพของทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นที่เข้าใจในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
Std.Dev.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard deviation)
N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
F	หมายถึง	ค่าทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าความแปรปรวนของข้อมูลไม่แตกต่างกัน (ค่าสถิติเอฟ F-test)
P-value.	หมายถึง	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
*	หมายถึง	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

p หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้
(Significances)

ตอนที่ 1 ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมภายในพื้นที่ เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และจำแนกทรัพยากรทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 6As ของ Buhalis (2000) และ Damsi and Dac (2020) ที่ได้กล่าวถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ประการ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พักแรม (Accommodation) และด้านการจัดการและการบริการท่องเที่ยว (Ancillary Service) โดยสามารถสรุปการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ศักยภาพภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นตารางอธิบายสรุปได้ ดังนี้

ตาราง 2 สรุปศักยภาพภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	บริบทของทุ่งบัวแดงบึงละหาน
ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)	มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ 6 แห่ง ได้แก่ 1.สะพานไม้ทุ่งบัวแดง 2.ทุ่งบัวแดง 3.ทุ่งบัวบา 4.เกาะนกบ้านโนนจาน 5.ศาลเจ้าพ่อหาญคำ และ 6.ท่าเรือชาวประมงบ้านหนองคู ซึ่งแหล่ง ท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบ ธรรมชาติและเป็นการท่องเที่ยวแบบชมวิถีชีวิต ในชนบท ที่ยังคงสภาพความอุดมสมบูรณ์ดีมาก ทั้งแหล่งน้ำ พืชพรรณ สัตว์บกและสัตว์น้ำ

ตาราง 2 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	บริบทของทุ่งบัวแดงบึงละหาน
ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities)	อยู่ไม่ไกลจากใจกลางเมืองจตุรัส เดินทางจากถนนทางหลวงหมายเลข 201 ถนนชัยภูมิ-สีคิ้วใช้เวลาเพียง 10-15 นาทีในการเดินทาง สภาพถนนเป็นทางลูกรังสลับกับถนนคอนกรีต มีหลุมบ่อจำนวนมาก และเป็นโคลนในช่วงฤดูฝน มีน้ำท่วมขังสูงเป็นบางช่วงทำให้ถนนไม่สามารถเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้เลย ทั้งนี้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิกำลังดำเนินโครงการการปรับปรุงแก้ไขถนนดังกล่าวอย่างเร่งด่วน
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)	กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น 6 กิจกรรม ได้แก่ 1.กิจกรรมนั่งเรือพายชมทุ่งบัวแดง 2.กิจกรรมส่องนก 3.กิจกรรมตกปลาชะโด 4.กิจกรรมเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง 5.กิจกรรมอนุรักษ์สืบสานประเพณี และ 6.กิจกรรมกางเต็นท์พักแรม ซึ่งกิจกรรมโดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมแบบเชิงธรรมชาติที่เน้นให้นักท่องเที่ยวเพลิดเพลินกับความสวยงาม ซึ่งกิจกรรมนั่งเรือพายและถ่ายรูปคู่กับสะพานไม้ทุ่งบัวแดง เป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด อย่างไรก็ตามกิจกรรมกางเต็นท์พักแรม เป็นกิจกรรมที่ยังไม่ค่อยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว เพราะแต่ละกิจกรรมใช้ระยะเวลาไม่นานในการท่องเที่ยวเพียง 1-3 ชั่วโมง

ตาราง 2 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	บริบทของทุ่งบัวแดงบึงละหาน
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวพร้อมกับอุปกรณ์ปฐมพยาบาล มีห้องน้ำที่สะอาด ชุมน้ำรูปเซคอน และ ชุมนั่งเล่น แต่ชุนยังมีจำนวนไม่เพียงพออยู่ในระหว่างดำเนินการสร้างเพิ่มเติม ส่วนที่จอดรถอยู่ไกลและยังไม่เพียงพอ อบต.บ้านกอกกำลังเสนอโครงการขุดลอกถมคันดินปรับปรุงที่จอดรถ ร้านขายของที่ระลึกและร้านอาหาร รสชาติและคุณภาพดีแต่น้อยไม่มีความหลากหลาย
ด้านที่พักแรม (Accommodations)	แผนการสร้างที่พักแรมของอบต.บ้านกอก ยังไม่มีในตอนนีเนื่องจากเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ สร้างลำบากและใช้งบประมาณเยอะ ในปัจจุบันมีที่พักแรมทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ 1.ลานกางเต็นท์ริมบึง ณ สะพานไม้ทุ่งบัวแดง 2.ที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของเอกชน อยู่ห่างจากสะพานไม้ทุ่งบัวแดงประมาณ 2 กิโลเมตร 3.ที่พักแรมแบบลานกางเต็นท์ข้างสำนักงานเขตห้ามล่าบึงละหานชัยภูมิ โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยนิยมมาเข้าพัก เนื่องจากไม่ค่อยเป็นที่รู้จักและแหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้ใจกลางตัวเมืองจัตุรัส ซึ่งมีที่พักของเอกชนอยู่อีกเป็นจำนวนมาก
ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)	สามารถจำแนกการจัดการและบริการได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.การจัดการด้านองค์กรและบุคลากรในชุมชน มีคณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวโดยคนในชุมชน แบ่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจน คือ ตัวแทนกลุ่มเรือ่อ กลุ่มวิสาหกิจ

ตาราง 2 (ต่อ)

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	บริบทของทุ่งบัวแดงบึงละหาน
	ชุมชน กลุ่มเรือประมง มีการประชุมแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นอยู่เสมอ และจัดทำบัญชีส่วนกลาง 2.การจัดการด้านพื้นที่ภายในแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนชัดเจน แบ่ง โซนซุ้มนั่งเล่นร้านค้าและร้านอาหารไว้ด้วยกัน มีจุดขึ้นเรือ โซนท่องเที่ยวสะพานไม้ จุด จำหน่ายตั๋ว มีศูนย์อำนวยความสะดวก และลานจอดรถ 3.การจัดการด้านความปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยว มีกฎให้นักท่องเที่ยวสวมเสื้อชูชีพขณะนั่งเรือ จัดสำรองอุปกรณ์การช่วยเหลือชีวิต อุปกรณ์ ปฐมพยาบาล พร้อมหน่วยกู้ชีพกู้ภัยทั้งทางบก และทางน้ำ หน่วยอพปร. และหน่วย อสม.

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง
บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)
จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน ตัวแทน
หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 คน และตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส
จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของ Buhalis
(2000); Damsi และ Dac (2020) เป็นหัวข้อในการสัมภาษณ์โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.1.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

ภาครัฐมีส่วนช่วยเหลือในการผลักดันสานต่อความคิดริเริ่มของชุมชนที่
ต้องการจะพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ พร้อมทั้งช่วย
จัดสรรงบประมาณต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทุ่งบัวแดงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากทุ่งบัวแดง
บึงละหานมีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงทำให้ภาครัฐและ
ชุมชนเล็งเห็นถึงศักยภาพและความสำคัญของการพัฒนาสถานที่แห่งนี้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดย

ริเริ่มโครงการสร้างสะพานไม้หอนรถไฟยื่นเข้าไปในบึงมีความยาว 455 เมตร เพื่อสร้างสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเช็คอิน ถ่ายรูป และเดินเข้าไปเยี่ยมชมดอกบัวแดง สัมผัสประสบการณ์ทางธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เปรียบเสมือนแลนด์มาร์คแห่งใหม่ของทุ่งบัวแดง โดยในอนาคตทางรัฐยังมีโครงการที่จะต่อยอดจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวรอบบึงละหาน เพื่อเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

“...มีหน่วยรัฐหลายหน่วยงานพยายามเข้ามาช่วยพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่บึงละหาน พยายามสร้างทุ่งบัวแดงให้เป็นจุดเด่นและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 1: สัมภาษณ์)

“...เราต้องการพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจในทุกจุด ซึ่งในตอนนี้อาจยังไม่สามารถพัฒนาได้ทั้งหมด เพราะยังติดเรื่องกฎหมาย งบประมาณ ระยะเวลาและองค์ประกอบต่าง ๆ อีกหลายเรื่อง ตอนนี้อาจทำได้เพียงโฆษณาประชาสัมพันธ์เฉพาะจุดที่เรา กำลังทำอยู่ พัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.1.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ทุ่งบัวแดงบึงละหาน นับว่ามีความเพียบพร้อมทางด้านทรัพยากรทั้งในน้ำและบนบก ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจและอู่ข้าวอู่น้ำของชาวจังหวัดชัยภูมิอยู่แล้ว ทำให้ภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นบรรดาผู้ประกอบการร้านค้า ต่างใช้บึงละหานเป็นแหล่งหาปลานำไปแปรรูป แล้วจัดจำหน่ายเพื่อเป็นของฝากอันขึ้นชื่อของจังหวัดชัยภูมิ ไม่ว่าจะเป็น ปลาสด ปลาตากแห้ง ปลาสามไร่ก้าง เนื้อปลาราย ทอดมันดอนละนาม นอกจากนี้สภาพดินรอบบริเวณพื้นที่บึงละหานเป็นดินเค็มที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการต้มเกลือจำหน่ายได้อีกด้วย ซึ่งทำให้สินค้าเหล่านี้โด่งดังในระดับประเทศ ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงมาอย่างยาวนาน

2.1.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

บึงละหาน เปรียบเสมือนหัวใจหลักและปากท้องของชาวบ้าน เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ทำประมงน้ำจืดเป็นหลักมากกว่าทำการเกษตร คนในท้องถิ่นจึงรักและผูกพันกับบึงละหาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมแรงร่วมใจสร้างสะพานไม้ทุ่งบัวแดงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับวิถีชีวิตการทำมาหากินที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ จนกลายเป็นเสน่ห์ให้แก่นักท่องเที่ยวที่อยากเดินทางมาพบเห็น นอกจากนี้ชาวบ้านยังละเว้นการจับสัตว์ในฤดูวางไข่ ร่วมกัน

อนุรักษ์ฐานทรัพยากร ไม่จับหรือทำร้ายนก ทำให้บึงละหานแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งดงและอุดมสมบูรณ์

“...พูดถึงเรื่องศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ มีความหลากหลายซึ่งอุดมสมบูรณ์อยู่มา ก มีทุกอย่างรวมกันไปหมดทั้งทางบกและทางน้ำไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ นก พันธุ์หายาก อย่างเช่นปีที่แล้ว พ.ศ.2565 เราสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ และประเทศไทยในภูมิภาคอื่น ๆ เข้ามาเยี่ยมชมได้ โดยเฉพาะช่วงฤดูที่มีการส่องนก สร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างดีเลยทีเดียว...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 3: สัมภาษณ์)

“...มีนักส่องนกเข้ามาดูนก ซึ่งเค้าบอกว่าในประเทศไทยมีที่นี่ที่เดียวที่มีนกชนิดนี้ เพราะธรรมชาติเอื้อต่อการอยู่ เพราะพื้นที่ของประชาชนในเขตพื้นที่เราไม่ได้กินนก ไม่มีการล่า เราปล่อยให้อยู่ร่วมกันแบบธรรมชาติ ไม่ทำร้าย ต่างก็ช่วยกันหวงแหนดูแลรักษาทรัพยากรเหล่านี้ไว้...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 1: สัมภาษณ์)

2.2 ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.2.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐได้สนับสนุนการจัดทำป้ายบอกทางจากถนนสายหลักที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมามากที่สุด คือ ทางหลวงหมายเลข 201 ถนนชัยภูมิสีคิ้ว และกำลังมีการจัดทำป้ายการท่องเที่ยวพื้นหลังสีน้ำเงินติดตั้งเพิ่มเติม ซึ่งในปัจจุบันป้ายบอกทางยังมีไม่มาก มีไม่ครบทุกเส้นทาง และไม่ชัดเจนเท่าที่ควร สำหรับแผนที่ท่องเที่ยวอยู่ในระหว่างการวางแผนที่จะดำเนินการจัดทำโดยการดำเนินงานของหน่วยงานอำเภอจัตุรัส และองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามสภาพถนนยังเป็นดินลูกรัง ขรุขระ และเป็นหลุมบ่อ โดยทางหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินโครงการปรับปรุงเส้นทางให้แล้วเสร็จ ซึ่งอาจจะมีโครงการเทศบาลฯ หรือทำถนนคอนกรีต ภายในปี พ.ศ. 2566

“...ป้ายบอกทางควรจะต้องมีเพิ่มอีก เพื่อให้ดูง่ายและเป็นสากลมากยิ่งขึ้นให้มีลักษณะเป็นอารยสถาปัตย์ ที่ดูมีมาตรฐานชัดเจน เช่น แบบป้ายของกรมทางหลวง หรือแบบป้ายแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังนั้นเราก็ยังคงต้องการที่จะพัฒนาต่อไปอยู่...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 1: สัมภาษณ์)

2.2.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ภาคเอกชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยว มีความต้องการให้มีการพัฒนาทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสภาพเส้นทางยังไม่มีความพร้อมเท่าใดนัก ถนนมีความขรุขระ เป็นหลุมบ่อ โดยเฉพาะในฤดูฝน น้ำจะท่วมขัง เป็นโคลนตม ทำให้รถสัญจรไปมาลำบากมาก และในปัจจุบันยังไม่มีรถรับจ้างหรือรถประจำทางให้บริการแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทางมาท่องเที่ยว

“...นักท่องเที่ยวบอกว่า มาเที่ยวที่นี่ก็ดีอยู่หรอก แต่ถนนนี่แย่มากเลย มายากจัง ลำบากเหลือเกิน ทำให้หลงทางอีก เราในฐานะเจ้าบ้านฟังแล้วรู้สึกไม่ดีเลย จึงบอกนักท่องเที่ยวว่าผมก็อยากให้นอนดีขึ้นเหมือนกัน ที่ทำทุกวันนี้ก็อยากได้ถนนที่ทุกคนสามารถสัญจรไปมาได้สะดวก...”

(ตัวแทนภาคเอกชน รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.2.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

คนในชุมชนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาถนนทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากถนนมีสภาพเป็นทางลูกรังสลับกับถนนคอนกรีตและถนนลาดยาง ในฤดูฝนมีน้ำท่วมขัง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้ และชาวบ้านสัญจรไปมาลำบาก นอกจากนี้ป้ายบอกทาง และแผนที่ยังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสับสนและหลงทางอยู่บ่อยครั้ง ภาคชุมชนจึงมองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยแรกที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางมาท่องเที่ยว

“...เราเพิ่งทำท่องเที่ยวมาได้ 1 ปีเต็ม เข้าสู่ปีที่ 2 ถือว่ายังใหม่ในการทำท่องเที่ยวอยู่ การบริการต่าง ๆ จึงยังไม่ค่อยมีอะไรมาก มุ่งให้ความสำคัญในการทำถนนให้สะดวกสบายก่อน เพราะถนนยังเป็นลูกรังอยู่ ซึ่งตอนนี้ยังไม่มีความพร้อมเท่าใดนัก ทางสัญจรคมนาคมยังไม่สะดวก กำลังพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.3 ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.3.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

รัฐมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยการจัดงานเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดง ซึ่งเป็นช่วงที่บัวเริ่มบานตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน นอกจากนี้ยังสนับสนุนการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นถิ่นและการจัดกิจกรรมนอกฤดูกาลตลอดทั้งปีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ภาครัฐยังมีโครงการที่อยากจะจัดทำต่อไปในอนาคต คือ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเต็มวัน (One Day Trip) เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวรอบบึงละหานแต่ละจุดให้มีความเชื่อมโยงกัน ทำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรมหลากหลาย ใช้เวลาอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวสัมผัสบรรยากาศได้นานมากยิ่งขึ้น

“...เรามีโครงการ Master plan ที่วางเอาไว้แล้ว 6-7 จุด เพื่อทำเส้นทางการท่องเที่ยว โดยเราจะนำนักท่องเที่ยวนั่งเรือท่องเที่ยวไปตามจุดต่าง ๆ รอบบึง โดยการเริ่มสักการะศาลเจ้าพ่อหาญคำ และนั่งเรือชมเกาะโนนจาน ต่อด้วยชมสะพานไม้ทุ่งบัวแดง เดินทางไปเกาะชมบัวบาร์ ต่อด้วยหมู่บ้านชาวประมง จากนั้นไปส่องนก แล้วกลับยังเทอเรสเพื่อมารับประทานมื้อค่ำที่ดอนละหาน...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.3.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ภาคเอกชนมีบทบาทอย่างยิ่งโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งทางด้านกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าของที่ระลึก ร้านอาหารเครื่องดื่มที่นำมาบริการและจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนผู้ประกอบการกลุ่มเรือพาย มีส่วนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไปทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยรายได้ส่วนหนึ่งของทุกกลุ่มผู้ประกอบการ จะมีการแบ่งนำเข้าส่วนกลางเพื่อใช้ในการทำนุบำรุงและซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยว

“...ผมอยากมีเรือลำใหญ่ที่สามารถนำนักท่องเที่ยวล่องเข้าไปในบึงได้ไกลกว่านี้ มันช่วยได้เวลามีลมแรง เพราะเรือลำเล็กมีข้อจำกัดระยะของการเดินทาง ซึ่งอยากพานักท่องเที่ยวไปเที่ยวรอบบึงได้ใช้เวลากับแหล่งท่องเที่ยวมากกว่านี้...”

(ตัวแทนภาคเอกชน รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.3.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ชาวบ้านให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการสืบสานอนุรักษ์วิถีชีวิตชาวประมงน้ำจืด ได้แก่ การยกยอ อีหลง อีลำยอง อีจู้ เป็นต้น โดยชาวบ้านได้มีการทำบูรณาการแหล่งท่องเที่ยวรอบบึงร่วมกันในแต่ละตำบล ในการให้บริการอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ทำให้นักท่องเที่ยวบางรายเกิดความหลงใหลประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวจนกลับมาเที่ยวซ้ำอีก 5-6 ครั้ง

“...เราในฐานะชุมชนผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว ต้องสามารถปล้ำความรู้สึกนักท่องเที่ยวให้ได้ว่า นักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มเดินทางมาที่นี่ต้องการอะไร ต้องการแบบไหน เราจึงจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวได้ สิ่งสำคัญอันดับแรกคือเราต้องสร้างความเชื่อมั่น ความเชื่อใจให้นักท่องเที่ยวก่อน ว่าเราจะเป็นผู้นำเที่ยวให้ได้ที่ดีที่สุดสมกับนักท่องเที่ยวคาดหวังไว้...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 5: สัมภาษณ์)

2.4 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.4.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

รัฐมีส่วนช่วยในการเป็นศูนย์บริการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงเทศกาล นอกจากนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก ยังมีแผนการที่จะปรับปรุงที่จอดรถให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว โดยการขุดลอกบึงละหาน เพื่อนำมาถมขยายคันดินไหล่ทางให้กว้างขึ้นสำหรับเป็นที่จอดรถ เนื่องจากในขณะนี้แหล่งท่องเที่ยวยังมีที่จอดรถไม่เพียงพอเหมาะสม สำหรับทางด้านของที่ระลึกภาครัฐยังอยู่ระหว่างการหารือในการมอบหมายหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งในขณะนี้ของฝากของที่ระลึกที่จัดจำหน่ายยังไม่ค่อยน่าสนใจเท่าที่ควร ยังอยู่ในขั้นตอนของการเริ่มต้นพัฒนาผลิตภัณฑ์

“...เรื่องความปลอดภัย เป็นเรื่องที่ต้องให้ความใส่ใจมากที่สุด เพราะถึงแม้ว่าจะจัดการท่องเที่ยวได้ดีขนาดไหน แต่หากมีปัญหาหรือหะหลวมในเรื่องของความปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวประสบเหตุ ประสบบัญ ก็จะทำให้แหล่งเที่ยวนั้นเสียไปทั้งหมดเลย...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 6: สัมภาษณ์)

“...ปัญหาของที่จอดรถ คือ เรายังไม่มีที่จอดรถที่เหมาะสม ปัจจุบันเราขอความอนุเคราะห์จากทางภาคเอกชน ขออนุญาตให้นำรถนักท่องเที่ยวเข้าจอดในที่ดินส่วนบุคคล และ

สามารถจอดได้ที่ลานวัดโนนหัวช้างซึ่งค่อนข้างไกลจากจุดท่องเที่ยวพอสมควร ทำให้เกิดความลำบาก...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 3: สัมภาษณ์)

2.4.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ภาคเอกชนให้การสนับสนุนที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังสะพานไม้ทุ่งบัวแดงบึงละหาน เนื่องจากบริเวณที่จอดรถของภาคเอกชนนั้นมีความกว้างขวางและอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด แต่ก็จะมีการเก็บค่าบริการเข้าจอดในบางครั้ง ในส่วนของร้านอาหารและเครื่องดื่มไม่ได้มีมากครอบคลุมทั่วทั้งบึง มีให้บริการเฉพาะจุดท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ร้านอาหารริมบึงบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดง สำหรับสินค้าของฝากที่ระลึกในด้านคุณภาพและราคามีความเหมาะสมใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ซึ่งสินค้าบางประเภทจะถูกปรับตามราคากลางตามท้องตลาดด้วย เช่น หอมแดง กระเทียม เป็นต้น

2.4.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

คนในชุมชนรวมใจกันก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ชุมนั่งเล่นรับประทานอาหาร ชุมน้ำพุร้อน หอพัก สร้างลานกางเต็นท์ ตลอดจนสร้างศาลาพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว โดยมีผู้ใหญ่บ้านมะเกลือและหัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้ามาดูแลเป็นหลัก พร้อมทั้งชาวบ้านในชุมชนทุกคนยังหมั่นเวียนกันทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลที่ดีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนมีรู้สึกมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้วัดโนนหัวช้างซึ่งเป็นวัดในชุมชนบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก ยังช่วยอนุเคราะห์ทำพื้นที่จอดรถให้นักท่องเที่ยว แต่ยังคงอยู่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวและเป็นโคลนตมในช่วงฤดูฝน ซึ่งลำบากในการจอด

“...ที่จอดรถไม่ค่อยดีเท่าไร ถ้าไปขอใช้บริการที่จอดรถของเอกชนก็จะมีบริการคิดค่าบริการ แต่ถ้าให้นักท่องเที่ยวจอดริมถนนด้านล่างก็จอดได้จำนวนน้อยคัน เวลาจัดงานต่าง ๆ ที่จอดรถก็ไม่เพียงพอ หากไปจอดที่วัดโนนหัวช้าง ซึ่งทางวัดก็ถมที่ดินให้สามารถจอดได้เยอะ แต่ก็ต้องเดินไกลพอสมควร...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 4: สัมภาษณ์)

2.5 ศักยภาพด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.5.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

ในปี พ.ศ. 2566 นับเป็นปีแรกที่ทางหน่วยงานเขตห้ามล่า มีแนวคิดการเปิดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามากางเต็นท์แคมป์บริเวณข้างสำนักงานเขตห้ามล่าบึงละหานชัยภูมิ

ซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาต่อยอดเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหาน นอกจากนี้ทางรัฐได้มีการสนับสนุนให้จัดทำพื้นที่ทางเดินที่พักระเบียงบริเวณริมบึงสะพานไม้ทุ่งบัวแดง พร้อมทั้งกำลังดำเนินโครงการติดตั้งไฟโซล่าเซลล์เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในอนาคตอันใกล้นี้ ภาครัฐยังไม่มีโครงการที่จะจัดทำที่พักแบบอื่น เนื่องจากบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำมีอุปสรรคมากในการสร้าง และกิจกรรมท่องเที่ยวใช้ระยะเวลาไม่นาน ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก จึงยังไม่ได้มีการหารือเรื่องการทำให้ที่พักแรมแต่อย่างใด

“...ก่อนหน้านี้ผู้ว่าคนเก่า ท่านอยากให้ อบต.หนองบัวบานทำที่พักโฮมสเตย์ แต่ด้วยบริบทของพื้นที่ เป็นทางลงของแม่น้ำชีลาดชันลงมา การก่อสร้างจึงต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เนื่องจากงานที่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำทำให้การก่อสร้างลำบาก สภาพดินมีความเค็มสูงเป็นดินเกลือ สำคัญที่สุดคือการคำนึงเรื่องความปลอดภัยในการสร้างที่พักด้วย โครงการจึงยังชะลอไว้ไม่ได้มีการริเริ่ม...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 4: สัมภาษณ์)

2.5.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ปัจจุบันที่พักแบบบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีเพียง 1 แห่งที่เป็นของภาคเอกชน ตั้งอยู่บริเวณริมบึงละหานห่างจากแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดงประมาณ 2 กิโลเมตร ผู้ประกอบการที่พักให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยและการดูแลความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และมีผู้ประกอบการบางรายมีโครงการจะสร้างที่พักแบบโฮมสเตย์เพิ่มเติม ซึ่งอยู่ในระหว่างสำรวจความนิยมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพักระเบียง นอกจากนี้ยังมีที่พักแบบของเอกชนอีกหลายแห่งตั้งอยู่ในอำเภอจัตุรัส ซึ่งไม่ไกลจากทุ่งบัวแดงบึงละหานเท่าใดนัก

“...มีนักท่องเที่ยวมาสอบถามเรื่องที่พักอยู่ประปราย คนอยากทำที่พักมีจำนวน 2-3 ราย แต่ยังไม่มีความพร้อมเรื่องการลงทุน โดยส่วนใหญ่อยากทำที่พักแบบโฮมสเตย์ ตอนนี้ยังเป็นช่วงอยู่ในระหว่างสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว ยังไม่ค่อยมีใครกล้าลงทุน...”

(ตัวแทนภาคเอกชน รายที่ 6: สัมภาษณ์)

2.5.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ทางชุมชนได้ร่วมกันสร้างลานไม้ไผ่ให้เป็นจุดทางเดินที่สะพานไม้ทุ่งบัวแดง บึงละหานบริเวณใต้ต้นจามจุรี เปิดให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาทางเดินที่พักระเบียงได้ มีการปิดกั้นเขต

พักแรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเข้าพักได้รับความเป็นส่วนตัวอย่างเต็มที่ โดยชาวบ้านจะมีการจัดเวรยามเพื่อมาดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ตลอดจนดูแลรักษาความสะอาดลานที่พักโดยรอบ รวมถึงการทำความสะอาดห้องน้ำให้นักท่องเที่ยวทั้งก่อนเข้าพักและหลังเข้าพัก ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการเข้าพักมากยิ่งขึ้น

“...ช่วงนี้ยังไม่มีนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก เราเคยมองว่าเราจะทำโฮมสเตย์ หลาย คนมีโครงการว่าอยากจะเอาบ้านตัวเองมาเริ่มทำ แต่ตอนนี้เราทำลานกางเต็นท์ไม่ไผ่ให้มาใช้บริการ กันได้อยู่...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 1: สัมภาษณ์)

2.6 ศักยภาพด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.6.1 ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

ภาครัฐมีการกระจายอำนาจเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นหลักในการบริหารจัดการตนเองมากที่สุดในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงดูตนเองและชุมชน โดยรัฐจะคอยเป็นเสมือนพี่เลี้ยงช่วยดูแลภาพรวมในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและจัดงานประชาสัมพันธ์ ในช่วงแรกหน่วยงานของรัฐจะเริ่มผลักดันให้ชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการและมีการแบ่งเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบริเวณใกล้เคียงร่วมให้การสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานการบริหารจัดการร่วมกัน เนื่องจากต้องพิจารณาในส่วนของกฎหมายพื้นที่ชุ่มน้ำ กฎหมายของเขตห้ามล่าบึงละหาน และกฎหมายอย่างอื่นควบคู่ไปด้วยกัน

“...ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง เราสามารถให้การสนับสนุนได้ในบางส่วน ไม่สามารถทำได้ในทุกที่ เนื่องจากบางเขตพื้นที่ในบริเวณของบึงละหาน ยังต้องคำนึงถึงเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบึงละหานซึ่งประกาศเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ และกฎหมายเกี่ยวกับเขตห้ามล่า...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 3: สัมภาษณ์)

“...ในส่วนของเรา องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว เราก็รับคำสั่งจากทางอำเภอ นำกำลังเสริมไปช่วยในกิจกรรม หรืองาน

ต่าง ๆ ที่ขอมาอย่างเต็มที่ เหมือนเราไปช่วยสร้างบ้านให้เสร็จสมบูรณ์ เช่น การส่งรถแบคโฮไปช่วยให้ดินลูกรัง ส่งกำลังคนไปช่วย...”

(ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ รายที่ 4: สัมภาษณ์)

2.6.2 ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน

ภาคเอกชนจะมีการบริหารจัดการพื้นที่ของตนเองในการวางจำหน่ายสินค้า สำหรับของที่ระลึกจะใช้ระบบฝากขาย โดยผู้ขายเป็นเจ้าของร่วมกันและมีการกำหนดราคาสินค้าร่วมกันอย่างชัดเจน สำหรับการจัดแบ่งพื้นที่ ในกลุ่มชาวประมง จะมีการจัดเส้นทางทำร่องน้ำออกเรือหาปลา ไม่ทับซ้อนกับเส้นทางร่องน้ำของเรือนาเที่ยว โดยมีข้อตกลงสร้างความเข้าใจระหว่างกัน นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบการยังมีการเฝ้าระวัง และประชุมหารือเกี่ยวกับเรื่องรักษาความปลอดภัย จัดเวรยาม เพื่อเป็นการช่วยป้องกันและดูแลนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

“...ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะเดินลงสะพาน หรือลงเรือ เราต้องมีการดูแลความปลอดภัยเฝ้าระวังช่วยกัน ไม่ปล่อยให้นักท่องเที่ยวไปตามลำพัง มีการแบ่งหน้าที่ จัดกลุ่ม แบ่งเวรยามหมุนเวียนกันชัดเจน อย่างกลุ่มเรือถ้ำลมแรงมาก เราจะมีกฎว่าห้ามออกเรือ...”

(ตัวแทนภาคเอกชน รายที่ 2: สัมภาษณ์)

2.6.3 ตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ชาวบ้านมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยว สร้างกฎเกณฑ์ร่วมกัน เพื่อให้ถ่ายทอดการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมเป็นประจำเพื่อรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมแก้ไขหาข้อสรุปร่วมกัน ตลอดจนการจัดการบุคคลแบ่งหน้าที่ โดยคัดเลือกตามความถนัดของบุคคล พร้อมทั้งช่วยกันดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด

“...ประชุมกันบ่อย เปิดประเด็นใหม่ ๆ เพื่อถกถาม อยากให้ทุกคนเดินร่วมกันและอยู่ด้วยกันได้ เดินอย่างไรไม่ให้เหยียบหนาม เดินไปพร้อมกันอย่างสวยงามที่สุด เพราะเชื่อว่าทุกคนไม่ชอบการทะเลาะเบาะแว้ง ชอบการประนีประนอมพูดจาที่ดี ๆ อยู่กันอย่างสันติสุข...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 5: สัมภาษณ์)

“...เราต้องฟังชาวบ้านว่าเค้าต้องการอะไร ไม่ใช่เราไปสั่งเค้า รับฟังแล้วนำมาประยุกต์ มาคุยและตกลงร่วมกันหลายรอบกว่าจะได้ข้อสรุปในแต่ละอย่าง เช่น บัวในเขตนี้

ห้ามรื้อถอนเพื่อขาย เพราะบัวสามารถซื้อขายได้ เอาไปทำอาหารได้ นอกเขตนี้นักชาวบ้านสามารถทำได้ สร้างกฎกติการ่วมกัน ไม่ทำลายให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม...”

(ตัวแทนชุมชน รายที่ 1: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนพื้นที่รอบทุ่งบัวแดงบึงละหาน ทางผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาจำแนกตามแนวคิดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 6As ในแต่ละด้านจัดทำเป็นตารางอธิบายสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ตารางอธิบายสรุปศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)	1. มีทรัพยากรทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ 2. เป็นแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ของจังหวัดชัยภูมิ และใหญ่อันดับ 3 ของประเทศไทย 3. เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำระบบนิเวศน์อุดมสมบูรณ์ 4. มีทุ่งบัวแดงและทุ่งบัวบาเกือบ 1,000 ไร่ 5. เป็นแหล่งดูนกที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ	1. บึงละหานเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของจังหวัดชัยภูมิ 2. เป็นที่รองรับน้ำท่วม และสำรองน้ำไว้ใช้ในจังหวัดชัยภูมิ 3. มีดอกบัวแดง บัวหลวงและดอกบัวบา 2. มีสะพานไม้ทุ่งบัวแดง 455 เมตร 3. เป็นแหล่งดูนกหายากหลายสายพันธุ์ 4. สภาพพื้นดิน เป็นดินเค็ม สามารถต้มเกลือจำหน่ายได้	1. มีความหลากหลายทางธรรมชาติ 2. บึงละหานเป็นที่ทำกินหลักของชาวบ้าน 3. เป็นบึงน้ำจืด ที่มีความสมบูรณ์มาก 4. สะพานไม้ทุ่งบัวแดง แลนด์มาร์คแห่งใหม่ของบึงละหาน 5. ดอกบัวและพืชน้ำที่เกิดขึ้นเองสวยงามตามธรรมชาติ 6. มีแหล่งดูนกหายากที่มีชื่อเสียง 7. วิถีชีวิตการทำประมงน้ำจืดที่โดดเด่น

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	6. ภูมิปัญญาในการจับปลาของชาวบ้าน เช่น อีหลง อีจู้ อีลายอง ไช ยกยอ 7. ภูมิปัญญาการทำอาหารจากปลาในบึงละหาน เช่น ปลา ส้มไร่ก้าง ทอดมัน ดอนละนาม เป็นต้น	5. วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นทำประมงน้ำจืดเป็นหลัก ปัญหา 1. มีจอก แหน และวัชพืชปกคลุมผิวน้ำมากในบางปี ทำให้เป็นอุปสรรคในการเกิดของดอกบัว	ปัญหา 1. ดินมีสภาพเป็นดินเกลือ กัดเซาะสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ 2. เมื่อถึงฤดูน้ำหลากก็จะเกิดน้ำท่วมทางเข้า สัญจรไปมาลำบาก
ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities)	1. นักท่องเที่ยวนิยมใช้ ทางหลวงหมายเลข 201 ชัยภูมิ-สีคิ้ว เข้าทางหมู่บ้านมะเกลือ ไปยังแหล่งท่องเที่ยว 2. ใช้เวลาเดินทางไม่นานจากแยกชัยภูมิ-สีคิ้ว ถึงแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 10-15 นาที ปัญหา 1. สภาพถนนเป็นทางลูกรัง ขรุขระ มีหลุมบ่อ เป็นดินโคลน	1. มีทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง เส้นทางที่นิยมคือทางหลวงหมายเลข 201 ปัญหา 1. สภาพถนนทางลูกรังทำให้การสัญจรไปมาไม่สะดวก ฤดูฝนมีน้ำท่วมขัง 2. ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ไม่มีความเป็นสากล และมีไม้เยอะติดเฉพาะเส้นทางหลัก เส้นทางอื่น ๆ ไม่มีป้ายติดตั้ง	1. นอกจากถนนชัยภูมิ-สีคิ้วที่สามารถไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้แล้ว ยังสามารถเข้าได้ทางถนนที่มาจากอำเภอหนองบัวระเหว และเข้าทางตำบลหนองบัวบานอีกด้วย ปัญหา 1. สภาพถนนสัญจรไปมาไม่สะดวก มีน้ำท่วมช่วงฤดูฝน 2. ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวสับสนและหลงทางบ่อย

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	2. ป้ายบอกทางยังมีไม่มาก ไม่ชัดเจน ไม่ได้มาตรฐานทั้ง 3. แผนที่ท่องเที่ยว ยังไม่มีการจัดทำอย่างชัดเจน และยังไม่มีหน่วยงานใดดูแลเรื่องทำแผนที่เป็นหลัก 4. ไม่มีรถโดยสารประจำทางบริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3. แผนที่ท่องเที่ยว ยังไม่มี 4. ยังไม่มีรถรับจ้างหรือรถประจำทางไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว	3. แผนที่ท่องเที่ยว ยังไม่มีแบบชัดเจน สร้างขึ้นมาในบางโอกาสเท่านั้น 4. ทำถนนไม่ทันงบประมาณมาไม่ทันและไม่เพียงพอต่อการพัฒนา
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)	1. ช่วยผลักดันทุ่งบัวแดงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยการจัดทำงบประมาณ และจัดงานต่าง ๆ เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ 2. สนับสนุนการจัดงานเปิดฤดูกาล และส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกฤดูกาลตลอดทั้งปี 3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอนุรักษ์เทศกาลงานประเพณี	1. เดินถ่ายรูปพร้อมชมสะพานไม้ทุ่งบัวแดง 2. นั่งเรือพายชมทุ่งบัวแดง และทุ่งบัวขาว 2. ส่องนก ถ่ายรูปนกที่เกาะโนนจาน 3. ชมวิถีชีวิตชาวประมงที่ตำบลหนองบัวบาน 4. กราบสักการะเจ้าพ่อหายคำ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจชาวบ้าน 5. แวะชมเลือกซื้อของฝาก ทอดมันดอนละนวม ปลาสามไร่ก้าง	1. เดินสะพานไม้ถ่ายรูป เซลอิน 2. นั่งเรือชมบัวแดง และบัวขาว ชมเกาะเล็กเกาะน้อยในบึง 3. กิจกรรมส่องนก 4. ตกปลาชะโด 5. กางเต็นท์แคมป์ปิ้ง 6. รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม 7. เดินออกกำลังกายในยามเย็น 8. กราบสักการะศาลเจ้าพ่อหายคำ ศูนย์รวมจิตใจชาวบ้าน

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	เช่น การแข่งเรือ ผีพาย การแข่งเส็ง กลองโบราณ เป็นต้น 4. ส่งเสริมกิจกรรม สื่อนงก มีวิทยากรให้ ความรู้เรื่องนงก 5. มีแผนการพัฒนา เส้นทางการท่องเที่ยว รอบบึง 6-7 จุด เพื่อ เพิ่มกิจกรรมความ น่าสนใจให้มากยิ่งขึ้น	และผลิตภัณฑ์ ทางการเกษตรของ ชาวบ้าน ปัญหา 1. เรือพายที่ชุดเองมี ขนาดเล็ก ไม่สามารถ นำนักท่องเที่ยว ออกไปได้ไกลมาก รับ ลมและคลื่นแรงไม่ได้	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	1. มีศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว เพื่อให้ ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยว บริเวณใกล้เคียง 2. มีโครงการขุดลอก ขยายไหล่ทางบึง เพื่อ ทำที่จอดรถเพิ่มเติม 3. มีร้านอาหาร เครื่องดื่ม เช่น ร้าน ส้มตำปลาเผา ร้าน กาแฟ เป็นต้น 4. มีหน่วยกู้ชีพกู้ภัย ปฐมพยาบาล ทั้งทาง บกและทางน้ำ ออก เหตุตลอด 24 ชั่วโมง	1. ที่จอดรถเอกชนอยู่ ใกล้ มีพื้นที่กว้างและ สะดวกมากที่สุด 2. มีร้านจำหน่าย สินค้าของฝากที่ระลึก เช่น ปลาตากแห้ง ข้าวเกรียบ กระเทียม พริกแห้ง หอมแดง 3. ราคาและคุณภาพ สินค้าของฝากที่ระลึก มีความเหมาะสม ใกล้เคียงกับแหล่ง ท่องเที่ยวอื่น ๆ	1. มีลานจอดรถที่วัด โนนหัวช้าง บ้าน มะเกลือ 2. ห้องน้ำสะอาด ถูกสุขอนามัย และ มีเพียงพอ 3. มีซุ้มนั่งเล่นริมบึง 4. มีกาแฟและข้าวต้ม ยามเช้าบริการ นักท่องเที่ยวที่มา เป็นหมู่คณะ ปัญหา 1. เป็นแหล่งท่องเที่ยว แห่งใหม่ที่ประชาชน ให้ความสนใจ

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	5. มีโครงการติดไฟโซล่าเซลล์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว <u>ปัญหา</u> 1. ที่จอดรถไม่เพียงพอเหมาะสมไกลจากจุดท่องเที่ยวและเป็นดินโคลน 2. การขุดลอกบึงทำที่จอดรถ อาจทำให้รบกวนระบบนิเวศน์ 3. ยังไม่มีหน่วยงานที่ดูแลพัฒนาสินค้าของที่ระลึกอย่างชัดเจน	<u>ปัญหา</u> 1. ร้านขายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนไม่มาก 2. สินค้าที่ระลึก มีตัวเลือกน้อยมาก 3. ผู้ประกอบการต้องการสร้างความหลากหลายของสินค้าแต่ทุนทรัพย์ไม่พอ 4. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่เพิ่งเริ่มพัฒนา 5. ไม่มีร้านสะดวกซื้อและตู้กดเงินสด	แน่นอน จ้างพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ไม่รวดเร็วตามความต้องการ 2. ที่จอดรถของวัดอยู่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว ไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และเป็นดินโคลนยามฤดูฝน 3. สินค้ายังไม่มีคุณภาพใหม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ 4. ชุมชนยังประสบปัญหาอาหารมีไม่เพียงพอ 4. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังเป็นแบบชุมชนดูแลกันเอง ไม่มีแบบแผนชัดเจน
ด้านที่พักแรม (Accommodations)	1. เปิดพื้นที่ให้ทางเดินที่บริเวณข้างสำนักงานเขตห้ามล่า <u>ปัญหา</u> 1. ในขณะนี้ยังไม่มีโครงการสร้างที่พักแรม เนื่องจากปัญหา	1. มีโฮมสเตย์เพียงแห่งเดียวริมทุ่งบัวแดง บึงละหาน สามารถกางเต็นท์พักแรมได้ 2. มีที่พักในตัวอำเภอจัดสุสอีกมากมาย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว	1. มีลานไม้ไผ่สำหรับกางเต็นท์พักแรม ที่สะพานไม้ทุ่งบัวแดง 2. มีการปิดกั้นพื้นที่พักในช่วงกลางคืนและมีเวรยามเฝ้าดูแล 3. มีการดูแลรักษาความสะอาดจุด

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	ความลาดชันของพื้นที่ต่ำบลงบ้นบ้นและมีสภาพเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ หากสร้างที่พักต้องใช้งบประมาณสูงและก่อสร้างยากลำบาก จึงได้ชะลอโครงการไว้	ปัญหา 1. แหล่งท่องเที่ยวอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง ทำให้มีตัวเลือกของที่พักรวมที่หลายหลาย 2. ผู้ประกอบการบางรายยังอยู่ในช่วงสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวและงบประมาณในการสร้างยังไม่เพียงพอ	ทางเดินที่ทั้งก่อนและหลังนักท่องเที่ยวเข้าพัก ปัญหา 1. ลานทางเดินที่ไม่ได้ทางได้ไม่มากนัก 2. ชุมชนอยากสร้างที่พักแบบโฮมสเตย์แต่ยังขาดทุนทรัพย์
ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services)	1. ภาครัฐกระจายอำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกันเอง 2. ภาครัฐช่วยดูภาพรวมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ปัญหา 1. แหล่งท่องเที่ยวยังไม่สามารถพัฒนาได้ในบางจุด มีกฎหมายเกี่ยวกับเขตห้ามล่าและกฎหมายพื้นที่ชุ่มน้ำ ควบคุมอยู่ด้วย	1. มีการแบ่งเขตแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน เช่น พื้นที่ขายตัว พื้นที่ขายอาหาร พื้นที่ขึ้นเรือ เป็นต้น 2. มีการวางแผนดูแลนักท่องเที่ยว ย้ำเตือนให้สวมเสื้อชูชีพระหว่างนั่งเรือเสมอ 3. บริหารจัดการรายได้แบ่งเข้ากองกลาง เพื่อบำรุงแหล่งท่องเที่ยว 4. ผู้ประกอบการและคนในชุมชนมีการ	1. ชุมชนร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 2. ร่วมมือกันวางแผนความปลอดภัย เตรียมห่วงยางและเสื้อชูชีพที่สะพานไม้เป็นระยะ มีกระเป๋ปฐมพยาบาล 3. สร้างกฎเกณฑ์และกติกาให้กับแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน 4. จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น และแก้ไขปัญหา ร่วมกันอยู่เป็นประจำ

ตาราง 3 (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	2. ต้องใช้ระยะเวลานานและใช้งบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 3. ยังไม่มีโครงการอบรมผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว	กำหนดราคาและสร้างข้อตกลงร่วมกัน <u>ปัญหา</u> 1. ไม่มีเรือเร็วสำรองเพื่อเข้าช่วยเหลือหรือระงับเหตุ เมื่อเกิดเหตุด่วนทางน้ำ	5. แบ่งหน้าที่ตามกลุ่มอาชีพ คัดเลือกตามความถนัดของบุคคล <u>ปัญหา</u> 1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใหม่มาก ชาวบ้านยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว 2. มีบริหารจัดการกันเอง จึงยังไม่เป็นระบบระเบียบมากนัก

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

1. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ควรปรับปรุงพัฒนาด้าน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ที่จอดรถ ป้ายบอกทาง โดยชี้แจงเสนอปัญหาทำโครงการเสนอหน่วยงานรัฐเพื่อขอรับพิจารณาอนุมัติงบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาสิ่งเหล่านี้ ให้ถนนสภาพดีมีการลาดยางหรือเทคอนกรีต มีงบประมาณในการจัดหาพื้นที่ทำที่จอดรถให้กว้างขวางใกล้แหล่งท่องเที่ยวและสะดวกปลอดภัย พร้อมจัดทำป้ายบอกทางมีรูปแบบเป็นสากล ชัดเจนทุกเส้นทางและติดเป็นระยะ

2. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ควรมีการต่อยอดพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวหรือจุดท่องเที่ยวเชื่อมโยงในแต่ละที่ของบึงละหาน เช่น สะพานไม้ทุ่งบัวแดง เกาะนกทุ่งบัวบา หมู่บ้านชาวประมง เป็นต้น เพื่อเพิ่มความโดดเด่นให้กิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจ ให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาสัมผัสประสบการณ์ในแหล่งท่องเที่ยวได้นานยิ่งขึ้น

3. แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ควรมีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบสินค้าของที่ระลึก ให้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐและชุมชน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ชุมชนพื้นที่ตำบลใกล้เคียงนำผลิตภัณฑ์ OTOP เข้ามา มีส่วนร่วมนำเสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความน่าสนใจและเพิ่มตัวเลือกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้จากการลงพื้นที่และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) คือ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน มีสิ่งดึงดูดใจจำนวนมาก ได้แก่ ทุ่งบัวแดงและทุ่งบัวบาที่บ้านสะพรั่งอยู่ในบึงละหานในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี สะพานไม้ทุ่งบัวแดง ซึ่งเป็นสะพานที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างขึ้นด้วยไม้หมอนรถไฟเก่าทอดยาวไปในบึง เกษะนกบ้านโนนจาน แหล่งส่องนกพื้นถิ่น นกอพยพและนกใกล้สูญพันธุ์ในประเทศไทย และหมู่บ้านชาวประมงบ้านหนองคู วิถีชีวิตชาวประมงน้ำจืดที่ใช้อุปกรณ์พื้นบ้านในการหาปลา แต่ในช่วงฤดูหนาวจะมีวชิพซ เช่น จอกแหนปกคลุมผิวน้ำ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเกิดของดอกบัว อีกทั้งดินมีลักษณะเป็นดินเค็มสามารถกักเก็บน้ำปลูกรสร้างต่าง ๆ ได้ง่ายอีกด้วย

2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) มีถนนสายหลัก 201 ชัยภูมิ-สีคิ้ว อยู่บริเวณไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบอกทางและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง รวมทั้งนักท่องเที่ยวสามารถใช้สื่อออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้ แต่ยังขาดงบประมาณในการปรับปรุงถนนทางเข้า ป้ายบอกทาง และบริการรถโดยสารสาธารณะ

3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) มีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย หมุนเวียนเปลี่ยนไปทุกฤดูกาล ได้แก่ เดินสะพานไม้ นั่งเรือพายชมทุ่งบัวแดงและทุ่งบัวบา กิจกรรมส่องนก ชมวิถีชีวิตหมู่บ้านชาวประมง กราบสักการะเจ้าพ่อหาญคำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจและดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ยังต้องจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเมื่อนั่งเรือชมบัว เนื่องจากเรือที่ชาวบ้านซุดเองมีขนาดเล็กไม่สามารถต้านลมที่แรงและไม่สามารถออกไปได้ไกล

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านสินค้าของที่ระลึก ชุมนั่งเล่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ แต่ที่จอดรถยังไม่เพียงพอ มีสภาพเป็นดินโคลนและอยู่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว สินค้าของที่ระลึกน้อยไม่หลากหลาย ชุมนั่งพักไม่เพียงพอ

5. ด้านที่พักแรม (Accommodations) ที่พักในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด ราคาเหมาะสมและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แต่ไม่มีโรงแรมบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวมีน้อย ส่วนมากเป็นลานกางเต็นท์ ยังไม่มีผู้ประกอบการลงทุนสร้างที่พัก เนื่องจากการสร้างที่พักในพื้นที่ชุ่มน้ำต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้างสูง เพื่อให้ที่พักมีความแข็งแรงปลอดภัย

6. ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Services) มีคณะกรรมการบริหารจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งขึ้นโดยคนในชุมชนและมีหน่วยงานรัฐคอยช่วยดูแล มีการบริหารจัดการบุคลากรให้บริการทางการท่องเที่ยวตามความถนัดและความสามารถ และมีการเฝ้าระวัง ดูแลบริหารจัดการความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน แต่ยังไม่มีการจัดเรือเร็วสำรองเพื่อใช้ระงับเหตุทางน้ำ แหล่งท่องเที่ยวสามารถพัฒนาได้เพียงบางจุดเนื่องจากต้องพิจารณากฎหมายเขตห้ามล่าและกฎหมายพื้นที่ชุ่มน้ำร่วมด้วย นอกจากนี้ ยังไม่มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน โดยประยุกต์หัวข้อคำถามในแบบสอบถามตามแนวคิดศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของ Buhalis (2000) และ Damsi and Dac (2020) เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	181	45.30
1.2 หญิง	213	53.30
1.3 ไม่ระบุ	6	15
รวม	400	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 ไม่เกิน 20 ปี	41	10.30
2.2 21 - 30 ปี	68	17.00
2.3 31 - 40 ปี	122	30.50
2.4 41 - 50 ปี	58	14.50
2.5 51 - 60 ปี	55	13.80
2.6 ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	56	14.00
รวม	400	100.00
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	174	43.50
3.2 สมรส	218	54.50
3.3 ไม่ระบุสถานภาพ	8	2.00
รวม	400	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	58	14.50
4.2 มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส.	103	25.80
4.3 ปริญญาตรี	192	48.00
4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	46	11.50
4.5 อื่น ๆ	1	0.30
รวม	400	100.00
5. อาชีพ		
5.1 นักเรียน/นักศึกษา	42	10.50
5.2 ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน	123	30.80
5.3 เกษตรกร	54	13.50
5.4 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	88	22.00
5.5 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	55	13.80

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5.6 เกษียณอายุราชการ	22	5.50
5.7 รับจ้างทั่วไป	16	4.00
รวม	400	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 ไม่เกิน 5,000 บาท	63	15.80
6.2 5,001 - 10,000 บาท	35	8.80
6.3 10,001 - 15,000 บาท	42	10.50
6.4 15,001 - 20,000 บาท	31	7.80
6.5 20,001 - 25,000 บาท	25	6.30
6.6 ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป	204	51.00
รวม	400	100.0
7. ภูมิลำเนา		
7.1 กรุงเทพฯและปริมณฑล	120	30.00
7.2 ภาคกลาง	19	4.80
7.3 ภาคเหนือ	4	1.00
7.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	253	63.30
7.5 ภาคใต้	4	1.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 4 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.30) โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 30.50) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 54.50) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 48.00) มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (ร้อยละ 30.80) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 51.00) และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 63.30)

ส่วนที่ 2 ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน	3.93	0.673	มาก
ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน	3.78	0.528	มาก
ศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน	3.45	0.707	มาก
ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดของทุ่งบัวแดงบึงละหาน	2.74	0.655	ปานกลาง
ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน	2.50	1.487	น้อย
ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน	2.04	0.763	น้อย

จากตาราง 5 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัสจังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ($\bar{X}=3.93$) ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ($\bar{X}=3.78$) และศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน ($\bar{X}=3.45$) ตามลำดับ รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด ($\bar{X}=2.74$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน ($\bar{X}=2.50$) และศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน ($\bar{X}=2.04$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
มีความสวยงามของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมโดยรอบ	4.38	0.708	มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ	4.34	0.728	มากที่สุด
วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนมีความน่าสนใจ	3.88	0.839	มาก
แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ภาษา และวัฒนธรรม	3.30	0.656	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก	2.99	0.639	ปานกลาง
โดยรวม	3.78	0.528	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีความสวยงามของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ($\bar{X}=4.38$) รองลงมาได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ($\bar{X}=4.34$) และ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนมีความน่าสนใจ ($\bar{X}=3.88$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
สามารถเดินทางเข้า-ออก แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก ใช้ระยะเวลาไม่นาน	2.42	0.857	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
มีเส้นทางหลากหลายเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	2.38	0.847	น้อย
ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีขนาดและตัวอักษร ชัดเจน และจัดทำไว้เป็นระยะ	2.08	0.915	น้อย
ถนนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี	2.07	0.940	น้อย
มีรถโดยสารสาธารณะหรือมีรถรับจ้างให้บริการไปยังแหล่ง ท่องเที่ยว	1.25	0.813	น้อยที่สุด
โดยรวม	2.04	0.763	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สามารถเดินทางเข้า-ออก แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก ใช้ระยะเวลาไม่นาน ($\bar{X}=2.42$) รองลงมา ได้แก่ มีเส้นทางหลากหลาย เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.38$) และป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีขนาดและตัวอักษรชัดเจนและจัดทำไว้เป็นระยะ ($\bar{X}=2.08$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด ได้แก่ มีรถโดยสารสาธารณะหรือมีรถรับจ้างให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=1.25$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและไม่สร้าง ผลกระทบต่อธรรมชาติ	4.26	0.794	มากที่สุด
กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เช่น พาย เรือ ชมดอกบัว ส่องนก ชมวิถีชีวิตชาวประมง	4.21	0.764	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจและ ประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว	3.82	0.762	มาก
รูปแบบกิจกรรมน่าสนใจเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	3.68	0.819	มาก
ระยะเวลาสำหรับการทำกิจกรรม มีความเหมาะสม	3.67	0.779	มาก
โดยรวม	3.93	0.673	มาก

จากตาราง 8 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและไม่สร้างผลกระทบต่อธรรมชาติ ($\bar{X}=4.26$) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เช่น พายเรือ ชมดอกบัว ส่องนก ชมวิถีชีวิตชาวประมง ($\bar{X}=4.21$) และกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.82$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
ร้านค้าสามารถรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือได้	3.84	0.113	มาก
มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	3.32	0.729	ปานกลาง
มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สำหรับให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	2.99	0.852	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก ที่หลากหลายเพียงพอ	2.94	0.882	ปานกลาง
มีที่จอดรถเพียงพอ และเหมาะสม	2.02	0.905	น้อย
มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้บริการ เช่น ที่นั่ง พักผ่อน ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินสด	1.34	0.909	น้อยที่สุด
โดยรวม	2.74	0.655	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ร้านค้าสามารถรับชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือได้ ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาคือ มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.32$) และมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สำหรับให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.99$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้บริการ เช่น ที่นั่งพักผ่อน ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินสด ($\bar{X}=1.34$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพ ด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
ราคาและที่ตั้งของที่พักมีความเหมาะสม	2.59	1.509	น้อย
ที่พักมีมาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัย	2.56	1.524	น้อย
ที่พักมีความสะดวกสบายและมีจำนวนเพียงพอ	2.55	1.513	น้อย
ที่พักมีความแข็งแรง ปลอดภัย	2.55	1.506	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
มีที่พักให้เลือกหลากหลายรูปแบบและสวยงาม	2.28	1.542	น้อย
โดยรวม	2.50	1.487	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหานอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ราคาและที่ตั้งของที่พักมีความเหมาะสม ($\bar{X}=2.59$) รองลงมาคือ ที่พักมีมาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัย ($\bar{X}=2.56$) ที่พักมีความสะดวกสบายและมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X}=2.55$) และที่พักมีความแข็งแรง ปลอดภัย ($\bar{X}=2.55$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพ ด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับ ศักยภาพ
ศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน			
เจ้าหน้าที่มีความรู้ ให้ข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน สุภาพ อ่อนน้อม และเป็นมิตร	3.60	0.831	มาก
การจัดการ การควบคุมโรคติดต่อ เช่น โควิด-19	3.52	0.715	มาก
มีการจัดแบ่งพื้นที่ต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและเหมาะสม ต่อนักท่องเที่ยวและสถานที่	3.48	0.804	มาก
แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ ให้บริการอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน	3.41	0.823	มาก
การจัดการด้านความปลอดภัยมีความรัดกุม และเข้มงวด	3.27	0.810	ปานกลาง
โดยรวม	3.45	0.707	มาก

จากตาราง 11 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อระดับศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ให้ข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน สุภาพ อ่อนน้อม และเป็นมิตร ($\bar{X}=3.60$) รองลงมาคือ การจัดการการควบคุมโรคติดต่อ เช่น โควิด-19 ($\bar{X}=3.52$) และมีการจัดแบ่งพื้นที่ต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวและสถานที่ ($\bar{X}=3.48$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการด้านความปลอดภัยมีความรัดกุม และเข้มงวด ($\bar{X}=3.27$)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน โดยประยุกต์หัวข้อคำถามในแบบสอบถามตามแนวคิดพฤติกรรมของผู้บริโภค 6W1H (Kotler, 2009) และแนวคิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จุดประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
1.1 เพื่อศึกษาหาความรู้	2	0.50
1.2 เพื่อการพักผ่อน	350	87.50
1.3 เพื่อประชุม/สัมมนา	9	2.30
1.4 เพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน	39	9.80
รวม	400	100.00

ตาราง 12 (ต่อ)

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. เหตุผลในการเลือกมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
2.1 อยู่ไม่ไกลจากที่พัก	134	33.50
2.2 ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ	89	22.30
2.3 ทางผ่าน/พบเจอโดยบังเอิญ	23	5.80
2.4 แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม	149	37.30
2.5 อื่น ๆ	5	1.30
รวม	400	100.00
3. อิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
3.1 ตนเอง	97	24.30
3.2 ครอบครัว/ญาติพี่น้อง	101	25.30
3.3 เพื่อน/คนรู้จัก	69	17.30
3.4 คู่รัก/สามี/ภรรยา	123	30.80
3.5 สื่อออนไลน์ เช่น Facebook YouTube	10	2.50
รวม	400	100.00
4. ช่วงเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
4.1 วันธรรมดา	128	32.00
4.2 วันหยุดเสาร์อาทิตย์	262	65.50
4.3 วันหยุดนักขัตฤกษ์	2	0.50
4.4 อื่น ๆ	8	2.00
รวม	400	100.00
5. ช่องทางการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
5.1 วิทยุ/โทรทัศน์	2	0.50
5.2 นิตยสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	1	0.30
5.3 บริษัทนำเที่ยว/มัคคุเทศก์	1	0.30
5.4 เพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก	263	65.80
5.5 เว็บไซต์/สื่อออนไลน์/แอปพลิเคชัน	133	33.30
รวม	400	100.00

ตาราง 12 (ต่อ)

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. การเดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน		
6.1 รถยนต์ส่วนตัว	279	69.8
6.2 รถประจำทางสาธารณะ/รถรับจ้าง	1	0.30
6.3 รถตู้เช่าเหมา/รถเช่า	15	3.80
6.4 รถจักรยานยนต์	105	26.30
รวม	400	100.00

จากตาราง 12 พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยส่วนมากมีจุดประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อการพักผ่อน (ร้อยละ 87.50) มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม (ร้อยละ 37.30) โดยคู่รัก/สามี/ภรรยา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.80) และส่วนมากมักเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ (ร้อยละ 65.50) โดยส่วนใหญ่มีเพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก (ร้อยละ 65.80) เป็นช่องทางในการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหานโดยรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 69.80)

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความพึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.93	0.634	มาก
ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.58	0.703	มาก
ความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการ	3.40	0.668	มาก
ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	2.83	0.685	ปานกลาง
ความพึงพอใจด้านที่พักแรม	2.64	1.210	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.62	0.714	ปานกลาง
ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก	2.57	0.752	น้อย
ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง	1.77	0.772	น้อยที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัสจังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.93$) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.58$) และความพึงพอใจด้านการจัดการและบริการ ($\bar{X}=3.40$) ตามลำดับ รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.83$) ความพึงพอใจด้านที่พักแรม ($\bar{X}=2.64$) ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=2.62$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก ($\bar{X}=2.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{X}=1.77$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว			
ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	4.16	0.738	มาก
ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	4.12	0.744	มาก
ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ	4.00	0.734	มาก
ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.82	0.706	มาก
ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว	3.54	0.800	มาก
โดยรวม	3.93	0.634	มาก

จากตาราง 14 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว
ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว
($\bar{X}=4.16$) รองลงมาคือ ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.12$) และ
ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านความสามารถในการ
เข้าถึงของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัว แดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	2.03	0.877	น้อย
ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	2.00	0.839	น้อย
รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.26	0.809	น้อยที่สุด
โดยรวม	1.77	0.772	น้อยที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจด้านความสามารถ
ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด ($\bar{X}=1.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สภาพถนนที่เข้าสู่
แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.03$) รองลงมาคือ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.00$) และด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=1.26$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว			
ความหลากหลายของกิจกรรม	3.74	0.825	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความน่าสนใจของกิจกรรม	3.59	0.720	มาก
ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	3.56	0.723	มาก
รูปแบบของกิจกรรม	3.50	0.753	มาก
ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	3.50	0.746	มาก
โดยรวม	3.58	0.703	มาก

จากตาราง 16 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความหลากหลายของกิจกรรม ($\bar{X}=3.74$) รองลงมาคือ ความน่าสนใจของกิจกรรม ($\bar{X}=3.59$) และ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม ($\bar{X}=3.56$) ตามลำดับ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว			
ห้องสุขา	3.25	0.752	ปานกลาง
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2.83	0.753	ปานกลาง
ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก	2.69	0.847	ปานกลาง
สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน	2.30	0.968	น้อย
ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ	2.04	0.913	น้อย
โดยรวม	2.62	0.714	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ห้องสุขา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$) รองลงมาคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.83$) และร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก ($\bar{X}=2.69$) ตามลำดับ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ ($\bar{X}=2.04$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านที่พักแรม			
ความปลอดภัยของที่พัก	2.87	1.395	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของที่พัก	2.87	1.391	ปานกลาง
การดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พัก	2.72	1.271	ปานกลาง
ความสวยงามและลักษณะของที่พัก	2.43	1.256	น้อย
ตำแหน่งที่ตั้งและราคาของห้องพัก	2.32	1.131	น้อย
โดยรวม	2.64	1.210	ปานกลาง

จากตาราง 18 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านที่พักแรมทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความสะดวกสบายของที่พัก และ ความปลอดภัยของที่พัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่ากัน ($\bar{X}=2.87$) รองลงมาคือ การดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พัก ($\bar{X}=2.72$) และความสวยงามและลักษณะของที่พัก ($\bar{X}=2.43$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตำแหน่งที่ตั้งและราคาของห้องพัก ($\bar{X}=2.32$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก			
คุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก	2.65	0.760	ปานกลาง
ราคาสินค้าของที่ระลึก	2.55	0.780	น้อย
ความหลากหลายของสินค้า	2.54	0.784	น้อย
ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า	2.54	0.778	น้อย
โดยรวม	2.57	0.752	น้อย

จากตาราง 19 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก
ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.57$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก อยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.65$) รองลงมา ราคาสินค้าของที่ระลึก อยู่ในระดับ น้อย ($\bar{X}=2.55$) และ ด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ความหลากหลายของสินค้า และ ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของ
สินค้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเท่ากัน ($\bar{X}=2.54$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความ พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว			
การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.50	0.782	มาก
การจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ	3.43	0.701	มาก
ขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ	3.36	0.779	ปานกลาง
การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.31	0.803	ปานกลาง
โดยรวม	3.40	0.668	มาก

จากตาราง 20 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) รองลงมาคือ การจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.43$) และขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ($\bar{X}=3.36$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	$\bar{X}$	Std.Dev.	ระดับความพึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว			
กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว	2.96	0.691	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย	2.86	0.719	ปานกลาง
อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	2.78	0.756	ปานกลาง
คำเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย	2.74	0.755	ปานกลาง
โดยรวม	2.83	0.685	ปานกลาง

จากตาราง 21 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.96$) รองลงมา เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย ($\bar{X}=2.86$) และ อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ($\bar{X}=2.78$) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีเพศต่างกัน (One-way ANOVA)

ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	ชาย		หญิง		ไม่ระบุเพศ		F	P- value
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่ง ท่องเที่ยว	3.929	0.565	3.919	0.689	4.167	0.585	0.445	0.641
2. ด้านความ สามารถในการ เข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	1.665	0.613	1.856	0.884	1.556	0.272	3.263	0.039*
3. ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	3.571	0.625	3.580	0.770	3.567	0.497	0.009	0.992
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของแหล่งท่องเที่ยว	2.533	0.569	2.700	0.817	2.500	0.452	2.815	0.061
5. ด้านที่พักแรม	2.497	1.237	2.740	1.185	3.400	0.506	3.206	0.042*
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.494	0.663	2.637	0.822	2.500	0.548	1.798	0.167
7. ด้านการจัดการ และการบริการของ แหล่งท่องเที่ยว	3.330	0.628	3.459	0.703	3.417	0.408	1.827	0.162
8. ด้านความ ปลอดภัยของแหล่ง ท่องเที่ยว	2.732	0.584	2.918	0.754	2.833	0.626	3.646	0.027*

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 22 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกัน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.533 - 3.459$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ 3 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.039$) ด้านที่พักแรม ($p = 0.042$) และ ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.027$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก และด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison: Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถ ในการเข้าถึง	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P- value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. รถโดยสาร สาธารณะหรือรถ รับจ้างภายในแหล่ง ท่องเที่ยว	1.13	0.568	1.38	0.962	1.00	0.000	5.219	0.006*	B > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 23 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ ร้อยโดยสสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.006$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 57 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิงมีความพึงพอใจโดยสสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเพศชาย ส่วนความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงหัวข้อ สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมทุ่งบัวแดง บึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านที่พักแรม	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P- value	ความ หมายนัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงาม และลักษณะของ ที่พัก	2.23	1.210	2.58	1.281	3.17	0.753	4.968	0.007*	B > A
2. การดูแลรักษา ความสะอาดและ สุขอนามัยของที่พัก	2.54	1.267	2.85	1.262	3.83	0.408	5.345	0.005*	C > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 24 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจด้านที่พักแรมในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามและลักษณะของที่พัก ($p=0.007$) และการดูแลรักษาความสะอาดและ

สุขอนามัยของที่พัก ($p=0.005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายข้อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 58 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อความสวยงามและลักษณะของที่พักรมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเพศชาย และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุเพศมีความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พักรมากกว่าเพศชาย ส่วนความพึงพอใจด้านที่พักรพร้อมหัวข้อ ตำแหน่งที่ตั้ง และราคาของที่พักร ความสะดวกสบายของที่พักร และความปลอดภัยของที่พักร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P- value	ความ หมายนัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ค่าเดือนหรือป้าย เตือนในจุดที่อาจ เกิดอันตราย	2.62	0.661	2.84	0.820	2.67	0.516	4.312	0.014*	B > A
2. กฎ ระเบียบ หรือ ข้อควรปฏิบัติใน แหล่งท่องเที่ยว	2.86	0.594	3.03	0.748	3.17	0.983	3.317	0.037*	B > A
3. เจ้าหน้าที่ผู้ให้ ความรู้ และดูแล ความปลอดภัย	2.76	0.618	2.94	0.787	2.83	0.753	3.148	0.044*	B > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 25 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ ค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย ($p=0.014$) กฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.037$) และเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย ($p=0.044$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 59 ภาคผนวก) พบว่า 3 ข้อที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเพศหญิง มีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเพศชาย ได้แก่ ค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย กฎระเบียบหรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย ส่วนความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีอายุต่างกัน (One-way ANOVA)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ไม่เกิน 20 ปี		21 – 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 – 60 ปี		ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป		F	P-value
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.620	0.571	3.956	0.540	3.966	0.614	4.034	0.544	4.062	0.756	3.793	0.708	3.486	0.004*
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.764	0.579	1.961	0.993	1.648	0.645	1.879	0.950	1.842	0.723	1.589	0.620	2.429	0.035*
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.478	0.629	3.585	0.635	3.600	0.681	3.545	0.813	3.709	0.716	3.486	0.752	0.789	0.558
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว	2.624	0.498	2.735	0.929	2.544	0.671	2.683	0.767	2.716	0.645	2.493	0.635	1.277	0.273
5. ด้านที่พักแรม	2.439	1.093	2.688	1.299	2.613	1.281	2.793	1.060	2.480	1.155	2.786	1.226	0.799	0.551
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.549	0.628	2.691	0.926	2.564	0.688	2.655	0.789	2.591	0.747	2.348	0.682	1.501	0.188
7. ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.311	0.713	3.482	0.702	3.428	0.664	3.414	0.593	3.409	0.660	3.281	0.691	0.750	0.586
8. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	2.805	0.609	2.871	0.789	2.838	0.628	2.832	0.769	2.941	0.702	2.688	0.615	0.834	0.526

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 26 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพ่วงัวแดงบึงละหาน อำเภอ จัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.544-3.486$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวพ่วงัวแดงบึงละหานที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ 2 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (p=0.004) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (p=0.035) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการจัดการ และการบริการของแหล่งท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวพ่วงัวแดงบึงละหานที่มี อายุ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ไม่เกิน 20 ปี (A)		21 – 30 ปี (B)		31 – 40 ปี (C)		41 – 50 ปี (D)		51 – 60 ปี (E)		ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป (F)		F P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ความสวยงามของสถานที่และ สภาพแวดล้อมโดยรวม	3.66	0.656	4.03	0.646	4.02	0.755	4.19	0.576	4.13	0.862	3.86	0.773	0.005*	D > A
2. ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.54	0.552	3.82	0.668	3.84	0.647	3.91	0.708	4.05	0.826	3.66	0.769	0.005*	E > A
3. ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากร ของแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.708	4.10	0.650	4.23	0.725	4.38	0.616	4.24	0.816	4.07	0.806	<0.001*	C,D,E > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .05

จากตาราง 27 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ ($p=0.005$) ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.005$) และความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว ($p<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 60 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีความพึงพอใจต่อความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 31-60 ปี มีความพึงพอใจต่อความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี ส่วนความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว และความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน แตกต่างกัน

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีสถานภาพ ต่างกัน (One-way ANOVA)

ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	โสด		สมรส		ไม่ระบุ สถานภาพ		F	P- value
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่ง ท่องเที่ยว	3.880	0.656	3.980	0.607	3.525	0.701	2.861	0.058
2. ด้านความ สามารถในการ เข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	1.705	0.712	1.789	0.789	2.417	1.231	3.527	0.030*

ตาราง 28 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	โสด		สมรส		ไม่ระบุ สถานภาพ		F	P- value
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
3. ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	3.557	0.693	3.606	0.705	3.175	0.831	1.557	0.212
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของแหล่งท่องเที่ยว	2.540	0.690	2.665	0.709	3.200	1.058	4.223	0.015*
5. ด้านที่พักแรม	2.661	1.228	2.616	1.211	2.850	0.762	0.190	0.827
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.543	0.731	2.577	0.762	3.000	0.896	1.430	0.241
7. ด้านการจัดการ และการบริการของ แหล่งท่องเที่ยว	3.839	0.729	3.415	0.617	3.219	0.700	0.371	0.690
8. ด้านความปลอดภัยของ แหล่งท่องเที่ยว	2.782	0.684	2.869	0.692	2.938	0.477	0.887	0.413

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 28 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.540-3.415$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความพึงพอใจ 2 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.030$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.015$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม

การท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถ ในการเข้าถึง	โสด (A)		สมรส (B)		ไม่ระบุ สถานภาพ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1.95	0.814	2.02	0.842	2.75	1.035	3.623	0.028*	C > A
2. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.17	0.675	1.29	0.851	2.25	1.488	7.435	<0.001*	C > A,B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 29 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.028$) และรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว ($p<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 62 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุสถานภาพมีความพึงพอใจต่อป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุ

สถานภาพมีความพึงพอใจต่อรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสอดคล้องกับสมรส ส่วนความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงหัวข้อสภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี สถานภาพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison: Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	โสด (A)		สมรส (B)		ไม่ระบุ สถานภาพ (C)		F	P- value	ความ หมายนัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ป้ายหรือ สัญลักษณ์ตามจุด บริการต่าง ๆ	1.99	0.883	2.04	0.905	3.00	1.309	4.730	0.009*	C > A,B
2. ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว	2.71	0.720	2.91	0.756	3.25	1.035	4.613	0.010*	C > A
3. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่ จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน	2.16	0.911	2.38	0.986	3.25	1.035	6.495	0.002*	C > A,B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 30 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ ($p=0.009$) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ($p=0.010$) และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน ($p=0.002$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple

Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 63 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุสถานภาพ มีความพึงพอใจต่อป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพ โสดและสมรส กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุสถานภาพมีความพึงพอใจต่อศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุสถานภาพมีความพึงพอใจ ต่อสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อนมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพ โสดกับสมรส ส่วนความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกห้วยข้อ ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และ ร้านของที่ระลึกและห้องสุขา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 31 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดง
 บึงละหานที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน (One-way ANOVA)

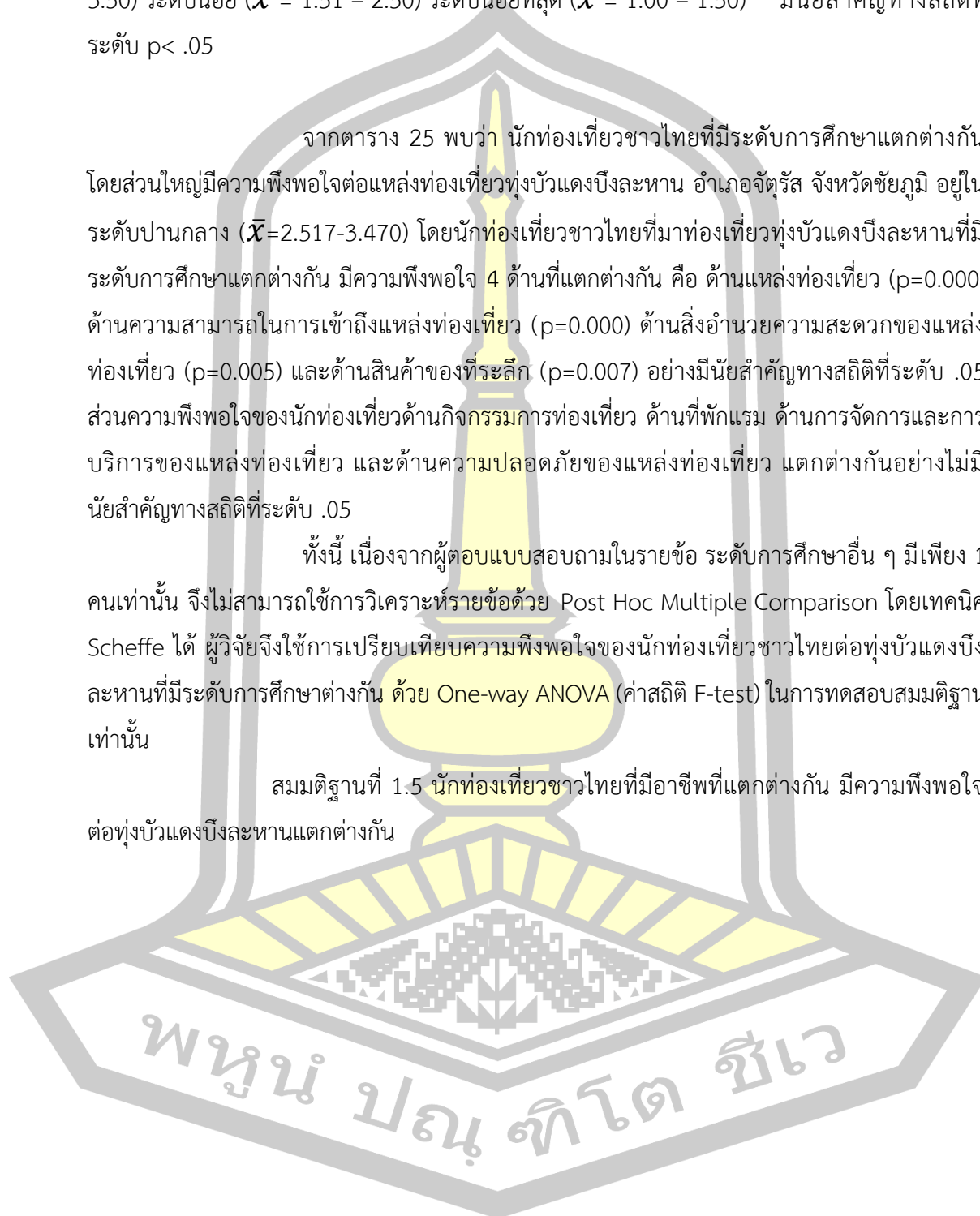
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา/ ปวช./ปวส.		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		อื่น ๆ		F	P-value
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.828	0.561	3.736	0.633	4.021	0.593	4.070	0.763	5.000	-	5.261	0.000*
2. ด้านความสามารถในการ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.540	0.341	1.916	0.842	1.720	0.742	1.826	0.910	5.000	-	7.267	0.000*
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.648	0.609	3.480	0.704	3.590	0.704	3.613	0.784	5.000	-	1.725	0.144
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของแหล่งท่องเที่ยว	2.517	0.439	2.683	0.742	2.580	0.726	2.735	0.791	5.000	-	3.829	0.005*
5. ด้านที่พักแรม	2.379	1.230	2.773	1.134	2.584	1.244	2.891	1.167	3.200	-	1.646	0.162
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.444	0.600	2.665	0.808	2.553	0.737	2.538	0.778	5.000	-	3.560	0.007*
7. ด้านการจัดการและการ บริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.470	0.579	3.371	0.717	3.397	0.647	3.359	0.735	4.750	-	1.274	0.280
8. ด้านความปลอดภัยของแหล่ง ท่องเที่ยว	2.746	0.520	2.842	0.718	2.859	0.689	2.804	0.787	3.000	-	0.344	0.848

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 25 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.517 - 3.470$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ 4 ด้านที่ต่างกัน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.000$) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.000$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.005$) และด้านสินค้าของที่ระลึก ($p = 0.007$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามในรายชื่อ ระดับการศึกษาอื่น ๆ มีเพียง 1 คนเท่านั้น จึงไม่สามารถใช้การวิเคราะห์รายข้อด้วย Post Hoc Multiple Comparison โดยเทคนิค Scheffe ได้ ผู้วิจัยจึงใช้การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้วย One-way ANOVA (ค่าสถิติ F-test) ในการทดสอบสมมติฐานเท่านั้น

สมมติฐานที่ 1.5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 32 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน ที่มี อาชีพ ต่างกัน (One-way ANOVA)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว	นักเรียน/ นักศึกษา		ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน		เกษตรกร		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		เกษียณอายุ ราชการ		รับจ้างทั่วไป		อื่น ๆ		F	P- value
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.624	0.563	3.956	0.596	3.752	0.535	4.141	0.548	4.011	0.713	3.682	0.957	3.975	0.551	-	-	5.011	0.000*
2. ด้านความสามารถใน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.794	0.565	1.650	0.661	1.525	0.570	1.886	0.878	2.024	1.012	1.758	0.824	1.833	0.710	-	-	2.828	0.010*
3. ด้านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	3.490	0.664	3.584	0.722	3.500	0.602	3.695	0.609	3.542	0.760	3.482	1.027	3.588	0.757	-	-	0.720	0.634
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของแหล่ง ท่องเที่ยว	2.657	0.536	2.486	0.608	2.467	0.643	2.718	0.749	2.924	0.920	2.591	0.861	2.563	0.590	-	-	3.213	0.004*
5. ด้านที่พักแรม	2.495	1.139	2.359	1.236	2.452	1.292	2.986	1.103	2.771	1.249	2.773	1.233	3.275	0.455	-	-	3.650	0.002*
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.560	0.624	2.559	0.749	2.389	0.672	2.568	0.719	2.786	0.923	2.398	0.840	2.813	0.616	-	-	1.775	0.103
7. ด้านการจัดการและการ บริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.304	0.689	3.382	0.664	3.454	0.624	3.432	0.611	3.541	0.692	3.080	0.864	3.391	0.625	-	-	1.514	0.172
8. ด้านความปลอดภัยของ แหล่งท่องเที่ยว	2.827	0.611	2.730	0.590	2.657	0.521	2.929	0.725	3.159	0.907	2.705	0.774	2.750	0.387	-	-	3.738	0.001*

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 32 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.559-3.500$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ 5 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.000$) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.010$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.004$) ด้านที่พักแรม ($p=0.002$) และ ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก และด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 33 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P-value	ความหมายนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ	3.69	0.680	3.99	0.695	3.74	0.620	4.23	0.656	4.22	0.809	3.82	1.006	4.06	0.680	-	-	5.129	<0.001*	C,D, E > A
2. ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	3.67	0.721	4.20	0.665	4.07	0.640	4.38	0.683	4.20	0.779	3.95	1.090	4.31	0.602	-	-	5.319	<0.001*	B,D, E > A

ตาราง 33 (ต่อ)

ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P-value	ความหมายนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
3. ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	3.71	0.636	4.12	0.660	4.06	0.712	4.41	0.655	4.11	0.786	3.86	1.167	4.06	0.772	-	-	5.115	<0.001*	D > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 33 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ ($p < 0.001$) ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว ($p < 0.001$) และความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 64 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายและข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกร นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีความพึงพอใจต่อความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ส่วนความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความ สามารถในการเข้าถึง	นักเรียน/ นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P- value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ป้ายบอกทาง ไปยังแหล่ง ท่องเที่ยว	2.10	0.576	1.90	0.751	1.69	0.609	2.09	0.930	2.31	1.103	2.00	0.873	2.06	0.772	-	-	3.163	0.005*	E > C

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 34 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 65 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจต่อป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรส่วนความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงหัวข้อ สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 35 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P-value	ความหมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ	2.14	0.683	1.85	0.698	1.80	0.786	2.13	1.037	2.42	1.228	2.14	1.082	2.06	0.574	-	-	3.450	0.002*	E > B,C
2. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2.88	0.593	2.70	0.652	2.70	0.743	2.90	0.774	3.15	0.848	2.73	0.935	2.81	0.911	-	-	2.770	0.012*	E > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 35 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ ($p=0.002$) และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ($p=0.012$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 66 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชนและกลุ่มอาชีพเกษตรกร นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อศูนย์บริการนักท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน ส่วนความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกหัวข้อ ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่มและร้านของที่ระลึก ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 36 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านที่พักแรม	นักเรียน/ นักศึกษา (A)	ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.	$\bar{X}$ Std. Dev.			
1. ความ สวยงามและ ลักษณะ ของที่พัก	2.00 1.036	2.12 1.184	2.33 1.303	2.89 1.254	2.69 1.373	2.41 1.260	2.81 0.750	-	-	-	-	-	-	-	-	4.962	<0.001*	D > A,B
2. การดูแล รักษาความ สะอาดและ สุขอนามัย ของที่พัก	2.48 1.153	2.40 1.279	2.54 1.342	3.11 1.169	2.91 1.351	2.77 1.193	3.56 0.512	-	-	-	-	-	-	-	-	4.804	<0.001*	D > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 36 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านที่พักในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามและลักษณะของที่พัก ($p < 0.001$) และการดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พัก ($p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 67 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีความพึงพอใจต่อความสวยงามและลักษณะของที่พักมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษาและกลุ่มอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน และพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พักมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน ส่วนความพึงพอใจด้านที่พักแรมหัวข้อ ตำแหน่งที่ตั้งและราคาของที่พัก ความสะอาดสบายของที่พัก และความปลอดภัยของที่พัก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้าน ความปลอดภัย ของ แหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/ นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่น ๆ (H)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. กฎ ระเบียบ หรือข้อควร ปฏิบัติในแหล่ง ท่องเที่ยว	2.90	0.617	2.89	0.576	2.80	0.562	3.05	0.693	3.33	0.924	2.73	0.827	2.75	0.447	-	-	4.488	<0.001*	E > B,C
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้ ความรู้ และดูแล ความปลอดภัย	2.79	0.645	2.74	0.638	2.78	0.538	2.97	0.750	3.20	0.951	2.73	0.767	2.69	0.479	-	-	3.544	0.002*	E > B
3. อุปกรณ์ ป้องกันและ ช่วยชีวิตเมื่อเกิด เหตุฉุกเฉิน	2.83	0.660	2.65	0.665	2.54	0.605	2.86	0.805	3.11	0.956	2.77	0.869	2.75	0.447	-	-	3.627	0.002*	E > B,C

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 37 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ($p < 0.001$) เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย ($p = 0.002$) และอุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ($p = 0.002$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 68 ภาคผนวก) พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อกฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชนและกลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัยมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่ออุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชนและกลุ่มอาชีพเกษตรกร ส่วนความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ ค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 38 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (One-way ANOVA)

	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว												F	P-value
	ไม่เกิน 5,000 บาท		5,001 – 10,000 บาท		10,001 – 15,000 บาท		15,001 – 20,000 บาท		20,001 – 25,000 บาท		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป			
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.648	0.540	3.903	0.558	3.857	0.659	3.942	0.660	4.064	0.519	4.014	0.656	3.680	0.003*
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.709	0.793	1.952	0.841	1.659	0.712	2.301	1.239	1.867	0.720	1.678	0.638	4.414	0.001*
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.479	0.611	3.686	0.646	3.590	0.769	3.626	0.704	3.856	0.670	3.542	0.725	1.336	0.248
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว	2.587	0.733	2.766	0.644	2.538	0.531	2.800	1.048	2.808	0.722	2.575	0.687	1.339	0.247
5. ด้านที่พักแรม	2.381	1.234	2.731	1.226	2.824	1.158	3.174	1.087	2.472	1.177	2.606	1.213	2.182	0.055
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.448	0.774	2.686	0.705	2.595	0.681	2.823	0.994	2.870	0.708	2.509	0.718	2.307	0.044*
7. ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.310	0.714	3.586	0.569	3.435	0.771	3.500	0.668	3.560	0.537	3.354	0.658	1.418	0.217
8. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	2.766	0.666	2.907	0.648	2.786	0.686	2.911	0.841	3.000	0.564	2.817	0.687	0.639	0.670

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .0$

จากตาราง 38 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.587-3.500$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจ 3 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.003$) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.001$) และด้านสินค้าของที่ระลึก ($p=0.044$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทั้งห้าแห่ง
 บึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ไม่เกิน 5,000 บาท (A)		5,001 – 10,000 บาท (B)		10,001 – 15,000 บาท (C)		15,001 – 20,000 บาท (D)		20,001 – 25,000 บาท (E)		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (F)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามของสถานที่และ สภาพแวดล้อมโดยรวม	3.65	0.626	3.91	0.702	3.90	0.726	4.00	0.730	4.08	0.572	4.14	0.756	4.790	<0.001*	F > A
2. ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.52	0.644	3.80	0.677	3.76	0.759	3.90	0.700	4.00	0.577	3.89	0.714	3.201	0.008*	F > A
3. ความอุดมสมบูรณ์ ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	3.86	0.669	4.06	0.725	4.12	0.739	4.10	0.651	4.28	0.614	4.27	0.763	3.468	0.004*	F > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด
 ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 39 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 3 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรวม ($p < 0.001$) ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.008$) และความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.004$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 69 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรวม ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว และความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ส่วนความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว และความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 40 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งบ้านแดงบึงละหานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการเข้าถึง	ไม่เกิน 5,000 บาท (A)		5,001 – 10,000 บาท (B)		10,001 – 15,000 บาท (C)		15,001 – 20,000 บาท (D)		20,001 – 25,000 บาท (E)		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (F)		F	P-value	ความหมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1.94	0.780	2.14	0.879	1.86	0.751	2.61	1.202	2.12	0.833	1.92	0.765	4.470	<0.001*	D > A,C,F
2. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.22	0.870	1.40	0.946	1.14	0.683	1.81	1.400	1.32	0.802	1.18	0.621	3.785	0.002*	D > A,C,F

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 40 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($p < 0.001$) และรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว ($p = 0.002$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 70 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาทมีความพึงพอใจต่อป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว และรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป ส่วนความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงหัวข้อ สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.7 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน

ตาราง 41 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีภูมิสำเนา ต่างกัน (One-way ANOVA)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		F	P-value
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	4.035	0.678	3.716	0.798	3.850	0.915	3.899	0.588	3.600	0.766	1.819	0.124
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	1.622	0.565	1.439	0.533	1.833	0.694	1.863	0.857	1.333	0.385	3.290	0.011*
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.640	0.764	3.232	0.694	2.650	1.075	3.591	0.658	3.250	0.100	3.450	0.009*
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว	2.520	0.631	2.158	0.853	2.700	0.902	2.712	0.724	2.050	0.100	4.426	0.002*
5. ด้านที่พักแรม	2.468	1.187	2.768	1.408	2.800	1.275	2.692	1.203	3.700	0.808	1.571	0.181
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	2.469	0.644	2.145	0.822	2.875	0.629	2.658	0.780	1.813	0.375	4.240	0.002*
7. ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว	3.410	0.641	2.908	0.817	3.313	0.944	3.449	0.647	2.438	0.375	5.219	0.000*
8. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	2.744	0.580	2.408	0.708	2.875	1.315	2.919	0.701	2.000	0.000	5.010	0.001*

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 41 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.520-3.449$) โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีความพึงพอใจ 6 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.011$) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($p=0.009$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.002$) ด้านสินค้าของที่ระลึก ($p=0.002$) ด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.000$) และ ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวและด้านที่พักแรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนาต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง	กรุงเทพมหานคร (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความหมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.08	0.441	1.00	0.000	1.25	0.500	1.37	0.953	1.00	0.000	3.215	0.013*	D > A

1. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 42 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว ($p=0.013$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 72 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑล ส่วนความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงหัวข้อ สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทั้งปวงและสถานที่ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	กรุงเทพและ ปริมณฑล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std.Dev.	$\bar{X}$	Std.Dev.	$\bar{X}$	Std.Dev.	$\bar{X}$	Std.Dev.	$\bar{X}$	Std.Dev.			
1. รูปแบบของ กิจกรรม	3.55	0.808	3.05	0.848	2.25	1.258	3.53	0.687	3.00	0.000	5.360	<0.001*	A,D > C

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 43 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ รูปแบบของกิจกรรม ($p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 73 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อรูปแบบของกิจกรรมมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือส่วนความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวหัวข้อ ความหลากหลายของกิจกรรม ความน่าสนใจของกิจกรรม ระยะเวลาในการทำกิจกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

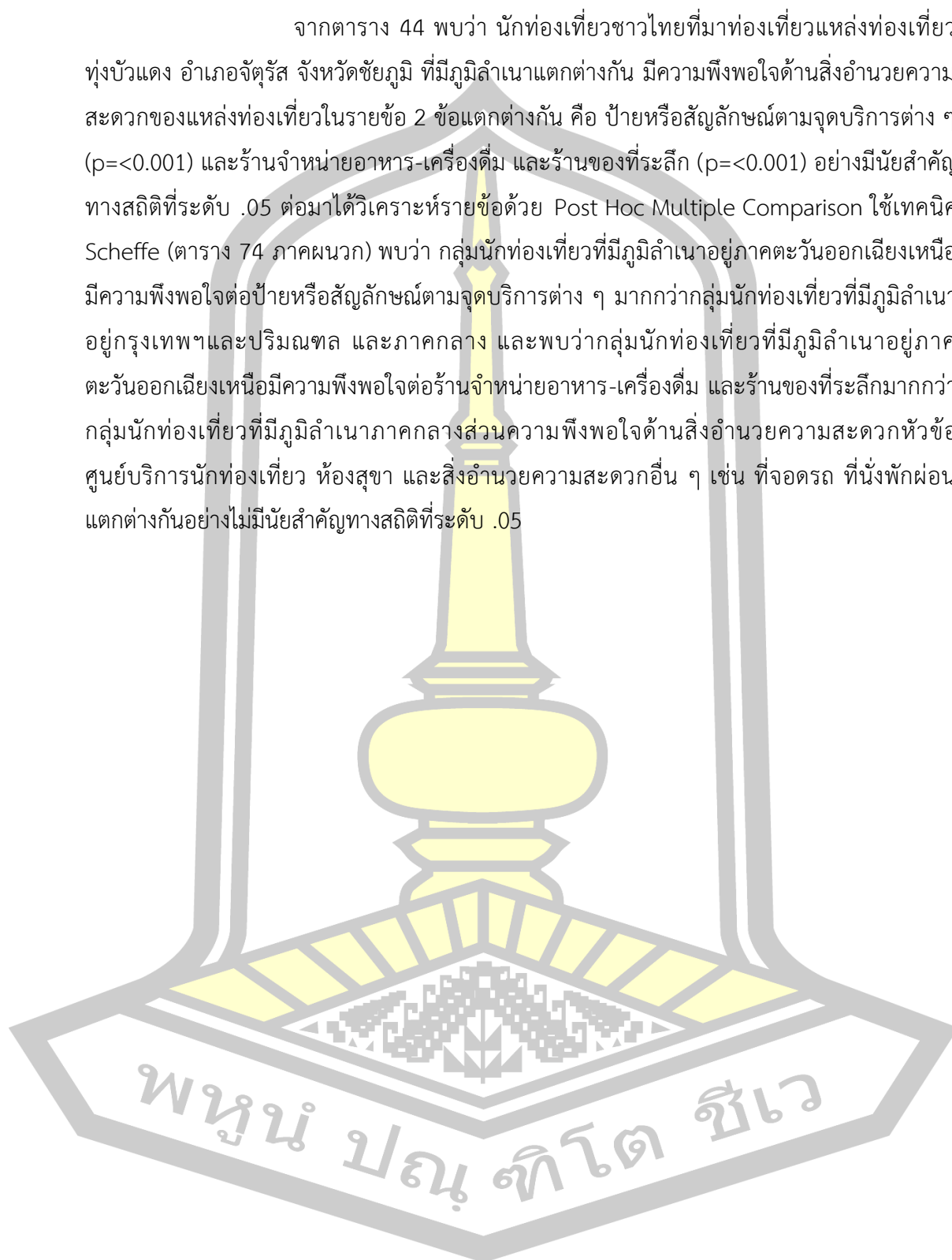

ตาราง 44 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

	กลุ่มเพศและ ปริมาณพล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก													
1. ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ	1.79	0.744	1.47	0.964	1.75	0.957	2.21	0.946	1.75	0.500	6.691	<0.001*	D > A,B
2. ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก	2.55	0.798	2.16	1.015	3.25	1.500	2.79	0.825	2.00	0.000	4.950	<0.001*	D > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 44 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ ($p < 0.001$) และร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก ($p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 74 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความพึงพอใจต่อป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคกลาง และพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึกมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคกลางส่วนความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกห้วยข้อศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสินค้าของที่ระลึก	กรุงเทพมหานคร (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความหมาย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า	2.44	0.683	2.05	0.780	2.75	0.500	2.63	0.804	1.75	0.500	4.411	0.002*	D > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) : ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 45 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก ในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า ($p=0.002$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 75 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้ามากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ส่วนความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึกหัวข้อ ความหลากหลายของสินค้า ราคาสินค้าของที่ระลึก และคุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

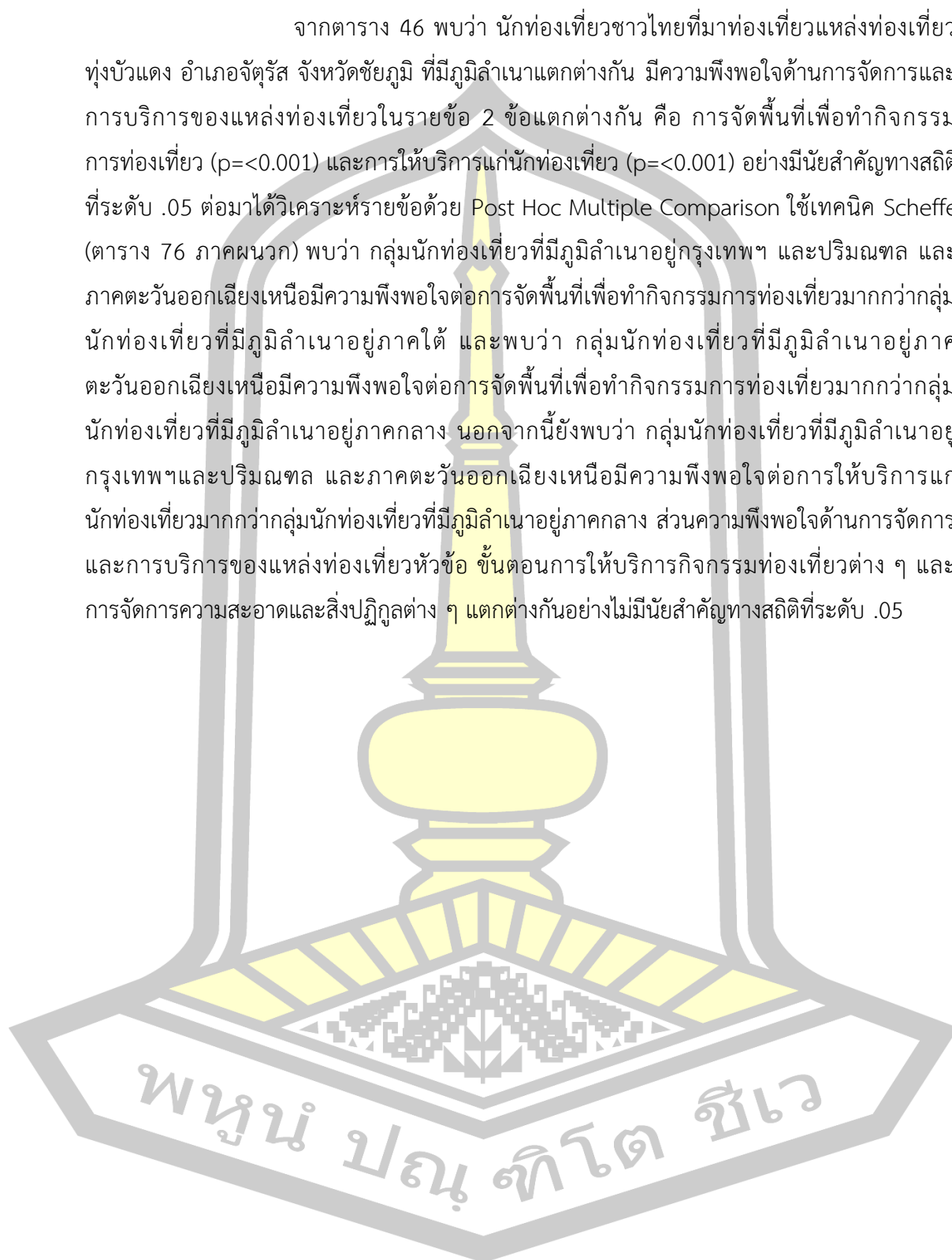

ตาราง 46 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดการบริการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิภาคต่าง ๆ
(Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านการจัดการ และการบริการ	กรุงเทพมหานคร (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.32	0.830	2.74	0.806	3.50	1.000	3.37	0.763	2.00	0.000	5.717	<0.001*	A,D > E D > B
2. การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.55	0.754	2.89	1.049	3.25	0.957	3.54	0.748	2.50	0.577	5.084	<0.001*	A,D > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.00 – 1.50)* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 46 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 2 ข้อแตกต่างกัน คือ การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ($p < 0.001$) และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ($p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 76 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อการจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ และพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อการจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ส่วนความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อ ขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ และการจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 47 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มเฉพาะและ ปริมาณผล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ค่าเดือนหรือป้ายเตือนในจุดที่ อาจเกิดอันตราย	2.62	0.663	2.21	0.713	3.00	1.414	2.84	0.766	2.00	0.000	5.615	<0.001*	D > B

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

จากตาราง 47 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในรายชื่อ 1 ข้อแตกต่างกัน คือ ค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย ($p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อมาได้วิเคราะห์รายชื่อด้วย Post Hoc Multiple Comparison ใช้เทคนิค Scheffe (ตาราง 77 ภาคผนวก) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตรายมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ส่วนความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวหัวข้อกฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้และดูแลความปลอดภัยอุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภูมิสำเนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อทำการทดสอบ F-test (ANOVA) ที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แล้วนำผลการทดสอบที่มีนัยสำคัญ มาทำการทดสอบหลังการวิเคราะห์ (Post Hoc test) โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) จากนั้น จึงทำการเปรียบเทียบเชิงลึกของตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์แบบรายคู่ (Item-total correlations) เพื่อวิเคราะห์โดยละเอียดว่าภายในผลการทดสอบที่มีนัยสำคัญของ F-test (ANOVA) ในข้อย่อยของแต่ละตัวแปรกลุ่มใดบ้างที่มีนัยสำคัญระหว่างกัน ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่า ถึงแม้ผลการทดสอบของ F-test (ANOVA) จะแสดงถึงการมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายตัวแปร แต่เมื่อทำการทดสอบหลังการวิเคราะห์ (Post Hoc test) โดยละเอียดแล้ว มีเพียงข้อย่อยของแต่ละตัวแปร ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิสำเนาเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกัน ดังตาราง 48

ตาราง 48 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
1. เพศ	-
2. อายุ	-
3. สถานภาพ	-
4. ระดับการศึกษา	*
5. อาชีพ	*
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-
7. ภูมิสำเนา	*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปและบริบทของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มาวิเคราะห์ร่วมกัน และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยมีการนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

2. โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ส่องนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยเรียงลำดับตามศักยภาพด้านที่ควรพัฒนามากที่สุด ดังต่อไปนี้

1. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ถนนทางเข้าอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง สามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้เวลา 10-15 นาที และมีเส้นทางหลากหลายในการเข้าถึง อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรพัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพและนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

1.1 การให้บริการรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้าง ควรเพิ่มบริการรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างของชุมชนให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางไปยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน

1.2 สภาพของถนน ควรมีการจัดสรรงบประมาณทำโครงการปรับปรุงถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานให้เป็นถนนลาดยางในเส้นทางหลักและถนนคอนกรีตในเส้นทางรองอื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้

1.3 ป้ายบอกทาง ควรมีการจัดทำป้ายบอกทางโดยหรือกับกรมทางหลวงเพื่อขออนุญาตติดตั้งและพิจารณากำหนดประเภทและมาตรฐานของป้ายชี้ทางแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวสังเกตเห็นชัดเจนอ่านเข้าใจง่ายสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้ถูกต้อง

1.4 เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ควรจัดทำแผนที่แนะนำหรือประชาสัมพันธ์แสดงข้อมูลเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนว่าสามารถเดินทางมาจากเส้นทางใดได้บ้างเพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยววางแผนการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้แม่นยำและสะดวกมากยิ่งขึ้น

2. ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันในแหล่งท่องเที่ยวมีที่พักแรมเพียง 3 แห่งและทุกแห่งเป็นที่พักแบบลานกางเต็นท์ จึงควรพัฒนาที่พักแรมภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน ดังนี้

2.1 รูปแบบที่พัก ควรเพิ่มโครงการช่วยเหลือสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการหรือคนในชุมชนที่อยากสร้างที่พักพร้อมออกแบบที่พักร่วมกัน เช่น ที่พักสำหรับครอบครัวหมู่คณะ ที่พักคู่รักฮันนีมูน ที่พักโฮมสเตย์ ที่พักรถบ้าน ที่พักกระโจม เป็นต้น เพื่อสร้างตัวเลือกเปิดประสบการณ์ใหม่และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ความแข็งแรงปลอดภัยของที่พัก ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการนักลงทุนเรื่องกฎหมายการออกแบบสร้างที่พักให้มีความแข็งแรงได้มาตรฐาน พร้อมจัดตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่พักในทุกปี

2.3 ความสะดวกสบายของที่พัก ผู้ประกอบการควรจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้ครบครัน เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ที่จอดรถ สัญญาณโทรศัพท์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.4 มาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัยที่พัก ผู้ประกอบการควรร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่ออบรมเรื่องสุขอนามัยของห้องพักตามเกณฑ์มาตรฐานและการป้องกันความปลอดภัย รวมทั้งดำเนินการขอเครื่องหมายที่พักสะอาดได้รับการรับรองมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวผู้เข้าพัก

2.5 ราคาและตำแหน่งที่ตั้งของที่พัก ผู้ประกอบการที่พักควรมีการสำรวจข้อมูลด้านการตลาดเพิ่มเติมเกี่ยวกับราคาของห้องพัก พร้อมทั้งหารือร่วมกับหน่วยงานรัฐที่ดูแลพื้นที่บึงละหานเรื่องการสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการสร้างที่พักแรมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านสินค้าของที่ระลึก ชุมนั่งเล่น สุขา ที่จอดรถ และกระเป๋าปฐมพยาบาล แต่ยังคงต้องพัฒนาและปรับปรุงในด้านต่อไปนี้

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มจำนวนชุมนั่งรับประทานอาหารริมบึงและพัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้มีรูปแบบที่ชัดเจน รวมถึงการจัดระบบฐานข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มช่องทางการติดต่อที่นักท่องเที่ยวสามารถดูข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและเข้ามาติชมหรือเสนอแนะได้

3.2 ที่จอดรถ ควรมีการดำเนินโครงการขุดลอกขยายไหล่ทาง รวมถึงจัดทำที่จอดรถให้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกปลอดภัย และเพิ่มพื้นที่จอดรถให้เพียงพอ

3.3 ร้านอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพและเอกลักษณ์ให้กับสินค้าของที่ระลึกในท้องถิ่น เช่น น้ำมันกระเทียมสกัด ชาเกสรบัว และเพิ่มความหลากหลายให้กับอาหารที่จำหน่ายและสินค้าของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

3.4 ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ ควรเพิ่มป้ายชี้ทางหรือสัญลักษณ์ในจุดบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวมองเห็นชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ป้ายอธิบายข้อมูลต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

4. ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว คณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวทุบ่บวแดง ที่จัดตั้งโดยชุมชนบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก อำเภอดุสิต ควรพัฒนาการจัดการและบริการดังต่อไปนี้

4.1 การจัดการด้านความปลอดภัย ควรกำหนดมาตรการในการจัดการความปลอดภัยอย่างเข้มงวดทั้งในด้านความปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือนตามจุดเสี่ยงหรือจุดอันตราย จัดเตรียมเรือเร็วระงับเหตุทางน้ำ เครื่องปั๊มหัวใจอัตโนมัติ เป็นต้น

4.2 การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในการแบ่งโซนหรือพื้นที่การท่องเที่ยวให้ชัดเจน เช่น พื้นที่ส่วนกลางสำหรับเจ้าหน้าที่ พื้นที่พักผ่อน พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พื้นที่จำหน่ายอาหารและสินค้าของที่ระลึก เป็นต้น เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ

4.3 การให้บริการท่องเที่ยว ควรพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ เช่น การอบรมภาษาต่างประเทศ การอบรมนักเล่าเรื่องท้องถิ่น การสื่อความหมาย การบริการอย่างมีมิตรจิต เป็นต้น

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวบึงละหานมากมาย ได้แก่ ทุบ่บวแดง ทุบ่บวา สะพานไม้ทุบ่บวแดง แหล่งส่องนกพื้นถิ่นและนกอพยพ หมู่บ้านชาวประมง และศาลเจ้าพ่อหาญคำ ควรมีการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดเชิงกลยุทธ์รูปแบบคอนเทนต์ มาเก็ตติ้ง (Content Marketing) คือการสร้างแบรนด์ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อสื่อสารการรับรู้และเป็นที่จดจำแก่นักท่องเที่ยว โดยการบอกเล่าเรื่องราวผ่านสื่อออนไลน์ ยูทูบ เฟสบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์

5.2 เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ความเป็นตัวตนให้กับแหล่งท่องเที่ยวโดยการนำสัตว์ประจำถิ่นมาสร้างโลโก้หรือสัญลักษณ์ หรือพัฒนาเป็นตุ๊กตาของที่ระลึกหรือตัวการ์ตูนมาสคอต เพื่อสื่อสารให้นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้และจดจำ

6. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ปัจจุบันกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีค่อนข้างหลากหลาย เช่น กิจกรรมนั่งเรือพายชมบัว เดินสะพานไม้ ส่องนก ชมหมู่บ้านชาวประมง กราบสักการะเจ้าพ่อหายาคำ และควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

6.1 รูปแบบและระยะเวลาการทำกิจกรรม เสริมสร้างกิจกรรมให้เกิดความหลากหลายน่าสนใจ มีรูปแบบที่แปลกใหม่ทันสมัย ไม่กระทบต่อธรรมชาติ เพื่อตอบรับกระแสหรือเทรนด์ในการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มให้ได้ใช้เวลาทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานและมีคุณค่า อาทิ การจัดแพคเกจถ่ายรูปคู่รักหรือรูปครอบครัวพร้อมช่างภาพท้องถิ่น การจัดงานเทศกาลดนตรีท้องถิ่นในช่วงฤดูหนาวโดยเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ ดุหนังกลางแปลง การปั่นจักรยานชมแหล่งท่องเที่ยว วิ่งมาราธอน วิ่งเทรล กิจกรรมเล่นโยคะริมบึงละหาน เดินสะพานลอยฟ้าชมทุ่งหญ้าและทุ่งบัวแดง ทำบุญใส่บาตร ล่องแพชมธรรมชาติ ชมสาธิตวิธีการยกยอและทดลองทำด้วยตนเอง กิจกรรมการต้มเกลือสินเธาว์ กิจกรรมการหมักปลาสามที่หาได้จากในบึงละหาน

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยได้มีการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงภายในบึงละหาน เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของพื้นที่ ซึ่งมีอายุ 31-40 ปี รองลงมาคืออายุ 21-30 ปี โดยจัดโปรแกรมที่เชื่อมโยงพื้นที่ที่โดดเด่น น่าสนใจในแต่ละจุดของบึงละหาน ร่วมกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดความหลากหลาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาสัมผัสบรรยากาศ สัมผัสประสบการณ์ภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนานยิ่งขึ้น เกิดความสนุกและความประทับใจจนอยากบอกต่อ

ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือคนในชุมชน สามารถนำแผนการท่องเที่ยวนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดความหลากหลาย และสามารถปรับเปลี่ยนรายการนำเที่ยวให้เกิดความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่แต่ละฤดูกาลและตามความสนใจของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลานั้น

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 49 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ One Day Trip ส่องนก ชมเกาะ เลาะทุ่งบัวแดง

โปรแกรมนำเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ (ตำบลบ้านกอก ตำบลหนองบัวบาน ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่)	
06.30 น.	ใส่บาตรพระริมบึงยามเช้า ทำความรู้จักทุ่งบัวแดงบึงละหานระหว่างนั่งเรือพายชมทุ่งบัวแดงบ้านมะเกลือ จากนั้นชมทุ่งบัวบา ถ่ายรูปและเชคอิน (สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมดอกบัวแดง และบัวบา เนื่องจากบัวจะบานในช่วงเช้า)
08.30 น.	รับประทานอาหารเช้าพร้อมจิบชา กาแฟริมบึง สัมผัสบรรยากาศวิถีชีวิตยามเช้าทุ่งบัวแดง
09.30 น.	นั่งเรือไปชมเกาะนก ณ บ้านโนนจาน ส่องดูนกหายากหลากหลายสายพันธุ์ เช่น นกเป็ดน้ำอพยพ นกทองถิ่นอื่น ๆ อีกมากมาย (สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการส่องนกและผู้สนใจ)
11.30 น.	แวะกราบสักการะขอพรเจ้าพ่อหาญคำและชมทุ่งบัวแดงฝั่งบ้านละหาน รับประทานอาหารกลางวันร้านดอนละนาม เลือกชมสินค้าของฝากที่ระลึกขึ้นชื่อที่ได้รับรางวัล ชิมทอดมันปลาทรายและปลาสามไร่ก้าง
13.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย จิบชาเกสรดอกบัวพร้อมรับประทานขนมที่ทำจากรากบัว และปั่นสับไส้ปลาที่จับได้จากบึงละหาน หรือของว่างที่ทำจากวัตถุดิบตามฤดูกาลในบึงละหาน
14.00 น.	เข้าฐานกิจกรรมหมู่บ้านเรียนรู้ผักพื้นถิ่นชนิดต่าง ๆ และทำของที่ระลึกด้วยตนเอง
15.00 น.	ชมวิถีชีวิตชาวประมงบ้านหนองคูและชมสาธิตวิธีการยกยอ พร้อมทดลองด้วยตนเอง ร่วมกันเรียนรู้กรรมวิธีการหมักปลาสามไร่ก้างและนำกลับบ้านไปเป็นของฝาก
17.00 น.	ถ่ายรูปและเดินเล่นชมสะพานไม้ทุ่งบัวแดงที่ทอดยาวเข้าไปในบึง 455 เมตร ปั่นจักรยานเช่า หรือเดินออกกำลังกาย ชมเกาะธรรมชาติรอบบึงยามเย็น
18.00 น.	รับประทานอาหารเช้าพร้อมชมพระอาทิตย์ตก เป็นข้าวพาล้างด้วยเมนูพื้นบ้านที่ทำจากผักและปลาในบึง โดยมีการแสดงพื้นบ้านพร้อมดนตรีสดขับกล่อมบรรเลงให้ร่วมสนุกกัน

ตาราง 50 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 2 Days 1 Nigt trip ส่องนก ชมเกาะ
เกาะทุ่งบัวแดง

โปรแกรมนำเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ (ตำบลบ้านกอก ตำบลหนองบัวบาน ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่)	
โปรแกรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน วันแรก (Day 1)	
06.30 น.	ใส่บาตรพระริมบึงยามเช้า ทำความรู้จักทุ่งบัวแดงบึงละหานระหว่างนั่งเรือพาย ชมทุ่งบัวแดงบ้านมะเกลือ จากนั้นชมทุ่งบัวบา ถ่ายรูปและเชคอิน (สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมดอกบัวแดง และบัวบา เนื่องจากบัวจะบานในช่วงเช้า)
08.30 น.	รับประทานอาหารเช้าพร้อมจิบชากาแฟริมบึง สัมผัสบรรยากาศวิถีชีวิตยามเช้า ทุ่งบัวแดง
09.30 น.	นั่งเรือไปชมเกาะนก ณ บ้านโนนจาน ส่องดูนกหายากหลากหลายสายพันธุ์ เช่น นกเป็ดน้ำอพยพ นกท้องถิ่นอื่น ๆ อีกมากมาย (สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการส่องนกและผู้สนใจ)
11.30 น.	แวะกราบสักการะขอพรเจ้าพ่อหาญคำและชมทุ่งบัวแดงฝั่งบ้านละหาน พร้อมรับประทานอาหารกลางวันร้านดอนละนาม เลือกชมสินค้าของฝากที่ระลึกขึ้นชื่อที่ได้รับรางวัล ชิมทอดมันปลาทรายและปลาสามไร่ก้าง
13.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย จิบชาเกสรดอกบัวพร้อมรับประทานขนมที่ทำจากรากบัว และปั่นสับไส้ปลาที่จับได้จากบึงละหาน หรือของว่างที่ทำจากวัตถุดิบตามฤดูกาลในบึงละหาน
14.00 น.	เข้าฐานกิจกรรมหมู่ เว็รคซอปเรียนรู้ฝึกฝนถิ่นชนิดต่าง ๆ และทำของที่ระลึกด้วยตนเอง
15.00 น.	ชมวิถีชีวิตชาวประมงบ้านหนองคูและชมสาธิตวิธีการยกยอ พร้อมทดลองด้วยตนเอง ร่วมกันเรียนรู้กรรมวิธีการหมักปลาสามไร่ก้างและนำกลับบ้านไปเป็นของฝาก
17.00 น.	ถ่ายรูปและเดินเล่นชมสะพานไม้ทุ่งบัวแดงที่ทอดยาวเข้าไปในบึง 455 เมตร ปั่นจักรยานเช่า หรือเดินออกกำลังกาย ชมเกาะธรรมชาติรอบบึงยามเย็น

ตาราง 50 (ต่อ)

โปรแกรมนำเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ (ตำบลบ้านกอก ตำบลหนองบัวบาน ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่)	
18.00 น.	รับประทานอาหารค่ำพร้อมชมพระอาทิตย์ตก เป็นข้าวพาสลัดด้วยเมนูพื้นบ้านที่ทำจากผักและปลาในบึง โดยมีการแสดงพื้นบ้านพร้อมดนตรีสดขับกล่อมบรรเลงให้ร่วมสนุกกัน
	วันที่สอง (Day 2)
06.30 น.	ใส่บาตรพระริมบึงยามเช้า
06.45 น.	“ปรุงใจ ให้เป็นสุข” เข้าคอร์สสมาธิฮีลใจระยะสั้น พร้อมนั่งฟังบรรยายธรรมจากเจ้าอาวาสวัดโนนหัวช้าง บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก บริเวณลานไม้ไผ่ ณ สะพานไม้ทุ่งบัวแดง
07.30 น.	กิจกรรมฝึกโยคะแบบง่ายสร้างความผ่อนคลายให้กับร่างกายและรับพลังบวกจากธรรมชาติ
08.30 น.	เวิร์คช็อปทำอาหารเช้าแบบง่าย ๆ สไตล์พื้นบ้าน เป็นเมนูที่เน้นส่งเสริมสุขภาพโดยใช้วัตถุดิบจากทุ่งบัวแดงบึงละหานในการนำมาประกอบอาหาร
10.00 น.	นวดบำบัดสปาอโรมาริมบึงด้วยน้ำมันสกัดจากดอกบัว ชัดตัวและพอกหน้าด้วยสมุนไพรไทย
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันด้วยเมนูท้องถิ่น ได้แก่ ปลาช่อน ลาบปลาตอง แกงเลียงเห็ดโคน พร้อมผักปลอดสารพิษที่สดใหม่ปลูกเอง ดีต่อสุขภาพ
13.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

พูน ปณ จิต ชีเว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ 3) เพื่อเสนอแนะทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต โดยผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการลงพื้นที่สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จากความคิดเห็นของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1.1.1 ศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า หน่วยงานอำเภอจัตุรัสมีส่วนช่วยในการสนับสนุนสานต่อความคิดริเริ่มของชุมชนที่ต้องการพัฒนาทุ่งบัวแดงบึงละหานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ พร้อมให้การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาดนเส้นทางเข้าและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ พร้อมกับช่วยผลักดันการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและนอก

ฤดูกาลอยู่ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังมีคนในชุมชนที่เป็นหัวใจหลักสำคัญอย่างยิ่ง ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสิ่งดึงดูดใจและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว อาทิ สะพานไม้ทุ่งบัวแดง ชุมถ้ำยรูป สุขา ชุมนั่งเล่น ร้านอาหาร ร้านของฝากที่ระลึก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

1.1.2 ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า หน่วยงานอำเภอจตุรพักตรพิมานสนับสนุนจัดทำป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวแบบชั่วคราว ปัจจุบันยังไม่มีรถรับจ้างหรือรถประจำทางสาธารณะให้บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยขณะนี้กำลังดำเนินโครงการปรับปรุงพัฒนาถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยางเพื่อให้การสัญจรมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เพราะสภาพเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวเป็นถนนลูกรังมีความขรุขระเป็นหลุมบ่อ ในช่วงฤดูฝนท่วมขังสูง มีการสัญจรไปมาลำบากจนบางจุดไม่สามารถเดินทางไปได้

1.1.3 ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า หน่วยงานอำเภอจตุรพักตรพิมานสำคัญในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทั้งในและนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ส่วนผู้ประกอบการร้านค้ามีส่วนช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจรับประทานอาหารริมทุ่งบัวแดงบึงละหาน ซึ่งทางภาคชุมชนก็ได้ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวและให้ความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมเป็นอย่างดี ชาวบ้านได้มีการบูรณาการทำแหล่งท่องเที่ยวรอบบึงร่วมกันในแต่ละตำบล นำนักท่องเที่ยวไปทำกิจกรรมในจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างเต็มที่

1.1.4 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า หน่วยงานอำเภอจตุรพักตรพิมานเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงสนับสนุนเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว โดยในขณะนี้กำลังดำเนินโครงการติดตั้งไฟพลังงานแสงอาทิตย์โซล่าเซลล์และชุดล็อกปรับปรุงพื้นที่จอดรถ ซึ่งขณะเดียวกันภาคชุมชนก็กำลังร่วมกันสร้างชุมชนนั่งเล่นริมบึงเพิ่มเติมอีก

1.1.5 ศักยภาพด้านที่พักแรม พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอกสนับสนุนให้ชุมชนบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก ร่วมกันสร้างลานไม้ไผ่บริเวณริมบึงสะพานไม้ทุ่งบัวแดงเป็นจุดสำหรับกางเต็นท์พักแรม และหน่วยงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงละหานได้มีการเปิดพื้นที่ข้างสำนักงานให้นักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์ได้เช่นกัน มีที่พักแรมที่เป็นของภาคเอกชนเพียง 1 ราย อยู่ห่างจากสะพานไม้ทุ่งบัวแดงประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นบ้านพักแบบโฮมสเตย์มีพื้นที่กางเต็นท์ได้เช่นกัน

1.1.6 ศักยภาพด้านการจัดการและบริการ พบว่า หน่วยงานอำเภอจตุรพักตรพิมานสนับสนุนภาคชุมชนให้มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวขึ้นเพื่อสร้างกฎ ระเบียบ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และสร้างมาตรการความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการจัด

ประชุมซักถามข้อสงสัยแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาพร้อมแก้ไขร่วมกันในทุกเดือน สำหรับภาคเอกชน มีการประชุมกลุ่มเพื่อจัดการด้านบัญชีแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเข้าส่วนกลางเพื่อบำรุงแหล่งท่องเที่ยว

จากการลงพื้นที่สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภาครัฐ ควรให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะงบประมาณการพัฒนาถนนให้เป็นลาดยางหรือคอนกรีตในเส้นทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณการจัดทำป้ายการท่องเที่ยวแบบมีอารยสถาปัตย์ที่ขนาดชัดเจนได้มาตรฐาน มีสัญลักษณ์ที่เป็นสากลซึ่งสามารถอ่านและเข้าใจได้ทุกคนติดตั้งไว้เป็นระยะ รวมถึงเพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำการตลาดในช่องทางออนไลน์

2. ภาคเอกชนทุก ๆ ฝ่ายควรร่วมมือกันพัฒนาสินค้าจากวัตถุดิบพื้นถิ่นให้มีความโดดเด่น มีความหลากหลาย มีคุณภาพ และจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มตัวเลือกให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ควรหาเมนูหรือดัดแปลงสูตรอาหารให้มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยใช้วัตถุดิบหลักสดใหม่ที่ได้จากในบึงละหาน นอกจากนี้ผู้ประกอบการเรือพายควรมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลและเข้มงวดเรื่องมาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

3. คนในชุมชนควรมีการเพิ่มจุดบริการนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น ควรได้รับการฝึกอบรมการให้บริการทางการท่องเที่ยวจากหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างมาตรฐานให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้คนในชุมชนควรร่วมมือกันรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ไปตราบนานเท่านาน

4. หน่วยงานภาครัฐและชุมชน ควรร่วมมือกันพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น การล่องแพ ดูหนังกลางแปลง เทศกาลดนตรีพื้นบ้าน และจัดกิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังบึงละหานจุดอื่น ๆ เพื่อสร้างเสน่ห์ความ เป็นเอกลักษณ์ และสร้างแรงดึงดูดใจกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน ก่อให้เกิดรายได้เสริมจากแหล่งท่องเที่ยวและมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

1.2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน โดยส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัสจังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน และศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน ตามลำดับ รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน และศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน ตามลำดับ

จากข้อมูลทางสถิติตาราง 5 สามารถสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ควรปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวด้านความสามารถในการเข้าถึงและด้านที่พักแรมเป็นลำดับแรก รวมถึงการเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีศักยภาพอยู่ในระดับมากอยู่แล้วไม่จำเป็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการจัดการและการบริการ ควรได้รับการส่งเสริมต่อยอดให้มีระดับศักยภาพที่สูงสุดเช่นกัน เพื่อก่อให้เกิดความสมบูรณ์ขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัสจังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงต่อไป

2. พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

2.1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยส่วนมากมีจุดประสงค์ในการเดินทางมาเพื่อการพักผ่อน มีเหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน เพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม โดยคู่รัก/สามี/ภรรยา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ และส่วนมากมักเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยส่วนใหญ่มีเพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก เป็นช่องทางในการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหานโดยรถยนต์ส่วนตัว

2.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน

พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजตุรัสจังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และความพึงพอใจด้านการจัดการและบริการ ตามลำดับ รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3

ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจด้านที่พักแรม ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง

จากข้อมูลทางสถิติตาราง 13 สามารถสรุปได้ว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีความสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ (ตาราง 5) ในเรื่องระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความพึงพอใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการ ตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความพึงพอใจด้านความปลอดภัย ความพึงพอใจด้านที่พักแรม และความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สมควรได้รับการปรับปรุงด้านต่าง ๆ เหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับศักยภาพที่ที่พักแรมที่มีค่าเฉลี่ยของศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยการสร้างมาตรการความปลอดภัยที่รัดกุม การสนับสนุนนักลงทุนสร้างที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยว การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวให้ครบครัน อย่างไรก็ตามความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก ยังอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากมีร้านขายของที่ระลึกเพียงแค่อร้านเดียวที่ตั้งอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยวและมีสินค้าให้เลือกไม่มากนักหลากหลายและไม่แปลกใหม่ สำหรับด้านที่ได้รับความพึงพอใจที่น้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึง ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ (ตาราง 5) กับระดับศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย โดยเป็นเรื่องที่แหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงเป็นอันดับแรก เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดีกลับไป และเกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานไว้ว่า ต้องการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวปรับปรุงเส้นทางการเข้าถึง เพิ่มจำนวนป้ายบอกทาง จัดพื้นที่จอดรถให้เหมาะสมและปลอดภัย เพิ่มซุ้มนั่งเล่นริมบึง ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ พัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยว และควรเพิ่มร้านขายสินค้าอุปโภคบริโภคและจุดบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวบางส่วนมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ดีมากอยู่แล้ว อาจไม่จำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากเกินไปจนทำให้สูญเสียความเป็นธรรมชาติ เพราะบึงละหานไม่ได้อยู่ไกลจากตัวเมืองอำเภอจัตุรัส

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แสดงมาใน ตาราง 22 – ตาราง 28.6 เกี่ยวกับผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” มีการทดสอบสมมติฐานจำนวนทั้งหมด 1 สมมติฐาน ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษาและเพื่อเป็นการ “ยืนยัน” หรือ “ไม่ยืนยัน” สมมติฐาน ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

ตาราง 51 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยืนยัน	ไม่ยืนยัน
สมมติฐานที่ 1: นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน		
1.1 เพศที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 22 – ตาราง 22.3)		✓
1.2 อายุที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 23 - ตาราง 23.1)		✓
1.3 สถานภาพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 24 - ตาราง 24.2)		✓
1.4 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 25)	✓	
1.5 อาชีพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 26 – 26.5)	✓	
1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 27 - ตาราง 27.2)		✓
1.7 ภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหานแตกต่างกัน (ตาราง 28 – 28.6)	✓	

จากตาราง 51 พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ในรายข้อ มี 3 ข้อที่ยืนยันสมมติฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลาเนา มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนลักษณะประชากรศาสตร์ที่เหลือในรายข้อ มี 4 ข้อที่ไม่ยืนยันสมมติฐาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความพึงพอใจต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

จากข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรพัฒนา ด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพและนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

1.1 การให้บริการรถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้าง

1.2 สภาพของถนน

1.3 ป้ายบอกทาง

1.4 เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

2. ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาที่พักแรมภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน ในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 รูปแบบที่พัก

2.2 ความแข็งแรงปลอดภัยของที่พัก

2.3 ความสะอาดสุขสบายของที่พัก

2.4 มาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัยที่พัก

2.5 ราคาและตำแหน่งที่ตั้งของที่พัก

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวยังคงต้องพัฒนาและปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวก

3.2 ที่จอดรถ

3.3 ร้านอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก

3.4 ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่าง ๆ

4. ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว คณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยว
ทุ่งบัวแดง ควรพัฒนาการจัดการและบริการในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 การจัดการด้านความปลอดภัย

4.2 การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.3 การให้บริการท่องเที่ยว

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

5.1 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

5.2 เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว

6. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรพัฒนารูปแบบและระยะเวลาการทำกิจกรรมของ
แหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส
จังหวัดชัยภูมิ ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานมีศักยภาพ
ของทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยมีสถานที่สวยงาม ทรัพยากรธรรมชาติอุดม
สมบูรณ์ มีทุ่งบัวแดงและทุ่งบัวบาที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นแหล่งดูนกที่มีชื่อเสียง
ระดับประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ เถลิงแสน (2558) ที่ศึกษาเรื่องศักยภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวทะเลบัวแดง ชุมชนบ้านเดียม ตำบลเชียงแหว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า
ทะเลบัวแดงมีดอกบัวแดงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีนกหลากหลายชนิดอาศัยอยู่
มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (ธัญยนิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์, 2563)
อย่างไรก็ตาม ภายในแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ยังคงมีปัญหาด้านวัชพืชที่ปกคลุมผิวน้ำทำ
ให้ดอกบัวเติบโตได้ยาก และบางครั้งมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก

ในบริบทของศักยภาพด้านการเข้าถึงนั้น พบว่า ถึงแม้ทุ่งบัวแดงบึงละหานจะ
สามารถเข้าถึงได้จากถนนทางหลวงหมายเลข 201 ถนนชัยภูมิ-สัคดิ์ ใช้เวลาเพียง 10-15 นาที ในการ
ขับรถยนต์เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา ไชยทารินทร์ และอริยา
เผ่าเครื่อง (2561) ศึกษาเรื่องศักยภาพและความพร้อมบริการทางการท่องเที่ยวกว๊านพะเยา จังหวัด
พะเยา พบว่า บริการทางการท่องเที่ยวกว๊านพะเยาในด้านการคมนาคมบริการขนส่ง นักท่องเที่ยว
นิยมเดินท่องเที่ยว เนื่องจากระยะทางไม่ไกลและมีความปลอดภัย แต่สภาพถนนของทุ่งบัวแดง

บึงละหานเป็นทางลู่รังสลับกับถนนคอนกรีต มีป้ายบอกทางเป็นระยะแต่มีจำนวนน้อยตัวอักษร ไม่ชัดเจน ไม่มีรถโดยสารหรือรถบริการสาธารณะแก่นักท่องเที่ยว และฤดูฝนจะเดินทางลำบาก เนื่องจากน้ำท่วมถนน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ เกลิมแสน (2558) พบว่า ศักยภาพด้านการเข้าถึงของทะเลบัวแดงนั้น มีป้ายบอกทางแต่มีจุดที่ห่างกันและยังไม่ชัดเจน

บริบทของศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ภายในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางธรรมชาติ พายเรือชมดอกบัว เดินชมสะพานไม้ และการส่องนก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญนิษา เกียรติทับทิว เลิศนเรศเรษฐ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่า การท่องเที่ยวในตลาดน้ำเน้นกิจกรรมการสัมผัสธรรมชาติของทุ่งดอกบัวแดงอย่างใกล้ชิด เช่น นั่งเรือพายสัมผัสบรรยากาศทุ่งดอกบัวแดง อย่างไรก็ตามถึงแม้กิจกรรมทุ่งบัวแดงบึงละหานจะมีความหลากหลาย ก็ยังคงมีปัญหาเรื่องเรือพายนำเที่ยวมีขนาดเล็ก ไม่สามารถนำออกไปได้ไกล เพราะเรือรับลมและคลื่นแรงไม่ได้

ในส่วนบริบทของศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น พบว่า ภายในแหล่งท่องเที่ยวประสบปัญหาดังนี้ ที่จอดรถอยู่ไกลและมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว สินค้าของที่ระลึกมีให้เลือกน้อยขาดความแปลกใหม่ ร้านอาหารที่ให้บริการมีน้อย บริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอ รวมทั้งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ตู้กดเงินสด และร้านสะดวกซื้อ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรัญญา ไชยทารินทร์ และอริยา เผ่าเครื่อง (2561) ที่พบว่า บริการทางการท่องเที่ยวคว้าวานพะเยาในด้านการบริการอาหาร และด้านสินค้ายังไม่มีความพร้อม เนื่องจากยังไม่พบอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของสินค้าและการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว

ในบริบทของศักยภาพด้านที่พักแรม พบว่า ภายในทุ่งบัวแดงบึงละหานไม่มีโรงแรม มีเพียงพื้นที่กางเต็นท์บริเวณข้างสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงละหาน โฮมสเตย์เอกชนหนึ่งแห่ง และลานกางเต็นท์ไม้ไผ่ริมทุ่งบัวแดงบึงละหาน ซึ่งมีพื้นที่จำกัดและคิดค่าบริการ จากประเด็นดังกล่าว พบว่ามีความสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ เกลิมแสน (2558) คือ ที่พักแรมเป็นแบบโฮมสเตย์ และไม่มีโรงแรมให้บริการในทะเลบัวแดง แต่ไม่สอดคล้องกันในประเด็นด้านความเพียงพอของสถานที่พักแรม ซึ่งสถานที่พักแรมในทะเลบัวแดงมีเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว และมีสถานที่ให้นักท่องเที่ยวกางเต็นท์นอนได้โดยไม่เสียค่าบริการ (ทวีศักดิ์ เกลิมแสน, 2558)

บริบทของศักยภาพด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวที่แต่งตั้งจากชุมชนบ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก มีการตั้งกฎ ระเบียบ และมาตรการป้องกันความปลอดภัย เพื่อให้่ายต่อการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมทุกคน

นอกจากนี้ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยจะพบว่า ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยศักยภาพน้อยที่สุด คือ ด้านที่พักแรม และด้านความสามารถในการเข้าถึง ซึ่งสอดคล้องกับ Kadek Wiweka et al. (2019) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหาดบาตู กาบิล (Batu Kapal) พบว่า ด้านที่มีศักยภาพสูง คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจความเป็นธรรมชาติอันสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว และด้านที่มีศักยภาพต่ำ ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่พักที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

ซึ่งการที่ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหานมีศักยภาพ 6 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนให้ทุ่งบัวแดงบึงละหานเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ อีกทั้งท่าเลและสถานที่ตั้งที่อยู่ไม่ไกลจากทางหลวง รวมทั้งสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ยังคงความอุดมสมบูรณ์ มีจุดเด่นที่น่าสนใจ จึงน่าจะส่งผลให้มีความศักยภาพครบทุกด้าน เพียงแต่ทุ่งบัวแดงบึงละหานนั้นยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ จึงยังต้องพัฒนาศักยภาพในทุก ๆ ด้านเพิ่มเติม เพื่อให้มีความน่าสนใจมีคุณภาพและมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธันยนิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์ (2563) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-45 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน แต่ไม่สอดคล้องกันในส่วนของคุณภาพและรายได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานนั้น ส่วนใหญ่สมรสแล้วและมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างสูง จากข้อมูลดังกล่าว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ สามารถนำข้อมูลทางประชากรศาสตร์ไปใช้วางแผนการตลาด ออกแบบกิจกรรม หรือบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2. พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวโดยส่วนมากเดินทางมาเพื่อการพักผ่อน ส่วนใหญ่เลือกมาเพราะแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม โดยคู่รัก/สามี/ภรรยา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว มักเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก และเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง

ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเดินทางโดยรถยนต์ (ธัญนิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์, 2563) จุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยวคือการมาพักผ่อน และท่องเที่ยวเกี่ยวกับคนในครอบครัวและเครือญาติ นิยมท่องเที่ยวในวันหยุด โดยใช้รถยนต์ส่วนตัว นักท่องเที่ยวส่วนมากรู้จักแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน แฟน หรือญาติ (จารุวรรณ กมลสินธุ์ และอรรวรรณ เกิดจันทร์, 2564) นอกจากนี้ผลการวิจัย ยังสอดคล้องกับ วัลย์จรรยา วิระกุล (2563) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์ โดยได้ข้อมูลมาจากเพื่อนหรือคนรู้จัก และส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ มักใช้รถยนต์ส่วนตัว และมาในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (ฉัตรชัย อินทสังข์ และดุขมู เทียมเทศ บุญมาสูงทรง, 2562)

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นเรื่องช่องทางการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้จากเพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงยังไม่มีที่รู้จักแพร่หลายมากพอที่นักท่องเที่ยวจะสามารถรู้จักได้ด้วยตนเองจากช่องทางอื่น ๆ เช่น สื่อมวลชน สื่อออนไลน์ จึงควรได้รับการทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ในส่วนของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานนั้น ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านการจัดการและบริการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภพล จันเพชร (2564) ศึกษาเรื่อง การรับรู้คุณค่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านพฤติกรรมและการบริโภคของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติอยู่ในระดับสูง สำหรับความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักแรม และด้านความปลอดภัยของทุ่งบัวแดงบึงละหานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทา ไชยะโวหาน (2562) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อถ้ำนางแอ่น เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สปป.ลาว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวลาวมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งการให้บริการ สถานที่ท่องเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามประเด็นด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ทุ่งบัวแดงบึงละหานควรได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการเข้าถึง เพราะสภาพถนนเป็นลูกรังมีหลุมบ่อและป้ายบอกทางไม่ชัดเจน

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับด้านที่ควรพัฒนามากที่สุด ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการเข้าถึง เพิ่มรถรับจ้างสาธารณะ ปรับปรุงการขนส่งเพื่อรองรับผู้มาเยือนสถานที่ท่องเที่ยว (ธนกฤต ยอดอุดม และคณะ, 2564) พร้อมกันนั้น ควรทำป้ายข้อมูลสำหรับบอกทางที่มีความชัดเจนและถูกต้องติดตั้งเป็นช่วง ๆ (ศิรินันท์ พงษ์นรินทร์ และคณะ, 2559) 2) ด้านที่พักแรม ควรสร้างที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่ม (กรกนก เกิดสังข์ และณัฐมน ราชรักษ์, 2560) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อาทิ ด้านห้องน้ำ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการประปาและการไฟฟ้า (นุชนารถ ฤกษ์นรมย์ และปรีดา นัคร, 2564) จัดหาพื้นที่จอดรถให้เพียงพอและใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงเพิ่มจำนวนร้านอาหารและพัฒนาคุณภาพสินค้าของที่ระลึก 4) ด้านการจัดการและการบริการ ควรกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด (ศิรินันท์ พงษ์นรินทร์ และคณะ, 2559) และพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการ (นุชนารถ ฤกษ์นรมย์ และปรีดา นัคร, 2564) เน้นการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวและด้านการติดต่อสื่อสารให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ (กรกนก เกิดสังข์ และณัฐมน ราชรักษ์, 2560) 5) ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มการทำการตลาดเชิงกลยุทธ์และการประชาสัมพันธ์ 6) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรออกแบบกิจกรรมให้มีความน่าสนใจ ควรพัฒนาปรับปรุงสิ่งดึงดูดใจในสถานที่ท่องเที่ยวให้เกิดความหลากหลาย (ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์, 2561) ตอบรับกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

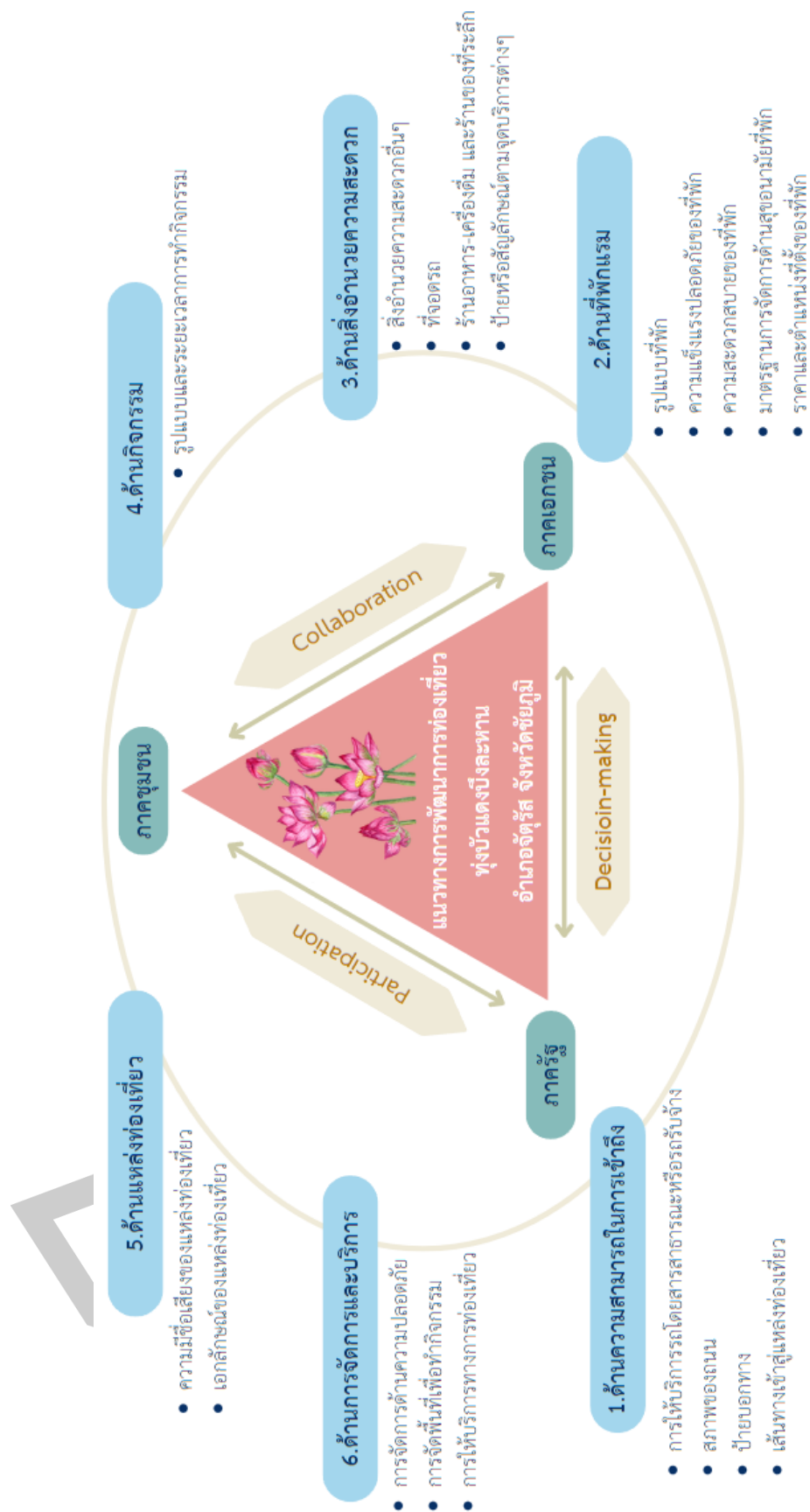
4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลำเนา ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน เพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา บุญเดช และแสงแข บุญศิริ (2561) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอยาย้อย จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจัยส่วนตัว ภูมิลำเนา มีอิทธิพลต่อความปรารถนาด้านการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ ที่ไม่เหมือนกัน และปัจจัยส่วนตัวระดับการศึกษา อาชีพของนักท่องเที่ยว มีผลกับความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบที่ไม่เหมือนกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยา บุญมาเลิศ และชัยฤทธิ์ ทองรอด (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม พบว่า การ

เปรียบเทียบพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ ช่วงอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นกำเนิดต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่เหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผล ผู้วิจัยได้จัดทำโมเดลหรือแผนภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ (Tourism Development Model of Thung Bua Daeng 'Bueng Lahan', Chaiyaphum Province.) ทั้งนี้ ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือคนในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำโมเดลนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

ภาพประกอบ 30 แผนภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวต่างประเทศปีละหน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

จากภาพประกอบ 30 สามารถอธิบายได้ว่า จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ นำมาสู่แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการวางแผนหรือตัดสินใจร่วมกัน (Decision-making) ในการพัฒนาด้านความสามารถในการเข้าถึงและการพัฒนาพื้นที่พักแรม โดยร่วมกันหารือถึงการจัดทำโครงการจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น 2) ภาคเอกชนและภาคชุมชน ควรร่วมมือกัน (Collaboration) ในการพัฒนาด้านกิจกรรมและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการร่วมกันออกแบบกิจกรรม การพัฒนาคุณภาพสินค้าท้องถิ่น รวมถึงการสร้างสรรค์เมนูพื้นถิ่นร่วมกัน เพื่อเพิ่มเสน่ห์ดึงดูดให้กับแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น 3) ภาคชุมชนและภาครัฐ ควรเน้นการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเฉพาะการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและด้านการจัดการและบริการ เพื่อให้ชุมชนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม เกิดความภาคภูมิใจที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง เมื่อทุกภาคส่วนพร้อมใจกันผนึกกำลังดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวแล้ว จึงจะนำไปสู่กระบวนการของการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานอย่างแท้จริงในหลากหลายมิติ โดยการเร่งปรับปรุงพัฒนาส่วนที่ต้องแก้ไข และส่งเสริมสิ่งที่ดีอยู่ให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นไป ส่งผลไปสู่ความสำเร็จของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีคุณภาพ พร้อมกันนั้นยังช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและมีการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้เจริญยิ่งขึ้นสืบไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ควรเพิ่มจักรยานหรือสามล้อเช่าเพื่อลดการใช้พาหนะและมลภาวะทางอากาศ และจัดตั้งเครือข่ายทางการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง ปรับปรุงถนนทางเข้าให้สวยงามน่าดึงดูดให้เข้ามาเยี่ยมชม ทำป้ายบอกทางให้มีมาตรฐานอ่านง่ายและสามารถสังเกตเห็นชัดเจน จัดหาแหล่งเงินทุนในการสร้างที่พักแรมให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว พร้อมปรับปรุงพื้นที่จอดรถให้เพียงพอและใกล้กับจุดท่องเที่ยว เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่ มุมชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์ ตู้กดเงินสด ร้านสะดวกซื้อ กล้องวงจรปิด พัฒนาทักษะบุคลากรในชุมชนให้สามารถจัดระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษาการทำการตลาดจัดวางกลยุทธ์ให้เหมาะสมเพื่อให้ตรงกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายและแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 หน่วยงานอำเภอจตุรัส และองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 คือ ตำบลบ้านกอก ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวบาน และเทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่ ควรจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) กับคนในชุมชนเพิ่มเติม แล้วนำข้อมูลไปปรับใช้เป็นกรณีศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายมิติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกปัญหาครบองค์ประกอบการท่องเที่ยว

2.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิและประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ ควรทำแผนพัฒนาและเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงละหาน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ และควรสร้างเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นการลงนามร่วมมือกับภาครัฐด้วยกันเองและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของภาคีและมีเป้าหมายร่วมกัน

2.3 ผู้นำชุมชน คนในชุมชน วัด โรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ควรร่วมมือกันพัฒนาตนเองเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และสร้างจิตสำนึกในการให้บริการนักท่องเที่ยว มีการกระตุ้นและสร้างขวัญและกำลังใจให้กันอยู่เสมอ โดยการให้รางวัลหรือใบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในหน้าที่ ซึ่งจะสามารถเป็นแรงจูงใจให้ทุกคนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ภาคเอกชนห้างร้าน บริษัทเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือบุคคลที่สนใจสามารถเอาผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการทำการตลาด จัดโปรแกรมท่องเที่ยว หรือสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นกรณีศึกษาและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเป็นช่องทางในการพัฒนาธุรกิจเพิ่มรายได้ และส่งเสริมระบบเศรษฐกิจให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือในการทำการตลาดเชิงกลยุทธ์ เช่น ศึกษาวิจัยการส่งเสริมการตลาดดิจิทัล ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ศึกษากลยุทธ์ทางการท่องเที่ยว ประกอบกับการจัดทำสื่อการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทราบถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้บูรณาการกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

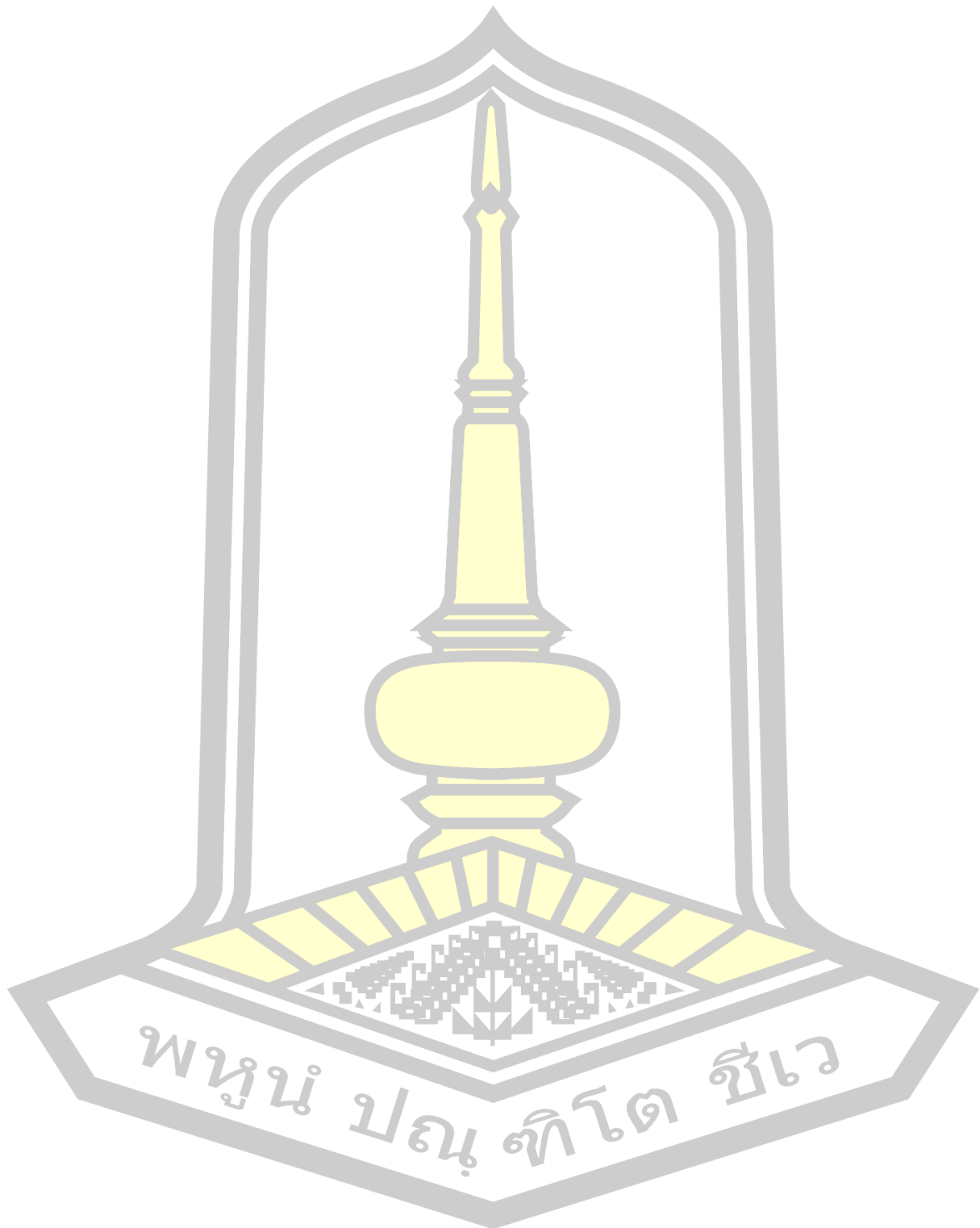
2. ควรทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมชุมชน โดยการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group interview) จัดเวที

แลกเปลี่ยนมุมมองประเด็นปัญหาต่าง ๆ กับชุมชน เพื่อนำองค์ความรู้เชิงลึกที่ได้ไปใช้ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยสามารถรับรู้ถึงความคาดหวัง รับทราบปัญหา และแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและมีชื่อเสียงต่อไป

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต เพื่อการท่องเที่ยวเฉพาะทางหรือการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม Niche tourism เช่น การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น โดยการนำเอาจุดแข็งซึ่งเปรียบเสมือนต้นทุนที่ดีอยู่แล้วมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นที่น่าดึงดูดใจผสมผสานให้เข้ากันกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มอย่างลงตัว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกนก เกิดสังข์ และณัฐมน ราชรักษ์. (2560). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ : กรณีศึกษา ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(2), 231-249.
- กรมประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ. (2564). *เล่นห่อีสาน เล่าขานเมืองชัยภูมิ*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://anyflip.com/rbtnd/znvq/basic>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). บึงละหาน. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://nbworld.prd.go.th/th/news/detail/TCATG210921112229371>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *หลงรักแผ่นดินถิ่นอีสาน*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://travel.trueid.net/detail/gm7Y0vkJkYj5>.
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย และวริศรา วงษ์เดมิย์. (2565). การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวอุทยานแห่งชาติน้ำตกกลานสาง จังหวัดตาก. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(1), 2697-6161.
- กินเที่ยวชัยภูมิ. (2565). บึงละหาน เปิดเที่ยวใหม่ชัยภูมิ. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://rojjang.com/เที่ยวชัยภูมิ>.
- คนล่าข่าวชัยภูมิ. (2565, 7 เมษายน). หุ่นแบดบึงละหานชัยภูมิ. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก https://www.facebook.com/2181888761862838/posts/5160059417379076/?p_aipv=0&eav=AfY42-gPUc24O6ntfykW-vDoPUc2aJMUft4RYPbg6BPM84KW04sfXR-X2gwPJtBLCM&_rdr.
- คัชพล จันเพชร. (2564). การรับรู้คุณค่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านพฤติกรรมและการบริโภคของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย. *ลักทอง วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 28(1), 13-26.
- จันทา ไชยะโวหาน. (2562). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อถ้ำนางแอ่น เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สปป ลาว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- จารุวรรณ กมลสินธุ์ และอรวรรณ เกิดจันทร์. (2564). การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดศรีอุทุมพร ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(3), 492-503.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2543). *จิตวิทยาการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- จิรวุฒิ หลอมประโดน และเอกภพ มณีนารถ. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การซื้อสินค้ากับร้านสมัยใหม่ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- ฉัตรชัย อินทสังข์ และดุขฎี เทียมเทศ บุญมาสูงทรง. (2562). การศึกษาพฤติกรรมและการตัดสินใจ
ของนักท่องเที่ยวเชิงชุมชน กลุ่มมิลเลนเนียล: กรณีของบ้านด่านเกวียน จังหวัด
นครราชสีมา. วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 6(1),
1-12.
- ฉัตรวิไล เหมือนประเสริฐ และสหภาพ พ่อค้าทอง. (2559). พฤติกรรมการท่องเที่ยว ทักษะคิด ความ
พึงพอใจและแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา. วารสาร มทร.อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์, 3(2), 114-121.
- ชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์. (2562). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำ
คลองแดน อำเภอกระโนน จังหวัดสงขลา. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, 19(1), 122-135.
- ชัยฤทธิ์ ทองรอด. (2561). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์
อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(2), 115-131.
- โชติมา ดีพลพันธ์ และแสงแข บุญศิริ. (2565). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่
ห้วยช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 28(3), 130-145.
- ณัฐณารณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2561). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทะเลบัวแดง อำเภอ
กุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 6(3), 1237-1253.
- ณัฐธิดา แสงงาม. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคใต้ของ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง กลุ่มเจนเอเรชั่น วาย ในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ญานิกา ชื่นตะโก และรจนากร วรรณตรี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ชาวไทยต่อการมาเยือนธารน้ำร้อนบ่อคลึง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย. วารสารวิชาการ
ศรีปทุม ชลบุรี, 17(1), 43-49.
- ตัญญา เพชรสง ชมพูนุช จิตติถาวร และผกาภาส ชัยรัตน์. (2564). ศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อ
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพัทลุง. วารสารการบริหารนิติบุคคลและ
นวัตกรรมท้องถิ่น, 7(5), 269-280.
- ทวีศักดิ์ เฉลิมแสน. (2558). ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทะเลบัวแดงชุมชนบ้านเดิม ตำบลเชียงแห
อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 4(2),
72-78.

ท่องเที่ยวชัยภูมิ. (2565). *สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอจัตุรัส*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก

<https://www.tnnthailand.com/news/social/107299/>.

เทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่. (2565). *สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่*.

สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก <https://www.nongbuayaicity.go.th>

[/info.php?cg=2&ct=14](#).

เที่ยวอีสาน. (2562). *Cool I San งานบุญที่ยิ่งใหญ่ “แห่นาคโหด” จังหวัดชัยภูมิ 12 พฤษภาคม*

2562. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <http://www.isan.clubs.chula.ac.th/>

[webboard/?transaction=post_view.php&room_no=0&id_main=2187&star=0](#).

ชนกฤต ยอดอุดม พรรณนา เขียวน้อย จิตติมา รัตนพงษ์ กิรฐากร บุญรอด และนรินทร์ อิ่มใจ.

(2564). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพรหมคีรี อำเภอนบพิตำ และอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(3), 209-220.

ธัญนิชา เกียรติทับทิว เลิศนรเศรษฐ์. (2563). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กรณีศึกษา ตลาดน้ำทุ่งบัวแดง ณ บางเลน จังหวัดนครปฐม. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*, 54, 7(2), 54-68.

นงลักษณ์ สุทัศน์บุญ. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบ

ดินเผาโอ่งมังกรราชบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 7, 2.

นรินทร์ สังข์รักษา ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ และสุภาภรณ์ พรหมภาชี. (2561). รูปแบบความ

หลากหลายของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนริมแม่น้ำแม่กลอง อย่างสร้างสรรค์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว กลุ่มศักยภาพสูงของจังหวัดสมุทรสงคราม. *Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(2), 1756-1774.

นุชนารถ กฤษณมัย และปรีดา นักร. (2564). การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับ

พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว กรณีอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 13(1), 128-140.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว=Tourism industry*. กรุงเทพฯ: เพรส

แอนด์ ดีไซน์.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2557). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: เพิร์นข้าหลวง พรินต์

แอนด์พับลิชชิง.

บุษบา สิทธิการ. (2557). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. เชียงใหม่:

สันติภาพ แพคพรินทร์.

ปณัสยา สิริรุ่งโรจน์กนก. (2559). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการ

จัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ปรัชญา บุญเดช และแสงแข บุญศิริ. (2561). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอ

ห้วยยอด จังหวัดตรัง. วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 7(2), 122-138.

ปรีณา ลาปะ. (2558). พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวชาวไทย.

วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.),

1(4), 30-45.

พงศ์เทพ สุวรรณวาริ และเนตรนภา พงเพ็ชร. (2553). รายงานการวิจัย การประเมินสถานการณ์

คุณภาพน้ำของบึงละหาน จังหวัดชัยภูมิ. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

พรรณี ชูทัยเงินจิต. (2550). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.

พิชญา ดวงฟู. (2559). การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการ

เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดลำปาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พุทธพร โคตรภัทร ละเอียด ศิลาณ้อย และกันทิมาลย์ จินดาประเสริฐ. (2562). การศึกษาพฤติกรรม

และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามรอย

ภาพยนตร์ Alexander จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 10(2), 158-171.

เพียงธาร ผลิพืช. (2563). การศึกษาแรงจูงใจในการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาว

ไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภณิดา ชัยปัญญา. (2548). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการจัดการไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับ

โครงสร้างระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่:

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มนตรี คำสิงห์. (2565, 1 สิงหาคม). บึงละหาน อาณาจักรนกน้ำที่เคยถูกลืมนับ. สืบค้นเมื่อ มีนาคม

2565. จาก <https://readthecloud.co/bueng-lahan-chaiyaphum/>.

มูฮำหมัดอาดิส เหล็กดี และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. (2563). พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยว

ต่อการเดินทางท่องเที่ยวในบริบทพื้นที่จังหวัดยะลา. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย,

15(29), 107.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. สืบค้นเมื่อ มีนาคม

2565. จาก <https://dictionary.orst.go.th/>.

- วรัญญา ไชยทารินทร์ และอริยา เผ่าเครื่อง. (2561). ศักยภาพและความพร้อมบริการทางการท่องเที่ยวควีนแพนพะเยา จังหวัดพะเยา. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 9(5), 390-403.
- วศินี นวฤทธิศวิน. (2556). การศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมการใช้บริการ เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภคในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 2(1), 25-36.
- วัลย์จรรยา วีระกุล. (2563). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 14(1), 191.
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2547). *พลิกการตลาดเป็นพลัง*. กรุงเทพฯ: มาคีย์เทียร์.
- วิธาน จินากักดี. (2555). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานแห่งชาติน้ำตกเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาวัลย์ สร้อยศรี. (2559). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิริยา บุญมาเลิศ และชัยฤทธิ์ ทองรอด. (2563). การศึกษาพฤติกรรมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวตลาดน้ำในจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 7(1), 215-229.
- ศิรินันท์ พงษ์นรินทร์ โอชัญญา บัวธรรม & ชัชชญา ยอดสุวรรณ. (2559). แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มช.*, 9(1), 234-259.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). *การบริหารการตลาดยุคใหม่ Marketing Management*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Dimond In Business World.
- ศุภชัย เปรมสมิทธิ์ และชัยสิทธิ์ ด่านกิตติกุล. (2565). การประเมินความพึงพอใจการใช้พื้นที่บริการนักท่องเที่ยวและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. *สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวิจัย*, 21(2), 91-108.
- ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2565). *ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม KKU Art & Culture Center*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมหมาย เสถียรธรรมวิทย์. (2554). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ และวรรณญา ดังก้อง. (2562, 7 ตุลาคม). จังหวัดชัยภูมิ ขอเชิญเที่ยวงานประเพณีบุญกระฐูปอกรพรรษา ประจำปี 2562 เพื่อสืบสานภูมิปัญญาและแสดงพลังศรัทธาอันยิ่งใหญ่ ถวายเป็นพุทธบูชาในช่วงวันออกพรรษา. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://www.facebook.com/watch/?v=536266500467031>.
- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (2565). อ.จัตุรัส จัดประชุม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลชมทุ่งบัวแดงบึงละหาน. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. <https://www.nongbuaban.go.th/index.php>.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ. (2565). *Chaiyaphum Guid Book*. ชัยภูมิ: ลีโธแลนซ์.
- สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ. (2564, 8 กันยายน). *แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2566-2570*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://www.chaiyaphum.go.th/index.php>.
- สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ชัยภูมิ. (2562, 10 กุมภาพันธ์). ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชัยภูมิ. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2565. จาก <https://chaiyaphum.treasury.go.th/th/>.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2561). *พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://epa.onep.go.th/>.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ. (2565, 28 กรกฎาคม). สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. (2559, 4 ตุลาคม 2559). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก <https://district.cdd.go.th/chatturat/>.
- สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา. (2563). *องค์ความรู้เรื่อง...ภาพสลักทับหลังโบราณสถานปราสาทคู่อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ*. นครราชสีมา: สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา.
- สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2564, 6 สิงหาคม). *อช ตาดโตน*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก <https://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=897>.
- สุจิตรา หนูมี. (2562). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

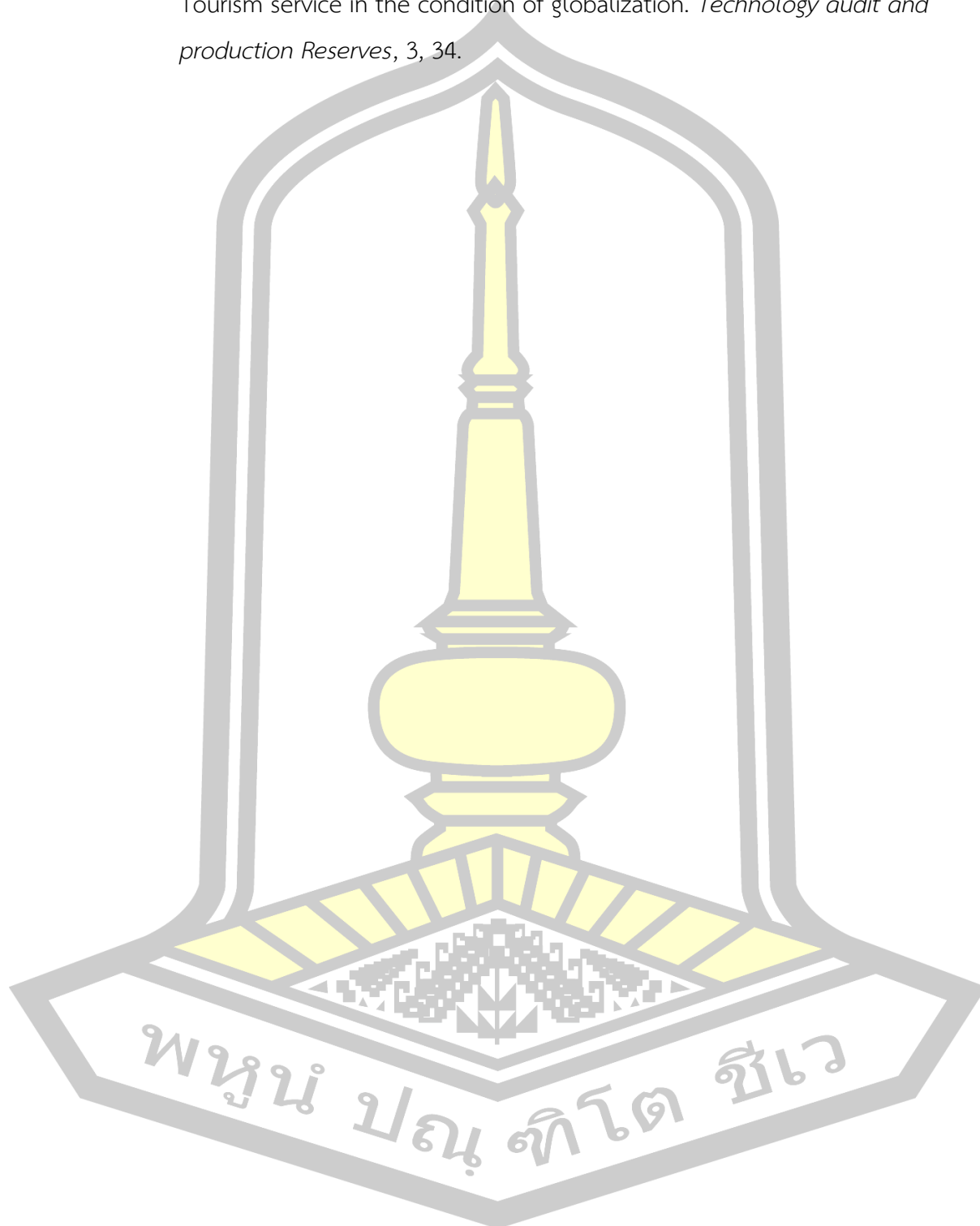
- สุทธิพงศ์ เสฏฐรังสี. (2560). ทอดมันปลาทรายของฝากเลิศรสสุดยอดของดี พันธุ์ปลาต้นแม่น้ำชี ชัยภูมิ. 77*ข่าวเด็ด*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://www.77kaoded.com/news/mr-suttipongsettarangsri/15530>.
- สุธาสินี วิทยาภรณ์ ชื่นจิตต์ วงษ์พนัส รุ่งฤดี รัตนชัยศิลป์ และธนันท์ ทองเลิศ. (2561). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวพื้นที่หมู่บ้านศรีวัง อำเภอลานสกา จังหวัด นครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 4(1), 83-91.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2020). *ปีละหลาน*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก <https://www.dasta.or.th/th/microsite/dastaarea5>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก. (2565). *สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก https://www.baankok.go.th/contact.php?content_id=19.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. (2556, 25 พฤศจิกายน). *เริ่มแล้ว งานมหัศจรรย์ยี่สิบสี่ปีที่ชัยภูมิ*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2565. จาก <https://www.chpao.org/news/361>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลละหาน. (2565). *คำขวัญองค์การบริหารส่วนตำบลละหาน*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565. จาก https://www.tumbonlahan.go.th/contact.php?content_id=24.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน. (2565). *ข้อมูลและสภาพทั่วไปของตำบลหนองบัวบาน*. สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2565. จาก <https://www.nongbuaban.go.th/index.php>.
- อ้อมจันทร์ วงศ์วิเศษ และวิลาสินี ยนต์วิทย์. (2560). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการธุรกิจออฟฟิตร่วมแบ่งปันในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(3), 59-66.
- อัมพล ชูสนุก มลีนลดา กุลนาญ ฉวีวรรณ ชูสนุก และสุภาพร เพ่งพิศ. (2559). อิทธิพลของคุณภาพบริการต่อคุณค้ำรับรู้ความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการคลินิกเสริมความงามในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสาร Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 1565-1584.
- อีสานร้อยแปด. (2565, 4 กันยายน). *จ.ชัยภูมิ แกล้งจัดแห่ผีลุ่มเดือนสิบ หนึ่งเดียวในไทย*. สืบค้น มีนาคม 2565. จาก <https://esan108.com/topic/view/488>.
- Amerta, I. (2017). Community Based Tourism Development. *International Journal Of Social Sciences & Humanities (IJSSH)*, 1(3), 97-107.
- Atom. (2554). *บ้านหลักศิลา ต.หนองบัวบาน อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก <https://banlaksila-nongbuaban.blogspot.com/>.

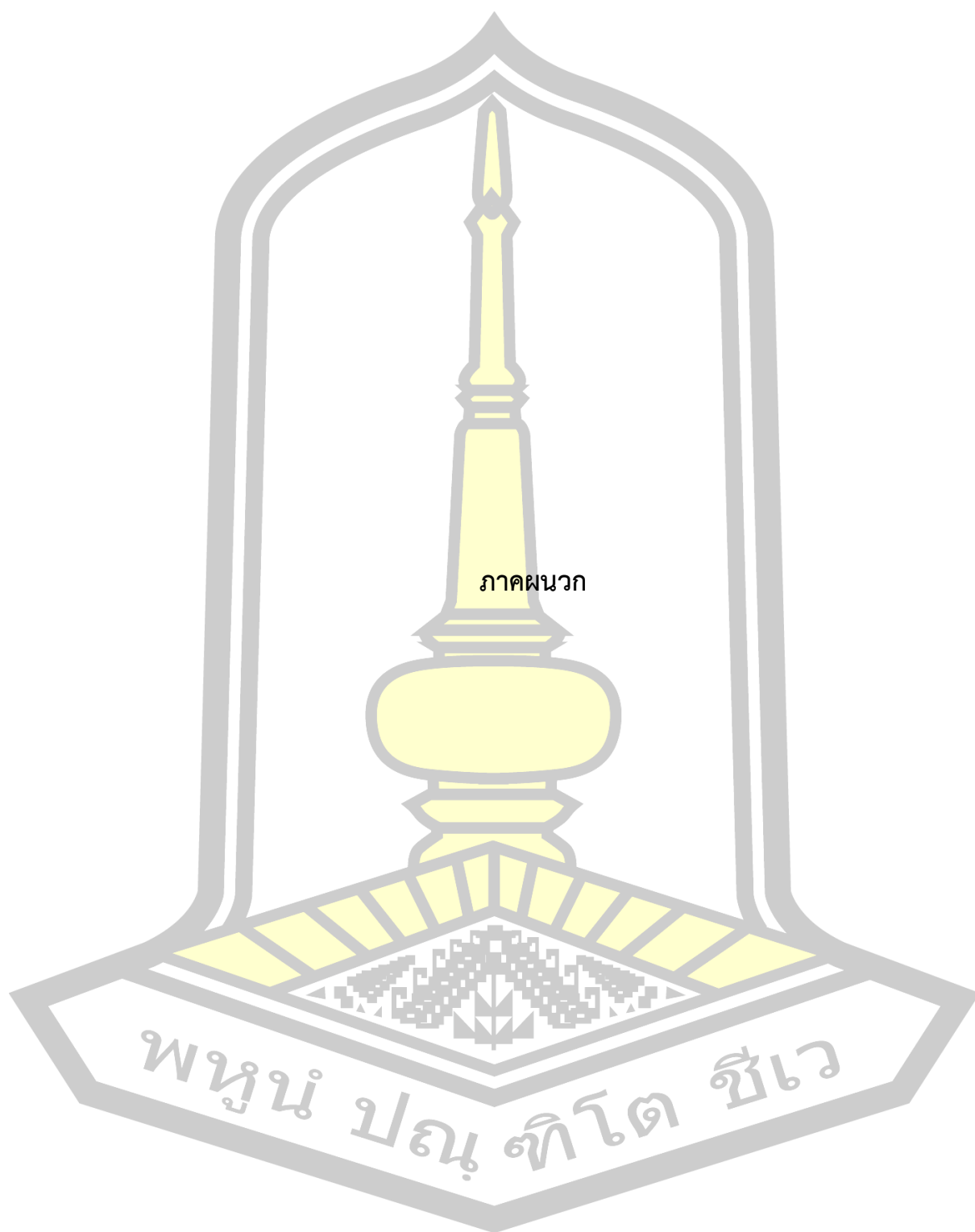
- Banmuang. (2565). *ชัยภูมิกลับมาแล้ว กระหึ่มทั้งเมือง ขบวนบายศรีเจ้าพ่อพญาแลยาวที่สุดในโลก*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2565. จาก <https://www.banmuang.co.th/>.
- Cohen, S. A., Prayag, G., and Moital, M. (2014). Consumer Behaviour in Tourism: Concepts, Influences and Opportunities. *Current Issues in Tourism*, 17(10), 872-909.
- Collier, A. and Harraway, S. (1997). *The New Zealand tourism industry*. Auckland: Longman.
- Cooper, C. and Bonicace, B. G. (1998). The Geography of Travel and Tourism. *Tourism Management*, 10(2), 1-66.
- Damsi, D. and Dac, S. S. (2020). 7As and Promotion of Senior Tourism From Post-COVID Zero-Tourism to Senior Tourism. Date to Accessed April, 2022. from https://www.researchgate.net/publication/347440147_7As_and_Promotion_of_Senior_Tourism_From_Post-COVID_Zero-Tourism_to_Senior_Tourism.
- Endang Sulistya Rini, Yenni Absah, Beby Karina Fawzee Sembring, and Muhammad Dharma Tuah Putra Nasution. (2021). Intention to revisit tourist destinations in Indonesia. *Innovative Marketing*.
- Febriyana, G. M. S., Suprastayasa, I. G. N. A., & Darmiati, M. (2020). Do Facilities Affect Tourists' Satisfaction at Natural Tourist Attraction? A Case at Tegenungan Waterfall in Bali. *TRJ Tourism Research Journal*, 4(2), 104-112.
- Haines, G. H., Howard, J. A., & Sheth, J. N. (1970). The theory of buyer behavior. *Journal of the American Statistical Association*, 65(331), 1406-1407.
- Heriberta, H., & Amin, S. (2020). Analysis of the Local Potential Attraction in Sipin Lake Jambi City. *Journal of Talent Development and Excellence*, 12(1), 2315-2332.
- Hill, R. J., Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). Belief, attitude, intention and behavior: An introduction to theory and research. *Contemporary Sociology*, 6(2), 244-245.
- Juvan, Omerzel, & Maravic. (2017). *Tourist Behaviour: An Overview of Models to Date*. Management International Conference, Monstier di Treviso (Venice), Italy 24-27.

- Kadek Wiweka, Budi Setiawan, Suci Sandi Wachyni, & Putu Pramania Adnyana. (2020). Local perspective of community participation in lake TOBA as a tourism destination. *International Journal of Tourism & Hospitality Review*, 7(1), 87-94.
- Kadek Wiweka, Titus Indrajaya, Suci Sandi Wachyni, Putu Pramania Adnyana, and Anastasia Enike Hanorsian. (2019). Opportunities and Challenges for the Development of Sustainable tourism Attraction at Batu Kapal Beach, Centra Maluku Lilibooi Village. *Advances in Research*, 19(3), 1-114.
- Kotler, P. (2009). *Marketing Management*. 10th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Kuzak, M., and Rimmington, M. (2000). Tourist satisfaction with Mallorca, Spain, as an off-season holiday destination. . *Journal of Travel Research*, 38(3), 260-269.
- Mayaka, M., Croy, W. G., & Wolfram Cox, J. (2019). A dimensional approach to community-base tourism: Recognising and differentiating form and context. *Annals of Tourism Research*, 74, 177-190.
- Mayo, E. J., & Jarvis, L. P. (1981). *The psychology of leisure travel: Effective marketing and selling of travel services*. Boston, MA: CBI.
- Morse, N. C. (1958). *Satisfaction in the White Collar Job*. Michigan: University of Michigan.
- Nanut bovrn. (2565). *Mo Hin Khao*
- Nicosia, F. M. (1966). *Consumer decision processes: Marketing and advertising implications*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Oliver, R. L., & Swan, J. E. (1989). Consumer perception of interpersonal equity and satisfaction in transactions: A field survey approach. *Journal of Marketing*, 53(2), 21-35.
- Plangmarn Mujtaba, & Pirani. (2012). Value and travel motivation of European tourists. *Journal of Applied Business Research* 28(6), 1295-1304.

- Razzaq, A. R. A., Mustafa, M. Z., Ali Suradin, R. H., Hamzah, A., & Khalifah, Z. (2012). Community Capacity Building for Sustainable Tourism Development: Experience from Miso Walai Homestay. *Business and Management Review*, 2(5), 10.
- Rout, P. C., & Gupta, S. K. (2017). Asset based community development in mountain evirons: a strategic application for sustainable community based tourism development in the Jaunsar-Bawar region of Uttarakhand. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 6(3), 1-11.
- Said, & Maryono. (2018). Motivation and Perception of Tourists as Push and Pull Factors to Visit National Park. *E3S Web of Conferences*, 31(1), 1-5.
- Salem, N. H. (2017). *Understanding Tourism: Basic Glossary*. Spring International Publishing.
- Schmoll, G. A. (1977). *Tourism promotion*. London: Tourism International Press.
- Steven Pike. (2008). Destination marketing: An integrated marketing communication approach. *Tourism Management*, 30(1), 140-141.
- Strydom, A. J., Mangope, D., & Henama, U. S. (2018). Making community-based tourism sustainable: evidence from The Free State Province, South Africa. *GeoJournal of tourism and geosites*, 24(1), 12.
- Tawahranurak, C. (2017). *The Tourism Foundation*. Bangkok: Thammasat University Press.
- Tourism Western Australia. (2008). *5A's of Tourism*. Retrieved 3 September 2022, from www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html
- Yooshik, Y., & Muzaffer, U. (2005). An examination of the effects of motivation and satisfaction on destination loyalty: A structural model. *Tourism Management*, 26(1), 45-56.
- Zapata, M. J., Hall, C. M., Lindo, P., & Vanderschaeghe, M. (2011). Can community-based tourism contribute to development and poverty alleviation? Lessons from Nicaragua. *Current Issues in Tourism* 14(8), 725-749.
- Zhu, M. (2016). *Chinese international students' travel information search behavior in Australia*. (Doctoral dissertation). Southern Cross University

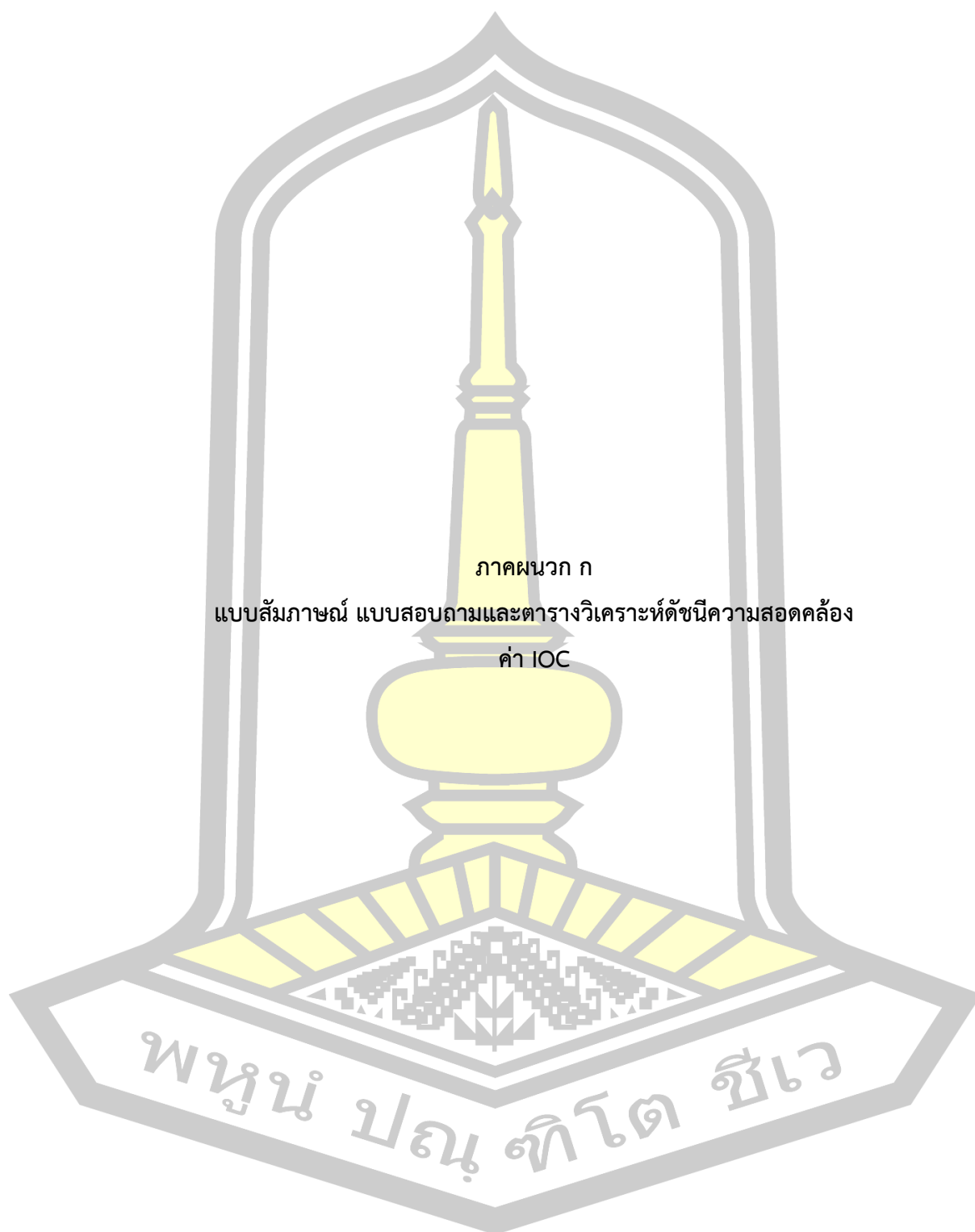
Zhurylo. (2017). Studying the European consumer behavior and motivations towards Tourism service in the condition of globalization. *Technology audit and production Reserves*, 3, 34.

ภาคผนวก

พูน ปณ จิต ชีเว

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและตารางวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง

คำ IOC

พญฺ์ ปณฺ์ จิโตะ ชีเว

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview)
เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง :

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ไปเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เกิดความเจริญก้าวหน้า และสร้างชื่อเสียงขยายวงกว้างให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์จะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เผยแพร่หรือเปิดเผยต่อสาธารณะ และจะแสดงรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวมและข้อมูลจะถูกใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จึงขอความกรุณาให้ข้อมูลตามความคิดเห็นของท่าน ทั้งนี้จะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังจากการวิจัยแล้วเสร็จ โดยการให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ – นามสกุล.....
2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
3. สถานที่ทำงาน.....

เครื่องมือประกอบการสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์..... วันที่สัมภาษณ์.....

เครื่องมือที่ใช้.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

1. ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวของทุ่งบัวแดงบึงละหาน

1.1 แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์หรือความโดดเด่นในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ภาษา และ วัฒนธรรมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.2 ทุ่งบัวแดงบึงละหานมีความโดดเด่นทางธรรมชาติที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน โดยยานพาหนะรูปแบบใดบ้าง และลักษณะของถนนในการเข้าถึงพื้นที่มีสภาพเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2.2 สามารถเดินทางมายังทุ่งบัวแดงได้โดยเส้นทางใดบ้าง แต่ละเส้นทางใช้ระยะเวลาเท่าใด เส้นทางใดเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากที่สุด และมีป้ายบอกทางหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2.3 มีการจัดเตรียมแผนที่ท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

3.1 ปัจจุบันทุ่งบัวแดงบึงละหานมีกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง และมีความโดดเด่นอย่างไรที่ท่านคิดว่าสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่ารูปแบบและระยะเวลาในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวในทุ่งบัวแดงบึงละหาน มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

4.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินสด

.....

.....

.....

4.2 ท่านคิดว่าร้านอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว มีความโดดเด่น น่าสนใจ มีความหลากหลาย มีคุณภาพ และราคาเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4.3 ปัจจุบันทุ่งบัวแดงบึงละหานมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวสำหรับให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ศักยภาพด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

5.1 มีที่พักแรมให้บริการนักท่องเที่ยวหรือไม่ ถ้ามี ที่พักอยู่บริเวณไหน มีจำนวนเพียงพอกับนักท่องเที่ยวหรือไม่

.....

.....

.....

5.2 มีห้องพักรูปแบบใดบ้าง และราคาเท่าใด

.....

.....

.....

5.3 มีการบริหารจัดการและดูแลรักษามาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัยของที่พักหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. ศักยภาพด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

6.1 มีการจัดการด้านการท่องเที่ยวและการบริการในด้านใดบ้าง ท่านบริหารจัดการอย่างไร และชุมชนมีส่วนร่วมหรือไม่

.....

.....

.....

6.2 มีการจัดการความปลอดภัยภายในแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการความปลอดภัยระหว่างที่นักท่องเที่ยวใช้บริการหรือทำกิจกรรม อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6.3 มีการวางแผนการจัดแบ่งพื้นที่ต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6.4 มีการเตรียมการเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เพื่อให้ข้อมูลและการบริการทางการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งบวตงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับนักท่องเที่ยว

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีจุดประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน วิเคราะห์พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิได้อย่างเหมาะสม ตรงตามบริบทและเอกลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีความก้าวหน้าและมั่นคงสืบไป

ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่เผยแพร่ การแสดงแหล่งที่มาของข้อมูลจะใช้การประมวลผลออกมาเป็นภาพรวมและจะถูกใช้เฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จึงขอความร่วมมือกรอกข้อมูลตามความคิดเห็นของท่านดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็นจำนวน 5 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
- ตอนที่ 3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

ณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 4) ไม่ระบุ

2. อายุ

- ☐ 1) ไม่เกิน 20 ปี ☐ 4) 41 – 50 ปี
☐ 2) 21 – 30 ปี ☐ 5) 51 – 60 ปี
☐ 3) 31 - 40 ปี ☐ 6) ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

- ☐ 1) โสด ☐ 2) สมรส ☐ 3) ไม่ระบุสถานภาพ

4. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 4) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ 2) มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ 3) ปริญญาตรี

5. อาชีพ

- ☐ 1) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 5) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 2) ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน ☐ 6) เกษียณอายุราชการ
☐ 3) เกษตรกร ☐ 7) รับจ้างทั่วไป
☐ 4) ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ 8) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาทต่อเดือน)

- ☐ 1) ไม่เกิน 5,000 บาท ☐ 4) 15,001 – 20,000 บาท
☐ 2) 5,001 – 10,000 บาท ☐ 5) 20,001 – 25,000 บาท
☐ 3) 10,001 – 15,000 บาท ☐ 6) ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป

7. ภูมิลำเนา

- ☐ 1) กรุงเทพฯและปริมณฑล ☐ 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
☐ 2) ภาคกลาง ☐ 5) ภาคใต้
☐ 3) ภาคเหนือ

ตอนที่ 2 : สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

(ระดับความคิดเห็น: เห็นด้วยน้อยที่สุด = 1, เห็นด้วยน้อย = 2, เห็นด้วยปานกลาง = 3, เห็นด้วยมาก = 4, เห็นด้วยมากที่สุด = 5)

ศักยภาพของทุ่งบัวแดง	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ศักยภาพด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
1.1 แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก					
1.2 แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ภาษา และวัฒนธรรม					
1.3 แหล่งท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ					
1.4 วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนมีความน่าสนใจ					
1.5 มีความสวยงามของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมโดยรอบ					
2. ศักยภาพด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
2.1 สามารถเดินทางเข้า-ออก แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก ใช้ระยะเวลาไม่นาน					
2.2 ถนนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี					
2.3 มีรถโดยสารสาธารณะหรือมีรถรับจ้างให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว					
2.4 มีเส้นทางหลากหลายเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว					
2.5 ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีขนาดและตัวอักษรชัดเจน และจัดทำไว้เป็นระยะ					
3. ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
3.1 กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เช่น พายเรือ ชมดอกบัว ส่องนก ชมวิถีชีวิตชาวประมง					
3.2 ระยะเวลาสำหรับการทำกิจกรรม มีความเหมาะสม					
3.3 รูปแบบกิจกรรมน่าสนใจเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม					
3.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและไม่สร้างผลกระทบต่อธรรมชาติ					
3.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว					
4. ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
4.1 มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึกที่หลากหลายและเพียงพอ					
4.2 มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สำหรับให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว					

4.3 มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว					
4.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆให้บริการ เช่น ที่นั่งพักผ่อน ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินสด					
5. มีที่จอดรถเพียงพอ และเหมาะสม					
6. ร้านค้าสามารถชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือได้					
5. ศักยภาพด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
5.1 มีที่พักให้เลือกหลากหลายรูปแบบและสวยงาม					
5.2 ที่พักมีมาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัย					
5.3 ราคาและที่ตั้งของที่พักมีความเหมาะสม					
5.4 ที่พักมีความสะดวกสบายและมีจำนวนเพียงพอ					
5.5 ที่พักมีความแข็งแรง ปลอดภัย					
6. ศักยภาพด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
6.1 มีการจัดแบ่งพื้นที่ต่างๆอย่างเป็นระเบียบและเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวและสถานที่					
6.2 แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ให้บริการอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน					
6.3 เจ้าหน้าที่มีความรู้ ให้ข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน สุภาพอ่อนน้อม และเป็นมิตร					
6.4 การจัดการด้านความปลอดภัยมีความรัดกุม และเข้มงวด					
6.5 การจัดการ การควบคุมโรคติดต่อ เช่น โควิด-19					

ตอนที่ 3 : สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ท่านมีจุดประสงค์ใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน

- ☐ 1) เพื่อศึกษาหาความรู้ ☐ 4) เพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน
☐ 2) เพื่อการพักผ่อน ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)
☐ 3) เพื่อประชุม/สัมมนา

2. เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกมาท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน

- ☐ 1) อยู่ไม่ไกลจากที่พัก ☐ 4) แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม
☐ 2) ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)
☐ 3) ทางผ่าน/พบเจอโดยบังเอิญ

3. ใครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด
- ☐ 1) ตนเอง ☐ 4) คู่รัก/สามี/ภรรยา
- ☐ 2) ครอบครัว/ญาติพี่น้อง ☐ 5) สื่อออนไลน์ เช่น Facebook YouTube
- ☐ 3) เพื่อน/คนรู้จัก ☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านมาท่องเที่ยวช่วงบวแดงบึงละหานในช่วงเวลาใด
- ☐ 1) วันธรรมดา ☐ 3) วันหยุดนักขัตฤกษ์
- ☐ 2) วันหยุดเสาร์อาทิตย์ ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวช่วงบวแดงบึงละหานจากช่องทางใด
- ☐ 1) วิทยุ/โทรทัศน์ ☐ 5) เพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก
- ☐ 2) นิตยสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ☐ 6) เว็บไซต์/สื่อออนไลน์/แอปพลิเคชัน
- ☐ 3) ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท. ☐ 7) อื่นๆ (โปรดระบุ)
- ☐ 4) บริษัทนำเที่ยว/มัคคุเทศก์
6. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวช่วงบวแดงบึงละหานอย่างไร
- ☐ 1) รถยนต์ส่วนตัว ☐ 4) รถจักรยานยนต์
- ☐ 2) รถประจำทางสาธารณะ/รถรับจ้าง ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)
- ☐ 3) รถตู้เช่าเหมา/รถเช่า

ตอนที่ 4 : สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อช่วงบวแดงบึงละหาน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

(ระดับความคิดเห็น: เห็นด้วยน้อยที่สุด = 1, เห็นด้วยน้อย = 2, เห็นด้วยปานกลาง = 3, เห็นด้วยมาก = 4, เห็นด้วยมากที่สุด = 5)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว					
1.1 ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ					
1.2 ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว					
1.3 ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว					
1.4 ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว					
1.5 ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว					

2. ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
2.1 สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว					
2.2 ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว					
2.3 รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว					
3. ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
3.1 ความหลากหลายของกิจกรรม					
3.2 ความน่าสนใจของกิจกรรม					
3.3 รูปแบบของกิจกรรม					
3.4 ระยะเวลาในการทำกิจกรรม					
3.5 ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม					
4. ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว					
4.1 ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่างๆ					
4.2 ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก					
4.3 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว					
4.4 ห้องสุขา					
4.5 สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน					
5. ความพึงพอใจด้านที่พักแรม					
5.1 ความสวยงามและลักษณะของที่พัก					
5.2 การดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พัก					
5.3 ตำแหน่งที่ตั้งและราคาของห้องพัก					
5.4 ความสะดวกสบายของที่พัก					
5.5 ความปลอดภัยของที่พัก					
6. ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก					
6.1 ความหลากหลายของสินค้า					
6.2 ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า					
6.3 ราคาสินค้าของที่ระลึก					
6.4 คุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก					
7. ความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว					
7.1 การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว					
7.2 ขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ					
7.3 การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว					

7.4 การจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่างๆ					
8. ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว					
8.1 ค่าเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย					
8.2 กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว					
8.3 เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย					
8.4 อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจักรีร์ จังหวัดชัยภูมิ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาใช้เวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ แล้ว
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม
ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน

+1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบสอบถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

ตาราง 52 ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
1. เพศ ชาย หญิง ไม่ระบุ	1	1	0	0.60	ใช้ได้
2. อายุ ไม่เกิน 20 ปี 21 – 30 ปี 31 - 40 ปี 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่ ไม่ระบุสถานภาพ	1	1	-1	0.30	ปรับปรุง

ตาราง 52 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
4. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ เกษียณอายุราชการ ว่างงาน อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 53 ตอนที่ 2 : สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
ศักยภาพของทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ					
1. ด้านสถานที่ท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาหาร ภาษา และวัฒนธรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
แหล่งท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนมีความน่าสนใจ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีความสวยงามของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมโดยรอบ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
สามารถเดินทางเข้า-ออก แหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก ใช้ระยะเวลาไม่นาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ถนนที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีรถโดยสารสาธารณะหรือมีรถรับจ้างให้บริการไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีเส้นทางหลากหลายเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีขนาดและตัวอักษรชัดเจน และจัดทำไว้เป็นระยะ	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 53 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งบับแดงบึงละหาน					
กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เช่น พายเรือชมดอกบัว ส่องนก ชมวิถีชีวิตชาวประมง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ระยะเวลาสำหรับการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
รูปแบบกิจกรรมน่าสนใจเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและไม่สร้างผลกระทบต่อธรรมชาติ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของทั้งบับแดงบึงละหาน					
มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึกที่หลากหลายและเพียงพอ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สำหรับให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆให้บริการ เช่น ที่นั่งพักผ่อน ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินสด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ร้านค้าสามารถชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ที่จอดรถเพียงพอและเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 53 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
5. ด้านที่พักแรมของทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
มีที่พักให้เลือกหลากหลายรูปแบบและสวยงาม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ที่พักมีมาตรฐานการจัดการด้านสุขอนามัย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ราคาและที่ตั้งของที่พักมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ที่พักมีความสะดวกสบายและมีจำนวนเพียงพอ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ที่พักมีความแข็งแรง ปลอดภัย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. ด้านการจัดการและบริการของทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
มีการจัดแบ่งพื้นที่ต่างอย่างเป็นระเบียบและเหมาะสมต่อนักท่องเที่ยวและสถานที่	1	1	1	1.00	ใช้ได้
แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ ให้บริการอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
เจ้าหน้าที่มีความรู้ ให้ข้อมูลได้ถูกต้อง ชัดเจน สุภาพอ่อนน้อม และเป็นมิตร	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การจัดการด้านความปลอดภัยมีความรัดกุม และเข้มงวด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การจัดการและการควบคุมโรคติดต่อ เช่น โควิด-19	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 54 ตอนที่ 3 : สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดง
บึงละหาน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
1. ท่านมีจุดประสงค์ใดในการเดินทางมา ท่องเที่ยวยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการพักผ่อน เพื่อประชุม/สัมมนา เพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน อื่นๆ (โปรดระบุ)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกมาท่องเที่ยว ยังทุ่งบัวแดงบึงละหาน อยู่ไม่ไกลจากที่พัก ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ทางผ่าน/พบเจอโดยบังเอิญ แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ใครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการ เดินทางมาท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด ตนเอง ครอบครัว/ญาติพี่น้อง เพื่อน/คนรู้จัก คู่รัก/สามี/ภรรยา สื่อออนไลน์ เช่น Facebook YouTube อื่นๆ (โปรดระบุ)	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 54 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
4. ท่านมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน ในเวลาใด วันธรรมดา วันหยุดเสาร์อาทิตย์ วันหยุดต่อเนื่อง วันหยุดนักขัตฤกษ์ อื่นๆ (โปรดระบุ)	1	-1	1	0.30	ปรับปรุง
5. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหานจากช่องทางใด วิทยุ/โทรทัศน์ นิตยสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท. บริษัทนำเที่ยว/มัคคุเทศก์ เพื่อน/ครอบครัว/ญาติ/คนรู้จัก เว็บไซต์/สื่อออนไลน์/แอปพลิเคชัน อื่นๆ (โปรดระบุ)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง บึงละหานอย่างไร รถยนต์ส่วนตัว รถประจำทางสาธารณะ/รถรับจ้าง รถตู้เช่าเหมา/รถเช่า รถจักรยานยนต์ อื่นๆ (โปรดระบุ)	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 55 ตอนที่ 4 : สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่ง
บัวแดงบึงละหาน

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อทุ่งบัวแดงบึงละหาน					
1. ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว					
ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ความพึงพอใจด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง	1	0	1	0.60	ใช้ได้
รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
ความหลากหลายของกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความน่าสนใจของกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
รูปแบบของกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

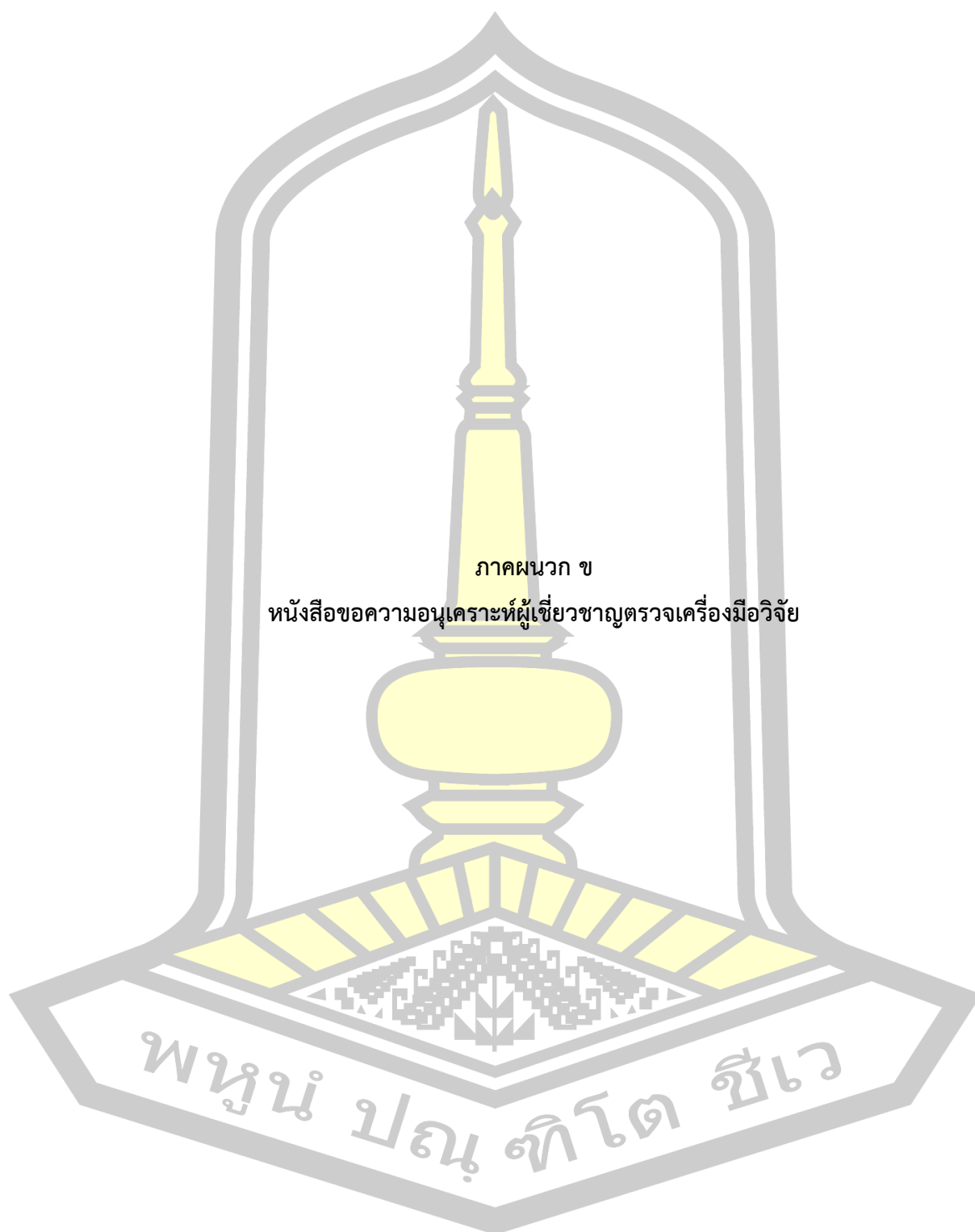
ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
4. ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว					
ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่างๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ห้องสุขา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถที่นั่งพักผ่อน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ความพึงพอใจด้านที่พักแรม					
ความสวยงามและลักษณะของที่พัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การดูแลรักษาความสะอาดและสุขอนามัยของที่พัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ตำแหน่งที่ตั้งและราคาของห้องพัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความสะดวกสบายของที่พัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความปลอดภัยของที่พัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. ความพึงพอใจด้านสินค้าของที่ระลึก					
ความหลากหลายของสินค้า	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ราคาสินค้าของที่ระลึก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
คุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. ความพึงพอใจด้านการจัดการและการบริการของแหล่งท่องเที่ยว					
การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่างๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว					
คำเตือนหรือป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	1	1	1	1.00	ใช้ได้

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

พูน ปณ จิต ชีวะ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำนักบัณฑิตศึกษา โทร.4083

ที่ อว.0605.17(3)/014 วันที่ 19 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินจง โพชารี

ด้วยนางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสนิสิต 64011081002 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม นิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” ทั้งนี้ คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะจึงขอความอนุเคราะห์ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถามวิจัย เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้ นางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า หมายเลขติดต่อ 08 2916 2363 เป็นผู้ดำเนินการและได้แนบบแบบสอบถามมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวกมลทิพย์ เหล่าอรรค)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ที่ อว 0605.17(3)/012

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

19 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทร ศรีทองแสง (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 64011081002 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ้งบัวแดงบึงละหาน อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” ทั้งนี้ คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้ นางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า หมายเลขติดต่อ 08 2916 2363 เป็นผู้ดำเนินการและได้แนบบแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทมลทิพย์ เหล่าอรรคะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4397 0763

ม.บ. ๖๖

ที่ อว 0605.17(3)/013

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

19 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิน พลโยธี (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 64011081002 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” ทั้งนี้ คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะฯ มอบหมายให้ นางสาวณัฐฎิภา พิมพ์เมืองเก่า หมายเลขติดต่อ 08 2916 2363 เป็นผู้ดำเนินการและได้แนบบแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกมลทิพย์ เหล่าอรรค)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักบัณฑิตศึกษา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์ 0 4397 0763

มณัฐ ๖๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 1758

ที่ อว 0605.1(9)/ 2132

วันที่ 8 พฤษภาคม 2566

เรื่อง ขอส่งหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

เรียน คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ตามที่นิสิตในสังกัดของท่านได้ยื่นโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จำนวน 1 เรื่อง ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ : Tourism Development of Thung Bua Daeng 'Bueng Lahan', Chaturat District, Chaiyaphum. (No.116/66)

บัดนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ 4/2566 ได้พิจารณาโครงการวิจัยข้างต้นบนพื้นฐานด้านจริยธรรมการวิจัยในคนแล้ว เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 พร้อมทั้งมีมติอนุมัติรับรองโครงการวิจัยแบบเร่งรัด (Expedited Review) ตามเอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนที่ส่งมาพร้อมกันนี้ ทั้งนี้หากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

(นางฉวีวรรณ อรรถเศรษฐ์)

เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

เรียน คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ☒ เพื่อโปรดทราบ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ ขอส่ง หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน
- ☒ เพื่อโปรดพิจารณา.....
- ☒ เห็นความชอบ.....

18 พ.ค. 66

18 พ.ค. 2566

18 พ.ค. 2566

☐ ทราบ

☒ ตามเสนอ

☐ อนุญาต

☐ อนุมัติ

☐ อื่น ๆ

(ศาสตราจารย์ปฐุม พงษ์สุวรรณ)
คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เลขที่การรับรอง : 159-116/2566

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) Tourism Development of Thung Bua Daeng 'Bueng Lahan', Chaturat District, Chaiyaphum Province.

ผู้วิจัย : นางสาวณัฐภิกา พิมพ์เมืองเก่า

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

สถานที่ทำการวิจัย : ทุ่งบัวแดงบึงละหาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ประเภทการพิจารณาแบบ : แบบเร่งรัด

วันที่รับรอง : 3 พฤษภาคม 2566

วันหมดอายุ : 2 พฤษภาคม 2567

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงการงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือ หากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจักต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

ศาสตราจารย์ สรวงจิตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษีกรหญิงราตรี สว่างจิตร์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

**MAHASARAKHAM UNIVERSITY ETHICS COMMITTEE FOR
RESEARCH INVOLVING HUMAN SUBJECTS**

Certificate of Approval

Approval number: 159-119/2023

Title : The Development of an Oral Health Care Model for Preschool Children Child Care Center , Somdet District , Kalasin Province.

Principal Investigator : Miss. Nisamanee Manokhan

Responsible Department : Faculty of Public Health

Research site : Preschool Children Child Care Center , Somdet District , Kalasin Province

Review Method : Expedited Review

Date of Manufacture : 3 May 2023

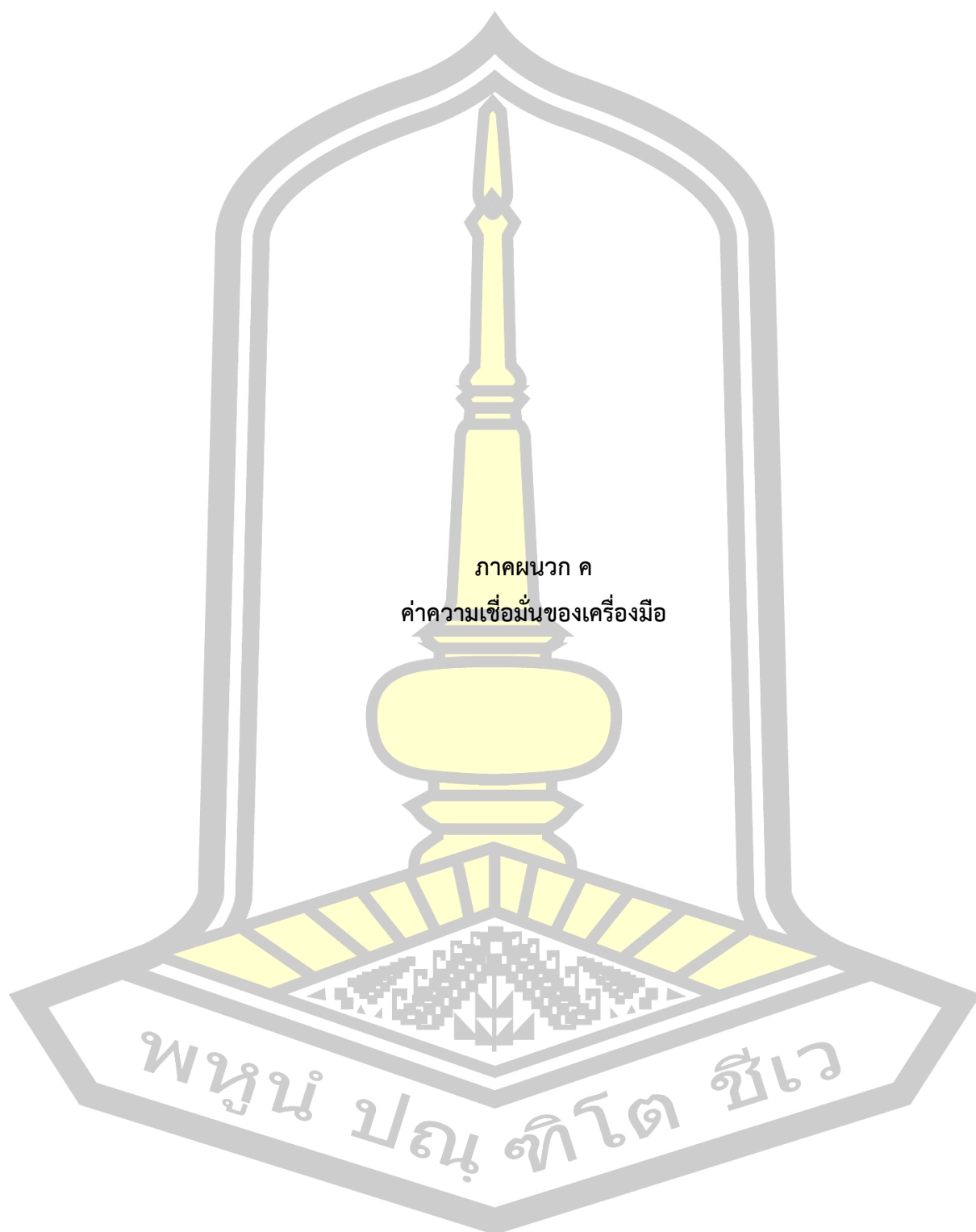
expire : 2 May 2024

This research application has been reviewed and approved by the Ethics Committee for Research Involving Human Subjects, Mahasarakham University, Thailand. Approval is dependent on local ethical approval having been received. Any subsequent changes to the consent form must be re-submitted to the Committee.

(Asst. Prof. Ratree Sawangjit)

Chairman

Approval is granted subject to the following conditions: (see back of this Certificate)

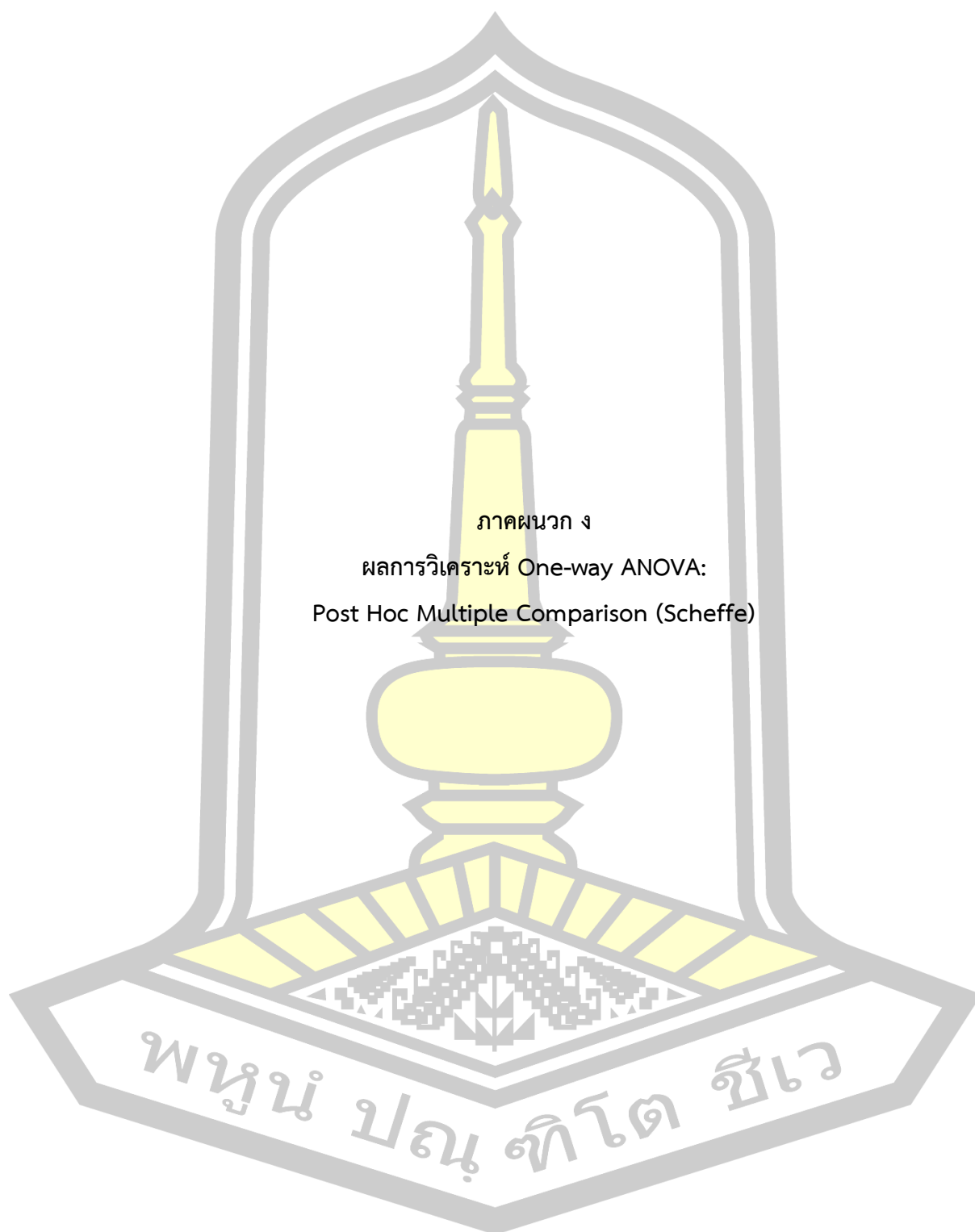

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ตาราง 56 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ปัจจัย	Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha
ตอนที่ 2 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	0.428 - 0.704	0.788
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง	0.706 - 0.848	0.920
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	0.701 - 0.850	0.911
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.434 - 0.762	0.817
5. ด้านที่พักแรม	0.937 - 0.987	0.989
6. ด้านการจัดการและการบริการ	0.762 - 0.871	0.931
		0.924
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจนักท่องเที่ยว		
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	0.569 - 0.855	0.905
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง	0.750 - 0.878	0.905
3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	0.783 - 0.938	0.962
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.587 - 0.863	0.895
5. ด้านที่พักแรม	0.848 - 0.953	0.965
6. ด้านสินค้าของที่ระลึก	0.907 - 0.962	0.979
7. ด้านการจัดการและการบริการ	0.535 - 0.886	0.894
8. ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	0.856 - 0.916	0.954
		0.951

พหุ ประถมศึกษา

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA:
Post Hoc Multiple Comparison (Scheffe)

ตาราง 57 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้าน ความสามารถ ในการเข้าถึง	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. สภาพถนนที่เข้าสู่ แหล่งท่องเที่ยว	1.97	0.795	2.09	0.945	2.00	.632	0.957	0.385	-
2. ป้ายบอกทางไปยัง แหล่งท่องเที่ยว	1.90	0.708	2.10	0.934	1.67	0.516	3.249	0.040*	-
3. รถโดยสาร สาธารณะหรือรถ รับจ้างภายในแหล่ง ท่องเที่ยว	1.13	0.568	1.38	0.962	1.00	0.000	5.219	0.006*	B > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับ
น้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 58 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านที่พักแรม	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามและ ลักษณะของที่พัก	2.23	1.210	2.58	1.281	3.17	0.753	4.968	0.007*	B > A
2. การดูแลรักษาความ สะอาดและสุขอนามัย ของที่พัก	2.54	1.267	2.85	1.262	3.83	0.408	5.345	0.005*	C > A

ตาราง 58 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ด้านที่พึงปรารถนา	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
3. ตำแหน่งที่ตั้งและ ราคาของห้องพัก	2.16	1.106	2.43	1.146	3.00	0.632	3.989	0.019*	-
4. ความสะอาดสบาย ของห้องพัก	2.78	1.469	2.92	1.331	3.50	0.837	1.096	0.335	-
5. ความปลอดภัยของ ที่พัก	2.78	1.470	2.92	1.337	3.50	0.837	1.163	0.314	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับ
น้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 59 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัย
ของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี เพศ ต่างกัน (Post Hoc Multiple
Comparison : Scheffe)

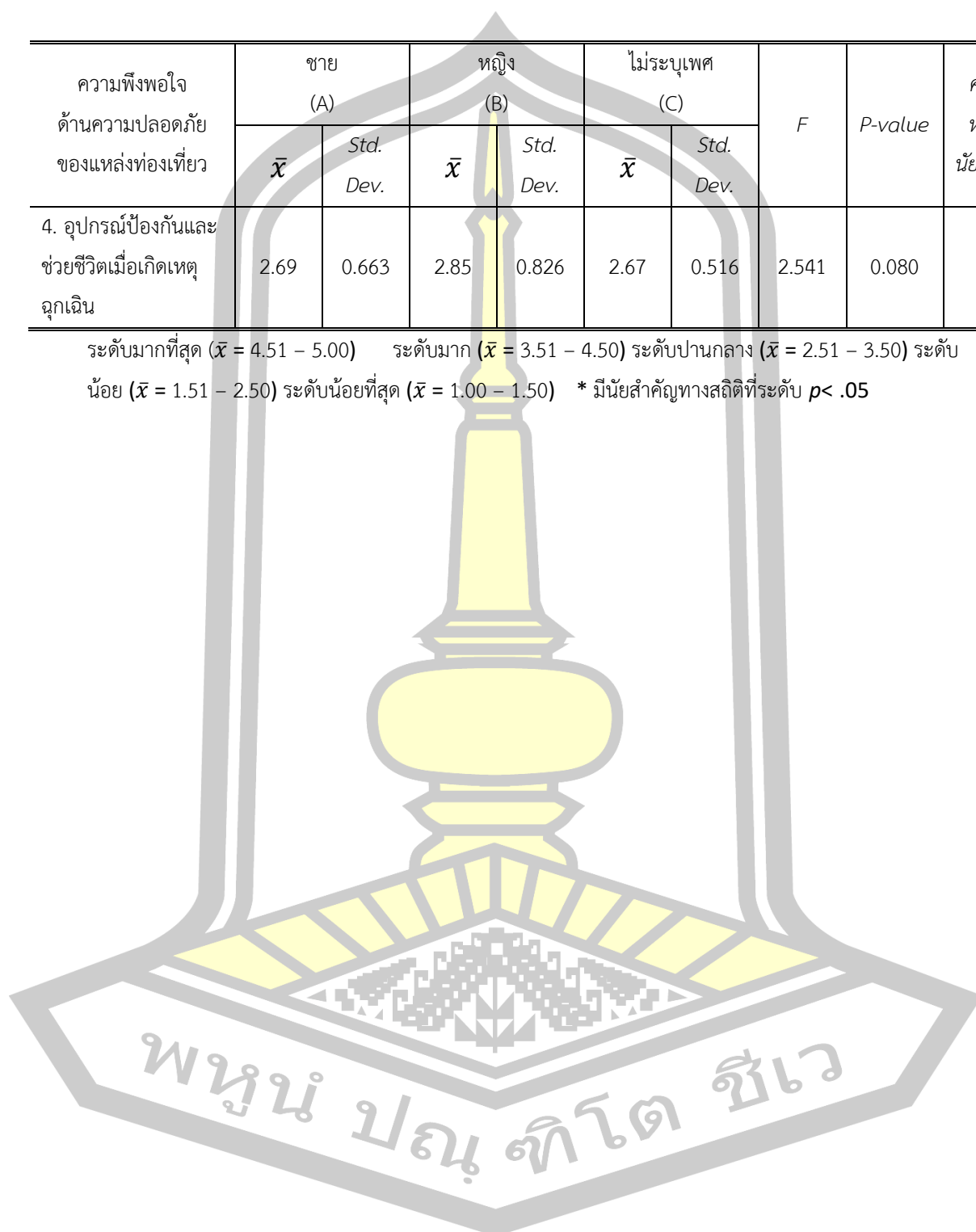
ความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ค่าเดือนหรือป้าย เตือนในจุดที่อาจเกิด อันตราย	2.62	0.661	2.84	0.820	2.67	0.516	4.312	0.014*	B > A
2. กฎ ระเบียบ หรือข้อ ควรปฏิบัติในแหล่ง ท่องเที่ยว	2.86	0.594	3.03	0.748	3.17	0.983	3.317	0.037*	B > A
3. เจ้าหน้าที่ผู้ให้ ความรู้ และดูแล ความปลอดภัย	2.76	0.618	2.94	0.787	2.83	0.753	3.148	0.044*	B > A

ตาราง 59 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว	ชาย (A)		หญิง (B)		ไม่ระบุเพศ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
4. อุปกรณ์ป้องกันและ ช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุ ฉุกเฉิน	2.69	0.663	2.85	0.826	2.67	0.516	2.541	0.080	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับ

น้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 60 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อายุ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

	ไม่เกิน 20 ปี (A)		21 – 30 ปี (B)		31 – 40 ปี (C)		41 – 50 ปี (D)		51 – 60 ปี (E)		ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป (F)		F	P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามของสถานที่และ สภาพแวดล้อมโดยรวม	3.66	0.656	4.03	0.646	4.02	0.755	4.19	0.576	4.13	0.862	3.86	0.773	3.455	0.005*	D > A
2. ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก ของแหล่งท่องเที่ยว	3.41	0.591	3.69	0.868	3.57	0.771	3.45	0.820	3.69	0.814	3.36	0.841	1.861	0.100	-
3. ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.54	0.552	3.82	0.668	3.84	0.647	3.91	0.708	4.05	0.826	3.66	0.769	3.421	0.005*	E > A
4. ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากร ของแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.708	4.10	0.650	4.23	0.725	4.38	0.616	4.24	0.816	4.07	0.806	4.562	<0.001 *	C,D,E > A
5. ความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่ง ท่องเที่ยว	3.76	0.663	4.13	0.621	4.17	0.724	4.24	0.709	4.20	0.803	4.02	0.884	2.792	0.017*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 61 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งข้างเคียงที่มีอายุต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถ ในการเข้าถึง	ไม่เกิน 20 ปี (A)		21 – 30 ปี (B)		31 – 40 ปี (C)		41 – 50 ปี (D)		51 – 60 ปี (E)		ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป (F)		P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
1. สภาพสถานที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	2.12	0.714	2.19	1.096	1.92	0.756	2.14	1.067	2.15	0.731	1.80	0.769	0.066	-
2. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	2.05	0.590	2.21	1.087	1.87	0.760	2.09	0.978	2.07	0.716	1.86	0.724	0.078	-
3. รับผิดชอบหรือรับจ้างภายใน แหล่งท่องเที่ยว	1.12	0.640	1.49	1.044	1.16	0.643	1.41	0.992	1.31	0.858	1.11	0.562	0.024*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 62 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

	โสด (A)		สมรส (B)		ไม่ระบุสถานภาพ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	1.99	0.850	2.06	0.883	2.25	1.282	0.483	0.617	-
2. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1.95	0.814	2.02	0.842	2.75	1.035	3.623	0.028*	C > A
3. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.17	0.675	1.29	0.851	2.25	1.488	7.435	<0.001*	C > A,B

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 63 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ	ความหมาย	P-value	F	ไม่ระบุสถานภาพ		ความหมาย						
				ไม่ระบุสถานภาพ (A)	ไม่ระบุสถานภาพ (B)							
							Std. Dev.	Std. Dev.				
ความพึงพอใจ	ความหมาย	P-value	F	ไม่ระบุสถานภาพ (C)	ความหมาย							
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				Std. Dev.	Std. Dev.							
1. ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่างๆ				1.99	0.883	2.04	0.905	3.00	1.309	4.730	0.009*	C > A,B
2. ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก				2.60	0.825	2.74	0.848	3.13	1.126	2.338	0.098	-

ตาราง 63 (ต่อ)

	ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	โสด (A)		สมรส (B)		ไม่ระบุสถานภาพ (C)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
		$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
3. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว		2.71	0.720	2.91	0.756	3.25	1.035	4.613	0.010*	C > A
4. ห้องสุขา		3.23	0.778	3.27	0.727	3.38	0.916	0.220	0.803	-
5. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน		2.16	0.911	2.38	0.986	3.25	1.035	6.495	0.002*	C > A,B

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 64 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)		F	P-value	ความหมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามของสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยรอบ	3.69	0.680	3.99	0.695	3.74	0.620	4.23	0.656	4.22	0.809	3.82	1.006	4.06	0.680	-	-	5.129	<0.001*	C,D,E > A
2. ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว	3.48	0.634	3.62	0.795	3.26	0.678	3.69	0.793	3.60	0.894	3.18	1.053	3.56	0.629	-	-	2.744	0.013*	-
3. ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	3.57	0.590	3.85	0.690	3.63	0.734	7.00	0.625	3.93	0.766	3.59	0.908	3.88	0.619	-	-	3.217	0.004*	-
4. ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	3.67	0.721	4.20	0.665	4.07	0.640	4.38	0.683	4.20	0.779	3.95	1.090	4.31	0.602	-	-	5.319	<0.001*	B,D,E > A
5. ความโดดเด่นและเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว	3.71	0.636	4.12	0.660	4.06	0.712	4.41	0.655	4.11	0.786	3.86	1.167	4.06	0.772	-	-	5.115	<0.001*	D > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 65 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้าน ความสามารถ ในการเข้าถึง	นักเรียน/ นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)		F	P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่ง ท่องเที่ยว	2.17	0.696	1.93	0.801	1.76	0.845	2.18	0.965	2.18	0.983	2.00	0.873	2.13	0.885	-	-	2.097	0.053	-
2. ป้ายบอกทางไปยัง แหล่งท่องเที่ยว	2.10	0.576	1.90	0.751	1.69	0.609	2.09	0.930	2.31	1.103	2.00	0.873	2.06	0.772	-	-	3.163	0.005*	E > C
3. รถโดยสารสาธารณะ หรือรถรับจ้างภายในแหล่ง ท่องเที่ยว	1.12	0.633	1.12	0.595	1.13	0.584	1.39	0.964	1.58	1.134	1.27	0.883	1.31	0.602	-	-	2.950	0.008*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 66 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	นักเรียน/ นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)		P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		
1. ป้ายหรือสัญลักษณ์ ตามจุดบริการต่างๆ	2.14	0.683	1.85	0.698	1.80	0.786	2.13	1.037	2.42	1.228	2.14	1.082	2.06	0.574	-	-	0.002*	E > B,C
2. ร้านจำหน่ายอาหาร- เครื่องดื่ม และร้านของ ที่ระลึก	2.83	0.581	2.56	0.759	2.44	0.816	2.76	0.871	2.95	1.008	2.73	1.120	2.75	0.775	-	-	0.025*	-
3. ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว	2.88	0.593	2.70	0.652	2.70	0.743	2.90	0.774	3.15	0.848	2.73	0.935	2.81	0.911	-	-	0.012*	E > B
4. ห้องสุขา	3.12	0.670	3.11	0.715	3.26	0.650	3.48	0.694	3.45	0.899	3.05	0.899	3.00	0.730	-	-	0.002*	-
5. สิ่งอำนวยความสะดวก อื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน	2.31	0.749	2.20	0.914	2.13	0.912	2.33	1.047	2.65	1.109	2.32	1.129	2.19	0.655	-	-	0.101	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 67 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรมของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี อาชีพ ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านที่พักแรม	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)		F	P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามและ ลักษณะของที่พัก	2.00	1.036	2.12	1.184	2.33	1.303	2.89	1.254	2.69	1.373	2.41	1.260	2.81	0.750	-	-	4.962	<0.001*	D > A,B
2. การดูแลรักษา ความสะอาดและ สุขอนามัยของที่พัก	2.48	1.153	2.40	1.279	2.54	1.342	3.11	1.169	2.91	1.351	2.77	1.193	3.56	0.512	-	-	4.804	<0.001*	D > B
3. ตำแหน่งที่ตั้งและ ราคาของห้องพัก	1.98	0.975	2.12	1.149	2.17	1.129	2.63	1.075	2.53	1.230	2.36	1.177	2.75	0.683	-	-	3.316	0.003*	-
4. ความสะดวกสบาย ของที่พัก	3.00	1.448	2.58	1.420	2.63	1.508	3.16	1.268	2.85	1.339	3.14	1.424	3.63	0.719	-	-	2.871	0.009*	-
5. ความปลอดภัยของ ที่พัก	3.02	1.440	2.58	1.420	2.59	1.486	3.15	1.273	2.87	1.362	3.18	1.468	3.63	0.719	-	-	2.977	0.007*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 68 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวทั้งห้าแห่งซึ่งแตกต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/พนักงานเอกชน (B)		เกษตรกร (C)	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุราชการ (F)	รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)	F	P-value	ความหมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.		$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.	$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ค่าเดือนหรือป้ายเดือนในจุดที่อาจเกิดอันตราย	2.79	0.606	2.64	0.642	2.52	2.84	0.815	3.00	1.000	2.59	0.854	2.81	0.403	2.729	0.013*	-
2. กฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว	2.90	0.617	2.89	0.576	2.80	3.05	0.693	3.33	0.924	2.73	0.827	2.75	0.447	4.488	<0.001*	E > B,C
3. เจ้าหน้าที่ผู้ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย	2.79	0.645	2.74	0.638	2.78	2.97	0.750	3.20	0.951	2.73	0.767	2.69	0.479	3.544	0.002*	E > B

ตาราง 68 (ต่อ)

ความพึงพอใจด้าน ความปลอดภัยของ แหล่งท่องเที่ยว	นักเรียน/ นักศึกษา (A)		ลูกจ้าง/ พนักงาน เอกชน (B)		เกษตรกร (C)		ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย (D)		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (E)		เกษียณอายุ ราชการ (F)		รับจ้างทั่วไป (G)		อื่นๆ (H)		P- value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
4. อุปกรณ์ป้องกัน และช่วยชีวิตเมื่อเกิด เหตุฉุกเฉิน	2.83	0.660	2.65	0.665	2.54	0.605	2.86	0.805	3.11	0.956	2.77	0.869	2.75	0.447	-	-	0.002*	E > B,C

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 69 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยว	ไม่เกิน 5,000 บาท (A)		5,001 – 10,000 บาท (B)		10,001 – 15,000 บาท (C)		15,001 – 20,000 บาท (D)		20,001 – 25,000 บาท (E)		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (F)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความสวยงามของสถานที่ และสภาพแวดล้อมโดยรวม	3.65	0.626	3.91	0.702	3.90	0.726	4.00	0.730	4.08	0.572	4.14	0.756	4.790	<0.001*	F > A
2. ความมีชื่อเสียงและเป็นที่ รู้จักของแหล่งท่องเที่ยว	3.35	0.626	3.60	0.736	3.45	0.832	3.74	0.930	3.68	0.802	3.56	0.825	1.449	0.206	-
3. ความน่าสนใจของแหล่ง ท่องเที่ยว	3.52	0.644	3.80	0.677	3.76	0.759	3.90	0.700	4.00	0.577	3.89	0.714	3.201	0.008*	F > A
4. ความอุดมสมบูรณ์ด้าน ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว	3.86	0.669	4.06	0.725	4.12	0.739	4.10	0.651	4.28	0.614	4.27	0.763	3.468	0.004*	F > A
5. ความโดดเด่นและ เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	3.86	0.669	4.14	0.733	4.05	0.764	3.97	0.657	4.28	0.614	4.21	0.773	2.751	0.019*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 70 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการเข้าถึง	ไม่เกิน 5,000 บาท (A)		5,001 – 10,000 บาท (B)		10,001 – 15,000 บาท (C)		15,001 – 20,000 บาท (D)		20,001 – 25,000 บาท (E)		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (F)		F	P-value	ความ หมาย นัย สำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	1.97	0.915	2.31	0.993	1.98	0.869	2.48	1.262	2.16	0.746	1.93	0.759	3.205	0.008*	-
2. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1.94	0.780	2.14	0.879	1.86	0.751	2.61	1.202	2.12	0.833	1.92	0.765	4.470	<0.001*	D > A,C,F
3. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้าง ภายในแหล่งท่องเที่ยว	1.22	0.870	1.40	0.946	1.14	0.683	1.81	1.400	1.32	0.802	1.18	0.621	3.785	0.002*	D > A,C,F

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 71 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่งท่องเที่ยวแห่งบัวแดงบึงละหานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสินค้าของที่ระลึก	ไม่เกิน 5,000 บาท (A)		5,001 – 10,000 บาท (B)		10,001 – 15,000 บาท (C)		15,001 – 20,000 บาท (D)		20,001 – 25,000 บาท (E)		ตั้งแต่ 25,001 บาทขึ้นไป (F)		F	P- value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความหลากหลายของสินค้า	2.38	0.771	2.71	0.750	2.62	0.731	2.81	1.014	2.92	0.812	2.46	0.738	3.352	0.006*	-
2. ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของสินค้า	2.43	0.797	2.63	0.731	2.60	0.734	2.81	1.014	2.84	0.746	2.47	0.739	2.270	0.047*	-
3. ราคาสินค้าของที่ระลึก	2.43	0.797	2.66	0.725	2.55	0.705	2.81	1.014	2.84	0.688	2.50	0.759	2.025	0.074	-
4. คุณภาพและความสะอาดของสินค้าของที่ระลึก	2.56	0.819	2.74	0.701	2.62	0.661	2.87	0.957	2.88	0.666	2.61	0.744	1.398	0.224	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 72 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความสามารถ ในการเข้าถึง	กรุงเทพมหานคร (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P- value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	1.93	0.735	1.68	0.885	2.25	0.957	2.11	0.929	1.50	0.577	2.214	0.067	-
2. ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	1.86	0.725	1.63	0.761	2.00	0.816	2.11	0.882	1.50	0.577	3.217	0.013*	-
3. รถโดยสารสาธารณะหรือรถรับจ้างภายใน แหล่งท่องเที่ยว	1.08	0.441	1.00	0.000	1.25	0.500	1.37	0.953	1.00	0.000	3.215	0.013*	D > A

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 73 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ภูมิลำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	กรุงเทพฯและ ปริมณฑล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.83	0.866	3.53	0.841	3.00	1.414	3.72	0.791	4.25	0.500	1.897	0.110	-
2. ความน่าสนใจของกิจกรรม	3.63	0.755	3.32	0.749	2.75	1.258	3.60	0.686	3.00	0.000	2.903	0.022*	-
3. รูปแบบของกิจกรรม	3.55	0.808	3.05	0.848	2.25	1.258	3.53	0.687	3.00	0.000	5.360	<0.001*	A,D > C
4. ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	3.55	0.798	3.11	0.737	2.50	1.291	3.53	0.699	3.00	0.000	3.895	0.004*	-
5. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	3.64	0.776	3.16	0.688	2.75	0.957	3.58	0.684	3.00	0.000	3.851	0.004*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 74 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	กลุ่มเพศและ ปริมาณพล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ป้ายหรือสัญลักษณ์ตามจุดบริการต่างๆ	1.79	0.744	1.47	0.964	1.75	0.957	2.21	0.946	1.75	0.500	6.691	<0.001*	D > A,B
2. ร้านจำหน่ายอาหาร-เครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก	2.55	0.798	2.16	1.015	3.25	1.500	2.79	0.825	2.00	0.000	4.950	<0.001*	D > B
3. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2.79	0.685	2.37	0.895	2.50	1.291	2.90	0.752	2.00	0.000	3.945	0.004*	-
4. ห้องสุขา	3.28	0.712	2.95	0.911	3.00	0.816	3.28	0.752	2.50	0.577	2.034	0.089	-
5. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถที่นั่งพักผ่อน	2.18	0.926	1.84	1.167	3.00	1.155	2.38	0.963	2.00	0.00	2.628	0.034*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.51 – 5.00) ระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.51 – 3.50) ระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.51 – 2.50) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.00 – 1.50) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 75 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสินค้าของที่ระลึกแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิภาคต่าง ๆ (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านสินค้าของที่ระลึก	กรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		F	P- value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.			
1. ความหลากหลายของสินค้า	2.44	0.696	2.11	0.875	3.00	0.816	2.63	0.799	1.75	0.500	4.228	0.002*	-
2. ความสวยงามโดดเด่นแปลกใหม่ของ สินค้า	2.44	0.683	2.05	0.780	2.75	0.500	2.63	0.804	1.75	0.500	4.411	0.002*	D > B
3. ราคาสินค้าของที่ระลึก	2.44	0.658	2.11	0.875	2.75	0.500	2.64	0.812	1.75	0.500	4.298	0.002*	-
4. คุณภาพและความสะอาดของสินค้า ของที่ระลึก	2.55	0.633	2.32	0.946	3.00	0.816	2.73	0.791	2.00	0.000	3.167	0.014*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 76 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดการและบริการของแหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดงบึงละหานที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

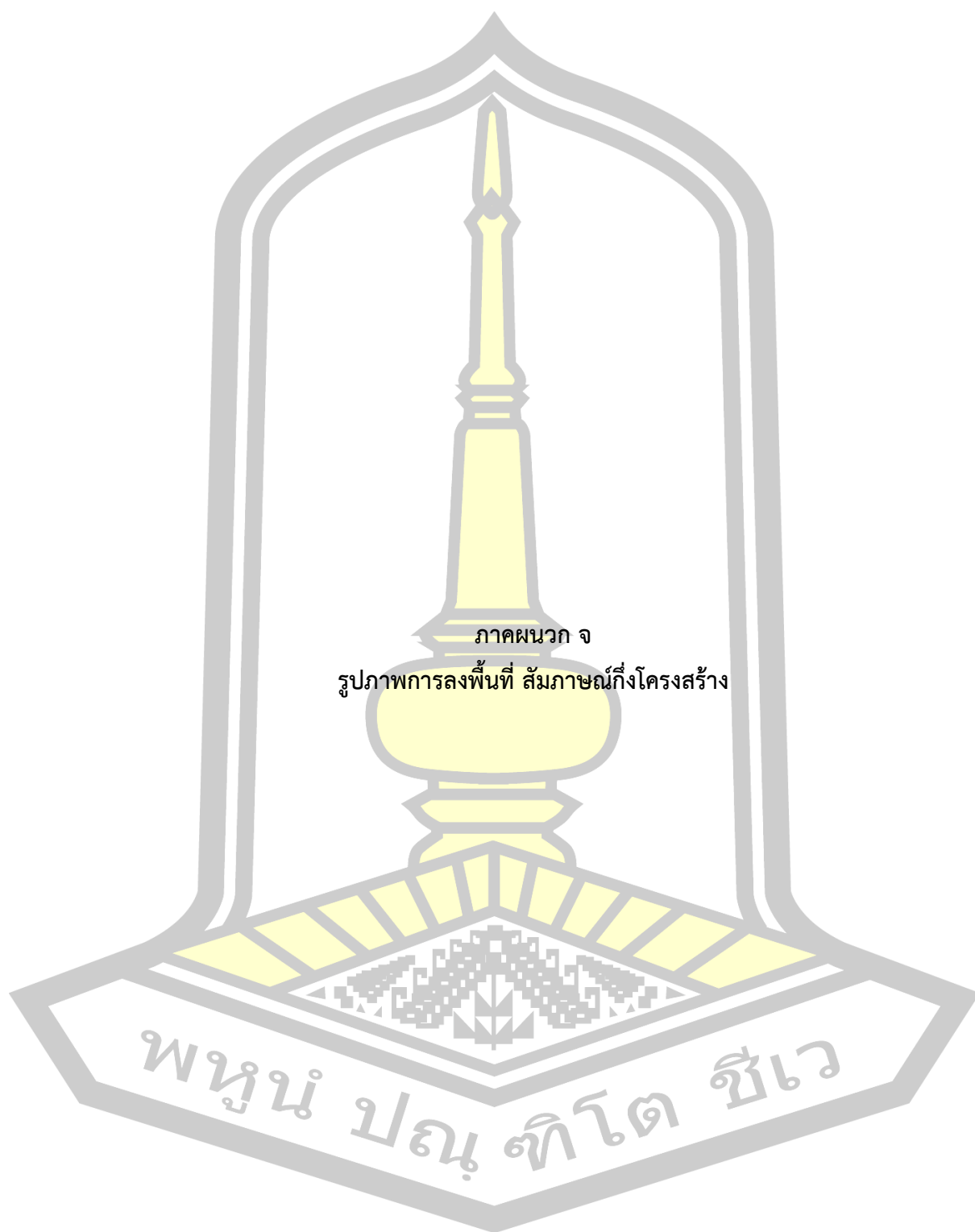
ความพึงพอใจ ด้านการจัดการ และการบริการ	กรุงเทพมหานคร (A)		ภาคกลาง (B)		ภาคเหนือ (C)		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)		ภาคใต้ (E)		P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.	$\bar{x}$	Std. Dev.		
1. การจัดพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.32	0.830	2.74	0.806	3.50	1.000	3.37	0.763	2.00	0.000	5.717	A,D > E D > B
2. ขั้นตอนการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ	3.38	0.791	2.84	0.898	3.25	0.957	3.40	0.747	2.50	0.577	3.621	-
3. การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.55	0.754	2.89	1.049	3.25	0.957	3.54	0.748	2.50	0.577	5.084	A,D > B
4. การจัดการความสะอาดและสิ่งปฏิกูลต่างๆ	3.39	0.652	3.16	0.834	3.25	0.957	3.49	0.705	2.75	0.500	2.243	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{x} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ตาราง 77 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี ภูมิสำเนา ต่างกัน (Post Hoc Multiple Comparison : Scheffe)

ความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย ของแหล่งท่องเที่ยว	กรุงเทพมหานคร (A)			ภาคกลาง (B)			ภาคเหนือ (C)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (D)			ภาคใต้ (E)		F	P-value	ความ หมาย นัยสำคัญ
	$\bar{X}$	Std. Dev.		$\bar{X}$	Std. Dev.		$\bar{X}$	Std. Dev.		$\bar{X}$	Std. Dev.		$\bar{X}$	Std. Dev.			
1. ค่าเตือนหรือป้ายเตือนไม่ชัดที่อาจเกิดอันตราย	2.62	0.663		2.21	0.713		3.00	1.414		2.84	0.766		2.00	0.000	5.615	<0.001*	D > B
2. กฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว	2.93	0.604		2.53	0.772		2.75	1.258		3.02	0.698		2.00	0.000	4.574	0.001*	-
3. เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ และดูแลความปลอดภัย	2.77	0.670		2.53	0.772		3.00	1.414		2.94	0.713		2.00	0.000	3.907	0.004*	-
4. อุปกรณ์ป้องกันและช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	2.66	0.628		2.37	0.761		2.75	1.258		2.87	0.787		2.00	0.000	4.362	0.002*	-

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51 - 5.00$) ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.51 - 2.50$) ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.50$) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

ภาพประกอบ 31 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นายอำเภอจตุรัส และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลละหาน
เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ภาพประกอบ 32 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก และนายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองบัวบัวบาน เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ภาพประกอบ 34 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์กำนัน และผู้ใหญ่บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก เดือนพฤษภาคม
ปี พ.ศ. 2566

ภาพประกอบ 33 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ประธานกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวสะพานไม้ทุ่งบัวแดง และ
ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านมะเกลือ ตำบลบ้านกอก เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ภาพประกอบ 35 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มเรื่อนาเทียว และ ตัวแทนร้านขายสินค้าของที่ระลึก
เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ภาพประกอบ 36 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มเรือประมง และ ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร เดือน
พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวณัฐริกา พิมพ์เมืองเก่า
วันเกิด	วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 132 หมู่ 3 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36000 E-mail: nuttika.pmk@gmail.com
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2558 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสายการบิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2566 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	-

พูน ปณ ภัโต ชีเว